भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुको

संक्षिप्त परिचय

एवं

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

पुस्तिका

(आ.व. २०71/०72)

नेपाल सरकार

भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्क@महाशाखा

सिंहदरवार, काठमाण्डौ

२०72

सर्वाधिकार - भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाण्डौ।

मुद्रण संख्या - ५०० प्रति

फाल्गुण, **२०72**

मा. रामकुमार सुब्बा
मन्त्री
भूमिसुधार तथा व्यवस्था
मन्त्रालय

शुभकामना

मुलुकको दीगो आर्थिक विकासको आधारस्तम्भ मध्ये भूमिस्रोत एक महत्वपूर्ण आधारस्तम्भ भएकोले यसको समुचित उपयोग विना आर्थिक सम्वृद्धि हासिल गर्न सम्भव छैन। भूमिको उत्पादनशीलता, प्रकृति तथा वातावरणीय सन्तुलन समेतका आधारमा नियमन र व्यवस्थापन गर्दै यसको समुचित उपयोग गर्न सकेमा दीगो विकास हासिल गर्न सकिन्छ ।

वर्तमान समयमा राज्यवाट हुने गतिविधि एंव क्रियाकलापहरुका बारेमा सु -सूचित हुने हक प्रत्येक नागरिकलाई संविधानले प्रत्याभूत गरेको छ ।यस सन्दर्भमा भूमि व्यवस्थापन सम्वन्धी सूचना सम्वद्ध सबै सरोकारवालाहरुले प्राप्त गर्न सकुन् भन्ने ध्येयले भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयले मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुवाट वर्षभरी सम्पादन भएका कार्यहरुको प्रगतिहरुलाई समावेश गरी आ .व. २०७१/०७२ को प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिका प्रकाशन गर्न लागेको यस अवसरमा शुभकामना व्यक्त गर्न पाउँदा मलाई खुशी लागेको छ ।

यस वार्षिक पुस्तिकाले मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुको संक्षिप्त कार्य विवरण , संस्थागत एंव संगठनात्मक संरचना र जिल्लागत रुपमा भएका कार्यहरुका साथै संचालित कार्यक्रमवाट हासिल भएका भौतिक एंव वित्तीय प्रगति समेत समेटेको हुँदा यस मन्त्रालय र मातहतका निकायहरुको वारेमा सूचना लिन चाहने इच्छुक सबै तह र तप्काका महानुभावहरुलाई उपयोगी हुने अपेक्षा मैले गरेको छु ।

अन्तमा, यस पुस्तकको प्रकाशनले भावी दिनमा अझ बढि परिमार्जित रुपमा निरन्तरता पाउने विश्वा,स लिएको छु । प्रतिवेदन तयारी गर्ने सन्दर्भमा विभिन्नत चरणमा संलग्न रही रचनात्मक सहयोग पुर्याउनु हुने मन्त्रालय र अन्तर्गतका सम्पूर्ण कर्मचारीहरुको प्रयास एवं कार्यको सराहना गर्दै धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

रामकुमार सुब्बा
मन्त्री
भूमिसुधार तथा व्यवस्था

मा. विक्रम वहादुर थापा
राज्यमन्त्री
भूमिसुधार तथा व्यवस्था

शुभकामना

मुलुकलाई आर्थिक रुपले सवल र सक्षम बनाउँदै दीगो विकास गर्नका लागि भूमि तथा भूमि स्रोतको अधिकतम उपयोगको वातावरण श्रृजना गर्नु राज्यको दायित्वभित्र पर्दछ । उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने र दीर्घकालीन लाभ सुनिश्चिरत हुने गरी भूमिको समुचित उपयोगको प्रवन्ध गर्नु पनि राज्यको कर्तव्य हो । वास्तवमा भूमि स्रोतको वैज्ञानिक ढंगवाट उपयोग गर्न सकेमा यसले आर्थिक सम्वृद्धि र वातावरण सन्तुलनका साथै दीगो विकासमा टेवा पुर्याउँछ । यस सन्दर्भमा नेपाल सरकारवाट भूउपयोग नीति, २०७२ जारी भएको अवस्था छ भने भूमि प्रशासन सम्वन्धी सुधारका लागि दोस्रो पुस्ता सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । यस अवस्थामा भूमिसंग सम्वन्धित सेवाहरु पारदर्शी ढंगवाट जनतालाई प्रवाह गराउँदै लक्षित कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन गरी उपलब्धि हासिल गर्ने तर्फ अझ बढि क्रियाशील हुन जरुरी छ।

भूमि सम्वन्धी राज्यका निकायहरुवाट भए /गरेका कार्यहरु वारे आम नागरिकलाई सुसूचित गराउने ध्येयले यस मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायहरुवाट आ .व. २०७१/०७२ मा सम्पन्नप कार्यक्रमहरु, प्राप्त उपलब्धिहरु, भौतिक र वित्तिय प्रगतिहरु लगायत सम्वन्धित क्रियाकलापहरु समावेश गरी वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन हुने क्रममा छ । यस घडीमा शुभकामना दिने अवसर प्राप्त हुँदा मलाई ज्यादै खुशी लागेको छ ।

यस वार्षिक प्रगति पुस्तिकामा मन्त्रालय एवं अन्तर्गत निकायहरुको परिचय , सांगठनिक संरचना, कार्यक्षेत्र लगायत सूचनामूलक विवरणहरु समेत समाविष्ट गरिएकोले भूमि व्यवस्थापन सम्वन्धी विषयमा जानकारी लिन चाहने सवैलाई यो पुस्तिका उपयोगी हुनेछ भन्ने् मैले विश्वा स लिएको छु।

अन्तमा, यो प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिका तयारी गर्ने सन्दर्भमा आवश्यक पर्ने सूचना तथा विवरणहरु उपलब्ध गराई सहयोग पुर्यातउने मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायका सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु र मस्यौदा कार्य समितिका सदस्यहरुलाई हृदयदेखि धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

विक्रम बहादुर थापा
राज्य मन्त्री
भूमिसुधार तथा व्यवस्था

मा. दिनेश श्रेष्ठा
सहायक मन्त्री
भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

शुभकामना

मूलुकको आर्थिक समृद्धि तथा संस्थागत विकासका लागि राज्यको स्थायी स्रोतको रुपमा रहेको भूमि तथा भू-स्रोतको समुचित उपयोग र उचित व्यवस्थापन हुन जरुरी छ। सँगसँगै राज्यवाट भएका भूमि सम्वन्धी हरेक गतिविधिहरु बारे नागरिकहरुलाई सूचित गर्नु राज्यको दायित्व भित्र पर्दछ।

भूमिसँग सम्वन्धित राज्यका निकायहरुद्बारा सम्पादन गरिएका कार्यहरुको बारेमा आम नागरिकका साथै सबै सरोकारवाललाई सुसूचित गर्ने ध्येयले भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयले मन्त्रालय र मातहतका निकायहरुवाट एक आर्थिक वर्षमा गरेका गतिविधि / क्रियाकलाप तथा प्रगतिहरु समेटेर प्रकाशन गर्न लागेको आ .व. २०७१/०७२ को प्रगति प्रतिवेदन पुस्तिकाको सम्वन्धमा शुभकामना व्यक्त गर्ने अवसर प्राप्त हुँदा आफुलाई खुशीको अनुभूति भएको छ ।

यस वार्षिक प्रगति पुस्तिका मार्फत मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुको संक्षिप्त चिनारी , विद्यमान अवस्था, संगठनात्मक संरचना , जिल्लागत विवरण साथै वर्षभरीको भौतिक एवं वित्तीय प्रगति लगायतका विविध जानकारीमूलक विषयवस्तु समेत समावेश भएकोले मन्त्रालय र अन्तर्गतका सम्पूर्ण कर्मचारी तथा सवै जिज्ञासु महानुभावहरुका लागि उपयोगी सिद्ध हुने मैले विश्वा स लिएको छु ।

अन्तमा, प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा आ -आफ्नो ठाउँबाट सकरात्मक र रचनात्मक भूमिका निर्वाह गरी योगदान पुर्यावउनु हुने मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका सम्पूर्ण कर्मचारीहरुको अथक प्रयासको सरहना गर्दै हार्दिक धन्यवाद तथा शुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छु । धन्यवाद ।

दिनेश श्रेष्ठ
सहायक मन्त्री
भूमिसुधार तथा व्यवस्था

नेपाल सरकार

भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

सिंहदरवार, काठमाण्डौ

मन्तव्य

आर्थिक वर्ष २०७१/०७२ को यस मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायहरुवाट सम्पादन भएका वार्षिक कार्यक्रमहरुको उपलब्धिको एकिकृत संगालोको रुपमा यो वार्षिक प्रतिवेदन पुस्तिका प्रकाशन हुन लागेकाले यसको छुट्टै ऐतिहासिक महत्व छ । यस अवधिमा मन्त्रालय / विभाग/ आयोजना/केन्द्र/कार्यक्रमहरुवाट संचालन भए गरेका प्रत्येक कार्यक्रमहरुको लक्ष्य र प्रगतिको आधारमा समीक्षात्मक मूल्याङ्कन यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ। त्यसैले यो पुस्तिका सरकारी निकाय , भूमि व्यवस्थापनका सबै सरोकारवाला र यस विषयका जिज्ञासुहरुको लागि उपयोगी हुने विश्वामस लिएको छु ।

मन्त्रालयको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम अनुसार यस आ .व. मा मन्त्रालयले ९० (नब्बे) प्रतिशत भौतिक प्रगति हासिल गर्न सफल भएको छ । यसै अवधिमा भूमि -प्रशासन तथा व्यवस्थापनका क्षेत्रमा दोस्रो पुस्ता सुधार सम्वन्धी कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ भने भूमि स्रोतको वैज्ञानिक ढंगवाट वितरण , उपयोग र संरक्षण गरी दिगो विकास गर्ने सन्दर्भमा भू-उपयोग नीति, २०७२ जारी भएको छ । त्यसैगरी मन्त्रालयमा आवद्ध सम्पूर्ण कर्मचारीहरु उत्साहका साथ नवीनतम प्रविधिहरुको प्रयोग गर्दै आ -आफ्नो क्षेत्रमा प्रभावकारी कार्य सम्पादनमा प्रतिवद्ध भई लागिरहेको अवस्था छ ।

अन्तमा, यस प्रतिवेदनलाई मुर्तरुप दिन सहयोग पुर्याआउने योजना अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखाका प्रमुख लगायत सम्पूर्ण संलग्न कर्मचारीहरुको सरहना गर्दै धन्यवाद दिन चाहन्छु।

(मोहनकृष्ण सापकोटा)
सचिव

नेपाल सरकार

भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

सिंहदरवार, काठमाण्डौ

मन्तव्य

यस मन्त्रालयको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार आ .व. २०७१/०७२ को मन्त्रालय र अन्तर्गत विभाग/केन्द्र/आयोजनाहरुबाट सम्पादित कार्यहरुको अद्यावधिक प्रगति विवरणहरु सहितको वार्षिक प्रतिवेदन पुस्तिका प्रकाशनलाई निरन्तरता दिन पाउँदा मलाई खुशी लागेको छ ।

मन्त्रालयको मुखपत्रको रुपमा रहेको यस वार्षिक पुस्तिकामा मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायहरुको संक्षिप्त परिचय , भौतिक तथा वित्तीय प्रगति विवरण साथै जिल्लास्थित निकायहरुबाट सम्पादित कार्यहरु समेत समेटिएको हुँदा मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायमा कार्यरत कर्मचारी एवं मन्त्रालयको क्रियाकलापहरुका बारेमा जिज्ञासा राख्नुन हुने सबै महानुभावहरुका लागि उपयोगी हुने विश्वायस लिएको छु । प्रस्तुत पुस्तिकाको गुणात्मक तथा रचनात्मक सुधारका लागि पाठकहरुको तर्फबाट info@molrm.gov.np मार्फत वा लिखित सुझावको अपेक्षा गर्दै प्राप्त सुझावहरुको आधारमा आगामी आ .व.को अंक अझ बढी परिस्कृत रुपमा प्रकाशन हुने विश्वाेस दिलाउन चाहन्छु ।

यस प्रतिवेदन तयारीको क्रममा आवश्यक तथ्यांक तथा सूचना एवम् जानकारीहरु उपलब्ध गराई सहयोग गर्नु हुने मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायका कर्मचारीहरु लगायत मस्यौदा तयारी समितिका सदस्यहरुको मिहिनेत एवं प्रयासको सम्मान गर्दै धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद ।।।

(नागेन्द्र झा)

सह-सचिव

विषय-सूची

खण्ड कः परिचय

पृष्ठभूमिः 1

१. भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय 5

१.1 कार्यक्षेत्र तथा कार्यक्रम 5

1.२ संगठन संरचना तथा दरबन्दी विवरण 6

१.३ मन्त्रालयका महाशाखा तथा शाखाहरुको कार्यविवरण 7

2. भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग तथा व्यवस्थापन विभाग 19

2.1 पृष्ठभूमि 19

२.२ विभागका उद्देश्यहरु 19

2.३ कार्यक्षेत्र तथा कार्यक्रम 19

2.3 संगठन संरचना तथा दरबन्दी विवरण 21

3. नापी विभाग 23

3.1 परिचयः 23

3.२ उद्देश्यहरु 23

3.३ कार्यक्षेत्र तथा कार्यक्रम 24

3.४ विभागको संगठन संरचना 25

3.५ नापी विभाग अन्तर्गतका महाशाखा/आयोजनाहरु 26

3.५.1 कित्तानापी महाशाखा 26

3.५.२ खगोल तथा भू:मापन महाशाखा 28

3.५.३ स्थलरुप नापी महाशाखा 29

3.५.४ राष्ट्रिय भौगोलिक सूचना पूर्वाधार आयोजना 32

4. भूमि-व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र 34

4.1 परिचय 34

4.२ उद्देश्य 35

4.3 संगठन संरचना तथा दरबन्दी विवरण 35

4.4 केन्द्रमा उपलव्ध भौतिक सुविधाहरु 36

5. भू-सूचना तथा अभिलेख विभाग 37

5.१ परिचय 37

५.२ पृष्ठभूमि 37

५.३ उद्देश्य 38

५.४ विभागको रणनीति 38

५.५. कार्यक्षेत्र तथा कार्यक्रम 40

5.६ संगठन संरचना 42

6. राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना 43
6.१ परिचय 43
6.२ उद्देश्यहरु 43
6.3 संगठन संरचना तथा दरबन्दी विवरणः 44
6.4 कार्यक्षेत्र तथा कार्यक्रम: 47
7. भूमिसुधार कार्यक्रम, मुक्त कमैया तथा हलिया पुनस्थापन कार्यक्रम 48
7.1 मुक्त कमैया पुनस्थापन कार्यक्रम 48
7.2 मुक्त हलिया पुनस्थापन कार्यक्रम 57

खण्ड खः प्रगति विवरणहरु 62
1. मन्त्रालय अन्तर्गत सञ्चा6लित P1, P2 आयोजना/कार्यक्रमहरुको समष्टिगत वार्षिक प्रगति 64
2. वित्तीय प्रगति विवरण 75
3. भौतिक प्रगति विवरण 79
3.1 भू-सूचना तथा अभिलेख विभाग 79
3.2 मालपोत अभिलेख सुरक्षा तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम 82
3.3 राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना 88
3.4 भूमिसुधार कार्यक्रम, मुक्त कमैया तथा हलिया पुनस्थापन कार्यक्रम 89
3.4.1 मुक्त कमैया पुनस्थापन कार्यक्रम 89
3.4.2 मुक्त हलिया पुनस्थापन कार्यक्रम 90
3.5 भूमिव्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र 91
3.6 कित्ता नापी महाशाखा 95
3.6.1 कित्ता नापी कार्यक्रम 95
3.6.2 नापी कार्यालय सुदृढीकरण कार्यक्रम 96
3.7 स्थलरुप नापी महाशाखा 97
3.7.1 स्थलरुप नापी कार्यक्रम 97
3.7.2 राष्ट्रिय भौगोलिक सूचना पूर्वाधार आयोजना 98
3.8 खगोल तथा भू-मापन महाशाखा 99

खण्ड गः विविध 101
1. भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग अन्तर्गत 103
1.1 सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको विवरण 103
1.2 गुठी जग्गा सम्बन्धी विवरण 112
1.3 राजश्वग असुली सम्बन्धी वार्षिक विवरण 115

1.4 रजिष्ट्रेशन दस्तुरको लक्ष्य, असुली तथा बाँडफाँड सम्बन्धी विवरण....118
1.5 रजिष्ट्रेशन रकममा छुट पाउनेहरुको जिल्लागत विवरण....121
1.6 रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा छुट लिखतको जिल्लागत विवरण....125
1.7 मालपोत कार्यालयहरु भवन तथा जग्गा सम्बन्धी विवरण....128
1.8 मोही सम्बन्धी विवरण....132
1.9 द्वैध नियन्त्रण सम्बन्धी विवरण....133
1.10 मोही सम्बन्धी खुद अभिलेखको विवरण....133
1.11 मुद्दा फर्छ्यौट सम्बन्धी विवरण....134
2. नापी विभाग अन्तर्गत....135
2.1 जिल्लागत फिल्ड बुक उतार , क्षेत्रफल चेक, रेखाङ्कन र कित्ताकाटको संख्यात्मक विवरण....135
2.2 जग्गा र भवन सम्बन्धी विवरण....137
2.3 केन्द्रको जग्गा र भवन सम्बन्धी विवरण....140
अनुसूचीहरु....142
अनुसूची-1 संगठनात्मक संरचना....143
अनुसूची -2 क्षेत्रफल परिवर्तन एकाई....149
अनुसूची -3 समीक्षा कार्यतालिका....150
अनुसूची -4 मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुमा कार्यरत पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुको सम्पर्क नम्बर....151

खण्ड कः परिचय

पृष्ठभूमिः

नेपालमा बैदिककालदेखि नै भूमिलाई राज्यको अधीनमा राखी भूमिको उपभोग गर्नेले निश्चित कर राज्यलाई वुझाउनुपर्ने प्रचलन थियो। जग्गाको उपयोग गरेवापत मालपोत असुली गर्ने कार्य कहिलेदेखि भयो भन्नेर यथार्थ अभिलेख आधिकारिक रुपमा नपा ईएता पनि भूमिकर उठाउने कुरा ऋग्वेद र अथर्ववेदमा समेत उल्लेख भएको पाईन्छ। नेपालमा महिषपाल तथा किराँतको शासनकालमा जग्गाधनी पूर्जा जस्तै "लेख्य" नामको प्रमाण दिइने र उत्पादन अनुसार जग्गाको कुत तिर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको कुरा इतिहासका पुस्तकमा पाईन्छ। लिच्छवीकालमा "अधिकरण" नामक अड्डावाट जिन्सीको रुपमा जग्गाको तिरो असुली हुने गर्दथ्यो र जग्गाको प्रशासन विकेन्द्रित थियो। त्यसवेला गाउँका पाञ्चालीले जग्गाको प्रशासन गर्दथे। यस्तै मल्लकालीन समयमा पनि भंसार, व्यापार, प्रशासनिक र भूमि क्षेत्रमा निकै राम्रो सुधार भएको अभिलेखबाट थाहा हुन्छ। राजा राम शाहले जग्गा प्रशासनमा हले , पाटे, कोदाले, माटो मुरी, विजन, माना आदिको आधारमा जग्गाको इकाई तोकी लगत राख्ने व्यवस्था गरेका थिए भने राजा जयस्थिति मल्लले जग्गा नापजाँच गराउने र विर्ता जग्गा विक्री गर्न र बन्धक राख्नज पाउने नियम बसालेका थिए।

सरकारी श्रेस्ता राख्ना को निमित्त वि.स. १८७१ मा लाल ढड्डा र वि . सं. १८७९ मा मोठ ढड्डा प्रयोग गरेको पाइन्छ। लाल ढड्डा र मोठ ढड्डा राजश्वन र प्रशासकीय खर्च हिसाव राख्नेप र किपट व्यवस्थित सर्भेक्षण अभिलेख हुन्। वि .सं. १९०३ मा राणा शासनको उदय भएपछि बेलायत सरकार ले आर्थिक प्रशासनिक क्षेत्रमा सहायता प्रदान ग र्न थालेपछि नेपालमा पनि व्यवस्थित रुपले राज्य व्यवस्थाका संरचनाहरुको सुधार गर्ने क्रममा भूमिव्यवस्थापनको क्षेत्रमा पनि केही सुधार हरु भएको पाइन्छ।

वि. सं. १९१० मा मुलुकी ऐन लागू भएपछि मालपोत असुली , तहसिलका लागि जग्गा नापजाँच गर्ने व्यवस्था भएदेखि जग्गाको लगत तयार पार्ने कार्य को शुरुवात भएको पाईन्छ। वि.सं. १९३० देखि तराईका जग्गा र पहाडका खेतहरु जंजिरले र पहाडी क्षेत्रका अन्य जग्गाहरु जहाँ जे जस्तो औजार प्रयोगमा थियो सोही बमोजिम हले , पाटे, कोदाले किसिम कायम गरी जग्गाको व्यवस्थित अभिलेख राख्नेह क्रमको थालनी भयो। जग्गा प्रशासनको लागि वि.सं. १९५३ मा माल अड्डा स्थापना गरियो।

वि.सं. १९५९ सालमा कर्मचारी लाई तलब खुवाउन र वक्यौता असूली गर्न खडा भएको "तहसिल कार्यालय" लाई माल अड्डामा गाभिएको थियो। त्यसै वर्ष मधेश माल सवाल लागू गरियो। तत्कालीन व्यवस्था अनुसार तराईमा जिमिन्दार , पटवारी र पहाडतर्फ जिम्मावाल र मुखियावाट जग्गा प्रशासन अन्तर्गत जग्गाको लगत तयार गर्ने तथा तिरो असुल गर्ने र भूमिकर उठाउने प्रचलनको थालनी भएको थियो। वि .सं. १९६० मा

चन्द्र शमशेरले जग्गालाई अवल , दोयम, सीम र चाहार गरी ४ वर्गमा वर्गीकरण गरी वि.सं. १९६४ मा सर्पट नापी पछि जग्गाको किसिम अनुसार तिरो लगाइयो।

तराईमा जिमिन्दार , पटवारी र पहाडतर्फ जिम्मावाल र मुखियाबाट जग्गा प्रशासन अन्तर्गत कार्य गराउने र उनीहरुबाट भूमिकर उठाउने प्रचलनको थालनी भएको थियो। वि.सं. १९६८ सालमा जग्गाको व्यवस्थित लगत राख्ने प्रयासको थालनी संगै जग्गाको अठसट्ठा राख्ने कार्यको शुरुवात भएको पाइन्छ। वि.सं. १९७१ देखि तराईमा छुटपुट लगत लिने व्यवस्था गरियो जसलाई एकहर्पिका नामले चिनिन्छ। वि .सं. १९७८ मा पोता रजिष्ट्रेशन अड्डा स्थापना भएपछि घरजग्गाको हक हस्तान्तरण प्रक्रिया लिखतवाट हुन थालेको पाइन्छ। माल अड्डामा गई घरजग्गाको रजिष्ट्रेशन पारित गर्ने कार्यको शुरुवात १९७९ साल वैशाख १ गते ट भएको अभिलेखमा उपलब्ध छ। जग्गा प्रशासन सम्बन्धी कार्यका साथै सरकारी आर्थिक कारोवारको काम पनि माल अड्डा मार्फत हुन थालेको पाइन्छ।

नापी सम्बन्धी काम राणा शासन कालमा सैनिक कार्यका लागि गरिन्थ्यो। त्यसैले नापी विभाग पनि रक्षा मन्त्रालय अन्तर्गत रहेको थियो। वि .स. १९८० सालतिरबाट रक्षा मन्त्रालय मातहतमा नापीको एउटा सानो टुकडीबाट नक्सा श्रेस्ता व्यवस्थापन तथा जंगीकार्य समेतको लागि नक्सा बनाउन नापजाँच शुरुवात गरिएको थियो। वि . सं. १९८० मा भक्तपुर जिल्लामा कित्ता नापी शुरु भयो। भूमिको समुचित व्यवस्थापन गर्ने क्रममा नेपालमा वि .सं. १९८५ देखि वि .सं. १९९० सम्ममा जग्गा नापजाँच गर्ने कार्य भएको थियो। वि .सं. १९९६ मा काठमाण्डौंमा नापी गोश्वाराको स्थापना भै भूमिको वास्तविक लगत तयार पार्ने कार्यको शुरुवात गरियो।

वि.सं. २००७ सालको राजनीतिक परिवर्तन पछि राज्यको आय र व्ययको सार्वजनिकीकरण गर्ने व्यवस्थाको थालनी भयो। वि.सं. २००८ सालको पहिलो बजेटमा कुल राजश्वगको ५० प्रतिशत भन्दा बढी योगदान मालपोतको राजश्वो रहेको थियो। भूमिप्रशासनलाई व्यवस्थित गर्न वि .सं. २००८ सालमा भूमिदारी अधिकार प्राप्ति कानूनको मस्यौदा र भूमि जाँच कमिशन गठन गरिएको थियो। वि .सं. २००८ मै विर्ता उन्मूलनको स्वीकृति प्रदान गरी "विर्ता खारेजी बन्दोवस्त अड्डा " को स्थापना गरियो। वि.सं. २००८।१।६ मा भएको घोषणामा गणेशमान सिंह खा द्य, कृषि तथा भूमिव्यवस्था मन्त्री थिए। वि .सं. २००९ श्रावण ३० गते गठन भएको परामर्शदात्री सरकारमा खड्गमान सिंहले सम्हालेको विभागमा परराष्ट्र , मालपोत र वन रहेको थियो। वि .सं. २००९ सालमा नारदमुनी थुलुङको अध्यक्षतामा भूमि समस्या अध्ययन गरी प्रतिवेदन पेश गर्न भूमिसुधार कमिशनको गठन भयो। त्यसैगरी २००९ सालमै चन्द्रवहादुर थापालाई मालपोत र वन विभागको प्रमुखको रुपमा तोकेको पाइन्छ।

वि.सं. २०११ सालतिर मालपोत तथा वन मन्त्रालयबाट भूमिप्रशासन सम्बन्धी कार्य

सम्पादन हुने गरेको व्यहोरा त्यसबेलाको नेपाल गजेटमा प्रकाशित सूचनाबाट थाहा पाउन सकिन्छ। वि.सं. २०१२ सालमा निरजराज भण्डारी र रामचन्द्र मल्होत्रालाई सेक्रेटरी र डेपुटी सेक्रेटरीको रुपमा तोक्दा तोकिएको निकायको रुपमा अर्थ तथा मालपोत विभाग थियो। त्यतिवेलाका गोश्वारालाई अहिलेको विभागस्तरको कार्यक्षेत्र तोकेको पाइन्छ। वि.सं. १९९६ मा स्थापना भई वि .सं. २०१३ सम्म मालपोत विभाग अन्तर्गत रहेको काठमाण्डौ नापी गोश्वारा वि .सं. २०१४ सालमा नापी विभागको स्थापना पश्चाित सोही विभाग अन्तर्गत रहेको थियो। वि .सं. २०१८ साल देखि जग्गा प्रशासनको लागि ७५ जिल्लामा माल अड्डाहरु स्थापना गरिए को पाइन्छ।

भूमिप्रशासनलाई व्यवस्थित गर्ने वि .सं. २००८ मा भूमिदारी अधिकार प्राप्ति कानूनको मस्यौदा र भूमि जाँच कमिशन गठन , वि.सं. २००९ मा नारदमुनी थुलुङको अध्यक्षतामा भूमिसुधार कमिशनको गठन , २०१३ मा जग्गा र जग्गा क माउने लगत खडा गर्ने ऐन , २०१४ मा भूमिसुधार ऐन, २०१६ मा विर्ता उन्मुलन ऐन, २०१९ मा जग्गा (नापजांच) ऐन, २०२१ मा भूमि सम्बन्धी ऐन, २०३३ मा गुठी संस्थान ऐन तथा २०३४ मा मालपोत ऐन जारी भई कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था भएको पाईन्छ।

त्यसबेला सरकारको कार्य विभाजन सन्दर्भमा वि .सं. २०१५ आश्विन ६ गते देखि श्री ५ को सरकार (कार्य विभाजन) नियमहरुद्वारा सरकारको कार्य विभाजन गर्ने कार्यको शुरुवात व्यवस्थित रुपमा भएको पाईन्छ। जसअनुसार वि.सं. २०१५ देखि वि .सं. २०१७ सम्म मालपोत तथा भूमिकर र रजिष्ट्रेशन सम्वन्धी कार्य अर्थ मन्त्रालय अन्तर्गत रहेको देखिन्छ भने सरकारी तथा वन क्षेत्रको सर्भे र भूमिसुधार सम्वन्धी कार्य खा द्य, कृषि, नहर तथा वन मन्त्रालयले गरेको देखिन्छ। त्यसैगरी वि .सं. २०१७ देखि वि .सं. २०२१ सम्म मालपोत तथा भूमिकर , रजिष्ट्रेशन, गुठीहरु, सर्भे तथा नापी , विर्ता र भूमिसुधार सम्वन्धी कार्य अर्थ मन्त्रालय अन्तर्गत सम्पादन भएको पाईन्छ। वि .सं २०२१ देखि २०२४ सम्म भूमिसुधार मन्त्रालय अस्तित्वमा आएको देखिन्छ भने वि.सं. २०२४ देखि २०३८ सम्म भूमिसुधार , कृषि तथा खा द्य मन्त्रालयको रुपमा परिवर्तन भएको देखिन्छ। यसैगरी वि.सं. २०३८ देखि २० 42 सम्म भूमिसुधार मन्त्रालय पुनः अस्तित्वमा आएको देखिन्छ भने वि.सं. २०43 देखि मन्त्रालयको नाम परिवर्तन भई भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयको रुपमा रहिआएको छ।

यस मन्त्रालय अन्तर्गत भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग , नापी विभाग र भू -सूचना तथा अभिलेख विभाग, भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र र राष्ट्रिय भू -उपयोग आयोजना रहेका छन्। भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग अन्तर्गतका १२६ वटा मालपोत कार्यालयहरु र २१ वटा भूमिसुधार कार्यालयहरु तथा नापी विभाग अन्तर्गतका 126 नापी कार्यालयहरु र 7 वटा विशेष नापी कार्यालयहरुबाट प्रत्यक्ष रुपमा सेवा प्रवाहको कार्य भैरहेको छ । सबै कार्यालयहरुको दरबन्दी संख्या ६४७० (नयाँ स्थापना हुने क्रममा रहेका

कार्यालयहरुको समेत) रहेको छ।

१. भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

१.1 कार्यक्षेत्र तथा कार्यक्रम

1.1.1 कार्यक्षेत्र

नेपाल सरकार, (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७२ अनुसार यस मन्त्रालयलाई तोकिएको कार्यक्षेत्र देहायबमोजिम रहेको छ।

- भूमिसुधार तथा व्यवस्था सम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन;
- मालपोत रजिष्ट्रेसन;
- जग्गा दर्ता, मूल्याङ्कन, जग्गा प्रशासन र राजस्व सङ्कलन;
- सरकारी जग्गा र सार्वजनिक जग्गाको अभिलेख व्यवस्थापन तथा संरक्षण;
- भूमिसम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन;
- अन्तर्राष्ट्रिय सीमा र सीमा स्तम्भको निर्माण, पुनःस्थापना तथा मर्मत सम्भार;
- जग्गा नापजाँच सम्बन्धी प्रशासन;
- अनिवार्य बचत योजना, ऋण वितरण तथा असुली;
- जियोडेटिकल नापी, टोपोग्राफिक नक्सा तयारी र हवाई सर्वेक्षण लगायत नाप नक्सासम्बन्धी कार्य;
- गुठी संस्थान र सार्वजनिक गुठी अन्तर्गतको जग्गा व्यवस्थापन;
- सुकुम्बासी समस्या;
- मुक्त कमैया, कम्लहरी र हलिया व्यवस्थापन;
- भू-उपयोगसम्बन्धी नीति तथा व्यवस्थापन;
- भौगोलिक सूचना पूर्वाधार;
- भू-सूचना तथा अभिलेख;
- सरकारी तथा पर्ती जग्गा अभिलेख, संरक्षण;
- अन्य मन्त्रालयको कार्य विभाजनमा नपरेका भूमिसम्वन्धी विषय
- नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवाको सर्भे समूहको संञ्चालन

1.1.2 कार्यक्रम

भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयबाट आ . व. 07 १/7२ मा देहाय बमोजिम आठवटा कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएका थिए।

१. भू-सूचना तथा अभिलेख कार्यक्रम (P_1)

२. मालपोत अभिलेख सुरक्षा तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम (P_1)

३. राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना (P_1)

४. भूमिसुधार कार्यक्रम, मुक्त कमैया तथा मुक्त हलिया पुनःस्थापना कार्यक्रम (P_1)

५. भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण कार्यक्रम (P_2)

६. कित्ता नापी सुदृढीकरण कार्यक्रम (P_1)

७. स्थलरुप नापी कार्यक्रम (P_1)

८. खगोल तथा भू-मापन कार्यक्रम (P_1)

मन्त्रालय अन्तर्गत सञ्चायलित विकास कार्यक्रमहरुको समग्र भौतिक तथा वित्तीय प्रगति खण्ड खः प्रगति विवरणहरु मा समावेश गरिएको छ।

1.२ संगठन संरचना तथा दरबन्दी विवरण

मन्त्रालयको विद्यमान संगठन संरचना अनुसार मन्त्रालयमा ३ वटा महाशाखा र १1 वटा शाखाहरु रहेका छन् । ती शाखा/महाशाखाहरुको कार्य विवरणयहाँ प्रस्तुत गरिएको छ।

मन्त्रालयको स्वीकृत दरबन्दीको विवरण देहायअनुसार रहेको छ।

क्र.सं	पद/श्रेणी	पदसंख्या	क्र.सं	पद/श्रेणी	पदसंख्या
१.	रा.प.विशिष्ट	१	1१.	रा.प.तृतीय (विविध) क.ई.	1
२.	रा.प.प्रथम (प्र.)	२	1२.	रा.प.अनं.प्रथम(प्र.)	20
३.	रा.प.प्रथम (प्रा) सर्भे	१	1३.	रा.प.अनं.प्रथम (लेखा)	2
४.	रा.प.द्वितीय (प्र.)	8	1४.	रा.प.अनं.प्रथम(विवध) क.अ.	6
५.	रा.प. द्वितीय (प्रा.सर्भे)	१	1५.	रा.प.अनं.द्वितीय (प्र)	3
६.	रा.प. द्वितीय (कानून)	१	1६.	रा.प.अनं. द्वितीय (कम्प्यूटर)	2
७.	रा.प. द्वितीय (लेखा)	१	1७.	हलुका सवारी चालक	7
८.	रा.प.तृतीय (प्र.)	16	1८.	कार्यालय सहयोगी	12
९.	रा.प.तृतीय (प्रा.सर्भे)	१	**कूल**		**87**
१०.	रा.प.तृतीय (लेखा)	2			

मन्त्रालयको संगठनात्मक संरचना अनुसूची-1.1 मा संलग्न छ।

१.३ मन्त्रालयका महाशाखा तथा शाखाहरुको कार्यविवरण

क. प्रशासन महाशाखाः

- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुको संगठन संरचना , दरवन्दी सिर्जना र परिमार्जन सम्बन्धी कार्यहरु आवधिक रुपमा गर्ने/गराउने।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका कर्मचारीहरुको सरुवा , वढुवा , नियुक्ति , पदस्थापन र काजका साथै स्वदेशी तथा वैदेशिक अध्ययन , तालीम, गोष्ठी, सेमिनार, वैठक र अन्तरक्रियामा सहभागिता सम्बन्धी कार्यहरु सम्पादन गर्ने/ गराउने।
- सेवा प्रवाहमा समयानुकूल प्रभावकारिता ल्याउन र जनशक्ति सशक्तीकरणका लागि मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका निकायहरुका लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्ने/गराउने।
- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय , मन्त्रालय तथा अन्य विभिन्नम निकायबाट प्राप्त उजूरी तथा गुनासोहरु यथासमयमै व्यवस्थापन गर्ने/गराउने।
- महाशाखा सम्बन्धी नेपाल सरकारमा पेश हुने प्रस्तावहरु परिमार्जन गरी गराई स्वीकृत भए पछि प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पठाउने व्यवस्था मिलाउने।
- तोकिए बमोजिमको रकमान्तर खर्चको स्वीकृति दिने र ठेक्का पट्टा सदर गर्ने।
- मालसमान खरिद तथा लिलाम बिक्रीको स्वीकृति दिने एवं मन्त्रालयको भौतिक साधनको अभिलेख राख्ने , साधनहरुको मर्मत संभार र संरक्षण गर्ने/गराउने।
- लेखा परीक्षणबाट देखिन आएका वेरुजुहरु फर्छ्यौंट गर्ने /गराउने कार्यमा तीव्रता ल्याउने।
- मन्त्रालय र अन्तर्गत विभाग कार्यालयहरुलाई आवश्यक पर्ने कर्मचारी प्रशासनसँग सम्बन्धित ऐन, नियमका सम्बन्धमा आवश्यक परामर्श दिने।
- प्रचलित कानून तथा नीति एवं कार्यक्रम बमोजिम संगठनलाई गतिशील चुस्त दुरुस्त वनाउन विभिन्नए कार्यक्रमहरु तय गर्ने।
- कार्यालयहरुको स्थापना सम्बन्धी माग उपर सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने र मौजुदा संगठन र दरवन्दी एवं कार्यविवरणको समीक्षा गरी सामयिक सुधार गर्न सिफारिस गर्ने।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका कर्मचारीहरुको दण्ड सजाय, प्रोत्साहन पुरस्कार, राजिनामा, विभागीय कारवाही तथा अन्य कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्यहरु गर्ने/गराउने।
- अधिनस्थ कर्मचारीहरुको काममा मार्गदर्शक बनी कर्मचारीहरुको सुपरीवेक्षण गर्नुका साथै तिनलाई आवश्यकतानुसार निर्देशन र नियन्त्रण समेत गर्ने।
- सम्बन्धित विषयमा हुने सभा , गोष्ठी , सम्मेलन , अन्तरक्रिया/छलफल आदिमा निर्णय, आदेश वा निर्देशन भए बमोजिम भाग लिने।

- नेपाल ईन्जिनियरिङ सेवा , सर्भे समूह सम्बन्धी शैक्षिक योग्यता एवं सम्बद्धता निर्धारण गर्ने सम्बन्धमा प्रचलित कानून बमोजिम काम कारवाही सम्पादन गर्ने/गराउने।
- सुशासन (व्यवस्थापन तथा संचालन) सम्बन्धी प्रचलित ऐन र नियमावली तथा सेवा अभियान संचालन निर्देशिका बमोजिम तोकिएका कार्यहरु सम्पादन गर्ने / गराउने।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका विभाग/कार्यालयहरुको सम्पूर्ण प्रशासनिक कार्यहरु गर्ने।
- भैपरि आउने अन्य कार्यहरु गर्ने।

यस महाशाखा अन्तगर्त देहायका शाखाहरु रही तिनको कामहरु देहाय बमोजिम हुने गरी व्यवस्था गरिएको छः

१. कर्मचारी प्रशासन शाखाः

- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुको समयानुकूल संगठन संरचना तथा दरवन्दी परिमार्जन/पुनरावलोकनका लागि प्रचलित कानून बमोजिम संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण सम्बन्धी कार्य गर्ने र प्राप्त प्रतिवेदनका आधारमा सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृति र निर्णय भै आए वमोजिम कार्यान्वयन गर्ने गराउने।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका कर्मचारीहरुको सरुवा , बढुवा, नियुक्ति, पदस्थापन र काज सम्बन्धी कारवाही उठान गर्ने र सोको निर्णयानुसार कार्यान्वयन गर्ने।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका कर्मचारीहरुको स्वदेशी तथा वैदेशिक अध्ययन , तालीम, गोष्ठी, सेमिनार, वैठक र अन्तरक्रियामा सहभागिता सम्बन्धमा आवश्यकतानुसार पूर्व स्वीकृति प्रदान गर्ने , मनोनयन गर्ने र विदा स्वीकृत गर्ने सम्बन्धी कारवाही उठान गरी निर्णयानुसार कार्यान्वयन गर्ने/ गराउने।
- मन्त्रालय र अन्तर्गत विभाग , कार्यालयहरुमा रिक्त रहेका पदहरु पूर्तिको लागि सम्बन्धित निकायमा माग गर्ने गराउने एवं पदपूर्तिको लागि विज्ञापन प्रकाशित गरी गराई नियमानुसार छनौट भई आएका कर्मचारीहरुको नियुक्ति तथा पदस्थापन गर्न कारवाही चलाउने र निर्णय भै आए बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने, गराउने।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका कर्मचारीहरुको दण्ड सजाय , प्रोत्साहन पुरस्कार , राजिनामा वा अन्य कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी विषयहरुको आधिकारिक राय सहित माथिल्लो तहमा पेश गरी निर्णय भए बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने/ गराउने।
- कर्मचारी नयाँ भर्ना वा वढुवा भएपछि मन्त्रालयको कामको जानकारी दिने र प्रत्येक कर्मचारीलाई स्वीकृत कार्य विवरण दिई निस्सा लिने।
- प्रशासन शाखासँग सम्बन्धित विषयको मन्त्रिपरिषद्मा पेश हुने प्रस्तावको मस्यौदा तयार गरी पेश गर्ने र निर्णय बमोजिम प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यलयमा पठाउने।

- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विभागीय कारवाही सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- नेपाल ईन्जिनियरिङ सेवा , सर्भे समूह सम्बन्धी शैक्षिक योग्यता एवं सम्बद्धता निर्धारण गर्ने सम्बन्धमा प्रचलित कानून बमोजिम काम कारवाही सम्पादन गर्न आवश्यक पहल एवं प्रकृया अगाडि वढाउने र निर्णय भए वमोजिम कार्यान्वयन गर्ने, गराउने।
- मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायहरुको कार्य विवरणको समीक्षा गर्ने , सो बमोजिम जिम्मेवारी तोक्ने र तत् सम्बन्धमा समयानुकूल परिमार्जन गर्न राय सुझाव सहित आवश्यक सिफारिस गर्ने।
- साविकमा परिवर्तन इकाईले गरी आएका कार्यहरु समेत सम्पादन गर्ने।
- मन्त्रालयबाट गर्नु पर्ने तर अन्य शाखाहरुलाई नतोकिएका र निर्दिष्ट नगरिएका सबै कार्यहरु गर्ने।

२. आन्तरिक व्यवस्थापन शाखाः

- प्रत्यायोजित अधिकार वमोजिम मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादन मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- मन्त्रालयको भौतिक एवं सवारी साधनहरुको मर्मत सम्भार तथा संरक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाउने।
- मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको हाजिरी रेकर्ड राख्नुरका साथै तलवी प्रतिवेदन पारित गर्ने गराउने सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- मन्त्रालयको मालसामान खरिद , दाखिला, खर्च र लिलाम विक्री सम्बन्धी कार्यका साथै सोको अभिलेख राखी समयमै जिन्सी निरीक्षण गर्ने, गराउने।
- मन्त्रालयको सम्पूर्ण सरसफाई एवं पालो पहरा तोक्नुका साथै तत् सम्बन्धमा निरन्तर रुपमा ध्यान पुर्याउने।
- मन्त्रालयको निजी सचिवालयहरुमा कर्मचारीहरुको खटन पटन लगायत शाखा / महाशाखाहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुको शाखा सरुवाको सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही उठान गरी निर्णय बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने/गराउने।
- मन्त्रालय अन्तर्गत तोकिएको संस्थानको राजनीतिक नियुक्ति सम्बन्धी प्रारम्भिक कारवाही अघि वढाउने र निर्णय भै आए बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने।
- मन्त्रालयको दर्ता चलानी एवं हेल्प डेस्क (सोधपुछ कक्ष) मा जुनसुकै बखत खटिने गरी आवश्यक कर्मचारीहरुको व्यवस्थापन गर्ने।
- अन्यत्रबाट काज वा सरुवा भई आउने कर्मचारीहरुलाई अर्को व्यवस्था नभएसम्म मन्त्रालयमा हाजिर गराउने, सो को अभिलेख राख्ने र सम्बन्धित निकायमा सोको जानकारी पठाउने।

- सवारी साधनहरुलाई तोकिएको मापदण्डको अधीनमा रही इन्धनको कुपन प्रदान गर्ने गराउने।
- सवारी चालकहरुको खटनपटन सम्बन्धी आवश्यक व्यवस्था मिलाउने।
- अन्य भैपरी आउने कार्यहरु गर्ने।

३. कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखाः

- मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने विषयहरुमा विधेयक , नियम तथा आदेशहरुको मस्यौदा तयार गरी परिमार्जन तथा सम्पादन गर्न कानून , न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा पठाउने र स्वीकृत भई आएपछि सम्बन्धित निकायमा पठाउने व्यवस्था गर्ने।
- आफ्नो र कानून , न्याय तथा संसदीय मामीला मन्त्रालयको बीचमा सम्पर्क शाखाको रुपमा कार्य गर्ने।
- मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र भित्रका ऐन तथा नियमावली सम्बन्धी मन्त्रालय अन्तर्गत शाखा, विभाग तथा कार्यालयहरुबाट राय माग भई आएमा परम्परा बसिसकेका सामान्य विषयहरुमा मन्त्रालयको तर्फबाट राय दिने तथा नयाँ व्यवस्था गर्नुपर्ने भएमा राय ठहर सहित पेश भएकोमा निर्णय भई आए बमोजिम जानकारी दिने।
- मन्त्रालय स्तरबाट गरिने विभिन्नआ सम्झौताहरुको मस्यौदामा आवश्यक कानूनी राय सल्लाह दिने र सम्झौता वार्तामा भाग लिने।
- फैसला कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित अदालतबाट आदेश भै आए बमोजिम मन्त्रालयको हकमा आफैले र मातहतका निकायहरुको हकमा सो बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने/गराउने।
- मन्त्रालयसँग सम्बन्धित ऐन , कानून, नियमावली तथा राजपत्रहरु संकलन गरी अद्यावधिक रुपमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने।
- मन्त्रालयसँग सम्बन्धित कुनै करार वा अन्य लिखतहरुको मस्यौदाको ढाँचा , मस्यौदामा पुर्या उनु पर्ने कानूनी प्रकृया तथा विधिको सम्बन्धमा आवश्यक राय सल्लाह उपलब्ध गराउने।
- कानून शाखासँग सम्बन्धित विषयमा मन्त्रिपरिषद्मा पेश हुने प्रस्तावको मस्यौदा तयार गरी पेश गर्ने र स्वीकृत भए बमोजिम प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पठाउने।
- मन्त्रालय मातहतका संस्थानको विनियमावली स्वीकृति सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- मन्त्रालय र अन्तर्गत विभागलाई आवश्यक पर्ने ऐन , नियम तथा सम्बन्धित कानूनी लिखतहरुको अनुवाद गर्ने र त्यसको जाँच पडताल गर्ने।
- प्रचलित ऐन तथा नियमहरु अनुसार मन्त्रालय तथा अन्तर्गत विभागहरु , कार्यालयहरुले सम्पादन गरेका कार्यमा पर्न आएका मुद्दा मामिला सम्बन्धमा

आवश्यक कागजपत्र/प्रमाणहरु संकलन गर्ने तथा मन्त्रालयको तर्फबाट प्रत्यू तर वा लिखित जवाफ तयार गरी पेश गर्ने।

- मन्त्रालयबाट राजपत्रमा प्रकाशित गराउनु पर्ने नियम , गठन आदेश तथा सूचना आदि मस्यौदा गरी परिमार्जन /सम्पादन गरी गराई राजपत्रमा प्रकाशन गराउने व्यवस्था गर्ने।
- मार्गदर्शक हुने कानूनी निर्णयहरुलाई परिपत्र गर्ने र त्यस्ता परिपत्रहरुलाई अद्यावधिक बनाई राख्ने ।
- मन्त्रालयका शाखा तथा अन्तर्गत विभाग, कार्यालयहरुलाई आवश्यक परेमा कानूनी परामर्श दिने।
- मानव अधिकार सम्बन्धी विषयमा फोकल प्वाइन्टको काम र प्रतिनिधित्व गर्ने।
- सम्बन्धित अदालतबाट आदेश भै आए बमोजिम फैसला कार्यान्वयनका लागि मन्त्रालयको हकमा भए आफ्नै शाखाबाट र अन्तर्गतका निकायका हकमा भए ती निकायहरुलाई सो बमोजिम कार्यान्वयन गर्न/गराउन आवश्यक निर्देशन दिने।
- यस शाखालाई निर्दिष्ट गरिएका अन्य कार्यहरु गर्ने।

४. जनगुनासो व्यवस्थापन शाखाः

- मन्त्रालय अन्तर्गतका विभाग एवं कार्यालयहरुबाट भएका काम कारवाहीका सम्वन्धमा दिनहूँ पर्न आएका उजुरी, निवेदन, गुनासाहरु यथासमयमै छानवीन एवं कारवाही गर्ने।
- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय , अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र, विभिन्नक मन्त्रालय तथा अन्य निकायहरुवाट प्राप्त निवेदन, निर्देशन एवं गुनासाहरुको सम्बन्धमा आफु निकटतम पदाधिकारीलाई अवगत गराउने र तत् सम्बन्धी कारवाही गर्ने।
- प्राप्त उजूरी र गुनासाहरुको अभिलेख राख्ने्।
- मन्त्रालय अन्तर्गत कार्यालयहरुमा पर्न आएका गुनासाहरु समाधान गर्न समय समयमा अनुगमन गरी स्थलगत रुपमै गुनासाहरुको कानून वमोजिम सम्भव भएसम्म व्यवस्थापन र समाधान गर्ने।
- अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको फोकल प्वाईन्ट सम्बन्धी कार्यहरु गर्ने।
- जनगुनासो सम्बन्धमा पर्न आएका अन्य कार्यहरु गर्ने।

५. आर्थिक प्रशासन शाखाः

- मन्त्रालयको वार्षिक कार्यक्रम अनुसार प्रत्येक आर्थिक वर्षको चालु र पूँजीगत तर्फको अनुमानित वजेट तयार गर्ने प्रारम्भिक कार्यहरु गरी स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने र बजेट अनुमान गर्दा योजना तथा कार्यक्रम शाखालाई सघाउ पुर्या उने।

- मन्त्रालय अन्तर्गत विभाग तथा कार्यालयहरुलाई आर्थिक ऐन नियमको आधारमा आवश्यकतानुसार राय सल्लाह दिने।
- स्वीकृत विनियोजित वजेट अन्तर्गत मन्त्रालयको लागि आवश्यक खर्चको विवरण स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने र स्वीकृत भए बमोजिम खर्च गर्ने।
- स्वीकृत विनियोजित वजेट अन्तर्गत जिल्लास्थित कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालयबाट रकम निकासा प्राप्त गर्नुपर्ने सम्बन्धी सवै कारवाही गर्ने।
- मन्त्रालय र अन्तर्गत विभागहरुको लागि आवश्यकतानुसार थप निकासा कारवाहीको आवश्यक व्यवस्था मिलाउने साथै आवश्यकतानुसार कार्यक्रम संशोधन भइसकेपछि रकमान्तरको कारवाही गर्ने।
- ऐन नियमानुसार तोकिएको श्रेस्ताहरु अद्यावधिक राख्नेछ राख्न् लगाउने र नियमानुसार खाता सञ्चा लन गर्नेगराउने।
- अन्तर्गत विभाग तथा कार्यालयहरुको आर्थिक कारोवार सुपरिवेक्षण गर्ने।
- विकास निर्माण सम्बन्धी खर्चका तथ्यांकहरु अ द्यावधिक राख्ने व्यवस्था गर्ने/गराउने।
- आर्थिक वर्ष व्यतित भएपछि मन्त्रालय अन्तर्गत विभाग र कार्यालयहरुको चालु तथा पूँजीगत तर्फको बजेट मौज्दात सर्वसंचित कोषमा दाखिला गराउने।
- मन्त्रालयको राजश्वफ्रश्रेस्ता सुव्यवस्थित रुपले राख्नेच व्यवस्था गर्ने , गराउने तथा धरौटी र उज्राती श्रेस्ता फछर्यौट गर्ने/गराउने।
- निर्माण कार्यहरु वा ठेक्का पट्टाबाट निर्माण र सामान खरीद कार्य भएकोमा प्रचलित आर्थिक ऐन नियमको अधिनमा रहेर भुक्तानी दिने , दिलाउने व्यवस्था गर्ने।
- नियम बमोजिम विभिन्नि वजेट अन्तर्गत भएका खर्चहरुको भुक्तानी दिने वा आर्थिक सहायताहरु प्रदान गर्ने।
- तलवबाट कट्टा भएको कर्मचारी संचयकोष , सावधिक जीवन विमा , नागरिक लागानीकोष, सामाजिक सुरक्षा कर र सापटी कट्टी रकम सम्बन्धित कार्यालयमा दाखिला गर्ने/गराउने।
- नियमानुसार पारिश्रमिक कर कट्टा गरी आन्तरिक राजश्वम कार्यालयले तोकेको खातामा जम्मा गरी सोको सूचना आन्तरिक राजश्व कार्यालयलाई दिने।
- कर्मचारीलाई नियमानुसार तलव , भत्ता , उपदान , लुगाभत्ता, औषधि उपचार खर्च उपलब्ध गराउने।
- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी ऐन , नियम आदेश तथा परिपत्रहरु सवै कर्मचारीहरुलाई जानकारी गराउने र लेखा तर्फ रेखदेख नियन्त्रण सुपरिवेक्षण गर्ने/गराउने।
- मन्त्रालयमा तयार भएको श्रेस्ताको आन्तरिक तथा अन्तिम लेखा परिक्षण गराउने।

- आन्तरिक तथा अन्तिम लेखा परिक्षणबाट देखाइएका बेरुजुको लगत खडा गर्ने र तदारुकताका साथ फर्छ्यौट गर्ने/गराउने।
- विनियोजित वजेटको निकासा , खर्च र बाँकी तथा निकासाको स्रोत समेत देखिने गरी प्रत्येक शीर्षकको छुट्टा छुट्टै आ .वि. वनाई सम्बन्धित तालुक कार्यालयहरुमा पठाउने।
- शाखाको भौतिक साधनहरुको स्याहार सम्भार एवं मर्मत तथा संरक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाउने।
- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी तोकिएको अन्य कार्यहरु गर्ने।

ख. योजना, अनुगमन तथा मूल्यांकन महाशाखाः

- मन्त्रालय र अन्तर्गत विभाग द्वारा सञ्चालित विकास आयोजनाहरुको योजना तर्जुमा, कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्ने/गराउने।
- योजना अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धी विषयहरुमा आफ्नो राय पेश गर्ने।
- मन्त्रालय तथा मातहत विभाग र कार्यालयहरुबाट संचालित योजना तथा आयोजनाहरुको लक्ष्य तथा कार्यक्रम अनुरुप कार्य सम्पादन भए नभएको हेरी लक्ष्य अनुरुप कार्य पुरा गर्ने गराउने।
- व्यवस्थापन पक्षलाई उद्देश्यमूलक तुल्याउन मन्त्रालय तथा मातहत निकाय द्वारा संचालित योजना तथा आयोजनाहरुको भौतिक व्यवस्थापन , यन्त्र उपकरण तथा सवारी साधनको सही उपयोग भए नभएको सम्बन्धमा निरीक्षण अनुगमन तथा मूल्यांकन गरी गराई सुधार गर्ने।
- मातहत विभाग , कार्यालय तथा संस्थानवाट भइरहेको काम कारवाही र कार्य सम्पादनका विषयमा निरीक्षण , अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने र कुनै कैफियत देखिएमा आवश्यक निर्देशन दिने वा निर्देशनार्थ पेश गर्ने।
- सुशासन सम्बन्धी प्रचलित कानून र सेवा अभियान संचालन निर्देशिका बमोजिम अन्तर्गत निकायवाट गर्नु पर्ने कामहरु यथासमयमा सम्पन्नन गर्ने/गराउने।
- विकास आयोजनाहरुको कार्यान्वयनमा देखापरेका समस्याहरु मध्ये मन्त्रालय स्तरीय विकास समस्या समाधान समितिबाट समाधान हुन नसकेका समस्या राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान समितिमा प्रस्तुत गर्ने र उक्त समितिवाट भएको निर्देशन/निर्णय कार्यान्वयनका लागि राय पेश गर्ने।
- अन्य निर्देशित एवं भैपरि आउने कार्यहरु गर्ने।

यस महाशाखा अन्तगर्त देहायका शाखाहरु रही तिनको कामहरु देहाय बमोजिम हुने गरी व्यवस्था गरिएको छः

१. **योजना तथा कार्यक्रम शाखाः**

- मन्त्रालय र अन्तर्गत विभाग द्वारा सञ्चायलित विकास आयोजनाहरुको योजना तर्जुमा, कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्ने गराउने।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका विभाग /आयोजनाहरुको तथ्यांक अध्ययन / विश्लेषण गरी राय/सुझाव सहित पेश गर्ने।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका विभाग /आयोजनाहरुको प्रत्येक वर्षको वार्षिक विकास कार्यक्रम र वजेट तयार पारी/पार्न लगाई पेश गर्ने।
- अर्थ मन्त्रालय/राष्ट्रिय योजना आयोगमा हुने कार्यक्रम र वजेट छलफलमा भाग लिने र कार्यक्रम वजेटलाई अन्तिम रुप दिन आवश्यक सहयोग गर्ने।
- वार्षिक कार्यक्रम र वजेट स्वीकृत भई आए पछि चौमासिक विभाजन सहितको विकास कार्यक्रम तयार पार्न लगाई मन्त्रालयको सिफारिस सहित रा .यो.आ. बाट स्वीकृति भएपछि उक्त कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सम्वन्धित विभाग/आयोजनामा पठाउने।
- स्वीकृत वार्षिक विकास कार्यक्रममा आवश्यकतानुसार थप संशोधन गर्न पेश गर्ने गराउने र मन्त्रालय/रा.यो.आ.को स्वीकृति अनुसार संशोधित कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने/गराउने।
- व्यवस्थापिका संसदको अधिवेशनको समयमा सांसदहरुद्बारा उठाइएको प्रश्नको जवाफ तयार गरी व्यवस्थापिका संसद सचिवालयमा पठाउने ब्यवस्था मिलाउने।
- सम्वन्धित विषयमा हुने सभा , सम्मेलन, छलफल आदिमा निर्णय भए बमोजिम भाग लिने।
- साविक लैङ्गिक सशक्तिकरण ईकाइले गरी आएको कार्यहरु समेत सम्पादन गर्ने।
- कामको गहनता हेरी माथिल्लो तहमा प्रस्तुत गर्नु पर्ने कुरामा बाहेक शाखा अन्तर्गत काम कारवाहीको सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित मन्त्रालय , विभाग तथा कार्यालयहरुमा पत्र लेखॆध तथा ताकेता गर्ने/गराउने।
- नेपाल सरकार , मन्त्रिपरिषद्मा निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्नका लागि स्वीकृत भएका विषयमा प्रस्तावको मस्यौदा तयार पारी समयमै पेश गर्ने।
- भएको आदेशानुसार सम्बन्धित निकायमा आवश्यक पत्राचार गर्ने र मन्त्रालयमा प्रस्तुत हुन आउने विषयमा आवश्यक कारवाही गर्न पेश गर्ने।
- आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित काम कारवाही र व्यवस्थापनका विषयमा कुनै नयाँ बस्दोवस्त, नीति निर्माण वा निर्णय गर्न आवश्यक देखिएमा तत्सम्बन्धी पुष्ट्याई सहित कारवाही उठाई माथिल्लो तहमा पेश गर्ने।
- यस शाखालाई तोकिएका अन्य कार्यहरु गर्ने।

२. **सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखाः**

- मन्त्रालय मातहत विभाग तथा कार्यालयहरुबाट संचालित परियोजना तथा आयोजनाहरुको उठती राजश्वत, मुद्दा पर्छ्यौट स्थिति र कार्य प्रगति समेतको अभिलेख अद्यावधिक राख्नेह।
- वार्षिक/चौमासिक र आवश्यकतानुसार द्वैमासिक प्रगति विवरण तयार पारी /पार्न लगाई विकास समस्या समाधान समितिको वैठकमा पेश गर्ने र वैठकमा भएका निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्ने/गर्न लेखी पठाउने।
- मन्त्रालय र मातहतका निकायहरुको आवश्यकतअनुसार सुपरीवेक्षण गर्नेगराउने।
- मातहतका निकायहरुको काम कारवाहीका सम्बन्धमा नियमित अनुगमन गर्ने /गर्न लगाउने।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका विकास आयोजना /कार्यक्रमहरुको अनुगमन निरीक्षण गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने/गर्न लगाउने।
- मन्त्रालय र मातहतका निकायहरुवाट संचालित कार्यक्रमहरुका लागि कार्य सम्पादन सूचकहरु तयार गर्ने/गर्न लगाउने।
- कार्य सम्पादन सूचकहरुको आधारमा आवधिक मूल्यांकन गर्ने /गर्न लगाउने।
- कार्यसम्पादनमा आधारित मूल्यांकन प्रणालीको स्थापना र विकास गर्ने।
- मूल्यांकनको आधारमा दण्ड र पुरस्कारका लागि आवश्यक सूचना उपलब्ध गराउने।
- मातहतका निकायहरुवाट आवधिक रुपमा प्राप्त प्रगति प्रतिवेदन माथिल्लो तहमा अवगत गराउने।
- सम्वन्धित सवै शाखाहरुसँग समन्वय गरी प्राप्त हुन आएको सूचनाहरु संकलन गरी सोको व्यवस्थित ढंगले अभिलेख समेत राख्ने।
- सूचना अधिकारीको जिम्मेवारी समेत वहन गर्ने।
- यस शाखासँग सम्वन्धित अन्य कार्यहरु गर्ने।

३. भू-सूचना समन्वय शाखाः

- आधुनिक सूचना प्रविधिको उपयोग गरी भूमिसँग सम्वन्धित श्रेस्ता , नक्सा लगायतका सम्पूर्ण सूचनाहरुलाई कम्प्यूटर प्रणालीमा प्रविष्ट गराई जनतालाई भरपर्दो सरल, सहज सेवा/सूचना प्रवाह गराउन भू-सूचना प्रणाली (LIS) को विकासमा सहयोग पुर्याउन समन्वय गर्ने र सोको लागि एकद्वार प्रणालीलाई माध्यम वनाउने।
- भूमिको उपयोगद्वारा कृषिको उत्पादकत्व वृद्धि गर्न एवं गरिवी निवारण तथा वातावरण संरक्षण कार्यमा समेत सहयोग पुर्याउने गरी नीति निर्माता , अनुसन्धानकर्ता तथा उपभोक्ताहरुलाई वस्तुपरक भू -सूचना उपलव्ध गराउन समन्वय गर्ने।
- E-Governance System लागू गर्ने सन्दर्भम IT Focal Person को रुपमा कार्य गर्ने।

- भू-सूचनालाई विश्वासनीय गुणस्तरयुक्त र वस्तुपरक वनाउने र भू -सूचनालाई उपभोक्ता माझ सहज पहूँच हुने व्यवस्था गर्ने।
- भरपर्दो भू-सूचना प्रणालीको विकास गर्न राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा स्थापित सम्वन्धित निकायहरुसँग सम्पर्क र समन्वय कायम गरी प्रविधि विकास र हस्तान्तरण गर्न सघाउ पु-याउने र Pro-Active Role समेत निर्वाह गर्ने।
- भू-सूचना प्रणालीलाई National Geographic Information System (राष्ट्रिय भौगोलिक सूचना प्रणाली) सँग आवद्ध गराउन प्रभावकारी भुमिकाका लागि पहल गर्ने।
- भू-सूचना प्रविधिसँग सम्वन्धित अध्ययन , अनुसन्धान, गोष्ठी, सेमिनार आदिमा भाग लिई Continuous Professional Development (CPD) का लागि पहल गर्ने।

ग. भूमि व्यवस्थापन महाशाखाः

- भूमि सम्वन्धी नीतिहरुको कार्यान्वयन गर्ने गराउने र त्यस्ता ऐन नियम र नीतिहरु पुनरावलोकन गर्न आवश्यक भएमा संशोधन एवं सुधारका लागि आफ्नो राय सहित सचिव समक्ष पेश गर्ने।
- मन्त्रालयवाट तर्जुमा गरिएको कार्य योजनानुरुप कार्य गर्ने।
- जग्गा प्रशासन सम्वन्धमा माग भएका निर्देशनहरु उपर आवश्यक कारवाही गर्ने।
- गुठी जग्गाको संरक्षण गर्ने नीति तर्जुमा गरी स्वीकृत नीति निर्देशनहरु कार्यान्वयन गर्ने गराउने।
- गुठी कोष (अक्षयकोष) को समुचित संरक्षण परिचालन एवं उत्पादनमूलक वनाउन आवश्यक नीति/कार्यक्रमहरु तय गरी कार्यान्वयन गर्ने/गराउने।
- भूमि प्रशासनलाई प्रभावकारी र विश्वासनीय वनाउन विभागहरु, कार्यालयहरु र गुठी संस्थानलाई सशक्तीकरण गरी सार्वजनिक जवाफदेहिता वहन गर्न सक्ने गरी समयानुकूल सुदृढ गर्ने।
- मातहत निकायबाट सम्पादन गरिने भूमि प्रशासनसंग सम्बन्धित कार्यहरुको आवश्यकतानुसार अनुगमन गरी राय परामर्श लिने/दिने।
- मोही बाँडफाँड एवं हदबन्दी सम्बन्धी कार्यहरु सम्पादन गर्ने /गर्न लगाउने।
- छुट जग्गा एवं विर्ता जग्गा दर्ता एवं भोगाधिकार सम्बन्धमा राय परामर्श लिने/दिने।
- सरकारी/सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण सम्बन्धमा आवश्यक कार्य गर्ने।
- महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरुलाई कार्य सम्पादन सन्दर्भमा कार्यहरु जवाफदेहीपूर्ण बनाउन प्रयत्नरशील रहने।
- अन्य निर्देशित एवं भैपरी आउने कार्यहरु गर्ने।

यस महाशाखा अन्तर्गत विगतमा दुईवटा शाखाहरु (जग्गा प्रशासन शाखा र बसोबास व्यवस्थापन शाखा) रहेकोमा पछिल्लो स्वीकृत संगठन सर्भेक्षणबाट जग्गा प्रशासन शाखा

(क), जग्गा प्रशासन शाखा (ख) र बसोबास व्यवस्थापन शाखा गरी जम्मा ३ (तीन) वटा निम्न बमोजिमका शाखाहरु रहेका छनः-

१. जग्गा प्रशासन शाखा (क)

- जग्गा जमीनको व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्ने।
- नेपाल सरकारबाट निर्णय भएका जग्गा जमिनसंग सम्बन्धित नीतिगत व्यवस्थाहरुको कार्यान्वयन गर्ने/गराउने।
- सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण सम्बन्धी आवश्यक नीति निर्माण गरी कार्यान्वयन तथा अनुगमन गर्ने।
- सरकारी जग्गाको भोगाधिकार सम्बन्धी नीति निर्माण गरी स्वीकृत नीति बमोजिम भोगाधिकार उपलब्ध गराउने, सो को अभिलेख राख्ने र उद्देश्य वमोजिम कामकाज भए नभएको बारेमा अनुगमन गर्ने ब्यवस्था मिलाउने।
- तल्लो निकायबाट निर्देशन माग भै आएका जग्गा जमीनसँग सम्बन्धित समस्याहरुको बारेमा समाधानको लागि आवश्यक नीतिगत व्यवस्था गरी निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने।
- जग्गा जमीनसँग सम्वन्धित विषयमा पर्न आएका निवेदनहरुका सम्वन्धमा प्रचलित कानून वमोजिम आवश्यक कारवाही गर्ने गराउने।
- मन्त्रालयबाट जारी भएका नीति निर्देशन वमोजिम विभाग र मातहत कार्यालयहरुवाट काम कारवाही भए गरेको छ छैन हेरी आवश्यक निर्देशन दिने।
- रजिष्ट्रेशन दस्तुर छुट सम्वन्धमा आवश्यक कारवाही गर्ने गराउने।
- शाखासँग सम्वन्धित अभिलेखहरुलाई अद्यावधिक गरि राख्ने ।
- यस शाखासँग सम्वन्धित अन्य निर्देशित कार्यहरु गर्ने।

२. जग्गा प्रशासन शाखा (ख)

- जग्गाधनी एवं मोहीबीच द्वैध स्वामित्व अन्त्य गराउने सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्ने गराउने।
- जग्गाको हदवन्दी सम्बन्धी मुद्धा मामिला फर्छ्यौट गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउने।
- जग्गा प्रशासन र गुठी जग्गासँग सम्वन्धित ऐन, नियममा समयानुकूल सुधार गर्न आवश्यक सहयोग पुर्या उने।
- गुठीको सम्पत्ति संरक्षण , सम्वर्द्धन एवं विकास र अक्षयकोषको समुचित परिचालनका लागि र गुठी संस्थानलाई समय सापेक्ष सुदृढ, सक्षम एवं चुस्त दुरुस्त वनाउन आवश्यक नीति एवं कार्यक्रमको तर्जुमा गर्ने।
- गुठी संस्थानको भौतिक एवं मानवीय स्रोत परिचालन नीति तय गर्न मद्दत गर्ने।
- गुठी सम्बन्धमा पर्न आएका निवेदनहरुको कार्यान्वयनका लागि गुठी संस्थानमा लेखी पठाउने।

- प्रचलित गुठी सम्बन्धी ऐन नियम एवं नीति अनुरुप गुठी र अन्तर्गत निकायको निरीक्षण अवलोकन गर्ने।
- गुठी जग्गाको सम्बन्धमा पर्न आएका समस्याहरुको समाधानका लागि प्रचलित कानून बमोजिम समाधान गर्ने गराउने।
- गुठी र मातहत निकायबाट निर्देशन माग भै आएका गुठी जग्गा सम्बन्धी समस्याहरुको विषयमा नीतिगत व्यवस्थाका लागि आवश्यक पहल गरी प्रचलित नीति कानून र निर्णय बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने, गराउने।
- शाखासँग सम्वन्धित अभिलेखहरुलाई अद्यावधिक गरी राख्ने।
- यस शाखासँग सम्वन्धित अन्य निर्देशित कार्यहरु गर्ने।

३. बसोवास व्यवस्थापन शाखाः

- मुक्त कमैया तथा हलियाको पुनस्थार्पन एवं वृत्ति विकासको लागि आवश्यक नीति नियमको तर्जुमा गर्ने र सोको लागि सञ्चावलन गरिने कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्ने र उक्त कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्ने गराउने।
- सुकुम्वासी तथा अव्यवस्थित बसोवासी लगायतको समस्या समाधानका लागि दीगो नीति तर्जुमा गर्नुका साथै आवश्यक र सम्बन्धित कार्यक्रमहरु समेत संचालन गर्ने।
- जिल्लास्तरमा सञ्चा लित कार्यक्रमहरुको आवश्यकतानुसार अनुगमन गरी आवश्यक निर्देशन दिने एवं समन्वय गर्ने।
- अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी सघं संस्था तथा दातृ निकायसँग समन्वय गरी मुक्त कमैया/हलिया लगायत भूमिहीन जनताको पुनर्स्थापन तथा वृत्ति विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गर्न पहल गर्ने।
- शाखाबाट सञ्चारलन हुने काम कारवाहीको सम्बन्धमा आवश्यकतानुसार सम्बन्धित मन्त्रालय, विभाग वा कार्यालयहरुमा पत्र लेखने तथा ताकेता गर्ने।
- मुक्त कमैया तथा हलियाको पुनर्स्थापन एवं सुकुम्वासी समस्या समाधान सम्बन्धी विषयमा सम्बन्धित निकायमा आवश्यकतानुसार पत्राचार गर्ने र मन्त्रालयमा प्रस्तुत हुन आउने विषयमा आवश्यक कारवाही गर्ने,
- मुक्त कमैया, हलिया लगायत भूमिहीन सम्बन्धी योजना कार्यक्रम तथा वजेटको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने।
- नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) मा निर्णयार्थ प्रस्तुत गरिने विषयमा प्रस्तावको मस्यौदा तयार गरी पेश गर्ने।
- यस शाखालाई तोकिएका र निर्दिष्ट गरिएका अन्य कार्यहरु गर्ने।

2. भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग

2.1 पृष्ठभूमि

मानव सभ्यताको प्रारम्भदेखि नै भूमिलाई मुख्य सम्पत्तिको रुपमा लिई सोको उपयोग गर्नेले निश्चिभत कर राज्यलाई बुझाउनु पर्ने प्रचलन थियो। नेपालमा मालपोत असुलीको विषयमा स्पष्ट इतिहास नपाईएता पनि भूमिकर उठाउने कुरा ऋग्वेद , अथर्ववेदमा समेत पाइन्छ। समयकालसँगै भूमि तथा भूमि करका सम्वन्धमा विभिन्नन व्यवस्था हुँदै आएका छन्। व्रिस. १९१० मा मुलुकी ऐन लागू भएपछि मालपोत असुली, तहसिलका लागि जग्गा नापजाँच गर्ने व्यवस्था भएदेखि जग्गाको लगत तयार पार्ने कार्यको शुरुवात भएको पाइन्छ भने वि .स. १९५३ मा जग्गा प्रशासनको लागि माल अड्डा स्थापना गरियो। त्यसै गरी परिवर्तित सन्दर्भलाई अंगिकार गर्दै भूमि प्रशासनको सञ्चा लन, व्यवस्थापनका निम्ति भूमि सम्वन्धी ऐन, २०२१ आए पछि भूमिसुधार विभागको स्थापना गरियो। त्यसैगरी मालपोत विभागलाई भूमि व्यवस्थापन र जग्गा प्रशासनको सशक्त संस्थाका रुपमा विकास गर्न अर्थ मन्त्रालयवाट अलग गरी भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय अन्तर्गत राखियो। वि .सं. २०५७ सालमा भूमिसुधार विभाग र मालपोत विभागलाई संगठित गरी भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग गठन गरिएको छ। यस विभाग अन्तर्गत ७५ जिल्लामा १04 मालपोत कार्यालय र २१ वटा भूमिसुधार कार्यालयहरुबाट सेवा प्रवाह हुदै आएको छ। आ.व. २०७२/०७३ मा थप २२ वटा मालपोत कार्यालयहरु स्थापना गर्ने निर्णय भएको छ।

२.२ विभागका उद्देश्यहरु

सर्वसाधारण जनतासँग प्रत्यक्ष सरोकार राख्नेछ भूमिसुधार एवं मालपोत कार्यालयहरुको तालुक अड्डाको रुपमा रहेको यस भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभागले नेपाल सरकार कार्य विभाजन नियमावलीका आधारमा भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयलाई तोकिएका कार्यहरु मध्ये सम्बन्धित कार्यहरु सम्पन्नत गर्न देहायका उद्देश्यहरु लिएको छ–

- सर्वसाधारण जनताको सेवा, सुविधा र आर्थिक हित कायम राख्रह भू–अभिलेख तथा श्रेस्ता व्यवस्थित गरी जग्गाधनी तथा मोहीको हक संरक्षण गर्ने।
- भूमि व्यवस्थापन कार्यलाई सेवामूखी एवम् सूचनामूलक बनाउने।
- जमीनमा सीप र श्रम हुने व्यक्तिको पहुँच अभिवृद्धि गरी गरीबी घटाउने कार्यमा सहयोग पुर्याउने ।
- भू–राजश्वह परिचालन गर्न सहयोगपुर्यादउने।

2.३ कार्यक्षेत्र तथा कार्यक्रम

यस विभागले उपरोक्त उद्देश्यलाई परिपूर्ति गर्न देहायका कार्यक्षेत्रमा देहाय बमोजिमका कार्य गर्दै आएको छ –

क. जग्गा प्रशासन सम्बन्धी

- नीति निर्माण कार्यमा मन्त्रालयलाई सहयोग गर्ने।
- समस्या समाधानका लागि कार्यालयहरुलाई निर्देशन दिने।
- श्रेस्ता तथा अभिलेखहरु सुरक्षित र व्यवस्थित रुपमा राख्नेग व्यवस्था गर्ने।
- ऐन तथा नियम निर्माण गर्न मन्त्रालयलाई सहयोग गर्ने।

ख. भूमिसुधार सम्बन्धी

- हदबन्दीबाट प्राप्त जग्गाको वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउने।
- भूमिमाथिको द्वैध स्वामित्व अन्त्य गर्ने व्यवस्था गर्ने।
- भू–उपयोगको उचित व्यवस्था गर्न सहयोग गर्ने।
- जग्गाको चक्लाबन्दी मिलाउन सहयोग पुर्यानउने

ग. योजना सम्बन्धी

- बार्षिक विकास कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने/गराउने।
- कार्यालयहरुको भौतिक संरचनाको विकास तथा सुधार गर्ने।
- निरीक्षण अनुगमन तथा मूल्याकंन गर्ने र निर्देशन दिने।
- मासिक तथा बार्षिक प्रगति विवरण तयार गर्ने।
- जनशक्ति विकासका लागि आवश्यक तालिम, गोष्ठीको व्यवस्था मिलाउने।
- नीति निर्माणका लागि आवश्यक सूचना प्रवाह गर्ने।

घ. राजश्व प्रशासन सम्बन्धी

- कार्यालयगत राजश्वश असुलीको लक्ष्य निर्धारण गर्ने।
- दस्तुर तथा शुल्क निर्धारणका लागि मन्त्रालयमा सुझाव प्रस्तुत गर्ने।
- जग्गाको न्यूनतम मूल्यांकन पद्धतिलाई समयानुकूल सुधार गर्ने।
- राजश्वो प्रशासन सम्बन्धमा कार्यालयहरुलाई आवश्यक निर्देशन दिने।

ङ. भू सुचना तथा प्रविधि सम्बन्धी

- प्रणालीको विकास, संशोधन, स्तरोन्नआति तथा विस्तार गरि केन्द्रिय डाटावेस स्थापना तथा व्यवस्थापन गर्ने गराउने,
- विभागको वेबसाइट डिजाइन, अद्यावधिक गर्ने र इमेल तथा इन्टरनेट सञ्चाेलन गर्ने गराउने,
- जग्गा प्रशासनमा सूचना प्रविधिको प्रयोग सम्बन्धी आवश्यक नीति निर्माण गर्ने,
- सूचना प्रविधिको माध्यमवाट जग्गा प्रशासन सम्बन्धी सेवा प्रदान गर्न आवश्यक व्यवस्था गर्ने गराउने,
- प्रणाली तथा डिजिटल डाटाको संरक्षण तथा समय समयमा परीक्षण गर्ने गराउने,

- कम्प्युटर नेटवर्क स्थापना एवंम सूचना प्रविधि सम्बन्धी यान्त्रिक उपकरणको संरक्षण तथा मर्मत सम्भार गर्ने गराउने,
- कार्यालय तथा अन्य निकायहरुसँग सूचना प्रविधिको माध्यमवाट सूचना आदान प्रदान गर्ने, गराउने,
- नेपाल सरकारको सूचना प्रविधि विकास आयोजना अन्तर्गत सञ्चाूलित यस विभागको भू-अभिलेख सूचना व्यवस्थापन (LRIMS) आयोजना सञ्चा लन गर्ने
- विद्युतीय हाजिरी प्रणाली व्यवस्थापन गर्ने,
- कार्यालयमा भैरहेको सूचना प्रविधि सम्बन्धी कामको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गर्ने र
- सूचना प्रविधि सम्बन्धी तालिम सञ्चानलन गर्ने गराउने।

च. प्रशासन सम्बन्धी

१. कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी

- जनशक्तिको व्यवस्था गर्ने।
- सरुवा, बढुवा, दण्ड तथा पुरस्कारको व्यवस्था गर्ने।
- कर्मचारीहरुको अभिलेख व्यवस्थित रुपमा राख्नेक र राख्न लगाउने।

२. आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी

- आवश्यक बजेटको व्यवस्था गर्ने।
- लेखा परीक्षण गराउने।
- बेरुजु फर्छ्यौट सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही गर्ने।

2.3 संगठन संरचना तथा दरबन्दी विवरण

दरबन्दी विवरण (कार्यालयहरु समेत)

सि.नं.	पद	सेवा	संख्या
1	महा–निर्देशक	रा.प.प्रथम	1
2	निर्देशक	रा.प.द्वितिय, प्रशासन	३
३	प्रमुख मालपोत अधिकृत	रा.प.द्वितिय, प्रशासन	५५
४	भूमिसुधार अधिकारी	रा.प.द्वितिय, प्रशासन	१८
५	प्रमुख लेखा नियन्त्रक	रा.प.द्वितिय, लेखा	1
६	प्रमुख नापी अधिकृत	रा.प.द्वितिय, इन्जि सर्भे	1
७	निर्देशक (कम्प्युटर)	रा.प.द्वितिय, विविध	1
८	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतिय, प्रशासन	३९
९	भूमिसुधार अधिकारी	रा.प.तृतिय, प्रशासन	२
१०	मालपोत अधिकृत	रा.प.तृतिय, प्रशासन	२३१

सि.नं.	पद	सेवा	संख्या
११	लेखा अधिकृत	रा.प.तृतिय, लेखा	३५
१२	कानून अधिकृत	रा.प.तृतिय, कानून	1
१३	नापी अधिकृत	रा.प.तृतिय, सर्भे	1
१४	कम्प्युटर अधिकृत	रा.प.तृतिय, विविध	1०
1५	नायब सुब्बा	रा.प.अनं.प्रथम, प्रशासन	८१५
1६	लेखापाल	रा.प.अनं.प्रथम, लेखा	९५
1७	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्रथम, विविध	२१७
1८	सर्भेक्षक	रा.प.अनं.प्रथम, सर्भे	1
1९	खरिदार	रा.प.अनं. द्वितिय, प्रशासन	७८१
२०	सह-लेखापाल	रा.प.अनं. द्वितिय, लेखा	४२
२१	सहायक कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं. द्वितिय, विविध	1
२२	लिथो मेशिन चालक	रा.प.अनं. द्वितिय विविध	2
२३	टाइपिष्ट	बेग अनुसार, प्रशासन	६५
२४	मुखिया	रा.प.अनं. तृतिय	२७
2५	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहीन	४७
2६	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	७९९
		जम्मा	**३२९१**

यस विभागको संगठनात्मक संरचना अनुसूची-1.2 मा संलग्न छ।

3. नापी विभाग

3.1 परिचयः

नापी विभागको स्थापना वि .सं. २०१४ सालमा भएको हो। देशको आर्थिक तथा सामाजिक विकासका निमित्त आवश्यक पर्ने नक्शा तथा भौगोलिक सूचनाहरु देशमैं उत्पादन गरी सर्वसुलभ बनाउने र यस क्षेत्रमा कार्यरत देशका अन्य सरकारी तथा सार्वजनिक निकायसँग समन्वय गरी नापनक्शा तथा भौगोलिक सूचना उत्पादनमा एकरुपता कायम गर्ने प्रमुख उद्देश्यका साथ स्थापित यस विभागले नेपालको राष्ट्रिय नाप -नक्शा निकाय (National Mapping Organization, NMO) को भूमिका निर्वाह गरिरहेको छ। हाल नापनक्शा तथा भौगोलिक सूचनाको क्षेत्रमा कार्यरत अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था तथा पेशागत संगठनहरुसंग सम्बन्ध विस्तार भैरहेकोले ती निकायहरुसंग समेत समन्वय गरी यस क्षेत्रमा समय सापेक्ष प्रविधि अवलम्बन तथा पेशागत विकासका क्षेत्रमा काम गर्नु पर्ने थप जिम्मेवारी बहन गर्नु पर्ने भएको छ। स्थापनाकाल देखि आजको अवस्थासम्म आइपुग्दा प्रविधि रुपान्तरण, पेशागत विकास तथा नापनक्साको क्षेत्रमा भएको विकासका दृष्टिकोणले नापी विभागले महत्वपूर्ण प्रगति हासिल गरेको मान्न सकिन्छ। तथापि एक्काइसौं शताव्दीको वर्तमान परिवेशमा सूचना तथा संचार एवम् नापनक्शा सम्बद्ध प्रविधिको क्षेत्रमा भैरहेको द्रुततर विकास र छिटो छरितो एवम् किफायती ढंगले सेवा सुविधाको उपलव्धताको जनअपेक्षाको कारणले समयको माग बमोजिम सेवासुविधा प्रवाह गर्ने गरी विभागलाई परिस्कृत एवम् सक्षम बनाउन सकिएको छैन। तसर्थ नापी विभागलाई तोकिएको प्रमुख कार्यक्षेत्रमा समय सापेक्ष सुधार गर्नु अत्यावश्यक भएको छ।

3.२ उद्देश्यहरु

देशको राष्ट्रिय नापनक्शा निकायको रुपमा भूमिका निर्वाह गरिरहेको यस विभागको प्रमुख उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्-

- देशभरमा नापनक्साको लागि आवश्यक पर्ने नियन्त्रण विन्दूहरुको स्थापना , खगोलीय सर्भेक्षण, प्रक्षेपण प्रणाली/जिओइड/इलिप्सोइड परिभाषित गर्ने, सम्भावित दुर्घटनाको पूर्वानुभव गर्न शुक्ष्मचालको अध्ययन गर्ने , खगोलीय गतिविधिको पर्यवेक्षण गर्ने लगायतका कार्यहरु सम्पादन गर्ने।
- विभिन्नग माननापमा नक्शा तथा भौगोलिक सूचनाहरु उत्पादन तथा अद्यावधिक गरी सर्वसुलभ गराउने (उदाहरणको लागि राष्ट्रिय श्रृंखलाका विभिन्न माननापका स्थलरुप नक्शाहरु, प्रशासनिक नक्शाहरु, थिम्याटिक नक्शाहरु, विभिन्ना नक्शासँग सम्बन्धित डिजिटल डाटा, हवाईफोटो, आदि)।

- कित्तानापी मार्फत देशको जग्गा प्रशासन तथा व्यवस्थापनको लागि आवश्यक भूमिलगत तयार गर्ने तथा यसरी तयार गरिएको भूमिलगतलाई नियमि त रुपमा अद्यावधिक गर्ने।
- अन्तर्राष्ट्रिय सीमाको सर्भेक्षण गरी सीमानक्शा तयार गर्ने तथा नेपाल सरकारलाई अन्तर्राष्ट्रिय सीमा सम्बन्धी प्राविधिक विषयमा परामर्श उपलव्ध गराउने।
- नापनक्शा तथा भौगोलिक सूचना उत्पादनमा एकरुपता कायम गर्न तथा यस क्षेत्रमा हुने राज्यश्रोतको लगानीबाट महत्तम प्रतिफल हासिल गर्न अन्य सरकारी तथा गैह्रसरकारी निकायहरुलाई समन्वय गर्नुका साथै यससंग सम्बन्धित कामकारवाहीको नियमन गर्ने।
- नापनक्शा तथा भौगोलिक सूचनाको क्षेत्रको पेशागत विकासको लागि नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने।

3.३ कार्यक्षेत्र तथा कार्यक्रम

बुँदा नं. १.२ मा उल्लेख भएका उद्देश्यहरु प्राप्तिका लागि विभिन्नो किसिमका नापनक्शा लगायतका कार्यक्रमहरु यस विभागको कार्यक्षेत्र अन्तर्गत पर्दछन्। यस विभाग अन्तर्गत संचालनमा रहेका प्रमुख कार्यक्रमहरु देहाय अनुसार रहेका छन्ः

क) खगोल तथा भू-मापन

यस विभाग अन्तर्गत खगोल तथा भू -मापन महाशाखाबाट संचालित यस कार्यक्रमको प्रमुख उद्देश्य देशमा नापनक्शाको लागि आवश्यक पर्ने विभिन्ना किसिमका नियन्त्रण विन्दूहरु उपलव्ध गराउनु रहेको छ। यस सम्बन्धमा विस्तृत विवरण खगोल तथा भू -मापन महाशाखाको वार्षिक प्रगति अन्तर्गत उल्लेख गरिएको छ।

ख) स्थलरुप (भूमिश्रोत)

यस विभाग अन्तर्गत स्थलरुप नापी महाशाखा अन्तर्गतबाट संचालित यस कार्यक्रमको प्रमुख उद्देश्य देशभरको स्थलरुप आधार नक्शा , विभिन्ना थिम्याटिक नक्शाहरु, विभिन्नन माननापका राजनैतिक र प्रशासनिक नक्शाहरु , हवाइफोटोहरु लगायत अन्य भौगोलिक सूचनाहरु उत्पादन गरी सर्वसुलभ गर्ने गराउने तथा यी विभिन्नय नक्शा तथा भौगोलिक सूचनाहरुलाई नियमित रुपमा अद्यावधिक गर्ने रहेको छ। यस सम्बन्धमा विस्तृत विवरण स्थलरुप नापी महाशाखाको वार्षिक प्रगति अन्तर्गत उल्लेख गरिएको छ।

ग) कित्तानापी

यस विभाग अन्तर्गत कित्तानापी महाशाखा अन्तर्गतबाट संचालित यस कार्यक्रमको प्रमुख उद्देश्य जग्गा प्रशासन तथा व्यवस्थापन कार्यको लागि आवश्यक पर्ने प्रारम्भिक

(fundamental) भूमिलगत (नक्शा, श्रेस्ता, फिल्डबुक आदि) तयार गर्नको लागि देशभर कित्तानापी कार्य गर्नु रहेको छ। यस सम्बन्धमा विस्तृत विवरण कित्तानापी महाशाखाको वार्षिक प्रगति अन्तर्गत उल्लेख गरिएको छ।

घ) राष्ट्रिय भौगोलिक सूचना पूर्वाधार कार्यक्रम

यस विभाग अन्तर्गत राष्ट्रिय भौगोलिक सूचना पूर्वाधार आयोजना अन्तर्गतबाट संचालित यस कार्यक्रमको प्रमुख उद्देश्य नापनक्शा तथा भौगोलिक सूचनाको उत्पादनमा हुने दोहरो लगानी तथा प्रयासहरुलाई निरुत्साहित गरी सरकारको लगानीलाई महत्तम ढंगले राष्ट्रहितमा लगाउने रहेको छ। यस कार्यक्रम मार्फत नापी विभागले विश्वका अन्य मूलुकहरुमा संचालनमा रहेको National Spatial Data Infrastructure (NSDI) को केन्द्रीय निकाय (Central Hub) ले निर्वाह गर्ने भूमिका सरह भूमिका विस्तार गर्ने गरी विभिन्नक कार्यक्रमहरु संचालनमा ल्याउँदै आएको छ। यस सम्बन्धमा विस्तृत विवरण यस आयोजनाको वार्षिक प्रगति विवरणमा उल्लेख गरिएको छ।

ङ) नापी कार्यालय सुदृढीकरण कार्यक्रम

नापी विभाग अन्तर्गतका नापी कार्यालयहरुको भवन निर्माण लगायत भौतिक सुधार कार्यलाई एकीकृत रुपमा संचालन गर्नको लागि वि .सं. २०५७ देखि यो कार्यक्रम संचालनमा रहेको छ। यस कार्यक्रम अन्तर्गतबाट विभिन्नर २० वटा नापी कार्यालयहरुको भवन निर्माण सम्पन्नई भएको छ भने ८ वटा कार्यालय भवनहरु निर्माण कार्य चालू रहेको छ। उपलब्ध बजेटको आधारमा सबै कार्यालयहरुको भौतिक अवस्था सुधारको लागि प्रयास भएको छ।

3.४ विभागको संगठन संरचना

भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय अन्तर्गत एक महत्वपूर्ण विभागको रुपमा नापी विभाग रहेको छ। यस विभागबाट सम्पादन हुने प्रमुख कार्यक्षेत्रका आधारमा विभाग अन्तर्गत तीनवटा महाशाखा, एउटा आयोजना र देशभर १०४ वटा नापी कार्यालयहरु रहेका छन्। आ.व. २०७२।०७३ मा थप २२ वटा कार्यालय स्थापना गर्ने निर्णय भएको छ।

<u>दरबन्दी विवरण (कार्यालयहरु समेत)</u>

सि.नं.	पद	संख्या
1	महा–निर्देशक(प्रा.)	1
2	उपमहानिर्देशक	3
3	प्रमुख नापी अधिकृत	५२
4	निर्देशक	1
5	प्रमुख लेखा नियन्त्रक	1
6	नापी अधिकृत	२९८
7	कम्प्युटर इन्जि नियर	१

सि.नं.	पद	संख्या
८	मेकानिकल इञ्जिरनियर	१
९	शाखा अधिकृत	४
१०	कानून अधिकृत	1
1१	सर्भेक्षक	१०१८
1२	लेखा अधिकृत	३
1३	लेखापाल	३५
1४	नायब सुब्बा	३६
१५	कम्प्युटर अपरेटर	३१
1६	अमिन	७३७
1७	खरिदार	९३
1८	टाइपिष्ट(वेग अनुसार)	११
1९	सह लेखापाल	९7
२०	सहायक कम्प्युटर अपरेटर	११
२१	टेलिफोन अपरेटर	१
२२	हलुका सवारी चालक	26
२३	कार्यालय सहयोगी	५१९
	जम्मा	**२९८१**

यस विभागको संगठनात्मक संरचना अनुसूची-1.3 मा संलग्न छ।

3.५ नापी विभाग अन्तर्गतका महाशाखा/आयोजनाहरु

3.५.1 कित्तानापी महाशाखा

नेपालमा आर्थिक भूमिलगत (Fiscal Cadastre) तयार गर्ने उद्देश्यबाट शुरु भएको कित्तानापी सम्बन्धी कार्य नापी विभागको प्रत्यक्ष रेखदेखमा शुरु भएको थियो। यसको महत्व, प्रभावकारिता तथा क्षेत्रलाई मनन गरी जग्गा नापजाँच कार्यको निरीक्षण, अनुगमन तथा नियन्त्रण गर्नको लागि वि.सं. २०३९ सालमा कित्तानापी महाशाखाको स्थापना गरिएको हो। कित्तानापी सम्बन्धी कार्य गर्नको लागि घुम्ती कार्यालय (Mobile Office) को रुपमा नापी गोश्वाराहरुको गठन गरी विभिन्नग जिल्लाहरुमा क्रमबद्ध कित्तानापी (Systematic Cadastral Survey) को कार्य प्रारम्भ गरिएको थियो। शुरुमा सात वटा नापी गोश्वाराहरुबाट कार्यसंचालन गरिएकोमा पछि कार्य बोझ बढदै गएपछि नौ वटा नापी गोश्वाराहरु कायम गरिएको थियो। हाल कित्तानापी महाशाखा अन्तरगत रहेका नापी कार्यालयहरुद्वारा विभिन्ना २७ जिल्लाहरुमा गाउँब्लक क्षेत्र, पुनः नापीमा अधुरो गा.वि.स. र नगरपालिका क्षेत्रको नापनक्साको कार्य भैरहनुको साथै नापी कार्यालय बनेपाद्वारा डिजिटल प्रविधिको प्रयोग गरी काभ्रे जिल्ला अन्तर्गतको बनेपा र धुलिखेल नगरपालिकाकाको नापनक्सा कार्य सम्पन्नगरी पनौती नगरपालिकाको पुनः नापनक्साको काम भइरहेको छ। साथै द्वन्दवाट क्षति भएको नक्सा श्रेस्ता पुनर्स्थापनाको लागि अछाम, अर्घाखाँची र पाल्पा जिल्लामा विशेष नापी

कार्यालयको स्थापना र सिरहा, झापा र लमजुङ-मनाङ-गोरखा जिल्लामा छुट जग्गा नापनक्सा शुरु भएको छ। जग्गा (नापजाँच) ऐन, २०१९ बमोजिम नापनक्सा गर्ने, क्षेत्रफल एकीन गर्ने, किसिम वर्गीकरण गर्ने तथा जग्गाधनी र मोही दर्ता गर्ने कार्य नापी कार्यालयहरुवाट गरिएको छ। यस महाशाखाबाट देशभरका विभिन्नगजिल्लाहरुमा कित्तानापी सम्बन्धी कार्यमा संलग्न नापी कार्यालयहरुको निरीक्षण, अनुगमन तथा समन्वय गर्ने कार्य भइरहेको छ। नापी कार्यालयहरुको लागि आवश्यक पर्ने वार्षिक बजेट तर्जूमा गर्ने तथा गुणस्तर र एकरुपता कायम गर्न यन्त्र उपकरण, प्राविधिक सामान तथा प्राविधिक फारामहरु उपलब्ध गराउने, नापी कार्यालयको लागि वार्षिक लक्ष्य निर्धारण गर्ने, नापी कार्यालयहरुबाट प्राप्त मासिक प्रगति संकलन गरी नापी विभागमा पठाउने, नापी विभागलाई नापनक्सा तथा जग्गा व्यवस्थापनको लागि आईपर्ने विविध समस्याहरुमा प्राविधिक, प्रशासनिक एवं कानूनी सल्लाह उपलब्ध गराउने कार्य पनि कित्तानापी महाशाखाबाट हुदै आइरहको छ।

क. **उद्देश्य**

- कित्तानापी मार्फत देशको जग्गा प्रशासन तथा व्यवस्थापनको लागि आवश्यक भूमिलगत तयार गर्ने तथा यसरी तयार गरिएको भूमिलगतलाई नियमित रुपमा अद्यावधिक गरी राज्यको जग्गा प्रशासन तथा व्यवस्थापन कार्यमा सहयोग पुर्या उने दीर्घकालीन सोचका साथ अगाडि बढिरहेको यस महाशाखाको मुख्य उद्देश्य सरकारी, सार्वजनिक एवं व्यक्तिगत जग्गाहरुलाई नापनक्साको माध्यमबाट भूमिलगत तयार गरी राज्यको जग्गा प्रशासन तथा व्यवस्थापन कार्यमा सहयोग पुर्याधउनु हो। सो कार्यका लागि निम्नानुसारका लक्ष्यहरु रहेका छन्:
- अधुरो रहेका गाउँब्लकको नापनक्सा सम्पन्न् गरी श्रेस्ता पुर्जा वितरण गर्ने।
- एकसरो नापीका क्रममा प्रशासनिक सीमाना फरक परी वा विवाद उत्पन्न भै नापनक्शा हुन नसकेको जग्गाहरुको नापी गर्ने।
- प्रक्रियागत सरलता अपनाई डिजिटल प्रविधि प्रयोग गरी पुनःनापी कार्य संचालनमा ल्याउने।
- द्वन्द्वबाट क्षति भएको भूमिलगत पुनर्स्थापना कार्यलाई अभियानका रुपमा संचालन गरी सम्पन्नी गर्ने। एकसरो नापीका क्रममा छुटेका क्षेत्रहरुको छुट जग्गा नापी गर्ने।

ख. कार्यक्षेत्र तथा कार्यक्रम

१) विभिन्नष जिल्लाहरुमा संचालन भइरहेको गाँउ ब्लक कित्ता नापी कार्यको लागि आवश्यक कार्यहरु गर्नुको साथै नापी सम्बन्धी अन्य कार्य गराउने।

२) नापी कार्यालयहरुले जग्गा (नाप जाँच) ऐन २०१९ अनुसार नाप नक्साको कार्य गरे नगरेको अनुगमन गर्ने।

३) नापी कार्यालयहरुको कार्य मुल्याङ्कन गर्ने एवं समीक्षा गरी नापी विभाग पठाउने।

४) जग्गा प्रशासन तथा भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी समस्याहरु समाधानको लागि नापी विभागलाई राय उपलब्ध गराउने

५) भू–सूचना संचार प्रविधि (Geo- Information Communication Technology) अनुरुपको नाप नक्सा तथा श्रेस्ता अद्‌यावधिक गर्ने प्रविधिको पहिचान गर्ने र कार्यान्वयनको लागि नापी विभागलाई सिफारिस गर्ने।

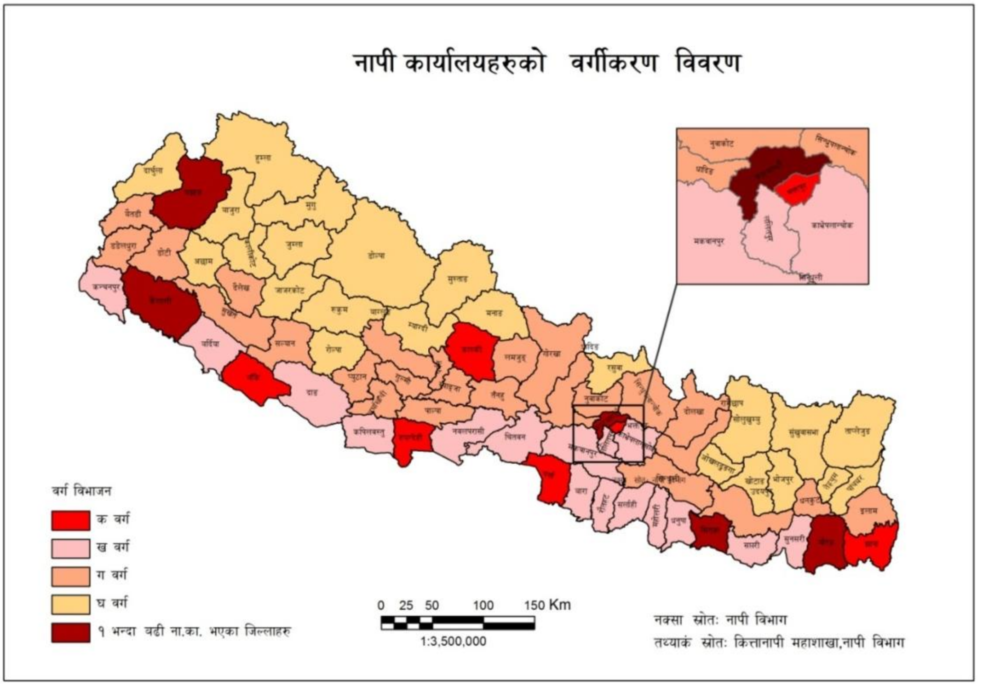

३.५.२ खगोल तथा भू-मापन महाशाखा

नेपाल सरकार नापी विभाग अन्तर्गत वि .सं.२०२६ साल देखि नियन्त्रण विन्दुको आधारमा नाप नक्सा गर्ने उद्‌देश्य परिपूर्ति गर्नको लागि जमिनमा ट्रिगोनोमेट्रिकल विन्दु स्थापना र सर्भेक्षण गरी ट्रिगोनोमेट्रिकल बिन्दु सहितको नक्शा सिट उत्पादन गर्ने केन्द्रीय निकायको रुपमा ट्रिगोनोमेट्रिकल नापी शाखा स्थापना गरिएको थियो। वि .सं.२०३२ सालमा समतलन नापी र एष्ट्रोनोमिकल नापीको कार्य समेत समावेश गरी खगोल तथा भू -मापन महाशाखामा परिणत गरिएको थियो।

क. कार्यक्षेत्र तथा कार्यक्रम

यस खगोल तथा भू-मापन महाशाखाको कार्य क्षेत्र देहाय वमोजिम रहेको छः-

- देशभर स्थापना गरिएका उच्च दर्जाका ट्रिग विन्दुहरुको संभार , संरक्षण तथा जि.पि.एस. सर्भेक्षण गर्ने।
- देशभर समतलन नापी गरी समुद्र सतह देखिको उचाई बिन्दु चिन्ह (Bench mark) स्थापना र सर्भेक्षण गर्ने।
- देशभर उच्च दर्जा देखि तल्लो दर्जासम्मको जियोडेटिक नेटवर्क विस्तार गरी नियन्त्रण विन्दु स्थापना र सर्भेक्षण गर्ने।
- जमिनमा स्थापना गरिएका उच्च दर्जाका नियन्त्रण विन्दु र वेन्चमार्कहरुको अभिलेख राख्ने र समय समयमा नेपालभर स्थापित नियन्त्रण बिन्दु तथा बेन्चमार्कहरुको अवस्था जाँच गरी अद्यावधिक राख्ने ।
- भू-आकर्षण नापी गरी ग्राभिटी नक्सा (Gravity Anamoly) तयार गर्ने।
- विकास निर्माणमा संलग्न विभिन्नम निकायहरुलाई आवश्यक पर्ने नियन्त्रण विन्दु , उचाई विन्दु आदि तथ्याङ्क विक्री वितरण गरी उपलब्ध गराउने।

3.५.३ स्थलरुप नापी महाशाखा

नापी बिभाग अन्तर्गत रहेको स्थलरुप नापी महाशाखा मिति २०३० साल श्रावण १ गते टोपोग्राफिक नापी इकाईको रुपमा स्थापना भएको थियो। नेपालको स्थलरुप नाप नक्शा सम्बन्धी सम्पूर्ण सेवाहरु प्रदान गर्ने उद्धेश्यले २०३२ साल माघ १५ गते यस ईकाईलाई टोपोग्राफिकल नापी महाशाखामा परिणत गरियो। पछि यसलाई स्थलरुप नापी महाशाखाको नाम दिईयो। नेपाल सरकारको आफ्नै खर्चबाट यस महाशाखाको लागि ३ वटा भवन निर्माण भई सकेको छ।

यस महाशाखाको कार्य संचालन गर्नको लागि आबश्यक पर्ने यन्त्रहरु तथा दक्ष कर्मचारीहरुको परिपूर्ति गर्न सन् १९७९ जनवरीमा यू .एन.डी.पी. अन्तर्गतको आयोजना शुरु भयो। त्यस आयोजनाबाट अधिकांश यन्त्र उपलव्ध गराउनुको साथै केही कर्मचारीहरुलाई विभिन्नी विषयहरुमा विदेशमा तालिम लिन पठाईएको थियो। यस आयोजनाको संचालनको कार्यकालमा विदेशी विशेषज्ञहरुको सेवा पनि प्राप्त भएको थियो। यो आयोजना सन् १९८२ जुन महिनामा सम्पन्नज भएको थियो।

सन् १९७७ मा क्यानडा सरकारको सहयोगमा नेपालको १५००० फिट उचाई भन्दा मुनिको भू-भागको भूमिश्रोत नक्शा तयार गर्ने कार्य सुरु गरियो। उक्त कार्यको लागि नेपालको १५०००

फिट उचाई भन्दा मुनिको भू -भागको १:५०,००० मानको हवाई फोटो तथा व्यापक फिल्ड कार्यको आधारमा विभिन्न प्रकारका भूमि श्रोत नक्शाहरु तयार गरियो। साथै नेपाल सरकारको विभिन्नक आयोजनाहरुका लागि आबश्यक पर्ने हवाई फोटो तथा नक्शाहरु सम्बन्धित निकायको श्रोत परिचालन गरी तयार गर्ने कार्य पनि सुरु गरियो। जसबाट हाल यस महाशाखामा विभिन्न् स्थानहरुको विभिन्नर मानमा हवाई फोटो तथा नक्शाहरु मौजुद छन्। यस महाशाखाले सानो मानको विभिन्नय प्रशासनिक नक्शाहरु तयार गरी नक्शा तथा हवाई फोटोहरु बिक्री गर्दै आईरहेको छ।

सन् १९८९ मा जापान सरकारको सहयोगमा लुम्बिनी अञ्चलको १ :२५,००० मानमा टोपोग्राफिकल नक्शा तयार गर्ने कार्य सुरु भै सन् १९९२ मा पुरा भयो। सन् १९९२ मा फिनल्याण्ड सरकारको सहयोगमा पूर्वाञ्चनल र मध्यमाञ्च लको तराई र मध्यभागको १:२५,००० र उत्तरी भेगको १ :५०,००० मा टोपोग्राफिकल नक्शा कम्पाईल गर्ने कार्य सुरु भई सन् १९९६ मा समाप्त भयो र उक्त फिनल्याण्ड सहयोगमा नै पश्चि०मी क्षेत्रको तराई र मध्ये भागको १:२५,००० मानमा नक्शा बनाउने कार्य डिसेम्वर १९९९ मा सम्पन्न् भयो। पुन फिनल्याण्ड सरकारको सहयोगमा वाँकी भएका हिमाली क्षेत्रको १ :५०,००० माननापको नक्सा वनाउने कार्य सन २००१ मा सम्पन्न भएको छ।

आ.व २० ७१।०७२ मा महाशाखाले लुम्बिनी अञ्च०लको १० सीट टोपोग्राफिकल नक्सा अद्यावधिक गरेको छ भने १८ सीट नक्सा पुन छपाई गरेको छ। यसै गरी १ :५००० मान नापको लेखनाथ नगरपालिका क्षेत्रको ४ सीट नक्सा कम्पाइलेशन गर्ने कार्य सम्पन्नन गरेको छ।

देशको सर्वाङ्गिण विकास प्रक्रियामा विभिन्न चरणका प्रयोगमा आउने स्थलरुप तथा भूमिश्रोत नक्साहरु र अन्य नक्साहरु तयार गर्नु एवं ती नक्साहरुलाई अ द्यावधिक स्थितिमा राख्नन तयार गरिएका नक्साहरु आबश्यक ता अनुसार विभिन्न् संस्था तथा व्यक्तिलाई उपलव्ध गराउने यस महाशाखाको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ। यस महाशाखाको मूख्य उद्देश्य नेपाल राज्य भरीको स्थलरुप नक्साहरु (टोपो म्याप) बनाउनु हो। त्यसैगरी देशभरका गा.वि.स./नगरपालिका, जिल्ला अञ्च ल र विकास क्षेत्रको साथै नेपाल राज्यको प्रशासनिक नक्साहरु विभिन्नो माननापमा सम्पादन गरी नेपाल सरकारको विभिन्न निकायहरु, विभिन्नि संघ संस्थाहरु र नक्सा प्रयोगकर्तालाई न्यूनतम शुल्क लिई सेवा प्रदान गर्नु पनि यसको उद्देश्य रही आएको छ। आबश्यक हवाई फोटोग्राफी लिनेदेखि स्थलरुप नक्सा तयार गरी छाप्ने, भूमिस्रोत नक्साहरु तयार गर्ने र अन्य तथ्याङ्कहरु संकलन गर्ने यस महाशाखाका मूल कार्यहरु हुन्।

क. उद्देश्यहरु

महाशाखाले निम्न लिखित कार्यहरु गर्दै आएको छः-

(क) नेपालको स्थलरुप नक्सा (Topo Map) तयार गरी तिनीहरुलाई समयानुकूल अद्यावधिक गर्दै जाने।

(ख) नेपालको प्रशासनिक ईकाईहरु जस्तै गा .वि.स./नगरपालिका, जिल्ला अञ्च ल र विकास क्षेत्रको बिभिन्न मान नापको नक्साहरु सम्पादन गरी सरोकारवालाहरुलाई नियम बमोजिम उपलव्ध गराउने।

(ग) नेपालको बिभिन्न माननापमा हवाई फोटोग्राफी लिई नेपाल सरकार तथा अन्य निकायलाई उपलव्ध गराउने र अन्य विभाग तथा आयोजनाहरुबाट माग भएको अबस्थामा पनि हवाई फोटोग्राफी लिने।

(घ) नेपालको भू–उपयोग (ल्याण्डयूज), भू–क्षमता (ल्याण्ड क्यापाविलिटी) र भू–प्रणाली (Land System) नक्साहरु तयार गर्ने , सोको प्रतिवेदन तयार गर्ने र आबश्यकता अनुसार अद्यावधिक गर्ने र सुधार गर्दै लैजाने।

(ङ) अन्य बिभाग तथा निकायहरुबाट माग भई आएको अबस्थामा नगरपालिका र त्यसै गरी विकास योजना संचालन हुने क्षेत्रहरुको ठूलो मान –नापमा स्थलरुप नक्सा वनाई दिई सहयोग पुर्‍याउने।

च) छिमेकी मित्र राष्ट्रहरुसंगको संयुक्त प्रयासबाट अन्तर्राष्ट्रिय सिमानाको नयाँ नक्साहरु तयार गर्ने र पुरानो नक्साहरु अद्यावधिक गर्दै लैजाने।

छ) डिजिटल प्रविधिबाट नक्सा सम्पादन गर्ने कार्यलाई विकसित गर्दै लैजाने।

ज) अफसेट प्रेस प्रविधिबाट आबश्यकतानुसार नक्साहरु छाप्ने।

झ) नक्साको महत्व सर्वसाधारणलाई पनि होस् भन्ने उद्देश्य अनुरुप विज्ञापन गर्दै जाने।

ञ) दूर सम्बेदन प्रविधिबाट भूमिश्रोत तथा स्थलरुप नक्शाहरु अद्यावधिक गर्दै लैजाने।

ख. कार्यक्षेत्र तथा कार्यक्रमः

१) विभिन्नष जिल्लाहरुमा संचालन भइरहेको गाँउ ब्लक कित्ता नापी कार्यको लागि आवश्यक कार्यहरु गर्नुको साथै नापी सम्बन्धी अन्य कार्य गराउने।

२) नापी कार्यालयहरुले जग्गा (नाप जाँच) ऐन २०१९ अनुसार नाप नक्साको कार्य गरे नगरेको अनुगमन गर्ने।

३) नापी कार्यालयहरुको कार्य मुल्याङ्कन गर्ने एवं समीक्षा गरी नापी विभाग पठाउने।

४) जग्गा प्रशासन तथा भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी समस्याहरु समाधानको लागि नापी विभागलाई राय उपलब्ध गराउने

५) भू–सूचना संचार प्रविधि (Geo-Information Communication Technology) अनुरुपको नाप नक्सा तथा श्रेस्ता अद्यावधिक गर्ने प्रविधिको पहिचान गर्ने र कार्यान्वयनको लागि नापी विभागलाई सिफारिस गर्ने।

3.५.४ राष्ट्रिय भौगोलिक सूचना पूर्वाधार आयोजना

नापी विभाग अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०५५/0५६ को मध्यबाट शुरु भएको जनगणना नक्शा आयोजनाबाट संचालन भैरहेको कार्यक्रमहरूलाई समय सापेक्ष विस्तार गरी देशमा भौगोलिक पूर्वाधारको रुपमा विकास गर्न सो आयोजनालाई मिति २०५८।४।३१ देखि राष्ट्रिय भौगोलिक सूचना पूर्वाधार आयोजनाको रुपमा रुपान्तरण गरिनुलाई नेपालमा भौगोलिक सूचना पूर्वाधार संरचना विकासको पहिलो एवम् महत्वपूर्ण कदमको रुपमा लिन सकिन्छ। यस आयोजना मार्फत नापी विभागले विश्वका अन्य मूलुकहरुमा संचालनमा रहेको National Spatial Data Infrastructure (NSDI) को केन्द्रीय निकाय (Central Hub) ले निर्वाह गर्ने भूमिका सरह नै भूमिका विस्तार गर्ने गरी विभिन्नद कार्यक्रमहरु संचालनमा ल्याएको छ। नापनक्शा तथा भौगोलिक सूचनाको क्षेत्रमा परस्पर साझेदारीको अवधारणा अनुरुप एकै किसिमको उत्पादनमा गरिने दोहोरो लगानी एवम् प्रयासहरुलाई निरुत्साहित गर्नु NSDI को प्रमुख उद्देश्य रहेकोले यस आयोजनाबाट सम्पादन भैरहेका कार्यहरु तथा प्रवाह भैरहेको सेवा सुविधा सम्बन्धी प्रक्रियामा समयसापेक्ष सुधार र सरलीकरण गर्नु , सेवा वितरणलाई सहज एवम् गुणस्तरीय वनाउनु तथा संगठना त्मक उद्देश्य बमोजिम विस्तार एवम् विकास गर्नु नितान्त आवश्यक भएको छ।

क. उद्देश्यहरु

नक्शा सम्बन्धी सूचनाहरुमा भौगोलिक सूचना पूर्वाधारको माध्यमबाट पहुँच पुर्यानई विविध योजनाहरु तर्जुमा, अनुगमन एवं मूल्यांकनका साथै उपलब्ध जनशक्तिको उचित व्यवस्थापन गरी राष्ट्रको उन्नति , आधुनिकीकरण, सम्पन्निताका साथै सर्वाङ्गीण विकास कार्यमा अत्याधुनिक प्रविधिको प्रयोगका लागि सक्रिय रुपमा सहभागी एवं सहयोगी बन्नेव उद्देश्य राष्ट्रिय भौगोलिक सूचना पूर्वाधार आयोजनाको रहेको छ।

यसका लागि नापनक्शासँग सम्बन्धित तयार भएका डिजिटल डाटाहरुको मेटाडाटाहरु तयार गर्ने, भौगोलिक सूचना पूर्वाधारलाई सवलीकरण गर्ने तथा वढी भन्दा वढी सरकारी एवं गैरसरकारी संस्थाहरुलाई समेत क्रमिक रुपमा भौगोलिक सूचना पूर्वाधार विकासमा सहभागी गराई सम्बन्धित संस्थाहरुबाट उत्पादन हुने भौगोलिक सूचनाहरु सर्वसुलभ रुपमा प्रयोगकर्ता समक्ष पु-याउने रणनीति लिइएको छ।

ख. कार्यक्षेत्र तथा कार्यक्रमः

- बिभिन्न माननापका डाटावेश निर्माण, परिमार्जन तथा सोका आधारमा नक्शा तथा साना माननापका डाटावेस तयार गर्ने।

- Geographic information का वारेमा यस सँग सम्बन्धित संस्था /व्यक्तिहरुलाई जानकारी दिने तथा aware गर्ने।
- User हरुका लागि spatial data को उत्पादन तथा बिक्री वितरण गर्ने।
- NGII को विकास गर्ने।

4. भूमि-व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र

4.1 परिचय

नेपाल सरकार, भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय अन्तर्गत विभागीय कार्यालयको रुपमा रहेको भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्रले नाप नक्साको क्षेत्रमा लामो समयदेखि आवश्यक जनशक्ति उत्पादन गर्दै आइरहेको छ। २०२५ सालमा नापी तालिम केन्द्रका रुपमा स्थापित यस केन्द्र नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को मिति २०५७।३।२६ को निर्णया अनुसार "भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र " मा रुपान्तरण भै संगठन संरचना र कार्यक्षेत्रमा विस्तार एवं परिमार्जन भएको हो। यस केन्द्रले एकातर्फ विगत देखि सञ्चारलन गर्दै आई रहेको लामो अवधिका नाप नक्सा सम्बन्धी तालिमहरुलाई निरन्तरता दिदै छोटो अवधिका नापनक्सा , भौगोलिक सूचना , भूमि प्रशासन तथा व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित विभिन्नन तालिम कार्यक्रमहरु सञ्चाकलनार्दै आएको छ।

केन्द्र र काठमाण्डौं विश्वमविद्यालयको सहकार्यमा पहिलो सहमति पत्र (MOU) मा सम्झौता भई सन् २००७ अगष्ट महिनादेखि BACHELOR OF GEOMATICS ENGINEERING कोर्ष सञ्चािलन गर्दै आइरहेको छ। जस अनुसार हालसम्म चार ब्याचहरु सञ्चाCलन गरी यस सहकार्यबाट करीब ११६ जना सक्षम जनशक्ति उत्पादन गरिएको छ, भने ६० जना विद्यार्थी अध्ययनरत रहेका छन्। साथै तेश्रो सहमति पत्रमा हस्ताक्षर गरी उक्त कोर्ष लाई आगामी ४ बर्षका लागि निरन्तरता दिइएको छ। यसै गरी केन्द्र र काठमाण्डौं विश्वतविद्यालयसँगको सहकार्यमा सन् २०१३ सेप्टेम्बर देखि MASTER IN LAND ADMINISTRATION कोर्ष समेत सञ्चा्लन भइरहेको छ। जस अनुसार हालसम्म १० जना दक्ष जनशक्ति उत्पादनको कार्य सम्पन्न् गरिएको छ भने ४ जना अध्ययनरत रहेका छन। यस केन्द्र काठमाण्डौं विश्वNविद्यालय र प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषदको त्रिपक्षीय सहकार्यमा DIPLOMA IN GEOMATICS ENGINEERING कार्यक्रम सञ्चारलनका लागी सहमति पत्र (MOU)मा हस्ताक्षर भै सन् २०१५ सेप्टेम्बर देखि ४८ जना विद्यार्थी समूहको पठनपाठन कार्य शुरु गरिएको छ। आगामी आ .व. देखि सञ्चाकलनगर्ने लक्ष्य अनुरुप लामो अवधिका सिनियर /जुनियर नापी तालिमहरुलाई PHASE OUT गरी विश्वषविद्यालयबाट मान्यता प्राप्तBRIDGE COURSE सञ्चा०लन गर्न प्राथमिकताका साथ केन्द्रले आवश्यक पूर्वाधार तयार गर्ने कार्य गरिरहेको छ।

केन्द्रले विभिन्नप किसिमका नापनक्सा सम्बन्धी छोटो अवधिका पूनर्ताजगी र क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी तालिमहरुका साथै भूमि प्रशासन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी अभिमूखिकरण तालिम कार्यक्रम (सहायकस्तर र अधिकृतस्तर) का लागि सञ्चाालन गरी विभागीय कर्मचारीहरुको सीप र क्षमता विकास समेत गर्दै आएको छ। आगामी दिनहरुमा केन्द्रले विश्वी परिवेशमा विकसित नवीनतम प्रविधिमा आधारित रही ना प नक्सा र भूमि प्रशासन तथा व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित तालिम कार्यक्रमहरुलाई अझ बढी प्रभावकारी , उपलब्धिमूलक र व्यवहारिक बनाउँदै लैजाने गरी MASTER PLAN तयार गर्ने, प्रविधि रुपान्तरण

गर्ने, पाठ्यक्रमलाई समय सापेक्ष बनाउने कार्यहरुलाई प्राथमिकता दिई सोही अनुरुप कार्य भइरहेको छ।

4.२ उद्देश्य

यस केन्द्रका उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- नापनक्सा, भौगोलिक सूचना र भूमि प्रशासन तथा व्यवस्थापनको क्षेत्रमा नवीनतम प्रविधिहरुको उपयोग गरी विभिन्ना तहका शैक्षिक कोर्ष तथा विभिन्नो प्रकारका व्यवसायिक तालिमहरु सञ्चाालिन गरी दक्ष जनशक्ति उत्पादन/क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।
- नापनक्सा, भौगोलिक सूचना, र भूमि प्रशासन तथा व्यवस्थापनको क्षेत्रमा खोज , अनुसन्धान सम्बन्धी कार्य गर्ने गराउने।
- आपसी हितका निमित्त अन्तराष्ट्रिय निकायहरुसँग सम्बन्ध स्थापित गरी ज्ञान , सीप, अनुभव तथा प्रवधिको आदान प्रदान गर्ने।

4.3 संगठन संरचना तथा दरबन्दी विवरण

यस केन्द्रको स्वीकृत स्थायी जनशक्तिको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ;

सि.नं.	पद	श्रेणी	संख्या
१	कार्यकारी निर्देशक	रा.प.प्र.(प्रा.)	१
२	निर्देशक	रा.प.द्वि.(प्र.)	१
३	वरिष्ठ प्रशिक्षक	रा.प.द्वि.(प्रा.)	५
४	प्रशिक्षक	रा.प.तृ.(प्रा.)	१०
५	प्रशिक्षक	रा.प.तृ.(प्र.)	२
६	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.(प्र.)	२
७	कम्प्युटर अधिकृत	रा.प.तृ.(विविध)	१
८	लेखा अधिकृत	रा.प.तृ.(प्र.)	१
९	सहायक प्रशिक्षक	रा.प.अनं.प्र.(प्रा.)	१२
१०	ना.सु.	रा.प.अनं.प्र.(प्र.)	४
११	लाइब्रेरियन	रा.प.अनं.प्र.(शि.)	१
१२	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.(प्र.)	१
१३	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.(प्र.)	१
१४	स. क. अपरेटर	रा.प.अनं.प्र.	१
१५	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहीन	३
१६	कार्यालय सहयोगी	"श्रेणी विहीन	६
जम्मा			**५२**

केन्द्रको सांगठनिक संरचना अनुसूची-1.4 मा संलग्न छ।

4.4 केन्द्रमा उपलव्ध भौतिक सुविधाहरु

यस केन्द्रमा रहेका भौतिक सुविधाहरु देहाय अनुसार रहेका छन्:

(क) भवन तथा ल्याबहरु:

सि.नं.	विवरण	संख्या
१	केन्द्रको क्षेत्रफल	५७ रोपनी
२	प्रशासनिक भवन	१
३	तालिम भवन	१
४	पुस्तकालय भवन	१
५	GIS, RS ल्याब	२
६	आवास भवन (कार्यकारी निर्देशक र निर्देशक)	२
७	छात्रावास (महिला र पुरुष)	२
८	चमेना गृह	१

(ख) यन्त्र उपकरणहरु:

सि.नं.	विवरण	संख्या
१	थियोडोलाइट	४२
२	लेभल	६१
३	टोटलस्टेशन	२८
४	Hand held GPS	१५
५	DGPS	१
६	Currentmeter	१
७	प्लेन टेबुल	९०

5. भू-सूचना तथा अभिलेख विभाग

5.१ परिचय

देशभरका मालपोत कार्यालय तथा नापी कार्यालयहरुले सम्पादन गर्ने जग्गा प्रशासनका कार्यलाई सूचना तथा संचार प्रविधि को प्रयोगबाट आधुनिकीकरण गरी छिटो, छरितो, भरपर्दो एवं पारदर्शी बनाउन आवश्यक सहयोग गर्ने प्रमुख जिम्मेवारी सहित तत्कालिन सरकारको मिति २०५७ /०३/२६ को निर्णयानुसार मिति २०५७ /०७/२८ मा भू -सूचना तथा अभिलेख विभागको स्थापना भएको हो।

तत्कालीन सरकारको मिति २०५७ /१२/२१ को निर्णयानुसार स्वीकृत "भू-सूचना प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्यनीति, २०५७ ले तोके बमोजिमको कार्य यस विभागबाट सम्पादन हुँदै आएको छ। मालपोत तथा नापी कार्यालयहरुमा रहेको भूमि सम्बन्धी अभिलेख योग्य सबै कागजात, दस्तावेजहरुलाई वैज्ञानिक रुपमा अभिलेखीकृत गर्ने जिम्मेवारी पनि यस विभागभित्र पर्दछ। कुल ३५ जनाको दरवन्दी रहेको यस विभागले मालपोत तथा नापी कार्यालयहरुबाट प्रदान गरिने सेवालाई आधुनिकीकरण गर्न अभिलेख संरक्षण को आधुनिकीकरण जनशक्ति विकास तथा आधुनिक उपकरण को व्यवस्थापन गरी भू-सूचना प्रणाली विकासको लागि पूर्वाधार निर्माणको कार्य गरिरहेको छ।

५.२ पृष्ठभूमि

देश विकासको मेरुदण्डको रुपमा रहेको जमिन बाट अधिकतम लाभ लिन प्रभावकारी भूमि व्यवस्थापन तथा उत्पादकत्व वृद्धिका उपायहरुको अबलम्बन गर्नु अति आवश्यक भै सकेको छ। यस आवश्यकतालाई अध्ययन गरी आठौ पञ्चिवर्षीय योजनामा भूमि तथा भू -अभिलेखको व्यवस्थापनबाट नीति निर्माताका लागि आवश्यक सूचनाहरु सजिलै उपलब्ध गराउने उद्देश्यले एकीकृत भू-सूचना प्रणाली (Integrated Land Information System-ILIS) विकास गर्ने सम्बन्धमा नीतिगत रुपमा उल्लेख गरेको पाइन्छ। आठौ योजनामा उल्लेखित नीति अनुरुप भूमि प्रशासनलाई आधुनिकीकरण गर्न आवश्यक पूर्वाधार बिकास गर्ने कार्यहरु भू-सूचना तथा अभिलेख विभागबाट भैरहेको छ। विभागबाट हालसम्म भू-सूचना, भू-अभिलेख, जनशक्ति विकास आदि क्षेत्रमा प्रभावकारी कार्य सम्पादन गर्दै मालपोत कार्यालयको मोठ श्रेस्ता तथा रोक्काअको विवरण कम्प्युटर प्रविष्ट गरी कम्प्युटर प्रणाली मार्फत सेवा प्रवाह गर्ने, नापी कार्यालयमा रहेको कित्तानापी नक्साको Digitize गरी Geo-database तयार गर्ने, फिल्डबुकको इमेज तयार गर्ने तथा प्लट रजिष्टरको विवरण कम्प्यूटर प्रविष्ट गर्ने , नापी कार्यालयमा रहेको कित्तानापी नक्साको एमोनिया प्रिन्ट संकलन गरी अभिलेख राख्नेo आदि कार्य भैरहेको छ। विभागबाट सम्पादन भएका यी कार्यक्रमहरुलाई विज्ञान र प्रविधिको क्षेत्रमा भइरहेको द्रूत विकाससँगै अद्यावधिक गर्दै भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित नाप नक्सा तयार गर्ने, जग्गा प्रशासनको क्षेत्रमा नवीनतम प्रविधि अपनाई जनतालाई पुर्या उनु पर्ने

सेवाको गुणस्तरमा वृद्धि गर्ने , जग्गासम्बन्धी अभिलेख तथा भूस्वामित्व र प्रयोगका तथ्याङ्क अद्यावधिक गरी आवश्यक सूचनाहरु एकद्धार प्रणाली मार्फत उपलब्ध गराउने गरी केन्द्रीय एकीकृत भू -सूचना प्रणाली (Centralized Integrated Land Information System-CILIS) स्थापना गर्ने रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयनमा विभाग क्रियाशील रहेको छ।

५.३ उद्देश्य

यस विभागको कार्यक्षेत्र एवं कार्य प्रकृति मूलतः सूचना तथा संचार प्रविधिमा आधारित भू-सूचना प्रणालीको विकास एवं जग्गा प्रशासनसँग सम्बन्धित महत्वपूर्ण अभिलेख हरुको संरक्षण हो। भूमिप्रशासनमा संलग्न नापी , मालपोत र भूमिसुधार कार्यालयहरुबाट उपलब्ध भूमि सम्बन्धी सूचना तथा सेवाहरु एकीकृत रुपमा उपलब्ध गराउन भूमि सम्बन्धी सूचना मापदण्ड निर्धारण एवं केन्द्रीय अभिलेख तयार गरी अन्तर निकाय Inter-operational standards को विकास गर्नु लगायत विभागको देहाय बमोजिम उद्देश्य रहेको छः-

क) जिल्लास्थित जग्गा प्रशासनसँग सम्बन्धित कार्यालयहरुमा रहेका भू -अभिलेखहरुको Digital Database तयार गरी जिल्लास्तरीय भू-सूचना प्रणाली स्थापना गर्ने।

ख) जग्गा प्रशासनसँग सम्बन्धित कार्यालयहरुमा कार्यरत जनशक्तिलाई कम्प्युटर प्रणाली मार्फत सरल, छिटो, छरितो र प्रभावकारी सेवा प्रवाह गर्न सक्षम बनाउने।

ग) भूमिसँग सम्बन्धित कारोवारलाई भरपर्दो , सुरक्षित र प्रभावकारी बनाउन Application Software को समयानुकूल विकास, सुधार तथा स्तारोन्नति (Upgrade) गर्ने।

घ) देशभरका भूमिप्रशासन सम्बन्धी कार्यालयमा रहेको जिल्लागत भू -सूचना प्रणालीलाई कम्प्युटर संजाल (Wide Area Network-WAN) मार्फत link गरी केन्द्रीय एकीकृत भू -सूचना प्रणाली (CLIS) को स्थापना गर्ने।

ङ) आधुनिक सूचना प्रविधिको उपयोग गरी जग्गा प्रशासनसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण सूचनाहरुलाई केन्द्रीय Digital अभिलेख तयार गरी भू-सूचना तथा अभिलेख विभागलाईं केन्द्रीय भू-सूचना अभिलेखालयको रुपमा विकाश गर्ने।

च) केन्द्रीय भू -सूचना अभिलेखालयमा नीति निर्माता, अनुसन्धानकर्ता तथा उपभोक्ताको सरल पहुँच स्थापना गरी एकद्वार प्रणालीबाट भू-सूचना उपलब्ध गराउने।

५.४ विभागको रणनीति

यस विभागले आफ्नो उद्देश्य प्राप्तिका लागि निम्नानुसारको कार्य संचालन रणनीति अख्तियार गरेको छः-

- मालपोत कार्यालयहरुको मोठ , श्रेस्ता , रोक्काल श्रेस्ता मिसिल, लिखत र रजिष्ट्रेशनको प्रारम्भिक विवरण लगायत छुट भएका विवरणहरु समेत कम्प्यूटर प्रणालीमा प्रविष्ट गरी Digital प्रविधि मार्फत सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाउने।
- नापी कार्यालयहरुमा रहेको कित्ता नापी नक्शाको Digitise गरी Geo-database तयार गर्ने। कित्ता नापी नक्शाको Field Book Image तयार गरी Image Reference Management-(IRM) सहितको Database तयार गरी सेवा प्रवाहमा लैजाने
- Plot Register को Image सहितको विवरण कम्प्यूटर प्रणालीमा प्रविष्ट गर्ने।
- प्रारम्भिक चरणमा Data capture कार्य सम्पन्नू भएका कार्यालयहरुमा Data Audit गरी Attribute तथा Spatial database अद्यावधिक तथा डाटा शुद्धिकरण गर्ने।
- भू-सूचना प्रणालीको संस्थागत विकास गर्दै सेवा प्रवाहमा प्रयोग भएको Application Software हरुको समयानुकूल सुधार तथा स्तरोन्नोति गर्ने।
- कम्प्युटर प्रविधि संचालन गर्न नसक्ने जनशक्तिको पहिचान गरी कम्प्यूटर प्रणाली संचालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी आधारभूत तथा Advance तालिम दिने।
- कार्यालयहरुको परम्परागत भौतिक अवस्था सुधार गरी कम्प्युटर यन्त्रउपकरण तथा फर्निचर उपलब्ध गराई सेवा सुविधालाई आधुनिकीकरण गर्ने।
- कम्प्यूटर प्रणालीलाई भरपर्दो , दीगो एवं विश्व सनीय बनाउन प्रत्येक कार्यालयको कम्तिमा दुई जना कर्मचारीलाई सूचनाधार व्यवस्थापन (Database Management), कम्प्यूटर हार्डवे वर तथा कम्प्यूटर संजाल मर्मत तथा व्यवस्थापन (Computer Hardware & Network Management) र सूचना सुरक्षा (Data security) आदि विषयमा प्रारम्भिक तथा पुनर्ताजगी तालिम उपलब्ध गराउने।
- प्रत्येक जग्गाधनीको आ फ्नो पहिचान सहितको जग्गाधनी संकेत नम्वरको (Land ownership Identity Number LIN-ID) विकास गरी सो संकेत नं मार्फत Internet को पहुंच भएको स्थानबाट आफ्नो विवरण हेर्न सक्ने व्यवस्था गर्ने।
- जग्गाधनी दर्ता श्रेस्ता तथा पुर्जामा कम्प्युटर प्रविधिबाट फोटो तथा औठाछाप सहितको विवरण प्रिन्ट गरी राख्नेम र कारोवारको क्रममाः सो विवरण Verify गर्ने व्यवस्था गर्ने।
- जग्गा कारोबारको रजिष्ट्रेशन लगायत अन्य राजश्वक सम्बन्धी दस्तुरलाई कम्प्यूटर प्रणालीमा आवद्ध गर्ने।
- जग्गा प्रशासनमा प्रयोग गरिने महत्वपूर्ण हस्तलिखित कागजातहरुको इमेज तयार गरी Digital अभिलेख तयार गर्ने।

- जग्गा प्रशासनसँग सम्बन्धित गा .वि.स./न.पा., को कारोवार किसिम (रजिष्ट्रेशन, नामसारी, बकसपत्र आदि) संकेत कोडहरुलाई Standardize गरी सबै कार्यालयमा सोही संकेत कोडका आधारमा कार्य सम्पादन गर्ने कार्य अनिवार्य गर्ने।
- जिल्लास्थित मालपोत र नापी कार्यालयहरुमा रहेको Database Server लाई Wide Area Network मार्फत विभागमा रहेको Central server सँग Link गरी केन्द्रीय एकीकृत भू सूचना प्रणालीको विकास, सुधार तथा स्तरोन्नvति गर्ने।
- मालपोत तथा नापी कार्यालयलाई LAN Network मा आवद्ध गरी एक अर्काको सूचना हेर्न तथा परीक्षण गर्न सकिने व्यवस्था गर्ने।
- जिल्लास्थित कार्यालयहरुमा रहेको भूमि सम्बन्धी श्रेस्ताहरुको इमेज सहित डिजिटल अभिलेख राख्नेर।
- भू-सूचना प्रणालीबाट तयार भएका Digital Data को संरक्षण तथा सुरक्षाका लागि भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय , सम्बन्धित विभाग र GIDC मा Data Back up राख्नेध व्यवस्था गर्ने।
- जिल्लास्थित नापी कार्यालयहरुमा रहेको कित्तानापी नक्साको एमोनिया प्रिन्ट समेत संकलन गरी अभिलेख राख्ने।
- Central Database बाट सरोकारवालाहरुलाई आवश्यक सूचना उपलव्ध गराउने।

५.५. कार्यक्षेत्र तथा कार्यक्रम

यस विभागको कार्यक्षेत्र कम्प्युटरमा आधारित भू -सूचना प्रणालीको विकास एवं जग्गा प्रशासनसँग सम्बन्धित महत्वपूर्ण अभिलेख संरक्षण गर्ने कार्यमा भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग र नापी विभागसँग निकटतम समन्वय तथा साझेदारीमा प्रणाली विकास, संस्थागत सुधार तथा जनशक्ति विकास सम्बन्धी कार्यहरु गर्दै एकीकृत भू -सूचना प्रणालीको विकास गर्ने रहेको छ।

यस विभागबाट सम्पादन हुने प्रायः जसो कार्यहरु प्रत्यक्ष रुपले जनतासँग सम्बन्धित नभए पनि यस विभागबाट सम्पादन गरिने कार्यबाट जनतासँग प्रत्यक्ष सम्पर्कमा आउने खासगरी मालपोत तथा नापी कार्यालयहरुबाट सम्पादन गरिने अभिलेख व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी कार्य र योजना , नीति निर्माण तथा अनुसन्धान गर्ने निकायहरुलाई नीति तथा योजना तर्जुमा गर्न मार्गदर्शन हुने गुणस्तरीय भू-सूचनाहरु छिटो, छरितो, भरपर्दोरुपमा सजिलै उपलब्ध हुन सक्दछन। यस अर्थमा यस विभागबाट सम्पादन हुने कार्यले सम्पूर्ण राष्ट्रको प्रशासनिक एंव विकास निर्माणका कार्यमा र सुशासन प्रदान गर्ने दिशामा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ।

5.५.1 कार्यक्षेत्र

- नेपाल भर रहेका मालपोत तथा नापी कार्यालयमा रहेका करिब ७० लाख जग्गाधनीको जग्गाधनी श्रेस्ताको विवरण, मोहीको लगत, जग्गा खरिद विक्री कारोवार तथा रोक्काजको विवरण कम्प्युटर प्रणालीमा व्यवस्थित गर्न आवश्यक प्रणालीको विकास , विस्तार तथा प्रणाली संचालनमा प्राविधिक टेवा दिने।
- जग्गाधनी सम्बन्धी साविक लगत लगायत करिब ८० ,५०० थान कित्ता नापी नक्शाको डिजीटाइजेसन र करिब ४६,९३,००० पाना फिल्डबुक समेत अभिलेख योग्य सबै महत्वपूर्ण कागजात माइक्रोफिल्म, स्क्यानिङ जस्ता प्रविधिबाट सुरक्षित रुपमा अभिलेख राख्नेग तथा कम्प्युटरबाट सेवा प्रवाह गर्न सहयोग पुर्याउने।
- जिल्ला भू-सूचना प्रणाली स्थापना हुँदै जाँदा त्यहाँबाट प्रवाहित भू -सूचनाहरु केन्द्रमा एकत्रित गरी विभिन्नन उपयोगकर्ताहरुलाई उपयोगी हुने गरी साङख्यकीय अभिलेख व्यवस्था गर्ने।

5.५.2 कार्यक्रम

- भू-सूचना प्रणालीको विकासको लागि Database निर्माण लगायत कार्यलाई जारी राख्ने।
- विभिन्न १७ जिल्लाको सरकारी जग्गाको डिजिटल अभिलेख तयार गर्ने।
- विभिन्न नापी कार्यालयमा रहेको एमोनिया नक्शा संकलन गर्न छुट भएका तथा नयाँ नापीबाट तयार भएका कित्ता नापी नक्शा ३००० थान एमोनिया नक्शा संकलन गरी विभागमा अभिलेखको रुपमा सुरक्षित राख्ने०।
- १५ वटा मालपोत कार्यालयहरुको कम्प्युटर प्रविष्ट डाटा Audit गर्ने।
- विभागमा रहेका विभिन्न जिल्लाका नापी कार्यालयहरुबाट संकलित ३ लाख पाना फिल्डबुक इमेजहरुको IRM कम्प्युटर इन्ट्री गर्ने
- विभागमा केन्द्रिय सर्भरमा कार्यालयबाट Auto data back up प्रणालीको विकास गरी १५ वटा नापी तथा मालपोत कार्यालयहरुमा परिक्षण गर्ने।
- भू-सूचना प्रणाली लागू हुने कार्यालयहरुको लागि यन्त्रउपकरण खरिद गर्ने।
- नापी तथा मालपोत कार्यालयहरुमा कार्यरत थप १०० जना कर्मचारीहरुलाई कम्प्युटर प्रणाली संचालन तालिम दिने।

- नापी कार्यालयमा रहेको कित्ता नापी नक्शा र फिल्डबुक अभिलेखलाई SAEx Software को प्रयोगबाट Digital map print तथा कित्ताकाट गर्ने र फिल्डबुकको प्रतिलिपि कम्प्युटर मार्फत दिने व्यवस्था गर्ने।
- विभागको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भे (O&m survey) गरी आवश्यक प्राविधिक जनशक्ति थप गर्न पहल गर्ने।

5.६ संगठन संरचना

सि.नं.	पद	श्रेणी	संख्या
१	निर्देशक	रा.प.द्वि.(प्र.)	१
२	निर्देशक(प्रा.)	रा.प.द्वि.(प्रा.)	१
३	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.(प्र.)	३
४	नापी अधिकृत	रा.प.तृ.(प्रा.)	४
५	लेखा अधिकृत	रा.प.तृ.(प्र.)	१
६	कम्प्युटर अधिकृत	रा.प.तृ.(विविध)	३
७	ना.सु.	रा.प.अनं.प्र.(प्र.)	३
८	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.(प्र.)	१
९	सर्भेक्षक	रा.प.अनं.प्र.(प्रा.)	६
१०	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अन.प्रथम	३
११	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.(प्र.)	४
१२	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहीन	१
१३	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	४
जम्मा			३५

यस विभागको संगठनात्मक संरचना अनुसूची-1.5 मा संलग्न छ।

6. राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना

6.१ परिचय

नेपालमा जमीन एक प्रमुख सम्पति र आर्थिक स्रोतका रुपमा रहेको , भौतिक विकासका सम्पूर्ण गतिविधिहरु जमीनमा नै केन्द्रित रहने गरेकोले यसको भौगोलिक स्वरुप, बनोट, गुण र क्षमता अनुसार वहुआयामिक तथा सन्तुलित विकासका लागि दीर्घकालीन रुपमा भू –उपयोग योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्नु आवश्यक भएको छ।

वैज्ञानिक ढंगले भूमिको वर्गीकरण गरी भू –उपयोग सम्बन्धी कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनमा संलग्न सरकारी, गैरसरकारी तथा स्थानीय निकायहरुबाट संचालित कार्यक्रमहरुलाई एकीकृत एवम् समन्वयात्मक सहयोग हुनु पर्ने परिस्थितिलाई मध्यनजर राख्दै सबै निकायहरुले आ–आफ्नै कार्यक्रम लैजाने , समन्वय नगरी कार्यक्रम संचालन गरेमा दोहोरोपन आउने , कार्यान्वयन प्रभावकारी नहुने स्थिति विद्यमान रहेको अवस्थामा देशको आवधिक योजनाको मुल भावनालाई समेत आत्मसात गरी दीगो विकास र गरिबी निवारणका लागि एकीकृत रुपमा भू –उपयोग कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने कार्य प्रक्रिया निर्धारण गर्ने , आवश्यक संस्थागत स्वरुपको निर्धारण गर्ने र भूमिको वर्गीकरण तथा सो अनुरुप उपयोगको कानुनी व्यवस्था मिलाउन भू –उपयोग कार्यक्रम संचालन गर्नु परेको हो। भौगोलिक विशेषता तथा जमीनको गुण र भू –क्षमता अनुरुप भू –उपयोग गरी कृषि उत्पादन विशिष्टीकरण र विविधीकरण गर्ने, जैविक विविधतालाई संरक्षण एवम् सम्बर्द्धन गर्ने, वातावरण संरक्षण र सन्तुलन गर्ने र बसोवासबीच सन्तुलन र स्थायित्व कायम गर्ने प्रयोजनको लागि भू–उपयोग कार्यक्रम कार्यान्वयन आवश्यकताको महशुस गरी सो कार्यक्रम संचालन गर्न भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय अन्तर्गत सम्वत् २०५७ सालमा राष्ट्रिय भू -उपयोग आयोजना स्थापना गरिएको हो।

6.२ उद्देश्यहरु

- जनसंख्या, वातावरण र दीगो विकासका दृष्टिबाट सन्तुलित भू -उपयोग कायम गराउने गरी विभिन्नह भू-उपयोग क्षेत्रबीचको अनुपात कम गराउने र कृषि , वन, आवासीय, व्यवसायिक, औद्योगिक क्षेत्र लगायत अन्य प्रयोजनका लागि जमीनको वर्गीकरण गर्ने।
- भौगोलिक विशेषता, जमीनको क्षमता र माटोको गुणका आधारमा तुलनात्मक रुपमा बढी लाभदायी कृषि वाली उत्पादन गर्ने कृषि जमीनको वर्गीकरण गर्ने।
- विद्यमान नगरपालिका तथा शहरोन्मुख गाउँ क्षेत्रहरुमा आवास , शहर, औद्योगिक क्षेत्र तथा अन्य गैर कृषि प्रयोजनका लागि जमीनको पहिचान तथा स्थानीयकरण (Zoning) गर्ने र जल, वन, तथा जैविक सम्पदाको संरक्षण र विकास गरी वातावरणलाई सन्तुलित र दिगो बनाउने।

- परिवर्तनमूखी क्षेत्र (Transition Zone) का मुख्य मुख्य वस्तीहरुको पहिचान गरी वातावरणीय हिसाबले योजनाबद्ध विकास गर्ने।

यस आयोजनाको दीर्घकालीन लक्ष्य निम्न अनुसार रहेको छः

१) जनसंख्या, वातावरण र दीगो विकासका दृष्टिवाट विभिन्नी क्षेत्रको भू -उपयोग कायम गराउन सहयोग पु¥याउने गरी भू-उपयोग ऐन कानून तर्जुमा तथा लागु गर्ने।

२) हालको भू-उपयोग स्थितिको राष्ट्रिय स्तरको अद्यावधिक भू-उपयोग नक्सा तयार गर्ने।

३) भू-क्षमताको नक्सा अनुसार कृषि क्षेत्र तोकी प्राप्त जमीनको उचित प्रयोग द्वारा खाद्यान्न उत्पादनमा निरन्तरता दिने।

४) कृषिका लागि अनुपयुक्त जग्गामा आवास , उद्योग तथा अन्य उपयोगको लागि जग्गा छुट्याउने र आवास, उद्योग आदिको विकास गर्न कार्यक्रम संचालन गर्ने।

५) उपयूक्त वर्गमा परेको भू -उपयोग र निर्माणमा भू -उपयोग नक्सा अनुसार स्थानान्तरण गर्ने।

6.3 संगठन संरचना तथा दरबन्दी विवरणः

राष्ट्रिय भू -उपयोग आयोजनाको वि द्यमान संगठनात्मक संरचना अनुसार योजना र प्राविधिक शाखा, प्रशासन शाखा र आर्थिक शाखाबाट आयोजनाका कार्यहरु संचालन भैराखेको छ। अहिलेको अध्ययन अनुसार भू -उपयोग कार्यहरु संचालनको लागि वर्तमान संरचनाबाट गर्न कठिनाई परिरहेको बुझिएको छ। साथै भू -उपयोग कार्यक्रम भनेको स्थायी रुपमा संचालन भैरहने र आयोजना भनेको निश्चिखत अवधिको लागि मात्र हुनुपर्ने अवधारणा अनुसार यस संस्था को स्थायी रुपको संगठनको संरचना हुनु पर्ने देखिएको छ। यो आयोजनाको कार्यहरु बहुसंस्थागत कार्य रहेकोले यसको संस्थागत संरचना कस्तो हुनु पर्छ भन्नो बारेमा संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण (O&M Survey) गरी मौजुदा दरबन्दीमा पुनरावलोकन हुनु पर्ने आवश्यकता देखिएको छ। आयोजनाको दरबन्दी विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

क्र.सं.	पद/श्रेणी	दरबन्दी संख्या	क्र.स.	पद/श्रेणी	दरबन्दी संख्या
१	आयोजना प्रमुख रा.प.प्रथम (प्रा.) सर्भे	1	7	अमीन रा.प.अनं. द्धितीय (प्रा.)	2
2	प्रमुख नापी अधिकृत रा.प. द्धितीय (प्रा.) सर्भे	1	8	खरिदार रा.प.अनं. द्धितीय (प्र.)	1
3	नापी अधिकृत रा.प. तृतीय (प्रा.) सर्भे	1	9	स. कम्प्युटर अपरेटर रा.प.अनं. द्धितीय (विविध)	1
4	लेखा अधिकृत रा.प. तृतीय (लेखा)	1	10	हलुका सवारी चालक श्रेणी विहिन	2
5	सर्भेक्षक रा.प.अनं. प्रथम (प्राविधिक सर्भे)	3	11	कार्यालय सहयोगी श्रेणी विहीन	9

6	कम्प्युटर अपरेटर रा.प.अनं. प्रथम (विविध)	2		**जम्मा**	24

यस आयोजनाको संगठनात्मक संरचना अनुसूची -६ मा संलग्न छ।

यस आयोजनाका कार्यहरु भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय अन्तर्गत संचालन भै रहेका छन्। भू-उपयोग कार्यक्रम संचालन गर्नको लागि भूमि सम्बन्धी ऐन , २०२१ को प्राबधान बमोजिम गठन भएको भू -उपयोग परिषद्बाट निर्धारित नीतिको अधिनमा रही तोकिए बमोजिम संचालन गर्ने व्यवस्था रहेको छ।

6.3.1 भू-उपयोग परिषद्को गठन

१. उपाध्यक्ष, राष्ट्रिय योजना आयोग - अध्यक्ष

२. सचिव, रक्षा मन्त्रालय - सदस्य

३. सचिव, वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय - सदस्य

४. सचिव, कृषि विकाश मन्त्रालय - सदस्य

५. सचिव, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय - सदस्य

६. नेपाल सरकारबाट मनोनयन गरिने ३ जना भू-उपयोग विशेषज्ञहरु - सदस्य

७. सचिव, भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय - सदस्य-सचिव

नोटः भूमि सम्बन्धी (छैठौं संशोधन) ऐन, २०३४ बमोजिम नेपाल सरकारले तोकेको व्यक्ति अध्यक्ष र सदस्य सचिवमा भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयको सचिव रहने गरी २१ सदस्यीय भू-उपयोग परिषद् रहने व्यवस्था भएको छ।

6.3.2 भू-उपयोग प्राविधिक समितिः

भू-उपयोग परिषद्को २०६४।११।१३ को छैटौं र २०६८।०४।१९ को दशौं बैंठक द्वारा यस आयोजनाबाट संचालन हुने भू-उपयोगसँग सम्बन्धित कार्यहरुमा प्राविधिक सल्लाह दिन एवं तयार भएका भू -उपयोग डाटाहरु परीक्षण गर्न विभिन्नय सरोकारवाला मन्त्रालय/निकायका उप-सचिव (प्रा.) कर्मचारी सदस्य रहने गरी भू-उपयोग प्राविधिक समिति रहने व्यवस्था भएको छ।

१. आयोजना प्रमुख, राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना - अध्यक्ष

२. प्रतिनिधि, बन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय - सदस्य

३. प्रतिनिधि, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय- सदस्य

४. प्रतिनिधि, कृषि बिकाश मन्त्रालय - सदस्य

५. प्रतिनिधि, भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय - सदस्य

६. प्रतिनिधि, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग - सदस्य

७. प्रतिनिधि, नापी विभाग - सदस्य

८. प्रतिनिधि, सिंचाई मन्त्रालय - सदस्य

९. प्रतिनिधि, विज्ञान प्रविधि मन्त्रालय - सदस्य

१०. प्रतिनिधि, उद्योग मन्त्रालय - सदस्य

११. प्रतिनिधि, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय - सदस्य

१२. प्रतिनिधि, रक्षा मन्त्रालय - सदस्य

6.3.3 जिल्ला स्तरीय भू-उपयोग कार्यान्वयन समितिः

भू-उपयोग नीति, 2०७२ अनुसार जिल्लास्तरमा संचालन गरिने भू-उपयोग सम्वन्धी कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गराउन जिल्ला तहमा जिल्लास्तरीय भू-उपयोग कार्यान्वयन समिति रहने व्यवस्था रहेको छ।समितिको गठन निम्न अनुसार गरिएको छः

१. सभापति, जिल्ला विकास समिति - अध्यक्ष

2. प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा निजले तोकेको अधिकृत प्रतिनिधि - सदस्य

3. कार्यालय प्रमुख, जिल्ला वन कार्यालय - सदस्य

4. कार्यालय प्रमुख, जिल्ला भू-संरक्षण कार्यालय - सदस्य

5. कार्यालय प्रमुख, जिल्ला कृषि विकास कार्यालय - सदस्य

6. कार्यालय प्रमुख, शहरी विकास डिभिजन कार्यालय - सदस्य

7. कार्यालय प्रमुख, सिंचाई कार्यालय - सदस्य

8. कार्यालय प्रमुख, मालपोत कार्यालय (सम्बन्धित क्षेत्र) - सदस्य

9. कार्यालय प्रमुख, भूमिसुधार कार्यालय - सदस्य

10. कार्यालय प्रमुख, नापी कार्यालय (सम्बन्धित क्षेत्र) - सदस्य

11. स्थानीय तहको सम्बन्धित क्षेत्रमा आवद्ध संघ-संस्थाका प्रतिनिधी तथा बुद्धिजीवीहरुमध्ये जिल्ला विकास समितिबाट मनोनित कम्तिमा 1 जना महिला सहित 2 जना - सदस्य

12. स्थानीय विकास अधिकारी - सदस्य-सचिव

नोटः भू-उपयोग नीति, २०७२ ले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा भू-उपयोग कार्यान्वयन तथा समन्वय समितिहरु गठन गरिने व्यवस्था गरेको छ।

6.4 कार्यक्षेत्र तथा कार्यक्रम :

यस आयोजनाको कार्यक्षेत्रलाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ। जसअनुसार पहिलो चरणमा नापी विभागबाट सन १९७८-१९८६ मा संचालित भूमिस्रोत नक्सा आयोजना द्वारा उत्पादन गरिएका विभिन्न भूमि श्रोत नक्साहरुलाई अ द्यावधिक गर्ने र दोश्रो चरणमा गाउ विकास समिति/न.पा. हरुको भू-उपयोग नक्सा/डाटा तयार गर्ने रहेको छ।

यस आयोजनाले निम्नानुसारको कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै आएको छः

क) जिल्लास्तरीय कार्यः

- Present Land Use Map/Data (Scale 1:50,000)
- Land Use Zoning Map/Data (Scale 1:50,000)
- GIS Data Base (Land Utilization/Land Capability/ Land System/Geology) (Scale 1:50,000)
- District Profile

ख) गाँउ विकास समितिस्तरीय कार्यः

- Present Land Use Map/Data (Scale 1:10,000)
- Land Use Zoning Map/Data (Scale 1:10,000)
- Soil map /Data (Scale 1:10,000)
- Land Capability Map/Data (Scale 1:10,000)
- VDC Profile
- Cadastral Superimposition on Land Use Zoning Data

यस आयोजना बाट प्रथम चरणको कार्य सम्पन्नg भै हाल दोस्रो चरणका कार्यहरु भैरहेका छन।

7. भूमिसुधार कार्यक्रम, मुक्त कमैया तथा हलिया पुनस्थापन कार्यक्रम

7.1 मुक्त कमैया पुनस्थापन कार्यक्रम

7.1.1 परिचय

नेपालको मध्यपश्चिेम तथा सुदूरपश्चिरम क्षेत्रका दाङ्ग , बाँके, बर्दिया, कैलाली र कञ्चयनपुर जिल्लाहरुमा कृषि मजदूरहरुको रुपमा कमैया राख्नेद प्रचलन थियो। कमैयाहरुलाई वार्षिक ज्यालाको रुपमा केही अनाज र आवश्यक पर्ने ऋण नगदको रुपमा दिएर जमिन्दारको घरमा कृषि सम्बन्धी र अन्य घरायसी कामकाजमा लगाइन्थ्यो। आफ्नो जग्गा जमीन नभएकोले परिवारको पालन पोषण गर्न यिनीहरुलाई साह्रै मुस्किल पर्दथ्यो। अधिकांश कमैयाहरु निरक्षर थिए। जीविकाका लागि अन्य कुनै विकल्प नभएको कारण परिवारका अन्य सदस्यहरु समेत जमिन्दारको घरमा काम गर्न वाध्य हुन्थे।

वि.सं. २०४६ सालको परिवर्तन पछि कमैया प्रथाको अन्त्यको लागि सरकारको नीतिगत अवधारणा वि.सं. २०५२ सालमा तय भयो। वि .सं. २०५२ सालमा कमैयाको लगत लिइयो जसअनुसार उपरोक्त ५ जिल्लामा गरी जम्मा १५ ,१५२ परिवारहरुले कमैयाको रुपमा काम गरेको पाइयो। कमैयाहरुले तिर्न बाँकी ऋण (सौकी) रकम ४ करोड ८८ लाख ७७ हजार देखियो। कमैयाहरुले लिएको उक्त रकम सरकारको त र्फबाट जमिन्दारलाई भूक्तानी दिई कमैया परिवारलाई ऋण मुक्त गर्ने सोच अनुरुप सरकारले रकमको पनि व्यवस्था गरेको थियो।

२०५२।५३ देखि भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय अन्तर्गत मुक्त कमैया पुनःस्थापन तथा वृत्ति विकास कार्यक्रम सञ्चारलन गरी कमैयाहरुको जीविकोपार्जनमा सहयोग पुयाउँदै आएको छ। विभिन्न् सीपविकास तथा दक्षता अभिवृद्धि तालिम मार्फत कमैयाहरुको शैक्षिक , सामाजिक र आर्थिक अवस्थामा सुधार ल्याउनको लागि विभिन्नष प्रयासहरु भएका छन।

यसरी नेपालका केही भागहरुमा कमैया प्रथाको नाममा कमैयाको रुपमा असहाय तथा अशिक्षित श्रमिकहरुलाई काममा लगाई शोषण गर्ने सामन्ती परिपाटी कायम रहेको सन्दर्भमा २०५७ साउन २ गते देखि नेपाल भर कुनै पनि क्षेत्र वा भागमा कमैयाको नामबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष वा कुनै पनि तरिकाले असहाय तथा अशिक्षित श्रमिकहरुलाई काममा लगाउन पूर्णतः निषेध र गैर कानूनी घोषणा गरियो। कमैया मुक्तिको घोषणालाई व्यवस्थित गर्नुका साथै कमैया श्रम निषेध गर्ने , मुक्त कमैयालाई पुनःस्थापन गर्ने तथा सामाजिक न्यायको दृष्टिले उनीहरुको जीवनस्तर अभिबृद्धि गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न मिति २०५८।१०।९ गतेबाट कमैया श्रम (निषेध) गर्ने सम्बन्धी ऐन, २०५८ जारी भएको छ।

7.1.2 पुनःस्थापन तथा वृत्ति विकासका प्रयासहरुः-

सरकारी स्तरबाट वि.सं. २०५२ सालदेखि नै कमैया परिवारको पुनःस्थापनका लागि विभिन्नक संयन्त्र तथा कार्यक्रमहरु संचालन गरिएका छन्। कमैया मुक्तिको घोषणा पश्चात सघन रुपमा कार्यक्रम तथा कार्यविधि सहित पुनःस्थापन कार्य हुँदै आएको छ। यस सम्बन्धमा हालसम्म भए गरेका प्रयासहरु निम्न अनुसार छन्।

- कमैया आवास निर्माण उपभोक्ता समिति ।
- जिल्ला कमैया बसोवास समिति ।
- जिल्ला कमैया ऋण मोचन कोष ।
- समन्वय तथा अनुगमन समिति ।
- जिल्ला समन्वय तथा अनुगमन समिति ।
- राहत वितरण ।

7.1.3 आ. व. २०७१।०७२ को बार्षिक लक्ष्य तथा प्रगति

मुक्त कमैया पुनःस्थापन समस्या समाधान आयोग , गठन आदेश, २०६५ कार्यान्वयनमा आएपछि मुक्त कमैया पुनःस्थापन कार्यले तिव्रता पाएको छ। आयोग गठन हुनु पूर्व १५,५३२ परिवार पुनःस्थापन भएकोमा बाँकी कार्यमा भईरहेको प्रगति क्रमशः प्रस्तुत गरिएको छ।

7.1.4 बार्षिक कार्यक्रम, लक्ष्य र प्रगति

प्राथमिकता प्राप्त आयोजना (P1) को रुपमा भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय मार्फत मुक्त कमैया पुनःस्थापन तथा बृत्ति विकास कार्यक्रम संचालनमा रहेको छ। आ .व. २०७१।७२ मा यस कार्यक्रम अन्तर्गत पुनःस्थापनका लागि जग्गा खरिद अनुदान रकम , घर निर्माण खर्च, सीपमूलक व्यवसायिक तालिमलाई प्रभावकारी वनाउने , आय आर्जन र रोजगारी प्रवर्द्धन, सीप विकास तथा दक्षता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरु रहेका छन् ।

आ.व. २०७१/७२ को बार्षिक कार्यक्रम, लक्ष्य र प्रगतिको विवरण (रु हजारमा)

सिं.नं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	बार्षिक लक्ष्य		प्रगति	
		संख्या	रकम	संख्या	रकम
१	पुनःस्थापनका लागि अनुदान रकम वितरण	१४२०	२१३२८४	११९१	१६४३१८
२	मुक्त कमैयाहरुलाई घर निर्माण खर्च	१४२०	१४२००	१३१७	१३१७०
३	सीपमूलक व्यवसायिक तालीम प्रभावकारी बनाउने समूहलाई पूर्व सहकारी अभिमुखिरकण तालीम	४	१०८	३	७५.१
४	नमूना तरकारी खेती तालिम	५	२०५	२	८२

५	आय आर्जन प्रवद्‌धन कार्यक्रम				
	ऋण लगानी	१००	५०	९५	५०
	ऋण असुली	१००	५०	२३८	५०
६	सीप विकास तथा दक्षता बृद्‌धि	४०	७३९९.५५	३९	१३४५३.१
७	अन्तरक्रिया, कार्यक्रम गोष्ठी, केन्द्रिय	११	६४६.३	११	२८९
८	मुक्त कमैया सम्बन्धी प्रतिवेदन प्रकाशन	१	२००	१	१९७
९	प्रगति समीक्षा कार्यक्रम	१	४५०	१	२८६.९
१०	Software database entry	१	३००	१	२९९
११	प्रगति समीक्षा तथा योजना तर्जुमा गोष्ठी	१	६५०	१	२५०
१२	कम्प्युटर नेटवर्किङ	१	२००	१	१९९
१३	कार्यक्रम कार्यान्वयन अनुगमन र अन्तरक्रिया	५	४५०	५	१५०
	जम्मा		**२३८१९२.८**		**१९२८६९.१**

श्रोतः भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय, बसोवास व्यवस्थापन शाखा, २०७२

7.1.5 मुक्त कमैया पुनःस्थापनका लागि अनुदान

घरजग्गा विहिन क र ख वर्गका परिचयपत्र प्राप्त मुक्त कमैया परिवारका लागि जग्गा तथा आवास उपलब्ध गराउन पुनःस्थापन कार्यक्रम संचालनमा रहेको छ। साविकमा सरकारी सार्वजनिक, ऐलानी जग्गा उपलब्ध गराउने गरिएकोमा यस्ता जग्गाका अभावमा २०६८ सालबाट जग्गा खरिद गर्न प्रति परिवार रु . १ लाख ५० हजारका दरले अनुदान दिइने कार्यक्रम रहेकोमा नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को मिति २०७२/०५/१४ को निर्णयानुसार जग्गा खरिद गर्न प्रति परिवार रु २ लाख दिने निर्णय भएको छ। चालु आ.व. मा १४२० परिवारका लागि जग्गा खरिद गर्न अनुदान रकम उपलब्ध गराउने कार्यक्रम रहेको छ।

7.1.6 जग्गा वितरणको विवरण

हालसम्म २६१८६ मुक्त कमैया परिवालाई अनुदान रकम , सरकारी ऐलानी जग्गा तथा भूमि बैंकबाट गरी कुल ४५४३-१९-१०-५ क्षेत्रफल जग्गा उपलब्ध गराई पुनःस्थापन गरिएको छ।

पुनस्थापना गरिएका परिवार र वितरित जग्गाको विवरण

जिल्ला	अनुदान रकमवाट		सरकारी ऐलानीवाट		भुमि बैंकवाट		जम्मा	
	परिवार	क्षेत्रफल	परिवार	क्षेत्रफल	परिवार	क्षेत्रफल	परिवार	क्षेत्रफल
दाङ्ग	-	-	७०५	१२५-४-४	-	-	७०५	१२५-४-४
बाँके	-	-	१९२१	२२३-१०-६			१९२१	२२३-१०-६
बर्दिया	२२३७	१५६-१३-५	८३३१	१७५२-२-७	-	-	१०५६८	१९०८-१५-१२
कैलाली	१३६३	७३-७-१८.५	७१६९	११५६-०-४	७०	३४-१७-१	८६०२	१२६४-५-५.३
कञ्चलनपु	१३९	६-३.१५	४२५१	१०१६-०-५	-	-	४३९०	१०२२-४-०
जम्मा	३७३९	२३६-४-१८.५	२२३७७	४२७२१७६	७०	३४-१७-१	२६१८६	४५४३-१९-१०.५

श्रोत : सम्वन्धित भूमिसुधार कार्यालयहरु, २०७२

7.1.7 सट्टाभर्नाको विवरण

मुक्त कमैया पुनःस्थापना गर्दा वितरण गरिएका जग्गाहरु बाढी पहिरो तथा अन्य विभिन्नब कारणले गर्दा बसोबास गर्न सक्ने अवस्था नभएकोले तत्कालिन जिल्ला समितिको निर्णयानुसार प्रदान गरिएका जग्गा वदर गरी सट्टाभर्ना वापत अन्यत्र जग्गा उपलब्ध गराइएको छ। आयोगको गठन पश्चा्त५९३ परिवारलाई ५४-५-४.५ विगाहा जग्गा सट्टाभना स्वरुप उपलब्ध गराइएको छ।

सट्टाभर्ना वापत उपलब्ध गराइएको जग्गाको विवरण

जिल्ला	अनुदान रकमवाट		सरकारी ऐलानीवाट		जम्मा	
	परिवार	क्षेत्रफल	परिवार	क्षेत्रफल	परिवार	क्षेत्रफल
दाङ्ग	३०	०-१९-१९.५	-	-	३०	०-१९-१९.५
बाँके	-	-	-	-	-	-
बर्दिया	-	-	-	-	-	-
कैलाली	९९	४-१९-०	३४४	४४-१८-५	४४३	४९-१७-५
कञ्च-नपुर	११६	३-८-०	-	-	११६	३-८-०
जम्मा	२४५	९-६-१९.५	३४४	४४-१८-५ वि.	५९९	५४-५-४.५

श्रोत : सम्वन्धित भूमिसुधार कार्यालयहरु, २०७२

7.1.8 घर निर्माण खर्च वितरणको विवरण

घर निर्माण खर्च स्वरुप पुनःस्थापन गर्नुपर्ने वर्गका मुक्त कमैया परिवारलाई प्रतिपरिवार रु १०,००० का दरले उपलब्ध गराउने नीति अनुसार हालसम्म २२ ,७६० परिवारलाई उपलब्ध गराइएको छ।

हालसम्म घर निर्माण अनुदान उपलब्ध गराइएको विवरण

जिल्ला	परिवार (संख्या)
दाङ्ग	२२६
बाँके	८५१
बर्दिया	४९५४
कैलाली	५३४९
कञ्चलनपुर	११३८०
जम्मा	२२७६०

श्रोत : सम्वन्धित भूमिसुधार कार्यालयहरु, २०७२

7.1.9 काठ वितरणको विवरण

पुनःस्थापन गरिएका परिवारका लागि घर निर्माण गर्न प्रति परिवार ३५ क्यू . फिट काठका दरले ४९५० परिवारलाई जम्मा १७३९१५ क्यु. फिट काठ वितरण गरिएको छ।

हालसम्म काठ वितरणको विवरण

जिल्ला	परिवार (संख्या)	परिमाण(क्यु. फिट)
दाङ्ग	१७७	६१९५
बाँके	१२९	४५१५
बर्दिया	२३२८	८१४८०
कैलाली	१३३८	४६८३०
कञ्च०नपुर	९९७	३४८९५
जम्मा	४९६९	१७३९१५

श्रोत : सम्वन्धित भूमिसुधार कार्यालयहरु, २०७२

7.1.10 पुनःस्थापन भएका र वाँकी परिवारको विवरण

२०७२ असार मसान्त सम्ममा २ ६,०९० परिवारको पुनःस्थापनको कार्य सम्पन्नो भएको छ। जसमध्ये २ ,०२४ परिवारलाई सट्टाभर्ना दिनु पर्ने देखिएको छ। दाङ र बाँके जिल्लामा पुनःस्थापनको कार्य सम्पन्नव भइसकेको छ भने ३ अन्य जिल्लामा २३५६ परिवारको पुनःस्थापन कार्य वाँकी रहेको छ।

हालसम्म पुन:स्थापित परिवार र वितरित जग्गाको विवरण

जिल्ला	जग्गा विहिन परिवार संख्या	हालसम्म पुनस्थपन गरिएका परिवार	हालसम्म पुनस्थपन गर्न बाँकी संख्या	सट्टाभर्ना बाँकी
दाङ्ग	७०५	७०५	-	९३
बाँके	१९२१	१९२१	-	७०
बर्दिया	११५५१	१०५६८	९८३	३५४
कैलाली	८९७५	८५०६	४६९	८९९
कञ्चलनपुर	४४१८	४३९०	-	९२
जम्मा	२७५७०	२६०९०	१४५२	१५०८

कञ्च०नपुरजिल्लावाट २८ जना सम्पर्कमा नआएकोले लगत कट्टा गरिएको।

श्रोत : सम्वन्धित भूमिसुधार कार्यालयहरु, २०७२

7.1.11 नमूना तरकारी खेती तालिम

आ. व. 207१/07२ मा मुक्त कमैया परिवारका लागि ५ वटा जिल्लामा १ /१ नमूना तरकारी खेती सम्बन्धी तालीम संचालन गर्ने कार्यक्रम रहेको थियो। जस अनुसार तरकारी उत्पादन सम्बन्धी ज्ञान सीप प्रदान गर्ने ३ महिना अवधिको यस तालिम कार्यक्रमबाट १३० जना लाभान्वित भएका छन।

नमुना तरकारी खेती तालिम

जिल्ला	यस पूर्व सम्पन्ना		यस वर्ष सम्पन्ना		हालसम्मको	
	तालिम	सहभागी	तालिम	सहभागी	तालिम	सहभागी
दाङ्ग	२	२०	१	१०	३	३०
बाँके	१	१०	१	१०	२	२०
बर्दिया	१	१०	१	१०	२	२०
कैलाली	२	२०	१	१०	३	३०
कञ्चनपुर	२	२०	१	१०	३	३०
जम्मा	८	८०	५	५०	१३	१३०

श्रोत : सम्वन्धित भूमिसुधार कार्यालयहरु, २०७२

7.1.12 समूहलाई पूर्व सहकारी तालीम

मुक्त कमैया समूहलाई सहकारीमा आवद्ध गर्दै सहकारिताको सिद्धान्तका आधारमा सामूहिक उन्नति सम्बन्धी अभिमूखीकरण गर्न यस्ता समूहलाई सहकारी सम्बन्धी तालिम दिने कार्यक्रम अनुसार प्रत्येक जिल्लामा ६ वटा समूहबाट १२ जनाका दरले २४ वटा समूहलाई २ दिनको तालीम प्रदान गरिएको छ।

समुहलाई पूर्व सहकारी तालिम सम्वन्धी विवरण

जिल्ला	यस वर्षको लक्ष्य	सम्पन्नक तालिम संख्या	सहभागी समुह	सहभागी संख्या
दाङ्ग	-	-	-	-
बाँके	१	१	६	१२
बर्दिया	१	१	६	१२
कैलाली	१	-	-	-
कञ्चनपुर	१	१	६	१२
जम्मा	४	३	१८	३६

श्रोत : सम्वन्धित भूमिसुधार कार्यालयहरु, २०७२

7.1.13 आय आर्जन प्रवर्द्धन कार्यक्रम

कमैयाहरुको लागि बिभिन्न कार्यक्रम सञ्चानलन भएता पनि व्यवसायिक काम गर्न चाहने विशेष सीप हासिल गरेका मुक्त कमैयाहरुलाई कर्जा प्रवाहको सुविधाको विशेष व्यवस्था गरी आय आर्जन हुने काममा उन्मुख गराउने अभिप्रायले हरेक जिल्लामा मुक्त कमैया आय आर्जन कार्यक्रम सञ्चाखलन गरिएको छ।

7.1.13.1 आय आर्जन कोष (घुम्तीकोष समेत)

विभिन्ना निकायबाट तालीम लिई सीप हासिल गरेका, लघु उद्यम गर्न चाहने र व्यवसायिक ज्ञान भएका तर धितो राखी वित्तीय संस्थाहरुबाट कर्जा लिन नसक्ने मुक्त कमैयाहरु ले पनि सुलभ र सरल तरिकाबाट कर्जा प्राप्त गरी व्यवसाय सञ्चाकलन एवं आय आर्जन गर्न सकुन् भन्नेर उद्देश्यले दाङ्ग,बाँके, बर्दिया, कैलाली र कन्चनपुर जिल्लाका भूमिसुधार कार्यालयहरुमा आय आर्जन कोष रहेको छ।

मुक्त कमैयाहरुलाई कुनै प्रकारको पेशा वा व्यवसाय सञ्चाकलन गरी आय आर्जन हुने काममा लगानी गर्न सहुलियत दरमा ऋण उपलब्ध गराउन घुम्तीकोष स्थापना भई आय आर्जनको लागि यस कोषले महत्वपूर्ण योगदान गरेको छ। हाल उक्त कोषको सम्पूर्ण कार्यक्रमहरु आयआर्जन कोषमा रुपान्तरण भइसकेको छ।

मुक्त कमैयालाई समाजमा सक्षम नागरिकको रुपमा स्थापित गर्न सीप विकास तथा व्यवसायिक तालीम प्रदान गरी स्वरोजगार सिर्जना गर्न यस कोषले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको छ।

आर्य आर्जन कोष र लगानीको स्थिति

जिल्ला	कोष रकम	ऋण लिनेको संख्या	लगानी रु.	जम्मा असुली (सावाँ र ब्याज)
दाङ्ग	१०३००००	९२	१०९२५१९.५०	७५४१९१.४५
बाँके	८२७७९८.६६	७२	२२९८३३७	७००७६०
बर्दिया	७०३३५४२	५४०	८४९१७६५	२८५१५०६.९४
कैलाली	४६०७२४६.७९	३३०	३३२१५५५	२४१७७७१.६६
कञ्च७नपुर	३७०९०७२	१६	३६००००	२५१९२५
जम्मा	१७२०७६५९.४५	१०५०	१५५६४१७६	६९७६१५५

श्रोत : सम्वन्धित भूमिसुधार कार्यालयहरु, २०७२

7.1.13.2 रोजगार सम्पर्क सुदृढीकरण

रोजगार सम्पर्क केन्द्र मार्फत रोजगारदातासँग सिधै सम्पर्क गराई लामो तथा छोटो अवधिको लागि रोजगारको व्यवस्था मिलाइएको छ। सीपमूलक व्यवसायिक तालीम प्राप्त गरेका र सीपको उपयोग एवं रोजगार प्राप्त गर्न नसकिरहेका मुक्त कमैया सदस्यहरुलाई रोजगार प्रवर्द्धनमा यस केन्द्रले महत्वपूर्ण सहयोग गरेको देखिन्छ।

7.1.14 सीप विकास तथा दक्षता वृद्धि कार्यक्रम

सीप विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चाि‍लन गर्दा भूमिहीन मुक्त कमैया परिवारलाई लक्षित गर्दै हाल आएर ग र घ वर्गका मुक्त कमैयालाई समेत तालीम कार्यक्रममा सहभागी गराउदै लगिएको छ। एक परिवार एक रोजगारको हिसावले परिवारको कम्तीमा १ जना सदस्यले तालीम प्राप्त गर्न सक्ने गरी स्थानीय स्तरमा नै तत्काल रोजगारका सम्भावना भएका कृषि र गैर कृषि व्यवसायका लागि आवश्यक सीप विकास गर्दै गइएको छ। अल्पकालीन तालीमलाई प्राथमिकता दिदै तालीम सञ्चासलनमा स्थानीय प्राविधिक विकास तथा प्रशिक्षण संस्थासंग साझेदारी गर्ने र प्रशिक्षक एवं सहायक प्रशिक्षक छनौट गर्दा उपलब्ध भएसम्म कमैया समुदायलाई प्राथमिकता दिने नीति अख्तियार गरिएको छ।

हालसम्ममा जम्मा १९४७८ जनालाई व्यवसायिक तथा सीपमूलक तालीम प्रदान गरि सीपयुक्त बनाइएको छ।

<u>सीपमूलक व्यवसायिक तालीम सम्बन्धी प्रगति विवरण</u>

नेपाल सरकारबाट आ.व. ०६९।७० सम्मः - १४३७३ जना

आ.व. ०७०।७१ माः-	४८० जना
आ.व. ०७१।७२ माः-	५०० जना
अन्तराष्ट्रिय मजदुर संगठन (ILO) बाटः -	४१२५ जना
जम्माः-	**१९४७८ जना**

कमैया कार्यक्रम सञ्चाुलन भएका जिल्लाहरुमा अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरुबाट सीप विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चाएलन भएका छन्। व्यवसाय सञ्चालनकै क्रममा प्राविधिक र व्यवस्थापकीय ज्ञान र सीप प्रदान गर्दै अन्य प्रोत्साहन उपलब्ध गराउदै उद्यमी विकास गर्ने कार्यक्रम रहेको छ। यस्ता तालीमहरु मध्ये खास गरेर सिलाई कटाई , नाई, साइकल मर्मतको क्षेत्रतर्फ प्रभावकारी देखिएको छ। तालीमबाट सीप र दक्षता प्राप्त

गरेका तर यसको उपयोग नगरी अनुत्पादक रुपमा समय खर्च गरी रहेका महिलाहरुले बजार क्षेत्रमा सिलाई कटाईका पसलहरु खोली लाभान्वित हुन सकेका छन् भने यिनीहरुले महिला समुदायमा व्यवसायिक क्षेत्रतर्फ लगाव बढाउन उत्प्रेरित समेत गर्ने गरेको पाइएको छ।

चालु आ.व.मा सीप विकास तथा दक्षता वृदि अन्तर्गत तालिम सम्वन्धी विवरण

क्र.सं.	तालिमको नाम	अवधि	दाङ्ग		बाँके		बर्दिया		कैलाली		कञ्चलनपुर		जम्मा	
		दिन	ता.	स.	ता.	स.	ता.	स.	ता.	स.	ता.	स.	ता.	स.
१	माछापालन	३०					१	२०					१	२०
२	रिक्सा साइकल मर्मत	३०					१	१५					१	१५
३	घुम्ती फलफूल तरकारी	६०					१	७	१	७			२	१४
४	बंगुर पालन	६०			१	२०	१	२०	१	२०			३	६०
५	मोटर ड्राइभिङ	३०			१	५					१	५	२	१०
६	डकर्मी	६०					१	२०	१	२०	१	२०	३	६०
७	चाउमिन,पापड, मःमः वनाउने	१५					१	७	१	७	१	७	३	२१
८	सिलाई कटाई	१५०			१	१०					१	१०	२	२०
९	च्याउ खेती	३					१	१०	१	१०			२	२०
१०	बाख्रा पालन	२			१	२०	१	२०	१	२०			३	६०
११	विद्युत जडान	९०					१	१५	१	१५			२	३०
१२	कुखुरा पालन	-							१	२०			१	२०
१३	सिकर्मी	-			१	१०					१	१०	२	२०
१४	मोटर साइकल मर्मत	-			१	५	१	५	१	५	१	५	४	२०
१५	वैदेशिक रोजगार अभिमुखीकरण तालिम	-					१	२०	१	२०	१	२०	३	६०
१६	कपाल काटने	-					१	१०					१	१०
१७	व्युटीपार्लर	-					१	५	१	५			२	१०
१८	मैन वत्ती वनाउने	-					१	१०	१	१०			२	२०
१९	विद्युतीय उपकरण मर्मत	३			१	१०							१	१०
जम्मा			-	-	७	८०	१४	१८४	१२	१५९	७	७७	४०	५००

श्रोत : सम्वन्धित भूमिसुधार कार्यालयहरु, २०७२

7.2 मुक्त हलिया पुनस्थापन कार्यक्रम

7.2.1 परिचय

नेपालको मध्यपश्चिेम र सुदुरपश्चिम क्षेत्रका सुर्खेत , जाजरकोट, हुम्ला, कैलाली, कंचनपुर, डडेलधुरा, डोटी, अछाम, बझाङ्ग, वाजुरा, वैतडी र दार्चुला गरी १२ जिल्लामा सदियौंदेखि दास प्रथाको रुपमा हलिया प्रथा रहेको थियो। ऋणदातासँग आफू वा आफ्ना परिवारले लिएको ऋण चुक्ता गर्न पुस्तौंदेखि दासत्व जीवन विताउन वाध्य हलियाबाट २०६२।६३ को परिवर्तनसंगै मुक्ति र न्यायोचित सामाजिक जीवन विताउन सक्ने अवसर प्राप्तिका लागि संगठित रुपमा आन्दोलन भयो। आन्दोलनमा उठेका हलियाको मानवोचित माग सम्वोधन गर्दै २०६५।५।२० मा भएको सहमति अनुसार नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०६५।५।२१ को निर्णयले सबै हलियाहरुलाई मुक्त घोषणा गरियो।

हलिया मुक्तिको घोषणा पश्चाोत मुक्त हलियाको मानवोचित पुनःस्थापनका लागि नेपाल सरकारले विभिन्ना प्रयासहरु गरेको छ।विभिन्नप संयन्त्र मार्फत हलियाको लगत प्रमाणिकरण़ वर्गीकरण र परिचयपत्र वितरणको कार्य हुँदै आएको छ। नेपाल सरकारवाट आर्थिक , सामाजिक, सांस्कृतिक रुपमा पछाडि परेका मुक्त हलियाहरुका लागि सुरक्षित वसोवासको व्यवस्था र आर्थिक स्तरमा वृद्धि गर्न विभिन्ना किसिमका सीपमूलक तथा आयमूलक तालीम संचालन गरी स्वरोजगार वनाउने प्रयासहरु भएका छन्।

सरकारी स्तरवाट संचालित यस्ता विभिन्नस प्रयासहरुका वारेमा मुक्त हलिया र यसका सवै सरोकारवालालाई जानकारी दिदै नेपाल सरकारले पुनःस्थापन कार्यको अवस्था र प्रगतिको वारेमा प्रतिवेदन, ब्रोसर आदि प्रकाशन गरी मुक्त हलिया पुनःस्थापन सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरु सार्वजनिक गर्दै आएको छ।

7.2.2 प्रगतिको सारांश

वि.सं. २०६५ साल भाद्र २१ गते मुक्त घोषणा गरे पश्चा त हलियाको लगत संकलनको कार्य शान्ति तथा पुनःनिर्माण मन्त्रालयवाट भएको थियो। मुक्त हलिया पुनःस्थापनाका लागि मन्त्रालयले कार्यदलको गठन गरी उक्त कार्यदलले सुझाव सहितको प्रतिवेदन वुझाएको थियो। यस पश्चा त मुक्त हलिया सम्बन्धी कार्य गर्न संकलित लगत सहितको विवरण भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयमा मिति २०६७।१०।१२ मा प्राप्त भएको हो। नेपाल सरकार (मन्त्रीस्तर) को मिति २०६८।१।१९ को निर्णय अनुसार मुक्त हलिया पुनःस्थापन तथा अनुगमन कार्यदल गठन भई मुक्त हलियाको लगत प्रमाणिकरण , वर्गीकरण र परिचयपत्र वितरणको कार्य आरम्भ भएको हो। यस कार्यदलको २०७० पौष मसान्तबाट म्याद समाप्त भएको छ।

विभिन्न दातृ निकायहरुसंगको समन्वय र सहकार्यमा भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयले मुक्त हलिया पुनःस्थापनको निमित्त आवश्यक ढांचा र कार्ययोजना तयार गरेको छ। जस अनुसार पुनःस्थापनाको कार्यलाई सहज ढंगले ३ वर्ष भित्र सम्पन्ने गर्ने लक्ष्यसाथ कार्यक्रम अगाडि वढाईरहेको अवस्था छ। यस कार्यक्रमका लागि अर्थ मन्त्रालयबाट एकमुष्ट रकम विनियोजन हुन नसके पनि मन्त्रालयको सिलिङ्ग भित्र बजेटको सीमामा रही कार्यक्रम संचालन गर्न सहमति प्राप्त भएको छ। मुक्त हलिया पुनःस्थापनाको तीन वर्षीय कार्ययोजना अनुरुप कार्यक्रम गर्न सरोकारवाला मन्त्रालय तथा राष्ट्रिय योजना आयोगको सुझाव समेतका आधारमा तयार गरिएको गठन आदेश र कार्ययोजना नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) बाट मिति २०७०।१२।७ मा स्वीकृत भएको छ।

प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाको रुपमा मुक्त कमैया तथा हलिया पुनःस्थापन कार्यक्रम अन्तर्गत मुक्त हलिया वृत्ति विकास कार्यक्रम आ .व. २०६७।०६८ देखि संचालन भैरहेको छ। गत आ.व. २०७१।०७२ सम्ममा यस कार्यक्रम अन्तर्गत मुक्त हलियाको प्रमाणिकरण तथा वर्गिकरण अनुसारको परिचयपत्र वितरणको कार्यक्रम रहेकोमा सो अवधिसम्ममा १० ,६२२ परिवार हलियाको प्रमाणिकरण गरी ७ ,८९८ परिवारलाई वर्गिकरण गरी परिचयपत्र प्रदान भएको छ।

नेपाल सरकारले मुक्त हलिया पुनःस्थापनाको कार्यक्रम संचालन गर्न हालसम्म १९७३७१३०० वजेट विनियोजन गरी विभिन्न् कार्यक्रमहरु संचालन गरेको छ।

पुनःस्थापनको लागि विनियोजित बजेट (आर्थिक वर्ष अनुसार)

आ.व.	बजेट
२०६८/०६९	२६५०००००
२०६९/०७०	११४९६०००
२०७०/०७१	५४७६५६००
२०७१/०७२	१००७८९७००
जम्मा	१९७३७१३००

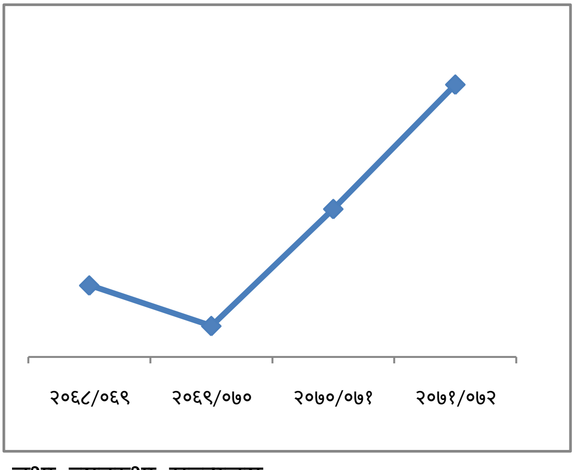

स्रोत आर्थिक प्रशासन शाखा भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

मुक्त हलियाको प्रमाणीकरण र परिचयपत्र वितरणको जिल्लागत विवरण

सिं. नं.	जिल्ला	हाल सम्म प्रमाणिकरण भएको संख्या	परिचयपत्र वितरण संख्या				
			क वर्ग	ख वर्ग	ग वर्ग	घ वर्ग	जम्मा
१	दार्चुला	४२८	६१	९४	२९	२४४	४२८
२	बैतडी	१४३८	५८	३१२	३	९१२	११८५
३	डडेल्धुरा	१५१२	२६१	५१७	६५	५९९	१४४२
४	कञ्चनपुर	१३३८	१९४	५५१	३८	५५५	१३३८
५	बझांग	१८७३	२७	५८	९	४४३	५३७
६	बाजुरा	१४२९	९१	१२९	७५	२५३	५४८
७	डोटी	१०११	१७८	५७२	२०	२४१	१०११
८	आछाम	१५६	१८	२८	८	१०२	१५६
९	कैलाली	१६३	४०	९१	०	३२	१६३
१०	हुम्ला	९६७	४	२	०	३०१	३०७
११	जाजरकोट	१६५	४५	५	७	६९	१२६
१२	सुर्खेत	१४२	१५	३८	१०	६६	१२९
	जम्मा	१०६२२	९९२	२२९७	२६४	३८१७	७३७०

श्रोत : सम्वन्धित भूमिसुधार कार्यालयहरु, २०७२

7.2.3 यस अवधिका उपलब्धि

मुक्त हलियाको पुनःस्थापन कार्यलाई मुक्त हलिया पुनःस्थापन समस्या समाधान समिति गठन आदेश, २०७० र कार्ययोजना मार्फत व्यवस्थित र संगठित रुपले अघि वढाइएको छ। यस अनुसार मुक्त हलियाहरुलाई जग्गा खरिद गर्न , जग्गा दर्ता गर्न, घर निर्माण गर्न र घर मर्मत गर्न अनुदान उपलब्ध गराउने कार्य एकरुपताका साथ सम्पन्ना गर्नका लागि मुक्त हलियालाई जग्गा खरिद तथा दर्ता र घर निर्माण तथा मर्मत सम्बन्धी अनुदान उपलव्ध गराउने कार्यविधि , २०७१ समेत जारी भएको छ। बाँधा श्रम (निषेध, रोकथाम तथा पुनःस्थापन) सम्वन्धी विधेयक, २०७१ को मस्यौदा तर्जुमा भई स्वीकृतिको चरणमा रहेको छ।

पुनःतथ्यांङ्क संशोधनवाट कायम भएको परिवार संख्या १६,९५३ मध्ये हाल सम्ममा १०,६२२ परिवारको प्रमाणिकरण सम्पन्नक भएको छ। जस मध्ये (क) वर्गका ९९२, (ख) वर्गका २२९७, (ग) वर्गका २६४ र (घ) वर्गका ३८१७ गरी कुल ७३७० परिवारलाई परिचयपत्र वितरण गरिएको छ।

यस अवधिमा मुक्त हलियाको प्रमाणिकरण तथा परिचयपत्र वितरण गर्दै आर्थिक , सामाजिक रुपमा पछाडि परेका मुक्त हलियाहरुका लागि सुरक्षित वसोवासको व्यवस्था र आर्थिक स्तरमा वृद्धि गर्न विभिन्नु किसिमका सीपमूलक तथा आयमूलक तालीम संचालन गरी स्वरोजगार वनाउने प्रयासहरु भएका छन्। आ .व. २०७१।०७२ सम्ममा विभिन्न किसिमका कुल ९७ वटा सीपमुलक तालीम मार्फत १,०६७ जना मुक्त हलियालाई सीपयुक्त तुल्याइएको छ।

खण्ड खः प्रगति विवरणहरु

नेपाल सरकार
भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

1. मन्त्रालय अन्तर्गत सञ्चालित P1, P2 आयोजना/कार्यक्रमहरुको समष्टिगत वार्षिक प्रगति

१. आ.व. 20७१/0७२

२. मन्त्रालयको नाम :-भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

३. मन्त्रालयस्तरीय विकास समस्या समाधान समिति (MDAC) को पछिल्लो बैठक बसेको मिति :- २०७२/०५/३

क्र. स.	ब. उ.शि. नं.	आयोजना/ कार्यक्रमको नाम	प्रगति स्थिति (%)		यस अवधिमा हासिल भएको मुख्य मुख्य उपलब्धिहरु	कार्यान्वयनमा देखापरेका प्रमुख समस्याहरु	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयासहरु	कैफियत
			भौतिक	वित्तिय				
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	३३६०१७-३/४	भू-सुचना तथा अभिलेख विभाग	९५.१	८३	३० जनालाई भू-सूचना तथा अभिलेख विभाग/नापी तथा मालपोत कार्यालयहरुमा कार्यरत प्राविधिक कर्मचारीलाई System Administration सम्बन्धी तालिम दिइएको। ११ नापी कार्यालयहरु रहेका २९०६५२ फिल्डवुकको रुजु गरी छुट फिल्डवुकहरुको स्क्यान ईमेज तयार गरी विभागमा राखिएको। शत प्रतिशत मालपोत तथा नापी कार्यालयहरुमा प्रणाली सञ्चालनार्थ (लजिष्टिक समानहरु, टोनर, फोटोकपी पेपर, सि.डी., डि.भि.डि. हार्डडिक्स) आदि			

क्र. स.	ब. उ.शि. नं.	आयोजना/ कार्यक्रमको नाम	प्रगति स्थिति (%)		यस अवधिमा हासिल भएको मुख्य मुख्य उपलब्धिहरु	कार्यान्वयनमा देखापरेका प्रमुख समस्याहरु	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयासहरु	कैफियत
			भौतिक	वित्तिय				
२	३३६१०१-३/४	मालपोत अभिलेख सुरक्षा तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम	९१.७१	८०.८८	चालू भवन निर्माण अन्तर्गत १२ कार्यालयहरुमा भवन निर्माण कार्य सम्पन्नग गरिएको र नयाँ भवन निर्माण अन्तर्गत ५ वटा कार्यालयमा भवन निर्माण गरिएको। २१ वटा मालपोत कार्यालयहरुमा Broadband Internet सेवा सञ्चा लन गरिएको। ३४ वटा मालपोत कार्यालयहरुको कम्प्युटर ईन्ट्री गर्न छुट डाटा ईन्ट्री गरी अद्यावधिक कार्य सम्पन्नई गरिएको। २५ जना कर्मचारीलाई अर्धन्यायिक तालिम दिइएको। चालू आ.व. मा ३८ मालपोत कार्यालयमा स्रेस्ता वाईन्डिङ्ग तथा तामेली व्यवस्थापन गर्ने लक्ष्य रहेकोमा लक्ष्य अनुरुप ३८ कार्यालयहरुमा नै स्रेस्ता वाईन्डिङ्ग तथा तामेली व्यवस्थापन गर्ने कार्य सम्पन्नर भएको। यस अवधिमा ३ वटा मालपोत कार्यालय - चैनपुर , टिकापुर र जुम्ला) को क्षतिग्रस्त जग्गाधनि स्रेस्ता पुनःस्थापना गर्ने कार्यक्रम रहेकोमा चैनपुर र जुम्लाको जग्गाधनि स्रेस्ता पुनःस्थापना गर्ने कार्य सम्पन्नज भएको छ भने टिकापुरको आशिंकरुपमा सम्पन्नर भएको छ।			
३	३३६१०२-३/४	राष्ट्रिय भू उपयोग आयोजना	१००	९९.५८	७९ गा.वि.स. हरुमा भू- उपयोगको क्षेत्र नक्शाका आधारमा जमीनको वर्गीकरण गरिने सम्पन्न भएको १४३ वटा गा .वि.स. हरुमा गा .वि.स. स्तरिय भू -उपयोग	आयोजनामा विभिन्नज विज्ञ जनशक्तिको	आयोजनाको O&M Survey गरी आयोजनालाई	

क्र. स.	ब. उ. शि. नं.	आयोजना/ कार्यक्रमको नाम	प्रगति स्थिति (%)		यस अवधिमा हासिल भएको मुख्य मुख्य उपलब्धिहरु	कार्यान्वयनमा देखापरेका प्रमुख समस्याहरु	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयासहरु	कैफियत
			भौतिक	वित्तिय				
					नक्शा तयार गरिएको। ३ वटा स्थानीय स्तरमा भू-उपयोग सम्बन्धी श्रव्यदृष्य तथा सामग्री प्रदर्शन एवं अन्य प्राविधिक सहयोग गरिएको। १० वटा गा.वि.स.मा जिल्ला, गा.वि.स.स्तरमा भू-उपयोग सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम/गोष्ठी सम्पन्न् गरिएको।	अभाव रहेको। भू-उपयोग सम्बन्धी छुट्टै ऐन हुन नसकेको।	विभागको रुप दिनु पर्ने। भूमि सम्बन्धी ऐन र नियमहरु संशोधन हुनु पर्ने। भू-उपयोग सम्बन्धी छुट्टै ऐन हुनु पर्ने।	
४	३३६१०३-३/४	भूमि सुधार कार्यक्रम, मुक्त कमैया तथा मुक्त हलिया पुनःस्थापन कार्यक्रम	८५.७९	७६.८६	११९१ मुक्त कमैया परिवारलाई जग्गा खरिद अनुदान रकम बितरण गरिएको। १३१७ मुक्त कमैया परिवारलाई घर निर्माण खर्च प्रदान गरिएको। मुक्त कमैया परिवारलाईहरुलाई ३ वटा पूर्व सहकारी अभिमुखीकरण तालीम प्रदान गरिएको। मुक्त कमैया परिवारलाईहरुलाई ३९ वटा सीप विकास तथा दक्षता अभिवृद्धि तालीम प्रदान गरिएको। ९५ मुक्त कमैया परिवारलाई ऋण लगानी गरिएको। २३८ मुक्त कमैया परिवारबाट ऋण असुली गरिएको। १५३ मुक्त हलियाको लागि जग्गा खरिद अनुदान रकम वितरण गरिएको। १०६२२ मुक्त हलियाको प्रमाणीकरण , ७८९८ परिचयपत्र			

क्र.स.	ब. उ.शि. नं.	आयोजना/ कार्यक्रमको नाम	प्रगति स्थिति (%)		यस अवधिमा हासिल भएको मुख्य मुख्य उपलब्धिहरु	कार्यान्वयनमा देखापरेका प्रमुख समस्याहरु	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयासहरु	कैफियत
			भौतिक	वित्तिय				
					वितरण कार्यक्रम सम्पन्नम भएको। १६६ मुक्त हलियाहरुको आवास सुधार (मर्मत) निर्माण भएको। १४३ मुक्त हलिया परिवारहरुको घर निर्माण भएको।			
५	३३६१०६-३/४	कित्तानापी कार्यक्रम तथा नापी कार्यालय सुदृढीकरण कार्यक्रम	८८.८६	७७.६४	अछाम र अर्घाखाँची जिल्लाको २५ गा.वि.स.को श्रेस्ता पुनःस्थापन गरिएको। २० नापी कार्यालयहरुमा जीर्ण रहेका नक्सा, फिल्डवुकहरुको पुनःस्थापना गरिएको। १५००० नक्सा श्रेस्ता सुधार तथा सेवा प्रवाह (कित्ता नक्सा, नक्सा ट्रेश , फिल्डवुक उतार) गर्ने कार्य सम्पन्ने भएको। ११६३ हेक्टर गा.वि.स. को पुनः नापी गरिएको। २४५० हेक्टर गाँउब्लक नापी गर्ने कार्य सम्पन्नर। शत प्रतिशत डिजिटल प्रविधिको नापनक्सा सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गर्ने कार्य सम्पन्नक भएको ३०००० जग्गा दर्ता श्रेस्ता पूर्जा तयारी तथा वितरण गर्ने कार्य सम्पन्नग भएको। १० कार्यालयहरुमा डिजिटल प्रविधि अवलम्बन / अनुगमन गर्नको लागि पूर्वाधार विकास तयार गरिएको।	नाप नक्सा एवं भूमि व्यवस्थापन क्षेत्रमा पर्याप्त दक्ष जनशक्ति उपलब्ध नहुनु र भइरहेका जनशक्तिलाई पनि कायम गर्न नसक्नु फिल्डमा काम गर्न सक्ने जनशक्तिको न्यूनता एवम् प्रोत्साहनको अभाव हुनु। श्रोत साधनको कमिका कारण प्रविधि रुपान्तरण गर्न कठिनाइ हुनु। गाउँब्लक तर्फ स - साना कित्ताहरु		

क्र. स.	ब. उ.शि. नं.	आयोजना/ कार्यक्रमको नाम	प्रगति स्थिति (%)		यस अवधिमा हासिल भएको मुख्य मुख्य उपलब्धिहरु	कार्यान्वयनमा देखापरेका प्रमुख समस्याहरु	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयासहरु	कैफियत
			भौतिक	वितिय				
						छरिएर रहेको तथा सधियारमा झै झगडा र वादविवाद हुनु।		
६	३३६१०७-३/४	स्थलरुप नापी कार्यक्रम तथा राष्ट्रिय भौगोलिक सूचना पूर्वाधार आयोजना	९४.९७	७६.०३	३० सिट नक्साको पुनः छपाई सम्पन्न। भएको। २०० सिट Topographical data base लाई नयाँ national standard मा परिमार्जन गर्ने कार्य सम्पन्नi भएको। १० सेट Interactive Web Mapping सम्बन्धी तालिम दिइएको। १० सिट दुर सम्वेदन विधिवाट नक्सा अद्यावधिक गर्ने कार्य सम्पन्न भएको। १००० संख्या Nepal China Border का Diapositive/ हवाई फोटो Scan गरिएको। १० सीट नियन्त्रण विन्दु जिपिएस सर्वेक्षण कार्य सम्पन्न/ गरिएको।	विनाशकारी भूकम्पको कारण भवन निर्माण कार्य रोकिनु तथा सो नयाँ मापदण्ड लागू हुनु। विनाशकारी भूकम्पको कारण सरकारको नीति अनुरुप तलिम तथा वैदेशिक तालिममा सहभागिता स्थगन गरिएको। फिल्ड काजमा सातदिन भन्दा बढी कर्मचारी खटाउन नसकिने।		

क्र. स.	ब. उ.शि. नं.	आयोजना/ कार्यक्रमको नाम	प्रगति स्थिति (%)		यस अवधिमा हासिल भएको मुख्य मुख्य उपलब्धिहरु	कार्यान्वयनमा देखापरेका प्रमुख समस्याहरु	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयासहरु	कैफियत
			भौतिक	वित्तिय				
७	३३६१०८-३/४	खगोल तथा भू - मापन	६५.६७	७२.८१	२०००० संख्यामा जियोडेटिक डाटा ईन्ट्री कार्य सम्पन्न भएको। २९३ दिन नगरकोट वेधशालामा जि .पि.एस. सर्भेक्षण कार्य समपन्न भएको। ११० कि .मी. समतलन नापी अन्तर्गत छिन्छु -जाजरकोट सडक खण्ड पूर्वेक्षण तथा मनुमन्टेशन गरिएको। २५ कि.मी. विराटनगर-धनकुटा सडक खण्डमा मनुमेन्टेशन कार्य गरिएको।	महाभुकम्पको कारणले फिल्ड कार्यहरु प्रभावित भएको		
८	३३६१०५-३/४	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र {P2}	९५.९६	८०.७५	१० जनालाई M.Sc. Land Admistrtion Course मा छात्रवृत्ति प्रदान गरिएको। २० जनालाई ४ वर्षे BE Geomatic Engineering सर्भे कोर्षमा छात्रवृत्ति प्रदान गरिएको। २० जनालाई सिनीयर र २४ जनालाई जुनियर नापी तालीम (विभागीय कर्मचारी) सन्चाईलन गरिएको। १ पटक Web GIS सम्बन्धी २ हप्ता अवधिको तालिम 10 जना दिइएको। ५ पटक १० जनालाई Digital Cadastre सम्बन्धी ३ हप्ता अवधिको तालिम दिइएको। ५ पटक भुमि व्यवस्थापन सम्बन्धी २ हप्ता अवधिको १० जना लाई तालिम दिइएको।			

वार्षिक प्रगति समीक्षा तथा मन्त्रालयस्तरीय विकास समस्या समाधान समितिको बैठकका निर्णयहरुः

1. यस मन्त्रालय अन्तर्गत संचालित जम्मा ८ वटा विकास कार्यक्रम/आयोजनाहरुमध्ये १ आयोजनाको भौतिक प्रगति १०० प्रतिशत, ४ वटाको ९० प्रतिशत भन्दा वढी, २ वटाको ८० प्रतिशत भन्दा वढी र १ वटाको भौतिक प्रगति ६५ प्रतिशत भन्दा वढी भएको पाइयो भने वित्तीय प्रगति तर्फ १ को ९० प्रतिशत भन्दा वढी , ३ को ८० प्रतिशत भन्दा वढी र अन्यको ७० प्रतिशत भन्दा बढी प्रगति भएको देखियो। यसरी सवै आयोजना तथा कार्यक्रमहरुको औसत भौतिक प्रगति ९० प्रतिशत र औसत वित्तीय प्रगति ८१ प्रतिशत भई आ.व. 2071/072 को समग्र भौतिक तथा वित्तीय वार्षिक प्रगति सन्तोषजनक एंव उत्साहबर्द्बक रहेको पाईयो।
2. बिनाशकारी भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त खगोलीय नियन्त्रण विन्दुहरुको राष्ट्रिय सञ्जालको पुन: स्थापना तथा स्तरोन्नखति कार्यका लागि आवश्यक जम्मा बजेट रु . ८० करोड मध्ये यस आर्थिक वर्षको लागि पुनर्निमाण कोषवाट रु . १८ करोडको वजेट माग गरी पठाइएकोमा माग गरिएको रकम प्राप्त नभएको हुँदा सो को लागि राष्ट्रिय पुनर्निमाण आयोग , अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगमा पुन : अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो।
3. बिनाशकारी भूकम्पबाट प्रभावित १८ वटा जिल्लाहरुमा गा .वि.स./न.पा. स्तरीय भू-उपयोग नक्सा तयार गर्नको लागि आवश्यक जम्मा वजेट रु १ अर्व ३५ करोड माग गरी पठाइएकोमा सो वजेट प्राप्त हुन नआएकोले सो को लागि राष्ट्रिय पुनर्निर्माण आयोग, अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगमा पुन: अनुरोध गरी पठाउने निर्णय गरियो।
4. २६ वटा मालपोत तथा ३८ वटा नापी कार्यालयहरुवाट प्रदान गरिने सेवाहरुलाई अनलाइन मार्फत प्रवाह गर्नको लागि मालपोत तर्फ रु ६६ करोड ८८ लाख र नापी तर्फ रु ३१ करोड ३६ लाख थप वजेट व्यवस्थाका लागि कार्यक्रमसहित राष्ट्रिय पुनर्निमाण आयोग, अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्रिय योजना आयोगमा अनुरोध गरी पठाउने निर्णय गरियो।
5. मूक्त कमैया तथा हलिया पुनंस्थापना कार्यक्रम अन्तर्गत मुक्त कमैयालाई दिइने जग्गा खरिद अनुदान एवं घर निर्माण अनुदान र मुक्त हलियालाई दिइने जग्गा खरिद अनुदान , घर निर्माण अनुदान र घर मर्मत अनुदान तर्फको रकममा समय सापेक्ष वृद्धि गर्नका लागि सम्बन्धित निकायहरुसँग समन्वय गरी प्रक्रिया अघि बढाउने निर्णय गरियो।
6. कार्यक्रम/आयोजनाको निर्माण सम्बन्धी कार्यक्रम र यन्त्र उपकरण खरिद सम्बन्धि कार्यक्रम तोकिएको लक्ष्य अनुरुप समयमा सम्पन्ना गराउन सम्बन्धित contractors/

suppliers लाई जिम्मेवार बनाउदै कार्यक्रम /आयोजना प्रमुखहरुले नियमित अनुगमन तथा नियमन कार्य गर्ने लाई थप प्रभावकारी वनाउने निर्णय गरियो।

7. वेरुजु फर्छ्यौटको यस आ.व. को प्रगति स्थिति त्यति सन्तोषजनक रहेको नपाईएकोले सो मा उल्लेखनीय बृद्धि गर्न मन्त्रालयको आर्थिक प्रशासन शाखा र विभागीय एंव आयोजना प्रमुखहरुले उच्च प्राथामिकताकासाथ कार्य गर्ने निर्णय गरियो।

8. आ.व. २०७१/७२ मा यस मन्त्रालयको लागि तोकिएका कार्य सम्पादन सूचकहरुमा आधारित समष्टिगत वार्षिक प्रगति ८० .५७ प्रतिशत भएकोमा त्यसलाई आगामी बर्षमा पनि निरन्तरता दिंदै शतप्रतिशत प्रगति हाँसिल गर्नको लागि प्रयासहरु केन्द्रित गर्न सवै विभागीय प्रमुख एवं आयोजना प्रमुखहरुलाई निर्देशन दिइयो।

9. कार्यक्रम तथा आयोजनाहरु कार्यान्वयनको सिलसिलामा आइपरेका समस्याहरुलाई मन्त्रालयवाट सक्रियतापूर्वक प्रयास र पहल गरी निरुपण गरिंदै आएको सम्वन्धमा छलफल गरी त्यस उपर सन्तोष व्यक्त गरियो।

10. मन्त्रालय अन्तर्गत संचालित 8 वटा विकास कार्यक्रम/आयोजनाहरु मध्ये राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजनाले सबै भन्दा बढी भौतिक प्रगति (१००%) प्रतिशत र वित्तीय प्रगति (९९.५८%) हासिल गर्न सफल सो आयोजनाका आयोजना प्रमुख श्री नवराज सुवेदीलाई धन्यवाद सहित प्रशंसा-पत्र प्रदान गरियो।

वार्षिक समीक्षा अवधिभर भएका अन्य मुख्य-मुख्य उपलब्धिहरुः

- रजिष्ट्रेशन दस्तुर वापत 12 अर्ब 14 करोड 3 लाख 60 हजार सहित आ.व. ०७१/७२ मा जम्मा रु. 14 अर्ब 14 करोड 23 लाख 18 हजार राजश्वा संकलन गरिएको।
- बिनासकारी भूकम्प पछि ग्लोबल पोजिसनिङ सिस्टम प्रयोग गरी अनुसन्धान गरेर उपत्यका आसपासको जमीन सरेको र उचाई बढेको निष्कर्ष निकालिएको।
- नवलपरासी, झापा, बाँके, बारा र कैलाली जिल्लाका 79 वटा गा.वि.स. हरूको भू-उपयोग क्षेत्र नक्सालाई फिल्ड भेरिफिकेशन गरी कित्तामा आधारित बर्गीकरण सूची तयार गर्ने कार्य सम्पन्नल गरिएको।
- कञ्चननपुर जिल्लाका गवि.स. र न. पा. हरुको प्रशासनिक सीमानाहरुको नक्सांकन गर्ने कार्य सम्पन्नु गरिएको।
- सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा भैरहेको द्रुत विकास एवं दोश्रो पुस्ता सुधारको मार्ग चित्र अनुरुप भूमि ब्यवस्थापन केन्द्रवाट प्रदान हुँदै आएका तालिमहरुलाई शैक्षिक उपाधिमा रुपान्तरण गर्ने कार्यको सुरुवात गरिएको। उदाहरणका लागि जुनियर नापी तालिमको सट्टा डिप्लोमा इन जियोम्याटिक्स इन्जिनियरिङ्ग कोर्ष संचालन गरिएको।
- नेपालको भूमि प्रशासन तथा व्यवस्थापनका क्षेत्रमा गरिने दोस्रो पुस्ता सुधार सम्बन्धी मार्गचित्र, २०७१ तर्जुमा गरी कार्यान्वयन आरम्भ गरिएको।

- भू-सूचना प्रणाली सञ्चारलन निर्देशिका २०७१ जारी भएको।
- राष्ट्रिय भू-उपयोग नीति, २०६९ पुनरावलोकन गरिएको।
- राष्ट्रिय भूमि नीतिको मस्यौदा तयार गरिएको।
- विभिन्नि २१ स्थानमा मालपोत र नापी कार्यालय विस्तार गर्ने निर्णयानुसार १७ स्थानमा कार्यालय स्थापना गरी कार्य सञ्चामलनमा ल्याइएको।
- भूमि बजार विकास सम्बन्धी अध्ययन गरी भूमि वजार व्यवस्थापन नीति , २०७१ र भूमि बजार व्यवस्थापन ऐन, २०७१ को मस्यौदा तयार गरिएको।
- मालपोत नियमावली, २०३६ मा पाचौँ संशोधन गरी जग्गाको न्यूनतम मूल्य निर्धारण प्रणालीलाई थप व्यवस्थित वनाइएको।
- बाधा श्रम (निषेध र पुनस्थापन) गर्ने सम्बन्धमा विधेयकको मस्यौदा तयार गरिएको।
- २४50 हेक्टर गाउँब्लक नापी र ११६२.९ हेक्टर पुनः नापी गरिएको।
- अछाम र अर्घाखाँची जिल्लाको २५ गा .वि.स. को नापी कार्य सम्पन्नि भएको र २० गा.वि.स. मा पूर्जा वितरण गरिएको।
- वर्दिबास-सिन्धुली सडक खण्ड को २1 कि.मी. समतलन नापी सर्भेक्षण कार्य सम्पन्नस गरिएको।
- नगरोन्मुख १४३ गा.वि.स. हरूको भू-उपयोग नक्सा/डाटा तयार गरिएको।
- नवलपरासी, झापा, बाँके, बारा र कैलाली जिल्लाका 79 वटा गा.वि.स. हरूको भू-उपयोग क्षेत्र नक्सालाई फिल्ड भेरिफिकेशन गरी कित्तामा आधारित बर्गीकरण सूची तयार गर्ने कार्य सम्पन्नल गरिएको।
- राष्ट्रिय भू-उपयोग नीति 2069 ले परिकल्पना गरे अनुरुप राष्ट्रिय योजना आयोगबाट हिमाली जिल्लाहरुका प्राकृतिक प्रकोपमा पर्न सक्ने क्षेत्रहरुमा रहेका बस्तीहरुलाई सुरक्षित क्षेत्रमा स्थानान्तरण गर्ने कार्यका लागि मोडेल तयार गर्न बाजुरा जिल्ला छनौट गरिएकोमा उक्त जिल्लाको भौगोलिक , भौगर्भिक , स्थलरुप तथा सामाजिक अध्ययन गरी सुरक्षित बस्ती पहिचानका लागि GIS Based मोडेल तयार गरेको।
- नेपाल भारत सीमा नजिकै भारतीय क्षेत्रमा बनाइएका अग्ला सडक वा बाँध जस्ता संरचनाको निर्माणबाट नेपाल तर्फ डुवानमा पर्न सक्ने क्षेत्रहरुको पहिचानका लागि भारतको कल्कवा नजिकको बाँधबाट नेपाली भू -भागमा हुनसक्ने डुबान क्षेत्र पहिचान गर्न GIS Based मोडेल तयार गरेको।
- सेवाग्राहीलाई मालपोतसँग सम्वन्धित सेवा प्रवाह बा रे सु-सूचित गराउने उद्देश्यले एफ.एम. रेडियोवाट जनचेतनामूलक सूचना सामग्री प्रशारण गरिएको।

- मालपोत कार्यालयतर्फ मोठ , रोक्काल राजश्व् दस्तुर तथा जग्गाधनीको फोटो र औंठाछाप सहितको विवरण कम्प्युटर प्रविष्ट हुन सक्ने गरी District Land Information System (DLIS) प्रणालीको विकास गरिएको।
- थप १३ सहित ४८ वटा मालपोत कार्यालयहरुमा क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक वडापत्र लागू गरिएको।
- कार्यालय प्रमुख तथा सहायक स्तरका २१४७ जना कर्मचारीहरुलाई कम्प्युटर प्रणाली र जग्गा प्रशासनमा प्रयोग हुने विभिन्न सफ्टवेयर संचालन सम्बन्धी तालिम दिइएको।
- नापी तथा मालपोत कार्यालयमा कार्यरत २१५ कर्मचारीहरुलाई SEAx/DLIS/PRMS अपरेशन तालिम प्रदान गरिएको।
- जग्गा प्रशासन सम्वन्धी सेवालाई सरलीकरण गरी चुस्त दुरुस्त र पारदर्शी बनाउन LRIMS प्रणालीवाट १४ वटा मालपोत कार्यालयहरुमा अनलाइन सेवा प्रदान गर्ने तयारी कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको।
- ९ वटा नापी कार्यालयहरुमा IP Camera जडान गरिएको।
- नापी कार्यालय ललितपुरमा टोकन सिस्टम लागू गरी सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्थाको शुरुवात गरिएको।

मन्त्रालय अन्तर्गत सञ्चालितविकास कार्यक्रमहरुको समग्र भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिः

मन्त्रालय अन्तर्गत आ. व. 07१/7२ मा सञ्चावलित पहिलो प्राथमिकता(P1) मा परेका ७ वटा आयोजना/कार्यक्रम र दोस्रो प्राथमिकता (P2) मा परेका १ वटा कार्यक्रम गरी कूल ८ वटा कार्यक्रमहरुको समग्र प्रगति निम्नानुसार छ।

क्र.सं	बजेट उपशीर्षक	आयोजना/कार्यक्रमको नाम	प्राथमिकत क्रम	बार्षिक प्रगति स्थिति	
				भौतिक	वित्तीय
1	३३६१०३ ३/४	भूमिसुधार कार्यक्रम , मुक्त कमैया र हलिया पुनःस्थापन कार्यक्रम	P1	85.79	76.86
2	३३६०१७ ३/४	भू–सूचना तथा अभिलेख कार्यक्रम	P1	९५.१	८३
3	३३६१०१ ३/४	मालपोत अभिलेख सुरक्षा तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम	P1	91.71	80.88
4	३३६१०२ ३/४	राष्ट्रिय भू–उपयोग कार्यक्रम	P1	100.00	99.58
5	३३६१०६ ३/४	कित्तानापी कार्यक्रम	P1	९6.4३	8६.५२
६	३३६१०६ ३/४	अछाम, अर्घाखाची र पाल्पा जिल्लाको विशेष नापी	P1	७५.५२	९३.९२
७	३३६१०६ ३/४	नापी कार्यालय सुदृढीकरण कार्यक्रम	P1	९४.५२	७३.५
७	३३६१०७ ३/४	स्थलरुप नापी कार्यक्रम	P1	९२.३७	8६.६७

क्र.सं	बजेट उपशीर्षक	आयोजना/कार्यक्रमको नाम	प्राथमिकतक्रम	बार्षिक प्रगति स्थिति	
				भौतिक	वित्तीय
८	३३६१०७ ३/४	राष्ट्रिय भौगोलिक सुचना पूर्वाधार आयोजना	P1	९७.५८	१००
८	३३६१०८ ३/४	खगोल तथा भू-मापन कार्यक्रम	P1	६५.६७	५६.२१
९	३३६१०५ ३/४	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण कार्यक्रम	P2	95.96	80.75

2. वित्तीय प्रगति विवरण

कूल बजेट र खर्चको स्थिति (रु. हजारमा)

ब. उ. शि. नं.	आयोजना/कार्यालयको नाम	खुद बजेट			खर्च		
		चालु	पुँजीगत	जम्मा	चालु	पुँजीगत	जम्मा
336011	भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	१९०८३५	४२८२५	२३३६६०	१५८०१६	३८४५८	१९६४७४
336012	भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग	५७०६८	१४००	५८४६८	५०८४९	१३९९	५२२४८
336013	मालपोत कार्यालयहरु	७७८१२९	२३०३६	८०११६५	७५८९७६	२१७६१	७८०७३७
336014	भूमिसुधार कार्यालयहरु	१४०१४३	१८८३	१४२०२६	९९२६७	१८२२	१०१०८९
336015	नापी विभाग	19५50	2100	२१६५०	18510	२०७४	२०५८४
336016	नापी कार्यालयहरु	६९४२०१	२७०९६	७२१२९७	६४३४५१	२६९२०	६७०३७१
३६६०१७	भू–सूचना तथा अभिलेख विभाग	४४८२९	७४०५	५२२३४	३७३३८	५९७१	४३३०९
336101	मालपोत अभिलेख सुरक्षा तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम	३८३८४	२१६५००	२५४८८४	3२४८३	१६५२४९	१९७७३२
336102	राष्ट्रिय भू–उपयोग आयोजना	२२५२६४	३९०	२२५६५४	224312	389	224701
336103	भूमिसुधार कार्यक्रम, मुक्त कमैया तथा हलिया पुनस्थापन कार्यक्रम	३५०३४३	४८०	३५०८२३	27९१०१	4७४	27९५७५
336105	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र	७४९९८	१०३४०	८५३३८	६०८७९	७६८३	६८५६२
336106	कित्ता नापी महाशाखा	22१०६५	300040	52११०५	18३३८९	२२४७७०	४०८१५९
336107	स्थलरुप नापी महाशाखा	८०१४३	१७९३१	९८०७४	६९२२४	१३२१८	८२४४२
336108	खगोल तथा भू–मापन महाशाखा	४०६९१	३६६३४	७७३२५	३6916	१६७९८	५३७१४
जम्मा		**30५६२80**	**896200**	**३९५२४८०**	**2741440**	**678173**	**3419614**

धरौटीतर्फको केन्द्रीय आर्थिक विवरण (रु. हजारमा)

धरौटी सम्बन्धी विवरण		भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग र अन्तर्गत	नापी विभाग र अन्तर्गत
1. आम्दानी	गत आ.व.को	116	३६५९५०	१०८७४
	यस आ.व.को		१३२१४३	६३४०
	जम्मा	116	४९८०९३	१७२१४
2. खर्च	सदर स्याहा	-	११११२	-
	फिर्ता	-	८०९४४	२६१४
	जम्मा	-	८२०५७	२६१४
3. बाँकी	स्रेस्ता अनुसार	116	409105	१४५९९
	बैंक अनुसार	116	404622	१४५९९
4. श्रेस्ता र वैंकमा फरक		-	4483	-
5. नगद बाँकी		-		-

धरौटी सम्बन्धी विवरण		भू-सूचना तथा अभिलेख विभाग	राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र
1. आम्दानी	गत आ.व.को	३७९०	1611	583
	यस आ.व.को	१७९	1232	३५८
	जम्मा	३९७०	2843	९४२
2. खर्च	सदर स्याहा	-	-	-
	फिर्ता	२५९१	1741	३५६
	जम्मा	२५९१	1741	३५६
3. बाँकी	स्रेस्ता अनुसार	1378	110१	५८५
	बैंक अनुसार	1378	110१	५८५
4. श्रेस्ता र वैंकमा फरक		-	-	-
5. नगद बाँकी		-	-	-

अर्थ बजेट तर्फको केन्द्रीय आर्थिक विवरण (रु. हजारमा)

अर्थ बजेट तर्फको एकीकृत केन्द्रीय आर्थिक विवरण		**भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय**	**भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग**	**मालपोत कार्यालयहरु**	**भूमिसुधार कार्यालयहरु**	**नापी विभाग**	**नापी कार्यालयहरु**
उपदान	निकासा	0			0	१५०	0
	खर्च	0			0	१५०	0
संचित विदा	निकासा	८१४	२३१२	३०७८८	३७६७	१६६८	१७७८८
	खर्च	८१४	२३१२	३०७८८	३७६७	१६६८	१७७८८
औषधि उपचार	निकासा	८७०	२६५६	४०२६०	४९६६	२१९५	२३८४८
	खर्च	८७०	२६५६	४०२६०	४९६६	२१९५	२३८४८
थप आर्थिक सुविधा	निकासा	0	0	0	0	0	0
	खर्च	0	0	0	0	0	0
जम्मा	निकासा	1684	४९६८	७१०४८	८७३३	४०१३	४१६३६
	खर्च	1684	४९६८	७१०४८	८७३३	४०१३	४१६३६

अर्थ बजेट तर्फको एकीकृत केन्द्रीय आर्थिक विवरण		**भू–सूचना तथा अभिलेख विभाग**	**भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र**	**कित्ता नापी महाशाखा**	**स्थलरुप नापी महाशाखा**	**खगोल तथा भू–मापन महाशाखा**
उपदान	निकासा	0	0	५४१	०	०
	खर्च	०	0	५४१	०	0
संचित विदा	निकासा	०	३२०	१३१६	११६१	६४१
	खर्च	०	३२०	१३१६	११६१	६४१
औषधि उपचार	निकासा	०	९९	१७०७	१२०५	८३२
	खर्च	०	९९	१७०७	१२०५	८३२
थप आर्थिक सुविधा	निकासा	०	0	0	0	0
	खर्च	०	0	0	0	0
जम्मा	निकासा	०	४१९	३५६४	२३६६	१४४७
	खर्च	०	४१९	३५६४	२३६६	१४४७

कार्यालयगत राजस्वको केन्द्रीय आर्थिक विवरण (रु. हजारमा)

विभाग/ कार्यालय	**कुल आम्दानी**	**दाखिला**			**नगद मौजदात**
		गत आ.व.को	**यस आ.व.को**	**जम्मा**	
भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	५३7	०	५३7	५३7	0
भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग	२३९		२३९	२३९	0
मालपोत कार्यालयहरु	10776915	134882	10635638	10770520	
भूमिसुधार कार्यालयहरु	२८१7	३	२८१7	२८१7	0
नापी विभाग र अन्तर्गत	१८१५९२	३५	१८१५५७	१८१५९२	०
राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना	6८	०	67	67	१
भू-सूचना तथा अभिलेख विभाग	२११	0	२११	२११	0
भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र	२५५	०	२५५	२५५	०

वेरुजु र फर्छ्यौटको स्थिति (रु. हजारमा)

मन्त्रालय/ विभाग / आयोजना / केन्द्र	**बेरुजु अंक**	**फर्छ्यौट बेरुजु रकम**	**फर्छ्यौट प्रतिशत**
भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय	२१९४१	१२४०२	५६.५२
भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग	७२८१४९	२७९४३३	३८.३८
नापी विभाग	३१९९४	१७९८३	५६.२१
भू-सूचना तथा अभिलेख विभाग	7174	4106	५७.२३
राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना	16०	147	९१.८८
भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र	६४७	४०४	६२.४४
जम्मा	**७९००६५**	**३१४४७५**	**3९.0**

3. भौतिक प्रगति विवरण

3.1 भू-सूचना तथा अभिलेख विभाग

प्रगतिको अवस्था

क) भू-सूचना प्रणाली तर्फः

- मोठ, रोक्का, राजश्वि दस्तुर तथा जग्गाधनीको फोटो र औंठा छाप सहितको विवरण कम्प्युटर प्रविष्ट गर्न District Land Information System – (DLIS) सञ्चा लनमा ल्याइएको।
- कित्तानापी नक्सा Digitize गरी Geo-data तयार गर्न र तयार भएको Geo-Database अद्यावधिक गर्न Spatial Application Extension – (SAEx) सञ्चा लनमा आएको।
- प्लट रजिष्टरमा रहेको विवरण प्रविष्ट गर्न Plot Register Management System-(PRMS) सञ्चाेलनमा रहेको।
- कित्तानापी नक्साको फिल्डबुक इमेजलाई व्यवस्थित गरी Reference Database तयार गर्न Image Reference Management System-(IRMS) सञ्चाeलित रहेको।
- १६ नापी कार्यालयमा रहेका इमेज सहितको प्लट रजिष्टर विवरण कम्प्युटर प्रविष्ट गर्ने कार्य सम्पन्नल भएको।
- 81 नापी कार्यालयको 2 करोड 7८ लाख १९ हजार कित्ताको Digitization गरी Geo-database तयार गरिएको।
- ७५ नापी कार्यालयमा रहेको ३८ लाख ५७ हजार ६ सय ५२ पाना फिल्डबुक स्क्यानिङ कार्य सम्पन्न भएको।
- ८२ मालपोत कार्यालयहरुको २ करोड २९ लाख ३३ हजार कित्ता जग्गाधनी दर्ता (मोठ) श्रेस्ता कम्प्युटर प्रविष्ट गर्ने कार्य सम्पन्नु।
- ८२ मालपोत कार्यालयहरुका २५ लाख ५५ हजार कित्ता रोक्काा विवरण कम्प्युटर प्रविष्ट।
- ७४ जिल्लाको (अछाम बाहेक) कित्ता नापी नक्शाको एमोनिया प्रिन्ट नक्सा संकलन गरी राखिएको।
- नापी तथा मालपोत कार्यालयहरुमा कार्यरत २१४७ जना कर्मचारीहरुलाई कम्प्यूटर प्रणाली र जग्गा प्रशासनमा प्रयोग हुने विभिन्न७ सफ्टवेयरहरुको तालिम दिइएको।

ख) अभिलेख व्यवस्थापन तर्फः

- विभिन्नग समयमा विभागमा संकलन भएका ७४ जिल्लाको (अछाम बाहेक) कित्तानापी नक्साको एमोनिया प्रिन्ट नक्सा मध्ये ५८ जिल्लाको एमोनिया नक्सा स्क्यानिङ् गरी Digital अभिलेख तयार गरिएको।
- ७५ नापी कार्यालयहरुमा रहेको ३४ लाख ६१ हजार पाना फिल्डबुक स्क्यान गरी विभागमा सुरक्षित गरिएको।

ग) क्षमता अभिवृद्धि तर्फः

- कार्यालय प्रमुख तथा सहायक स्तरका २१४७ जना कर्मचारीहरुलाई कम्प्युटर प्रणाली र जग्गाप्रशासनमा प्रयोग हुने विभिन्नो सफ्टवेयरहरुको तालिम दिइएको।

विभागबाट उपलब्ध सेवा (निकायगत रुपमा)

- केन्द्रीय मालपोत अभिलेख डिल्लीबजारमा पहिचान भएका खडक निशान, लालमोहर, रुक्का दस्खत लालमोहर , मेठबन्दी, पहाडी बन्दोवस्ती , पोता लगत , सर्भे नापी सम्बन्धी कागजातहरुको स्क्यान अभिलेख अवलोकन।
- वि.सं. २००० सालमा तत्कालीन शाही नेपाली सेनाबाट तयार गरिएको काठमाण्डौ जिल्लाको नक्शाको अवलोकन तथा प्रतिलिपि उतार।
- काठमाण्डौ, भक्तपुर, ललितपुर र काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाका ४ ,३८८ थान नक्शा र १३१ वटा रोलका फिल्डबुकहरुको माइक्रोफिल्म अवलोकन।
- कित्ता नापीबाट तयार भएका ७४ जिल्लाका कित्ता नापी नक्शाहरुको अवलोकन तथा नापी कार्यालयलाई आवश्यक परेमा प्रतिलिपि प्रदान गर्ने।
- कित्ता नापीबाट तयार भएका फिल्डबुकहरुको प्रतिलिपिको उतार।

आ.व. २०७१/०७२ को वार्षिक प्रगति स्थिति

सि. नं.	विवरण	एकाई	बार्षिक लक्ष्य एव प्रगति प्रतिशत		
			लक्ष्य	प्रगति	प्रतिशत
क	पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु				
1	**यन्त्र उपकरण खरिद** कम्प्युटर, प्रिन्टर, स्कयानर, यू.पि.एस, ब्याट्री आदि खरिद तथा ढुवानी गर्ने।	गोटा	१२३	१०८	८८
2	फर्निचर खरिद तथा ढुवानी गर्ने।	सेट	८	८	१००
ग	**चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु** अन्य सेवा शुल्क	जना	११०	१०४	९५
1	अन्य सेवा शुल्क	जना	११०	१०४	९५
2	क्षमता विकास तालिम	जना	५	-	-

सि. नं.	विवरण	एकाई	बार्षिक लक्ष्य एव प्रगति प्रतिशत		
			लक्ष्य	प्रगति	प्रतिशत
3	नापी तथा मालपोत कार्यालयहरुमा कार्यरत जनशक्तिहरुलाई SAEx/DLIS/PRMs अपरेसन तालिम	जना	२१५	२१५	१००
4	भू-सूचना तथा अभिलेख विभाग/ नापी कार्यालय तथा मालपोत कार्यालयहरुमा कार्यरत प्राविधिक कर्मचारीहरुलाई System Administration सम्वन्धी तालिम।	जना	३०	३०	१००
5	DLIS Application maintence तथा सुधार गर्ने	प्रतिशत	१००	१००	१००
6	Spatial Application maintence तथा सुधार गर्ने	प्रतिशत	१००	-	-
7	विभागको वेवसाइटलाई अग्रेजी तथा नेपाली भाषामा तयार गरी थप Interactive बनाउने	प्रतिशत	१००	१००	१००
8	विभिन्न् नापी कार्यालयहरुमा रहेका फिल्डबुकको रुजू गरी छुट फिल्डबुकहरुको स्क्यान इमेज तयार गरी विभागमा राख्नेर छुटपुट ११ नापी कार्यालयहरु	पाना	२५००००	२९०५६२	११६
9	विभिन्ना नापी कार्यालयहरुमा रहेको नापी नयाँ नापीबाट थप भएका संकलन गर्ने छुट भएका कित्ता नापी नक्शाको एमोनिया नक्शा संकलन गर्ने।		५००	७५०	१५०
10	आ.ब. २०६९/०७० मा सम्झौता भई क्रमागत रुपमा भईरहेको तथा विभिन्न नापी कार्यालयहरुमा नयाँ नापीबाट थप भएका कित्ता नापी नक्शाहरुको डिजिटाइजेशन कार्य सम्पन्नश गर्ने सम्झौता अनुसार सेवा करार समेत)	कित्ता	६०००००	६०००००	१००
11	भू-सूचना कार्यान्वयन सम्वन्धी अनुगमन	पटक	४०	४०	१००
12	पूर्णता शुद्धता जाँच तथा प्रणाली संचालन प्राविधिक सहयोग	पटक	७०	६१	८७
13	मालपोत तथा नापी कार्यालयहरुमा प्रणाली सञ्चातलनार्थ लजिष्टिक सामानहरु टोनर , फोटोकपी पेपर , एन्टी भाइरस सि .डि., डि.भि.डि., हार्डडिक्स आदी ।	प्रतिशत	१००	१००	१००

3.2 मालपोत अभिलेख सुरक्षा तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम

वार्षिक प्रगति विवरण

qm=;+=	sfo{qmd÷s[ofsnfk	OsfO{	jflif{s	
			nIo	k|ult
c_ k"+hLut vr{ cGtu{tsf sfo{qmdx? M				
	k"hLut lgdf{0f			
१.	मालपोत कार्यालय, मुगुको जग्गा खरिद	प्र.श.	१००	०
२.	भवन तथा कम्पाउण्डवाल निर्माण			
	क) भवन निर्माण (निरन्तर)			
	१. मालपोत कार्यालय, झापा	प्र.श.	१००	१००
	२. मालपोत कार्यालय, दमक	प्र.श.	१००	१००
	३. मालपोत कार्यालय, बारा	प्र.श.	१००	६५
	४. मालपोत कार्यालय, चावहिल	प्र.श.	१००	७०
	५. मालपोत कार्यालय,, बर्दिया	प्र.श.	१००	१००
	६. मालपोत कार्यालय, बाँके	प्र.श.	१००	१००
	७. मालपोत कार्यालय, कञ्चेनपुर	प्र.श.	१००	१००
	८. मालपोत कार्यालय, बेलबारी	प्र.श.	१००	५०
	९. मालपोत कार्यालय, पाँचथर	प्र.श.	१००	१००
	१०. मालपोत कार्यालय, दैलेख	प्र.श.	१००	१००
	११. मालपोत कार्यालय, कावासोती	प्र.श.	१००	१००
	१२. मालपोत कार्यालय, टिकापुर	प्र.श.	१००	१००
	१३. मालपोत कार्यालय, बझाङ	प्र.श.	१००	१००
	v_ ejg lgdf{0f -gof+_			
	१. मालपोत कार्यालय, ईलाम	प्र.श.	१००	५०
	२. मालपोत कार्यालय, तेह्रथुम	प्र.श.	१००	२२
	३. मालपोत कार्यालय, रामेछाप	प्र.श.	१००	१००
	४. मालपोत कार्यालय, नवलपरासी	प्र.श.	१००	०
	५. मालपोत कार्यालय, मुस्ताङ	प्र.श.	१००	१००
	६. मालपोत कार्यालय, जुम्ला	प्र.श.	१००	१००
	७. मालपोत कार्यालय, बाग्लुङ्गको पालेघर निर्माण	प्र.श.	१००	१००
	ग) कोठा/तला थाप			
	१. मालपोत कार्यालय, सिरहाको तामेली कोठा निर्माण	प्र.श.	१००	१०
	२. मालपोत कार्यालय, कपिलवस्तुको तला थप	प्र.श.	१००	१००
	घ) कम्पाउण्डवाल तथा रिटेनिङ वाल निर्माण			
	१. मालपोत कार्यालय, संखुवासभा	प्र.श.	१००	१००
	२. मालपोत कार्यालय, चैनपर	प्र.श.	१००	१००
	३. मालपोत कार्यालय, सिन्धुपाल्चोक	प्र.श.	१००	१००

qm=;+=	sfo{qmd÷sfo{snfk	OsfO{	jflif{s	
			nIo	k|ult
	४. मालपोत कार्यालय, डडेल्धुरा	प्र.श.	१००	१००
३.	**पूँजिगतसुधार खर्च**			
	१. मालपोत कार्यालय, कैलालीको भवन रगंरोगन	प्र.श.	१००	१००
	२. मालपोत कार्यालय, कालिकोटको शौचालय निर्माण	प्र.श.	१००	१००
४.	**फर्निचर तथा फिक्र्चस (विभाग र अन्तरगतका कार्यालयहरु)**	कार्यालय	१६	१६
५.	**मेशीनरी औजार, यन्त्रउपकरण खरिद**			
	क) ल्यापटप	गोटा	२	१
	ख) फोटोपी	गोटा	१	१
	ग) फ्याक्स	गोटा	५	५
६.	**सार्वजनिक निर्माण**			
	1. मालपोत कार्यालय, सिन्धुपाल्चोक ग्यारेज निर्माण	प्र.श.	१००	१००
	2. मालपोत कार्यालय र नापी कार्यायलयको संयुक्त गेट निर्माण	प्र.श.	१००	१००
	3. मालपोत कार्यालय, भोजपुरको प्राङ्गणमा माटो सम्याउने कार्य	प्र.श.	१००	१००
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु				
१.	ADSL / Broadband इन्टरनेट सेवा सन्चालन			
	क) विभागमा Broadband इन्टरनेट सेवा सन्चालन	वटा	१	१
	ख) भूमिसुधार कार्यालयहरुमा ADSL इन्टरनेट सेवा सन्चालन	कार्यालय	२१	२१
२.	**श्रेस्ता बाइण्डिङ्ग, मोठ मर्मत तथा तामेली व्यवस्थापन (विभाग र अन्तरगतका कार्यालयहरु)**			
	क) श्रेस्ता बाइण्डिङ्ग, मोठ मर्मत, तथा तामेली व्यवस्थापन (अन्तरगतका कार्यालयहरु)	कार्यालय	३८	३८
	ख) डिल्लीबजार अभिलेखालयको श्रेस्ता बाइण्डिङ्ग , मर्मत तथा व्यवस्थापन	प्र.श.	१००	३३
३.	**कार्यालय सञ्चालन सम्बन्धी कार्यक्रम**			
	क) बार्षिक पुस्तिका प्रकाशन गर्ने	थान	५००	500
	ख) ICT Project लागू हुने १४ र SOLA १ कार्यालयहरुको लागि लजिष्टिक सर्पोर्ट	प्र.श.	१००	१००
	ग) नागरिक वडापत्र लेखन तथा अन्य कार्यालय सम्वन्धि खर्च क्षतिपुर्ति सहितको नागरिक वडापत्र लागु हुने कार्यालयका लागि	वटा	१३	१३
	घ) एन्टीभाइरस खरिद	प्र.श.	१००	१००
	ङ) प्रचार प्रसार तथा सुचना प्रकाशन	पटक	३	३
४.	**परामर्श तथा अन्य सेवा शुल्क**			
	क) सेवा करार			
	१. भू.सु.का.मा मुद्दाफछ्र्यौटको लागि २१ जना तामेलदार नियुक्ति	महिना	१२	१२
	ख) मेशिनरी/उपकरण संभार सेवा र अन्य सेवा			

qm=;+=	sfo{qmd÷s[ofsnfk	OsfO{	jflif{s	
			nIo	k|ult
	१. विद्युतिय सामग्री मर्मत संम्भार	प्र.श.	१००	१००
	2. जग्गाको मुल्यांकनका आधार र मापदण्ड तयार गर्ने।	वटा	१	१
५.	**सीप विकास, जनचेतना तालीम तथा गोष्ठी**			
	क) अर्धन्यायिक निकायमा काम गर्ने पदाधिकारीहरुको लागी अर्धन्यायिक तालिम	जना	२५	२५
	ख) कम्प्युटरु एप्लिकेशन सम्वन्धि तालिम	वटा	२	२
	ग) जग्गा प्रशासनमा सूधार सम्वन्धि क्षेत्रिय गोष्ठी (धनकुटा, काठमाडौं र नेपालगंज)	वटा	३	२
६.	**कार्यक्रम खर्च**			
	क) एस.एम.एस. कनेक्टीभिटी	कार्यालय	१४	७
७.	**अन्य कार्यक्रम खर्च**			
	क) मालपोत कार्यालयहरुको कम्प्युटर इन्ट्री गर्न छुट डाटा इन्ट्री गरि अद्याबधिक गर्ने।	कार्यालय	३७	३४
	ख) मालपोत कार्यालयहरुको श्रव्यदृश्य नागरिक बडापत्र तयार गर्ने	कार्यालय	३	३
	ग) मा.पो.का. (स्याङजा र टिकापुर) को क्षतिग्रस्त जग्गाधनी श्रेस्ता स्थलगत रुपमा गई तयार गर्ने।	कार्यालय	२	२
८.	**कार्यालय अनुगमन तथा मुल्यांकन**			
	क) विभागबाट कार्यालय अनुगमन तथा निरीक्षण	वटा	१०४	९६

आ.व. २०७१।०७२ को वार्षिक कार्यक्रम

यस विभाग अन्तर्गत आ .व. २०५६।०५७ देखि मालपोत अभिलेख सुरक्षा तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम संचालन हुँदै आएको छ। कार्यक्रमबाट विभाग अन्तर्गतका मालपोत र भूमिसुधार कार्यालयहरुको भवन निर्माण, श्रेस्ता वाईण्डिङ्ग तथा तामेली व्यवस्थापन, भौतिक अवस्थामा सुधार, कर्मचारीहरुको वृत्ति विकास सम्बन्धी तालीम /गोष्ठी संचालन सम्बन्धी कार्यहरु हुंदै आएका छन्। चालु आ .व.मा यस आयोजना अन्तर्गत स्वीकृत कार्यक्रमहरु सञ्चा लन गर्नको लागि पूँजीगत खर्च अन्तर्गत रु .२,१६,५०० हजार र चालु खर्च अन्तर्गत रु . ३८,३८४ हजार समेत कूल रु . २,५४,८८४ हजारको वजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत भई सो अनुरुप बजेट विनियोजन भएको थियो।

<u>वार्षिक लक्षित कार्यक्रमबाट भएका उपलव्धीहरुको विवरण।</u>

१. भवन तथा कम्पाउण्डवाल निर्माण :

भवन निर्माण अन्तर्गत अघिल्लो आ .व.देखि निर्माण कार्य चालु रहेको मालपोत कार्यालय झापा (भद्रपुर) र बर्दियाको भवन निर्माण कार्य सम्पन्नक भएको छ। मालपोत कार्यालय बारा, चावहिल, बर्दिया, वांके, कञ्चयनपुर वेलवारी (मोरङ्ग), पांचथर, दैलेख, टिकापुर (कैलाली) र बझाङ्गले यस अवधिमा निरन्तरता पाएका छन्। यसै आ .व. देखि भवन निर्माण कार्य सुरु हुने नयाँ भवन निर्माणतर्फ मालपोत कार्यालय रामेछाप , मुस्ताङ र जुम्लाको निर्माण कार्य सुरु भएको छ। यस्तै मालपोत कार्यालय ईलामको टेण्डर आह्वान गरिएको छ, भने मालपोत कार्यालय तेह्थुमठको टेण्डर आह्वान गरिएकोमा कुनै पनि टेण्डर परेन। त्यस्तै मालपोत कार्यालय नवलपरासीको नक्सा र ल .ई. तयार गर्ने कार्य पुरा हुन सकेन। यस्तै मालपोत कार्याल संखुवासभा, चैनपुर, सिन्धुपाल्चोक र डडेल्धुराको कम्पाउण्ड तथा रिटेनिङ्ग वाल निर्माण कार्य लक्ष्य अनुसार सम्पन्नो भएको छ।

२. पुँजीगत सुधार

पुँजीगत सुधार अन्तर्गत मालपोत कार्यालय , कालिकोटको शौचालय निर्माण गर्ने कार्य र मालपोत कार्यालय, कैलालीको भवन रंगरोगन गर्ने लक्ष्य रहेकोमा दुवै काम लक्ष्य अनुसार सम्पन्नक भएको छ।

३. फर्निचर तथा फिक्चर्स खरिद :

यस अवधिमा १६ वटा मालपोत कार्यालयरुमा फर्निचर तथा फिक्चर्स खरिद गर्ने लक्ष्य रहेकोमा लक्ष्य अनुसार कार्य सम्पन्नय भएको छ।

४. मेसिनरी औजार तथा यन्त्र उपकरण खरिद :

यस अवधिमा ल्यापटप २ थान, फोटोकपी मेसिन १ थान, फ्याक्स ५ थान खरिद गरी लक्ष्य अनुसार कार्य सम्पन्नर गरिएको छ।

५. सार्वजनिक निर्माण :

यस अवधिमा मालपोत कार्यालय, सिन्धुपाल्चोकको ग्यारेज निर्माण तथा मालपोत कार्यालय र नापी कार्यालयको संयुक्त गेट निर्माण गर्ने कार्य र मालपोत कार्यालय , भोजपुराको प्राङ्गणमा माटो सम्याउने कार्य सम्पन्न भएको छ।

६. ईन्टरनेट जडान :

यस अवधिमा विभागमा Broad Band इन्टरनेट सेवा सन्चालन इन्टरनेट जडान र भुमिसुधार कार्यालयहरुमा ADSL इन्टरनेट जडान गर्ने कार्य लक्ष्य अनुसार सम्पन्न भएको छ।

७. स्रेस्ता वाइडिङ्ग तथा तामेलि व्यवस्थापन :

यस अवधिमा ३८ वटा मालपोत कार्यालयहरुको स्रेस्ता वाइडिङ्ग गर्ने लक्ष्य रहेकोमा लक्ष्य अनुरुप कार्य सम्पन्नइ भएको छ। त्यस्तै यस अवधिमा विभागको डिल्लीवजारस्थित अभिलेखालयको स्रेस्ता वाइडिङ्ग गर्ने कार्य रहेकोमा २०७२।०१।१२ को महाभुकम्पको कारण डिल्लिबजार स्थित अभिलेखालय रहेको भवन भत्किएकोले लक्ष्य अनुसार कार्य सम्पन्नि हुन नसकि लक्ष्यको तुलनामा करिब एक तिहाई कार्यमात्र सम्पन्ना भएको छ।

८. कार्यालय सञ्चा लन सम्बन्धी कार्यक्रम:

क) वार्षिक पुस्तिका प्रकाशन यस अवधिमा विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयको विवरण समावेश भएको वार्षिक पुस्तिका प्रकाशित गर्ने लक्ष्य रहेकोमा लक्ष्य अनुसारको कार्य सम्पन्नभ भएको छ।

ख) क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक वडापत्र कार्यान्वयन यस अवधिमा १३ वटा मालपोत कार्यालयहरुमा क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक वडापत्र लागू गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने लक्ष्य रहे अनुरुप सो कार्य सम्पन्न भएको छ।

ग) प्रचार प्रसार तथा सूचना प्रकाशन यस अवधिमा रेडियोबाट प्रत्येक चौमासिकमा १ /१ पटक जनचेतनामूलक सामाग्री प्रकाशन /प्रसारण गर्ने लक्ष्य रहेकोमा सो कार्य लक्ष्यानुसार सम्पन्नी भएको छ।

९. विशेषज्ञ सेवा :

यस अवधिमा जग्गाको मूल्याङ्कनका आधार र मापदण्ड तयार गर्न अध्ययन गराउने कार्यक्रम रहेकोमा सो कार्य लक्ष्यानुसार सम्पन्नग भएको छ।

१०. सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठि :

यस अवधिमा अर्धन्यायिक निकायमा काम गर्ने २५ जना पदाधिकारीहरुको लागि अर्धन्यायिक तालिम सञ्चा लन गर्ने कार्य, २ वटा कम्प्युटर एप्लिकेशन सम्बन्धी तालिम सम्पन्ना गर्ने र क्षेत्रीय स्तरमा ३ वटा गोष्ठी सम्पन्न गर्ने लक्ष्य रहेकोमा अर्धन्यायिक तालिम र कम्प्युटर एप्लिकेशन सम्बन्धी तालिम सञ्चा लन गर्ने कार्य लक्ष्यानुसार सम्पन्नक भएको छ भने तेश्रो चौमासिकमा लक्षित गोष्ठी २०७२।०११२ को महाभुकम्पका कारण स्थगन गर्ने निदेशन अनुसार स्थगित गरिएकोले २ वटा गोष्ठी मात्र सम्पन्नस भएका छन्।

११. कार्यक्रम खर्च :

कार्यक्रम खर्च अन्त्रगत यस अवधिमा ३७ वटा मालपोत कार्यालयहरुमा कम्प्युटरमा इन्ट्री गर्न छुट भएका डाटा इन्ट्री , रुजु एवं अद्यावधिक गर्ने कार्यक्रम रहेकोमा ३४ वटा कार्यालयहरुमा उल्लेखित कार्य सम्पन्नल भएको छ। त्यसैगरि ३ वटा मालपोत कार्यालयमा

श्रव्यदृश्य नागरीक वडापत्र निर्माण गर्ने लक्ष्य रहे अनुरुप लक्ष्य अनुसार नै कार्यक्रम सम्पन्नृ भएको छ। त्यस्तै २ वटा मालपोत कार्यालयमा क्षतिग्रस्त जग्गाधनी स्रेस्ता कायम गर्ने लक्ष्य रहेकोमा मालपोत कार्यालय स्याङ्जा र टिकापुर (कैलाली)को स्रेस्ता कायम गर्ने कार्य सम्पन्ना भएको छ।

१२. कार्यालयहरुको अनुगमन तथा निरीक्षण :

यस अवधिमा मातहतका १०४ वटा कार्यालयहरुको निरीक्षण अनुगमन गर्ने लक्ष्य रहेकोमा ९६ कार्यालयहरुको निरीक्षण अनुगमन सम्पन्न् भई लक्ष्यको तुलनामा केही कम प्रगति हासिल भएको छ। यसरी चालु आ .व.को लागी स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार केही कार्य लक्ष्य अनुरुप नै सम्पन्नय भएका छन् भने केही कार्यमा न्युन प्रगति हुन पुगेको छ। यस अवधिमा भवन निर्माणतर्फ केहि न्युन प्रगति हासिल भएको छ भने तेश्रो चौमासिकको निर्धारित गोष्ठी सम्पन्नि हुन सकेन। यसको प्रमुख कारणमा भवन निर्माण कार्यमा ठेकेदारबाट ढिलाई हुनु, नयाँ भवन निर्माणका लागि नक्सा र ल .ई. तयार गर्न ढिलाई हुनु , प्रथम चौमासिक अवधिमा ढुङ्गा, रोडा र वालुवा ढुवानीमा प्रतिवन्ध लाग्नु , २०७२।०१।१२ को महाभुकम्पले कार्यसम्पादनमा वाधा पुर्याउनु आदी रहेका छन्।

3.3 राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना

वार्षिक प्रगति विवरण

क्र.स.	कार्यक्रम	ईकाइ	वार्षिक लक्ष्य एवं प्रगति प्रतिशत		
			लक्ष्य	प्रगति	प्रगति %
१	फर्निचर खरिद।	गोटा	7	7	१००
२	मेशिनरी औजार खरिद।	गोटा	3	3	१००
३	भू–उपयोग नियमहरुको मस्यौदा तर्जुमा गर्ने।	गोटा	1	1	१००
४	भू-उपयोग सम्बन्धी जनचेतना मूलक वृत्तचित्र तयार गर्ने।	गोटा	2	2	१००
5	भू-उपयोग सम्बन्धी जनचेतना अभिबृद्धी गर्ने सामाग्रीहरु रेडियो/टि.भि. पत्रपत्रिका आदीबाट प्रसारण गर्ने	गोटा	3	3	१००
6	जिल्ला/गा.वि.स. स्तरमा भू -उपयोग सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम/गोष्ठी गर्ने।	गोटा	10	10	100
7	भू-उपयोग वर्गिकरण कार्यान्वयन भएका देशमा अध्ययन भ्रमण।	जना	8	8	१००
8	स्थानीय स्तरमा भू -उपयोग सम्बन्धी श्रब्य दृष्य तथा सामाग्री प्रदर्शन एवं अन्य प्राविधिक सहयोग गर्ने।	गोटा	3	3	१००
9	भू-उपग्रह चित्र/डाटा खरिद गर्ने।	सेट	2	2	१००
10	भू-उपयोग क्षेत्र नक्शाका आधारमा जमीनको वर्गीकरण गर्ने।	गा.वि.स.	79	79	१००
11	गा.वि.स. स्तरीय भू-उपयोग नक्सा/डाटा तयार गर्ने।	गा.वि.स.	143	143	१००

हासिल भएका प्रमुख उपलब्धिहरुः

1. 75 वटै जिल्लाको जिल्ला स्तरीय भू-उपयोग नक्सा/डाटा तयार गरिएको।
2. विभिन्नु नगरोन्मुख 397 गा.वि.स. हरुको गा.वि.स. स्तरीय भू-उपयोग नक्सा/डाटा तयार गरिएको।
3. विभिन्नु 95 वटा गा.वि.स. हरुको बर्गीकरण सूची तयार गरिएको।
4. भू-उपयोग कार्यान्वयन निर्देशिका 2069 मा भू-उपयोग बर्गिकरण सम्बन्धी प्रावधानहरु थप गरी संशोधन गरिएको।
5. जिल्ला/गा.वि.स. स्तरमा भू-उपयोग सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको।

6. भू-उपयोग सम्बन्धी जनचेतना जगाउने कार्यक्रम तयार गरी रेडियो , टि.भी., पत्रपत्रिका आदिबाट प्रसारण गरिएको

3.4 भूमिसुधार कार्यक्रम, मुक्त कमैया तथा हलिया पुनस्थापन कार्यक्रम

3.4.1 मुक्त कमैया पुनस्थापन कार्यक्रम

वार्षिक प्रगति विवरण

क्र.स.	कार्यक्रम	ईकाइ	वार्षिक लक्ष्य एवं प्रगति प्रतिशत		
			लक्ष्य	प्रगति	प्रगति %
१	मुक्त कमैयाहरुको पुनस्थापनका लागि अनुदान रकम वितरण रु 1 लाख 50 हजारका दरले	परिवार	1४२०	1१९१	८३.८.
२	मुक्त कमैयाहरुलाई घर निर्माण खर्च प्रति परिवार 10 हजारका दरले	परिवार	1४२०	1३1७	9२.७
३	सीपमूलक व्यवसायिक तालिमलाई प्रभावकारी बनाउने				
	क) समूहलाई पूर्व सहकारी अभिमुखीकरण तालिम	समूह	४	३	७५
	ख) नमूना तरकारी खेती	जिल्ला	5	२	४०
4	आय आर्जन र रोजगार प्रवर्द्धन				
	क) ऋण लगानी	परिवार	100	९५	९५
	ख) ऋण असुली	परिवार	100	१००	१00
5	सीप विकास तथा दक्षता अभिवृद्धि तालिम	गोटा	४०	3९	९७.५
6	अन्तर्क्रिया कार्यक्रम	पटक	11	11	100
७.	मुक्त कमैया सम्बन्धी प्रतिवेदन प्रकाशन	पटक	1	1	100
८.	प्रगति समीक्षा कार्यक्रम	पटक	1	1	100
९.	Software data entry	पटक	1	1	100
१०.	प्रगति समीक्षा तथा योजना तर्जुमा गोष्ठी	पटक	1	1	100
1१.	Computer Networking	पटक	1	1	100
१२.	कार्यक्रम, कार्यान्वयन, अनुगमन र अन्तरक्रिया	पटक	५	५	१००

3.4.2 मुक्त हलिया पुनस्थापन कार्यक्रम

वार्षिक प्रगति विवरण

क्र. स.	कार्यक्रम	ईकाइ	वार्षिक लक्ष्य एवं प्रगति प्रतिशत		
			लक्ष्य	प्रगति	प्रगति %
१	कम्प्युटर खरिद	गोटा	३	३	100
२	मुक्त हलिया आवास सुधार कार्यक्रम				
	क) आवास सुधार (मर्मत)	परिवार	1७१	१६६	९७.१
	ख) घर निर्माण	परिवार	१७१	1४३	८३.6
३	मुक्त हलियाको लागि जग्गा खरिद अनुदान	परिवार	1७१	१५३	८९.५
४	अन्तर्क्रिया कार्यक्रम (केन्द्र)	पटक	1	1	100
५	प्रतिवेदन अद्यावधिक तथा छपाई	पटक	1	1	100
६	Informal Settlement सम्बन्धी वैदेशिक भ्रमण	पटक	२	1	५०
७	मुक्त हलिया प्रगति समीक्षा	पटक	1	1	100
८	जिल्लावाट कार्यक्रम भ्रमण	पटक	२४	२४	१००
९	केन्द्रबाट कार्यक्रम भ्रमण	पटक	३	३	१००

3.5 भूमिव्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र

वार्षिक प्रगति विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य एवं प्रगति प्रतिशत		
			लक्ष्य	प्रगति	%
पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रम					
१	**पूजिगत खर्च पूर्वाधार निर्माण**				
१.१	फर्निचर खरिद	गोटा	२१	२१	१००
१.२	मेशिनरी औजार खरिद	गोटा	२९	२८	९६.५५
१.३	पूँजिगत सुधार	प्रतिशत	१००	१००	१००
१.४	पूँजिगत अनुसन्धान तथा परामर्श	पटक	१	०	०
चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रम					
२	**आ.व. ०७०/७१ को बाँकी अध्ययन तालिम कार्यक्रम**				
२.१	सिनियर नापी तालिम (विभागीय कर्मचारीहरु पहिलो समूह)	जना	२०	२०	१००
२.२	सिनियर नापी तालिम (विभागीय कर्मचारीहरु तेश्रो समूह)	जना	२०	२०	१००
२.३	जुनियर नापी तालिम (विभागीय कर्मचारीहरु)	जना	२४	२४	१००
२.४	जुनियर नापी तालिम (खुला पहिलो समूह)	जना	२१	२१	१००
२.५	जुनियर नापी तालिम (खुला दोश्रो समूह)	जना	२२	२२	१००
२.६	BE Geomatics Engineering सर्भे कोर्ष छात्रवृत्ति	जना	२०	२०	१००
२.७	BE Geomatics Engineering सर्भे कोर्ष छात्रवृत्ति	जना	२०	२०	१००
२.८	BE Geomatics Engineering सर्भे कोर्ष छात्रवृत्ति	जना	२०	२०	१००
२.९	M.Sc. Land Administration कोर्ष छात्रवृत्ति	जना	१०	४	40
२.१०	M.Sc. Land Administration कोर्षको आ .व. ०७०।०७१ को KU लाई बाँकी भूक्तानी गर्ने	पटक	१	१	१००
३	**आ.व. २०७१/७२ को तालिम तथा शैक्षिक कार्यक्रम**				
३.१	BE Geomatics Engineering सर्भे कोर्ष छात्रवृत्ति	जना	२०	२०	१००
३.२	सिनियर नापी तालिम (विभागीय कर्मचारीहरु पहिलो समूह)	जना	२०	२०	१००
३.३	सिनियर नापी तालिम (विभागीय कर्मचारीहरु दोश्रो समूह)	जना	२०	१६	८०
३.४	जुनियर नापी तालिम(विभागीय कर्मचारीहरु जेष्ठता)	जना	२४	२४	१००
३.५	Survey Diploma ३ बर्षे कोर्ष तयारी कार्य	पटक	१	१	१००
३.६	M.Sc. Land Administration कोर्ष छात्रवृत्ति	जना	४	४	१००
४	**क्षमता अभिवृद्धि एवं पुनर्ताजगी सम्वन्धी छोटो अवधिका विशेष तालिम**				

क्र.सं.	कार्यक्रम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य एवं प्रगति प्रतिशत		
			लक्ष्य	प्रगति	%
४.१	GIS तालिम ३ हप्ता अवधिको	पटक	२	२	१००
४.२	Advanced GIS तालिम ३ हप्ता अवधिको	पटक	१	१	१००
४.३	Digital Cadastre विषयक तालिम ३ हप्ता अवधिको	पटक	५	५	१००
४.४	भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी २ हप्ता अवधिको तालिम	पटक	५	५	१००
४.५	Orientation तालिम (नवनियुक्त उपसचिव तथा अधिकृत स्तर)का लागि २ हप्तात अवधिको	पटक	२	१	५०
४.६	Real Estate Valuation तालिम ७ हप्ता अवधिको	पटक	१	१	१००
४.७	Web GIS सम्बन्धी तालिम २ हप्ता अवधिको	पटक	१	१	१००
५	**अध्ययन एवं अनुसन्धान**				
५.१	प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम	जना	१०	६	६०
५.२	अतिरिक्त क्रियाकलाप ३ पटक (बि.ई. र अन्य तालिमका विधार्थीहरुको लागि समेत)	पटक	३	३	१००
५.३	सोध अनुसन्धान कार्यक्रम	पटक	२	०	०
५.४	तालिम कार्यक्रमलाई ब्रिज कोर्ष मार्फत शैक्षिक उपाधीका लागी तयारी कार्य	पटक	१	१	१००
५.५	तालिम Manual तयार गर्ने कार्य	पटक	१	१	१००
५.६	TextBook तयार गर्ने कार्य	पटक	१	१	१००
५.७	अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाको वार्षिक सदस्यता शुल्क र नविकरण शुल्क	पटक	१	१	१००
५.८	अध्ययन तथा तालिमका लागी प्रवेश परिक्षा	पटक	१	१	१००
५.९	स्मारिका बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने	पटक	१	१	१००
५.१०	पाठ्यक्रम परिमार्जन गर्ने : छोटो तथा लामो अवधिको तालिम	पटक	१	१	१००
५.११	परिक्षा शाखाको रेकर्ड बाईण्डिङ्ग र रेकर्ड किपिङ्ग	पटक	१	१	१००
५.१२	पुस्तकालय व्यवस्थापन	पटक	१	१	१००

बजेट शीर्षक अनुसार कार्यक्रमको भौतिक एवं वित्तिय प्रगति विवरण:

क्र.सं.	बजेट उपशीर्षक	आयोजना कार्यक्रमको नाम	वार्षिक प्रगति स्थिति(%)	
			भौतिक	वित्तिय
पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रम				
१	३३६१०५४	**पूजिगत खर्च पूर्वाधार निर्माण**		

१.१		फर्निचर खरिद	१००	९१
१.२		मेशिनरी औजार खरिद	९६.५५	८१
१.३		पूँजिगत सुधार	१००	८४
१.४		पूँजिगत अनुसन्धान तथा परामर्श	०	०
चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रम				
२	३३६१०५३	**आ.व. ०७०/७१ को बाँकी अध्ययन तालिम कार्यक्रम**		
२.१		सिनियर नापी तालिम (विभागीय कर्मचारीहरु पहिलो समूह)	१००	८३
२.२		सिनियर नापी तालिम (विभागीय कर्मचारीहरु तेश्रो समूह)	१००	८५
२.३		जुनियर नापी तालिम (विभागीय कर्मचारीहरु)	१००	८५
२.४		जुनियर नापी तालिम (खुला पहिलो समूह)	१००	९०
२.५		जुनियर नापी तालिम (खुला दोश्रो समूह)	१००	९०
२.६		BE Geomatics Engineering सर्भे कोर्ष छात्रवृत्ति	१००	६८
२.७		BE Geomatics Engineering सर्भे कोर्ष छात्रवृत्ति	१००	७३
२.८		BE Geomatics Engineering सर्भे कोर्ष छात्रवृत्ति	१००	८९
२.९		M.Sc. Land Administration कोर्ष छात्रवृत्ति	१००	१००
२.१०		M.Sc. Land Administration कोर्षको आ .व. ०७०।०७१ को KU लाई बाँकी भूक्तानी गर्ने	१००	१००
३		**आ.व. २०७१/७२ को तालिम तथा शैक्षिक कार्यक्रम**		
३.१		BE Geomatics Engineering सर्भे कोर्ष छात्रवृत्ति	१००	६६
३.२		सिनियर नापी तालिम (विभागीय कर्मचारीहरु पहिलो समूह)	१००	८२
३.३		सिनियर नापी तालिम (विभागीय कर्मचारीहरु दोश्रो समूह)	८०	८०
३.४		जुनियर नापी तालिम(विभागीय कर्मचारीहरु जेष्ठता)	१००	०
३.५		Survey Diploma ३ बर्षे कोर्ष तयारी कार्य	१००	०
३.६		M.Sc. Land Administration कोर्ष छात्रवृत्ति	१००	३३
४		**क्षमता अभिवृद्धि एवं पुनर्ताजगी सम्वन्धी छोटो अवधिका विशेष तालिम**		
४.१		GIS तालिम ३ हप्ता अवधिको	१००	१००
४.२		Advanced GIS तालिम ३ हप्ता अवधिको	१००	१००
४.३		Digital Cadastre विषयक तालिम ३ हप्ता अवधिको	१००	८०
४.४		भूमि व्यवस्थापनसम्बन्धी २ हप्ता अवधिको तालिम	१००	९०
४.५		Orientation तालिम (नवनियुक्त उपसचिव तथा अधिकृत स्तर)का लागि २ हप्ताच अवधिको	100	१००
४.६		Real Estate Valuation तालिम ७ हप्ता अवधिको	१००	८४

४.७		Web GIS सम्बन्धी तालिम २ हप्ता अवधिको	१००	१००
५		**अध्ययन एवं अनुसन्धान**		
५.१		प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम	६०	८
५.२		अतिरिक्त क्रियाकलाप ३ पटक (बि.ई. र अन्य तालिमका विधार्थीहरुको लागि समेत)	१००	९३
५.३		सोध अनुसन्धान कार्यक्रम	०	०
५.४		तालिम कार्यक्रमलाई ब्रिज कोर्ष मार्फत शैक्षिक उपाधीका लागी तयारी कार्य	१००	०
५.५		तालिम Manual तयार गर्ने कार्य	१००	६७
५.६		TextBook तयार गर्ने कार्य	१००	६७
५.७		अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाको वार्षिक सदस्यता शुल्क र नविकरण शुल्क	१००	१००
५.८		अध्ययन तथा तालिमका लागी प्रवेश परिक्षा	१००	२०
५.९		स्मारिका बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने	१००	९९
५.१०		पाठ्यक्रम परिमार्जन गर्ने : छोटो तथा लामो अवधिको तालिम	१००	०
५.११		परिक्षा शाखाको रेकर्ड बाईण्डिङ्ग र रेकर्ड किपिङ्ग	१००	९९
५.१२		पुस्तकालय व्यवस्थापन	१००	४०

3.6 कित्ता नापी महाशाखा

3.6.1 कित्ता नापी कार्यक्रम

वार्षिक प्रगति विवरण

क्र. सं.	कार्यक्रम	इकाई	वार्षिक प्रगति ०७१/०७२	
			परिमाण	परिमाण
१	पुनः नापी	हेक्टर	१०००	११६२.९१
२	गाउँ ब्लक नापी	हेक्टर	३000	२४४८.५९
३	डिजिटल क्याडष्ट्रल	हेक्टर	६००	६१८.५४
४	नियन्त्रण विन्दु स्थापना गरि सीट तयार गर्ने।	सिट	१०००	१०००
५	नापनक्सा गर्ने नापी कार्यालयहरूको सहभागीतामा केन्द्रीयस्तरमा बृहत कित्तानापी गोष्ठी गर्ने	संख्या	१	१
६	डिजिटल प्रविधिको नापनक्सा सम्बन्धि अध्ययन/अनुसन्धान लगायतका कार्य गर्ने।	प्रतिशत	१००	१००
७	Data capture and processing training	संख्या	२	१

3.6.2 नापी कार्यालय सुदृढीकरण कार्यक्रम

वार्षिक प्रगति विवरण

सि.नं	कार्यक्रम	इकाई	आ.व. २०७१/०७२ को	
			लक्ष्य	प्रगती
क	**पूँजिगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु**			
१	भवन निर्माण (3 सम्पन्नर2 चालु)	प्रतिशत	१००	९५
२	नयाँ भवन निर्माण (9 वटा)	प्रतिशत	१००	८५
३	भवन जिर्णोद्धार तथा सुधार	प्रतिशत	१००	१००
४	नापी कार्यालयहरुमा जिर्ण अवस्थामा रहेका नक्सा तथा फिल्ड बुकहरुको पुनर्स्थापना	कार्यालय	२०	२०
५	यन्त्र उपकरण खरिद - कम्प्युटर, प्रिन्टर, युपिएस, ल्यापटप, स्क्यानर, फ्याक्स, फोटोकपी	संख्या	४०	४०
६	फर्निचर तथा फिक्चर्स	संख्या	१००	१००
७	१० कार्यालयको भवनमा तला थप , कम्पाउण्ड वाल निर्माण, रंग रोगन गर्ने	प्रतिसत	१००	१००
८	ओपनसोर्समा आधारीत सफ्टवेर विकास	संख्या	१	०
ख	**चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु**			
१.	डिजिटल प्रविधि पूर्वाधार विकास तथा डिजिटल प्रणाली (SOLA समेत) कार्यान्वयन			
	क) डिजिटल डाटा रुजु तथा अद्यावधिक (निरन्तर)	कार्यालय	२५	२५
	ख) कर्मचारी तालिम	पटक	३	३
	ग) डिजिटल प्रविधि अवलम्बन अनुगमन	कार्यालय	१०	१०
	घ) डिजिटल डाटा रुजु तथा अद्यावधिकका लागि पूर्वाधार विकास	संख्या	१५	१५
२	नक्सा श्रेस्ता सुधार तथा सेवा प्रवाह (कित्ता नक्शा, नक्शा ट्रेस, फिल्डुक उतार)	संख्या	१५०००	१५०००
३	नाप नक्सा सम्बन्धी प्रचार प्रसार कार्यक्रम	पटक	१	१
४	क्षेत्रीय गोष्ठी	पटक	३	३
५	नापी कार्यालयहरुमा **ADSL**जडान	संख्या	५०	५५

3.7 स्थलरुप नापी महाशाखा

3.7.1 स्थलरुप नापी कार्यक्रम

वार्षिक प्रगति विवरण

क्र सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	इकाई	वार्षिक	
			लक्ष्य	प्रगति
क	**पुँजिगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरु**			
१	नक्शा अद्यावधिक गर्ने			
	क) दूरसम्बेदन विधिबाट	सिट	१०	१०
	ख) स्लरुप नक्सा फिल्ड भेरिफिकेशन	सिट	१०	१०
	ग) नियन्त्रण बिन्दु (जी सी पी) सर्भेक्षण	सिट	१०	१०
२	Census Project बाट तयार भएका हवाइफोटोको Digital Index तथा Database तयार गर्ने	पटक	१	१
३	फर्निचर खरीद	संख्या	१४	१४
४	भवनको मर्मत संभार	प्रतिशत	१००	१००
५	यन्त्र उपकरण खरिद	थान	६४	६४
६	सुदूरपश्चिरमाञ्चरक्षेत्रको प्रशासनिक सीमा निर्धारण कार्यक्रम	जिल्ला	१	१
७	विभागपरिसरमा भौतिक संरचना सुधारको लागि गुरुयोजना तयार गर्ने	पटक	१	१
८	सडकविस्तारको क्रममा भत्केको कम्पाउण्ड वाल तथा पालेघर निर्माण			
	क) कम्पाउण्ड वाल निर्माण	प्रतिशत	१००	१००
	ख) पालेघर निर्माण	प्रतिशत	१००	३०
ख	**चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरु**			
१	छपाई			
	क) नक्शा पुनः छपाई	सीट	३०	३०
	ख) Nepalese Journal on Geoinformatics	संख्या	१	१
२	डाटाईमेज खरिद	सेट	१	१
३	FIG/ACRS को सदस्यता नवीकरण	पटक	१	१
४	पेशागत अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलनमा सहभागिता	पटक	१	-
५	हवाइफोटो/Diapositive लाइवेरी निर्माण तथा सुधार गर्ने	संख्या	१	१
६	Diapositive तथा Repro Material Digitalize गर्ने			
	क) Nepal China Border का Diapositive Scan गर्ने	थान	१०००	१०००
	ख) नक्सा तथा Repro Material Scan गर्ने	थान	५००	५००
७	दूर संवेदन र फोटो ग्रामेटी तथा फिल्डशाखाबाट अद्यावधिक भएका टोपोसिटको Cartographic Compilation गर्ने	सिट	१०	१०
८	डिजिटल फोटोग्रामेट्री तथा डाटावेश सम्बन्धी तालिम	पटक	१	-
९	१:१०००० को नक्शा कम्पाइलेसन	सीट	२०	२०
१०	नापनक्शा फिल्ड कार्य संचालन			
	क) नापनक्सा फिल्ड भेरिफिकेशन	सीट	१०	१०
	ख) प्रशासनिक सीमा निर्धारण कार्य	जिल्ला	१	१

3.7.2 राष्ट्रिय भौगोलिक सूचना पूर्वाधार आयोजना

वार्षिक प्रगति विवरण

क्र. स.	कार्यक्रम	ईकाई	लक्ष्य	प्रगति
१	फर्निचर खरिद	थान	१५	९९.५०
२	कम्प्युटर खरिद	थान	३	९७.३३
३	जनगणना एटलास २०६८ का लागि आ वश्यक कम्प्यूटर तथा प्रिण्टर	थान	१०	९६.१३
४	जगणना एटलास २०६८ का लागि आ वश्यक पावर ब्याकअप	थान	५	१००
५	पानी तान्ने मेसिन	थान	१	३३.३३
६	Vaccuum clenear	थान	१	१००
७	कार्यकक्ष संभार एवं संचालन	महिना	१२	९९.२०
८	वृहत एटलसको लागि डाटा संकलन गर्ने	बिषय	५	६८.७५
९	मेटाडाटा Update, सेवा विस्तार तथा Clearing House System संचालन एवं प्रचार प्रसार गर्ने	महिना	१२	७१.४३
१०	Interactive Web Mapping	बिषय	१०	५०
११	Topographic Database लाइ नयाँ National Standard मा परिमार्जन गर्ने।	सिट	२००	७१.४३
१२	Municipality wise database तयार गर्ने।	सेट	५८	७५
१३	आयोजनाको Web page modification गर्ने।	सेट	१	१००
१४	Romanization System Develop गर्ने।	प्रतिबेदन	१	१००
१५	GSDI सहभागिता	पटक	३	१००
१६	तालिम	जना	३	१००
१७	जनगणना एटलस २०६८ निर्माण	प्रतिशत	१००	८२.१९

3.8 खगोल तथा भू-मापन महाशाखा

वार्षिक प्रगति विवरण

सि. नं	कार्यक्रम	ईकाई	लक्ष्य	प्रगती
अ. पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु				
१	जियोडेटिक नेटवर्क सुदृढिकरण			
	(क) प्रथम दर्जा नियन्त्रण विन्दु निरिक्षण , संभार, सर्भेक्षण	विन्दु	५	५
	ख) भद्रपुर, चार आली, इलाम, पांचथर सडक खण्ड लेभल विन्दुमा जि.पि.एस पूर्वेक्षण तथा सर्भेक्षण कार्य	विन्दु	२५	२५
	ग) ट्रान्सफरमेसन पारामिटर परिभाषित गर्ने	सेट	१	१
	घ)दोस्रो दर्जा नियन्त्रण बिन्दुमा पूर्वेक्षण तथा सर्भेक्षण (जि.पि.एस. प्रविधि)	बिन्दु	५०	१५
	ङ) तेस्रो दर्जानियन्त्रण विन्दु निरिक्षण तथा मर्मत संभार कार्य कार्य	बिन्दु	३०	३०
	च) नियन्त्रण बिन्दुस्थापनाका लागि CORS	संख्या	२	-
२	भू–आकर्षण नापी	-	-	-
	क) विराटनगर-घनकुटा सडक खण्डमा मनुमेन्टेसन कार्य	बिन्दु	२५	२५
३	समतलन नापी	-		
	क) वेनी - जोमसोम सडक खण्डको सर्भेक्षण कार्य	कि.मि.	१५	-
	ख) छिन्चु जाजरकोट सडक खण्ड पूर्वेक्षण तथा मनुमेन्टेसन कार्य	कि.मि.	८०	११०
	ग) बर्दिबास-सिन्धुली सडक खण्ड सर्भेक्षण कार्य	कि.मि.	२०	२१
	घ) कलङ्की-गोङ्गबु-कोटेश्वर सडक खण्ड लेभल बिन्दु	कि.मि.	१८	-
	नगरकोट बेधशाला	-		
४	क) नगरकोट बेधशालामा जि.पि.एस. सर्भेक्षण कार्य (चौबिसै घण्टा)	दिन	२५०	२९३
	ख) नगरकोट बेधशालामा क्यू . जेड. एस. एस.स्टेसन संचालन	प्रतिशत	१००	१००
	ग)नगरकोट बेधशालामा सोलार पावर ब्याकअप	सेट	१	१
५	अध्ययन तथा अनुसन्धान कार्य	-	-	-
	क) त्रिकोण मितिय आधारविन्दुको सर्भेक्षण तथा प्रतिबेदन	संख्या	१	-
	ख) यन्त्र उपकरण क्यालिब्रेसन कार्य - लेभल मेसिन	वटा	१	१
	ग) नगरकोट वेधशालाको डाटा प्रशोधन तथा अनुसन्धान कार्य	प्रतिशत	१००	१००
६	फर्निचर खरिद	गोटा	४०	१४

सि. नं	कार्यक्रम	ईकाई	लक्ष्य	प्रगती
७	यन्त्र उपकरण र पार्टपुर्जा खरिद	-		
	क) अटोमेटिक डिजिटल लेभल मेसिन खरिद	सेट	२	२
	ख) ल्यापटप कम्प्यूटर	थान	१	१
	ग)प्रिन्टर	थान	१	१
	घ)थियोडोलाईट ट्राईपड	सेट	४	४
	ङ)डिजिटल क्यामरा	सेट	२	२
	च) GNSS Receiver Set	सेट	१	-
	छ)कम्प्यूटर, प्रिन्टर, यू.पि.एस.	थान	३	३
८	भौतिक निर्माणतथा संरचना सुधार	-	-	-
	क) नगरकोट बेधशाला टावर परिसर सुधार कार्य	प्रतिशत	१००	१००
	ख) नगरकोट वेधशालागेष्ट हाउस सुधार कार्य	प्रतिशत	१००	१००
	ग) खगोल तथा भू-मापन महाशाखाको सभाकक्षको छाना सुधार तथा भर्यालङ निर्माण कार्य	प्रतिशत	१००	१००
	घ)नगरकोट बेधशालामा निर्माणाधिन पाले घर सम्पन्नो कार्य	प्रतिशत	१००	१००
९	राष्ट्रिय महत्वका संरचनामा नियमित आवधिक कार्यक्रम	-	-	-
	क)मनकामना मन्दिर परिसरमा सर्भेक्षण कार्य (जि.पि.एस. प्रविधि)	प्रतिशत	१००	१००
	ख)काली गण्डकी जलबि द्युत परियोजना बांध क्षेत्रमा पूर्वेक्षण तथा मनुमेन्टेसन कार्य	प्रतिशत	१००	१००
१०	प्रणाली विकास	-	-	-
	क) जियोडेटिक डाटा ईन्ट्री कार्य	संख्या	१२०००	२००००
	ख) बुक वायन्डीङ कार्य	वटा	५०	५०
	ग) Diagram स्क्यान गर्ने	संख्या	४००	३००
	घ) Geodetic DBMS प्रणालीको अद्यावधिक कार्य	प्रतिशत	१००	१००
आ	चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु	-	-	-
१	अन्तराष्ट्रिय स्तरको गोष्ठीको सह-आयोजना	गोटा	१	-
२	छात्रवृत्ती (जनशक्ति विकास)	-	-	-
	क) जियोडेसी सम्बन्धी विषयमा स्नातकोतर अध्ययन	जना	३	३
३	सर्भे संग्रहालय नक्सा डिजाईन	प्रतिशत	१००	१००

खण्ड ग:

विविध

1. भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग अन्तर्गत

1.1 सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको विवरण

l;= g+=	sfof{no	:/sf/L / ;fj{hlgs hUuf				:/sf/L lgsfosf gfpdf /x]sf] hUuf			
		lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/	lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/
1	ताप्लेजुङ	8351		44031-12-2-3		73		243-2-3-2	
2	पाँचथर	1122		85754-0-1-3		137		505-8-1-1	
3	इलाम	149017		575843-12-1-2		99		1455-0-2-1	
4	चन्द्रगढी (झापा)	4884	16692-17-5			124	114-14-16		
5	दमक (झापा)	6622				983			
6	तेह्रथुम *	13193		432993-10-0-2		4826		36735-6-1-2	
7	धनकुटा	335288		827668-15-0-2		1972		6923-2-2-1	
8	सुनसरी	9159	15216-10-8			1017	6152-13-19		
9	धरान (सुनसरी)+								
10	विराटनगर (मोरङ)	16801				2105			
11	वेलवारी (मोरङ)	22466		13173-1-7-0		426		197-14-6-5	
12	रंगेली (मोरङ) +								
13	संखुवासभा	515			429017485	18			29933
14	चैनपुर					137			243562
15	भोजपुर	53396		1285457-6-3-2					
16	सोलुखुम्बु	2557			8658945	1012			728974
17	ओखलढुंगा	15394		818369-2-1-3		507		688-12-1-0	
18	खोटाङ					132		299-12-0-0	
19	उदयपुर	3727		2851-0-9.5		36		13-2-0	
20	कटारी (उदयपुर)+								

l;= g+=	sfof{no	:/sf/L / ;fj{hlgs hUuf				:/sf/L lgsfosf gfpdf /x]sf] hUuf			
		lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld~/	lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld~/
21	सिरहा+								
22	लहान (सिरहा)	7965	1043-4-11			29	13-12-0		
23	राजविराज (सप्तरी)					49	29-1-9		
24	कञ्चनपुर (सप्तरी)+								
25	दोलखा*	1942			377048048	41			1556657
26	रामेछाप	140037		313039-12-0-0		70		401-3-2-0	
27	सिन्धुली	15071				36	16-14-19.3		
28	धनुषा*	10011	16157-0-0			257	1043-08-18		
29	जलेश्वर(महोत्तरी)*	4719	9452-10-6-5			296	82-12-12		
30	वर्दिवास(महोत्तरी)+								
31	मलगवा (सर्लाही)	7076	10685-8-2			31	5-10-12-13		
32	हरिवन (सर्लाही)+								
33	चितवन*	7245	1857-14-11			55	393-9-11		
34	मकवानपुर*	80		3-14-3-2					
35	कलैया (बारा)*	530	2472-8-16						
36	सिमरा (वारा)+								
37	पर्सा*	3472	1811-6-4				341-14-3		
38	गौर (रौतहट)*	5493	8859-9-19			779	32-11-15		
39	चन्दनिगाहपुर (रौतहट)+								
40	रसुवा	60		4897-7-3-3		3130		38612-11-2-3	
41	नुवाकोट*	14259		454020-0-0		339		2708-2-0-2	

l;= g+=	sfof{no	:/sf/L / ;fj{hlgs hUuf				:/sf/L lgsfosf gfpdf /x]sf] hUuf			
		lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/	lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/
42	सिन्धुपाल्चोक	19050			60056900	158168			
43	काभ्रेपलान्चोक*	30600		1045090-8-0-3		1200		1233-2-1-3	
44	धादिङ	22370		499414-3-1		836		1653-6-2-2	
45	डिल्लीवजार (काठमाडौं)*	17819			5438	118		21-3-3-1	
46	मनमैजू (काठमाडौं)+								
47	कलङ्की (काठमाडौं)	14046			20703.1	971			
48	चावहिल (काठमाडौं)	15711		68310-3-1-1		7403		1780-5-3-2	
49	सांखु (काठमाडौं)+	4978		37586-12-0-1					
50	भक्तपुर*	6315		67730-7-1-1		950		66-5-0-0	
51	ललितपुर*	32519		263210-3-2-3		865		2157-0-1-3	
52	गोटिखेल (ललितपुर)+								
53	मनाङ	2049			164106633	81		347-7-03-0	
54	गोरखा	37532		2157290-9-2-2		244		685-11-1-0	
55	सिर्दिवास(गोरखा)+								
56	लमजुङ	16074		19004-2-2-1		13		91-7-3-2	
57	तनहुँ	16445		629398-2-1-3		139	255-3-0-2		
58	कास्की	6620		283791-12-1-0		195		296-3-2-0	
59	स्याङजा	20039			283394499				
60	वालिङ(स्याङजा)+								

l;= g+=	sfof{no	:/sf/L / ;fj{hlgs hUuf				:/sf/L lgsfosf gfpdf /x]sf] hUuf			
		lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/	lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/
61	गुल्मी*	11522		5977056-9-2-3		25		100-9-2-2	
62	तानसेन (पाल्पा)	12890		12301-15-3-0		393		39-12-10-0	
63	रामपुर (पाल्पा)+	2199				2		5	
64	अर्घाखाँची*			5876204-9-2-3		147			
65	तौलिहवा (कपिलवस्तु)	13621	11814-6-6			1017	55-5-15		
66	चन्द्रौटा (कपिलवस्तु)+								
67	नवलपरासी*	6031		9018-17-7					
68	कावासोती	5267		6213-5-8-0		14		2-16-10-0	
69	भैरहवा(रूपन्देही)*	2966	281-6-4.2			314	171-3-3		
70	वुटवल(रूपन्देही)+								
71	म्याग्दी	7710		199343-12-1-2		108		264-7-3-2	
72	मुस्ताङ*	1862		348980-3-0-3		133		1748-7-2-1	
73	वाग्लुङ	24258		113139-3-2-2		660		494-6-1-2	
74	र्वुतिवाङ (वाग्लुङ)+								
75	पर्वत	8847		346751-8-0-2		98		480-5-1-3	
76	रुकुम	15987			89635670	79			307904
77	रोल्पा	18539			122710.15	235			1347671
78	सल्यान	10285	13-2-2		1696556	228		1137.3-0-0	
79	प्युठान*	16340		1494069-0-0					
80	घोराही (दाङ)	12624			35600.71	210			18611
81	तुल्सीपुर (दाङ)					1224	596428.84		

1;= g+=	sfof{no	:/sf/L / ;fj{hlgs hUuf				:/sf/L lgsfosf gfpdf /x]sf] hUuf			
		lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/	lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/
82	दैलेख*	12308		1836-0-0		11		6710	
83	जाजरकोट	18222		956013-8-3-3		224		472-3-3-3	
84	गुलरीया (बर्दिया)	8460	12879-19-3		1.136+10	395	20-17-7		
85	राजापुर (बर्दिया)	159	6513-8-2-5						
86	बाँके*	7260	6098-16-13			640	250-18-10		
87	सुर्खेत	40188	22547-2-13	342518-9-1-3		1336	418-18-11	12-11-1-0	
88	मेहलकुना (सुर्खेत)	665			14679	300			12679
89	हुम्ला	4714			234545.1	510			45570.6
90	डोल्पा	96262			21341955	342	326585		
91	मुगु*	4634			4225736.3	327			
92	जुम्ला	12058			164654359	841			5634678
93	कालीकोट	8256			2179760	3568			1937412
94	बझाङ	18108			103017740	2466			1562861
95	अछाम								
96	बाजुरा	2085			72943191	63			377829
97	डोटी				711				
98	कैलाली	4798	414-10-17-0			105	202-18-0-0		
99	टीकापुर	2562		11663-4-16-1.5		13	0-14-8-0		7755-21
100	दार्चुला	6873		937103-0-2-0		227		835-6-1-0	
101	बैतडी	28512		1518154-9-2-2		619		4547-0-3-0	
102	डडेल्धुरा*			2364832-1-1		225		560-7-3-3	
103	महेन्द्रनगर (कञ्चननपुर					90			24984.2
104	वेलौरी								

l;= g+=	sfof{no	:/sf/L / ;fj{hlgs hUuf				:/sf/L lgsfosf gfpdf /x]sf] hUuf			
		lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/	lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/
	(कञ्चOनपुर								

स्रोतः भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग

*- गत आ.व. को प्रतिवेदन अनुसार ।

+- नयाँ कार्यालय

g+=	sfof{no	ef]uflwsf/ lbPsf] hUuf			
		lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/
1	ताप्लेजुङ				
2	पाँचथर				
3	इलाम	2		3-2-2-2	
4	चन्द्रगढी (झापा)				
5	दमक (झापा)*	9	22-11-16		
6	तेह्रथुम				
7	धनकुटा				
8	सुनसरी				

g+=	sfof{no	ef]uflwsf/ lbPsf] hUuf			
		lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/
9	धरान (सुनसरी)+				
10	विराटनगर (मोरङ)	2			
11	वेलवारी (मोरङ)				
12	रंगेली (मोरङ)+				
13	संखुवासभा				
14	चैनपुर				
15	भोजपुर				
16	सोलुखुम्बु				

g+=	sfof{no	ef]uflwsf/ lbPsf] hUuf			
		lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/
17	ओखलढुंगा	2		3-11-3-1	
18	खोटाङ				
19	उदयपुर	21		161-18-17	
20	कटारी (उदयपुर)+				
21	सिरहा				
22	लहान (सिरहा)	1510	151-15	0	
23	राजविराज (सप्तरी)				
24	कञ्च नपुर(सप्तरी)				
25	दोलखा	4			5908
26	रामेछाप	2		28-3-1	
27	सिन्धुली				
28	धनुषा				
29	जलेश्वर (महोत्तरी)				
30	वर्दिवास(महोत्तरी)				
31	मलगवा (सर्लाही)	11	31-6-16		
32	हरिवन (सर्लाही)+				
33	चितवन*	17		58-19-2	
34	मकवानपुर	1	0-17-7-0		
35	कलैया (बारा)*		30-14-5		
36	सिमरा (वारा)+				
37	पर्सा*				1496.05
38	गौर (रौतहट)*	11	14-5-1		
39	चन्दनिगाहपुर				

g+=	sfof{no	ef]uflwsf/ lbPsf] hUuf			
		lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/
	(रौतहट)+				
40	रसुवा				
41	नुवाकोट*	4		375-13-2	
42	सिन्धुपाल्चोक				
43	काभ्रेपलान्चोक*	2		57-11-0-0	
44	धादिङ	5		574-10-3-3	
45	डिल्लीवजार (काठमाडौं)*	3			2227.22
46	मनमैजू काठमाडौं)+				
47	कलङ\की* (काठमाडौं)	14		572-8-0	
48	चावहिल (काठमाडौं)	61		152-13-0-0	
49	सांखु काठमाडौं)+				
50	भक्तपुर*	2		66-5-1-2	
51	ललितपुर				
52	गोटिखेल (ललितपुर)+				
53	मनाङ*	1		1-0-0-0	
54	गोरखा	4		9-11-3-3	
55	सिर्दिवास (गोरखा)+				
56	लमजुङ	9		20-0-0-0	

g+=	sfof{no	ef]uflwsf/ lbPsf] hUuf			
		lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/
57	तनहुँ *	27		536-2-1-0	
58	कास्की				
59	स्याङजा				
60	वालिङ (स्याङजा)				
61	गुल्मी	3			
62	तानसेन (पाल्पा) *	4		26-10-3-0	
63	रामपुर (पाल्पा)+				
64	अर्घखाँची				
65	तौलिहवा (कपिलवस्तु)	4	2-3-10-		
66	चन्द्रौटा+++ (कपिलवस्तु)				
67	नवलपरासी*	1	0-0-6		
68	कावासोती*	3	75-6-3.2		
69	भैरहवा रूपन्देही) *	23	3-4-0		
70	वुटवल (रूपन्देही)+				
71	म्याग्दी				
72	मुस्ताङ				
73	वाग्लुङ	2		23-2-0-2	
74	वुतिवाङ (वाग्लुङ)				
75	पर्वत *	1		3-0-0-0	
76	रुकुम				
77	रोल्पा				
78	सल्यान				

g+=	sfof{no	ef]uflwsf/ lbPsf] hUuf			
		lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/
79	प्युठान	2			
80	घोराही (दाङ) *	5		96-13-2-0	
81	तुल्सीपुर (दाङ)+				
82	दैलेख	1			770
83	जाजरकोट				
84	गुलरीया -बर्दिया)				
85	राजापुर (बर्दिया)+				
86	बाँके*	47	326-18-3		
87	सुर्खेत	2	3-5-4.5, 1-9-0		
88	मेहलकुना(सुर्खेत+				
89	हुम्ला				
90	डोल्पा				
91	मुगु				
92	जुम्ला				
93	कालीकोट	2			40000
94	बझाङ				
95	अछाम				
96	बाजुरा				
97	डोटी				
98	कैलाली*	2			174275
99	टीकापुर				
100	दार्चुला	1		0-8-0-0	
101	बैतडी				
102	डडेल्धुरा				

g+=	sfof{no	ef]uflwsf/ lbPsf] hUuf			
		lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/
103	महेन्द्रनगर (कञ्चनपुर				

g+=	sfof{no	ef]uflwsf/ lbPsf] hUuf			
		lsQf ;+Vof	laufxf	/f]kgL	au{ ld^/
104	वेलौरी (कञ्च नपुर+				

1.2 गुठी जग्गा सम्बन्धी विवरण

सि. नं.	कार्यालय	राजगुठी				निजी गुठी				अन्य गुठी		कैफियत
		कित्ता संख्या	क्षेत्रफल (रोपनी)	क्षेत्रफल (विगाहा)	क्षेत्रफल (व.कि.मी.)	कित्ता संख्या	क्षेत्रफल (रोपनी)	क्षेत्रफल (विगाहा)	क्षेत्रफल (व.कि.मी.)	कित्ता संख्या	क्षेत्रफल (रोपनी)	
1	ताप्लेजुङ											
2	पाँचथर											
3	इलाम											
4	चन्द्रगढी (झापा)	1386		12-9-16		2037				530		
5	दमक (झापा)											
6	तेह्रथुम					34						
7	धनकुटा	6200	22226-3-2-3									
8	सुनसरी											
9	धरान (सुनसरी)+											
10	विराटनगर (मोरङ)											
11	वेलवारी (मोरङ)	15766	151414-2-0									
12	रंगेली (मोरङ)+											
13	संखुवासभा											
14	चैनपुर									591	55189	
15	भोजपुर											
16	सोलुखुम्बु											छैन
17	ओखलढुंगा											छैन
18	खोटाङ											
19	उदयपुर									1818	1656-3-6-0	
20	कटारी (उदयपुर)+											
21	सिरहा									7720		
22	लहान (सिरहा)	70		12-9-1½		1521		218-7-19¼				
23	राजविराज (सप्तरी)											
24	कञ्च नपुर (सप्तरी)											
25	दोलखा	2	2375			80	87030			163	100637	
26	रामेछाप					92	339-11-3-1					
27	सिन्धुली	123	328-13-0*									
28	धनुषा											
29	जलेश्वर (महोत्तरी)*	296	82-12-1-2									
30	वर्दिवास (महोत्तरी)+											
31	मलगवा (सर्लाही)											
32	हरिवन (सर्लाही)											
33	चितवन											
34	मकवानपुर											
35	कलैया (बारा)											
36	सिमराावारा)+											
37	पर्सा											
38	गौर (रौतहट)*	128		47-5-1								

सि.नं.	कार्यालय	राजगुठी कित्ता संख्या	राजगुठी क्षेत्रफल (रोपनी)	राजगुठी क्षेत्रफल (विगाहा)	क्षेत्रफल (व.कि.मी.)	निजी गुठी कित्ता संख्या	निजी गुठी क्षेत्रफल (रोपनी)	निजी गुठी क्षेत्रफल (विगाहा)	क्षेत्रफल (व.कि.मी.)	अन्य गुठी कित्ता संख्या	अन्य गुठी क्षेत्रफल (रोपनी)	कैफियत
39	चन्दनिगाहपुर (रौतहट)+											
40	रसुवा	1088	511-4-2-2									
41	नुवाकोट	151	392-14-3-2									
42	सिन्धुपाल्चोक	7867										
43	काभ्रेपलान्चोक											
44	धादिङ	32000	179000-5-2-2									
45	डिल्लीवजार (काठमाडौं)*	21550			4567.13	977			4567.13			
46	मनमैजू (काठमाडौं)	10775	3558-4-2-0									
47	कलङ्की (काठमाडौं)*	4709	3595-13-1-3			250	405-2-3-0					
48	चावहिल (काठमाडौं)	1381	1755-8-1-3			6	143-0-1					
49	सांखु (काठमाडौं)	1516	2714-1-2-0			379	1378-14-2-31					
50	भक्तपुर											
51	ललितपुर	7307				2249				86		
52	गोटिखेल (ललितपुर)+											
53	मनाङ											
54	गोरखा	68	45084-9-0-0									
55	सिर्दिवास (गोरखा)+											
56	लमजुङ	1260	1978-5-3-1									
57	तनहुँ	1514	23915-5-1-2									
58	कास्की	1433	1252-10-2-2									
59	स्याङजा	2417	3975-0-0-0									
60	वालिङ (स्याङजा)	2417	3975-0-0-0									
61	गुल्मी					929	4180-14-2-2					
62	तानसेन (पाल्पा)	6460	12330-7-3-0			1648	717-13-0-1					
63	रामपुर (पाल्पा)									61		
64	अर्घखाँची											
65	तौलिहवा (कपिलवस्तु)	6040		898-11-11								
66	चन्द्रौटा (कपिलवस्तु)+											
67	नवलपरासी											
68	कावासोती	12		32-0-0		11		17-0-0				
69	भैरहवा (रूपन्देही)											
70	वुटवल (रूपन्देही)+											
71	म्याग्दी	10033	28895-13-3-2									
72	मुस्ताङ	35	500-10-0-2									
73	वाग्लुङ	6	200-13-1-3									

सि. नं.	कार्यालय	राजगुठी				निजी गुठी				अन्य गुठी		कैफियत
		कित्ता संख्या	क्षेत्रफल (रोपनी)	क्षेत्रफल (विगाहा)	क्षेत्रफल (व.कि.मी.)	कित्ता संख्या	क्षेत्रफल (रोपनी)	क्षेत्रफल (विगाहा)	क्षेत्रफल (व.कि.मी.)	कित्ता संख्या	क्षेत्रफल (रोपनी)	
74	र्वुतिवाङ (वाग्लुङ)+											
75	पर्वत	1138	2372-0-0-3									
76	रुकुम											
77	रोल्पा					526			1212305			हेक्टरमा
78	सल्यान	774	1271-3-1									
79	प्युठान	37	4835			12			5580.8			
80	घोराही (दाङ)*	415		243-18-10		3088	1004-12-3					
81	तुल्सीपुर +(दाङ)											
82	दैलेख											
83	जाजरकोट											
84	गुलरीया (बर्दिया)	12		11-15-2								
85	राजापुर(बर्दिया)						63-16-8.25					
86	बाँके	4	37331									
87	सुर्खेत											
88	मेहलकुना (सुर्खेत)+											
89	हुम्ला											
90	डोल्पा											
91	मुगु*	3083		147100								
92	जुम्ला	29			75478							
93	कालीकोट					1828			1399698			
94	बझाङ											
95	अछाम	43	130-6-0-0									
96	बाजुरा*	1786			1337000	4327			2646165			
97	डोटी	450										
98	कैलाली											
99	टीकापुर											
100	दार्चुला									2493	7918-9-2-0	
101	बैतडी					23366	38837-2-1-3					
102	डडेल्धुरा											
103	महेन्द्रनगर (कञ्चननपुर											
104	वेलौरी (कञ्च नपुर											

स्रोतः भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग

1.3 राजश्वदअसुली सम्बन्धी वार्षिक विवरण

सि. नं.	कार्यालय	रजिष्ट्रेशन			अन्य							कूल जम्मा
		लक्ष्य	प्रगति	प्रगति प्रतिशत	फारम र पूर्जा बिक्री	न्यायिक दस्तुर, दण्ड, जरिवाना	रोक्का	सेवा शुल्क, अन्य प्रशासनिक दस्तुर	जग्गाको मोल	विविध	जम्मा	
1	ताप्लेजुङ	7660000	1202136	16	68000	208006	1614800				1890806	3092942
2	पाँचथर	9400000	18171078	193	149750	334088	461077	5000			949915	19120993
3	इलाम	23995000	35034955	146	75000	610521	1016565	4508807			6210893	41245848
4	चन्द्रगढी (झापा)	98204000	143529689	146	11500		3003600	32024683			35039783	178569472
5	दमक (झापा)	47873000	85546976	179	195000	1298685	873026		155209	14712133	17234053	102781029
6	तेह्रथुम	10678000	6988832	65	30000	107390	314064				451454	7440286
7	धनकुटा	14417000	31393214	218	154000	5866	932200	519058			1611124	33004338
8	सुनसरी	213240000	351259000	165	969000	2992000	4947000	41790000	8000		50706000	401965000
9	धरान (सुनसरी)+										0	0
10	विराटनगर (मोरङ)	178600000		0							0	0
11	वेलवारी (मोरङ)	102819000	152295364	148	550000	1967675	3720000	18591015	248852	12000	25089542	177384906
12	रंगेली (मोरङ)+										0	0
13	संखुवासभा	8633000	12669845	147	60875	154760	327350	2647420			3190405	15860250
14	चैनपुर	6308000	9351413	148	60275	167519	164240	2700		709430	1104164	10455577
15	भोजपुर	6258000	18768426	300	71375	340757	234390	1711500		5500	2363522	21131948
16	सोलुखुम्बु	4831000	11736176	243	59015	135900	948025			92088	1235028	12971204
17	ओखलढुंगा	7161000	9942502	139	66700	231594		894700			1192994	11135496
18	खोटाङ	6583000	8992023	137	62875	1200	167000	1000		501158	733233	9725256
19	उदयपुर	31220000	46284132	148	138795	2104	4846206		619	341968	5329692	51613824
20	कटारी (उदयपुर)+										0	0
21	सिरहा	58403000										
22	लहान (सिरहा)	51949000	74887664	144	145375	3000	366893	31225	2349068	9554580	10101073	84988737
23	राजविराज (सप्तरी)	53568000		0							0	0
24	कञ्च नपुर (सप्तरी)+										0	0
25	दोलखा	15637000	19294434	123	132440		1024800	3088605		493897	4739742	24034176
26	रामेछाप	12294000	13012782	106	112400	372370	422055	1529920		2251308	4688053	17700835
27	सिन्धुली	20308000	32193990	159	87475	6034	605075	489418			1188002	33381992
28	धनुषा	89095000		0							0	0
29	जलेश्वर (महोत्तरी)	58628000	76133867	130	375325		1450350	1942816		22000	3790491	79924358
30	वर्दिवास(महोत्तरी)										0	0
31	मलगवा (सर्लाही)	52904000	91164355	172							0	91164355
32	हरिवन (सर्लाही)										0	0
33	चितवन	164895000	448092836	272	750250	1912851	5523132	58732329	1901535		68820097	516912933
34	मकवानपुर	76050000	151523094	199	283850		2959990	25140784	146879		28531503	180054597
35	कलैया (बारा)	51114000		0							0	0
36	सिमरा (वारा)										0	0
37	पर्सा	59028000		0							0	0
38	गौर (रौतहट)	56899000	117421109	206	356775	1264184	1356300		26705		3003964	120425073
39	चन्दनिगाहपुर (रौतहट)										0	0
40	रसुवा	4404000	3026779	69	40300	36260	58000	369027			503587	3530366
41	नुवाकोट	25998000	36824350	142	145500	455863	609475	1150		35500	1247488	38071838
42	सिन्धुपाल्चोक	19666000	18400396	94	108750	318110	493850	2414500			3335210	21735606

सि. नं.	कार्यालय	रजिष्ट्रेशन			अन्य							कूल जम्मा
		लक्ष्य	प्रगति	प्रगति प्रतिशत	फारम र पूर्जा विक्री	न्यायिक दस्तुर, दण्ड, जरिवाना	रोक्का	सेवा शुल्क, अन्य प्रशासनिक दस्तुर	जग्गाको मोल	विविध	जम्मा	
43	काभ्रेपलान्चोक	93421000	106953446	114	221250	95717	1913650	15336587		25859	17593063	124546509
44	धादिङ	32795000	42544410	130	178245		643700	528054			1349999	43894409
45	डिल्लीवजार (काठमाडौं)	634452000	1561754442	246	282500	31428	4972810	79253662		41195112	125735512	1687489954
46	मनमैजू (काठमाडौं)		93993776		15000		341000	3492400			3848400	97842176
47	कलङ्की (काठमाडौं)	509620000	889348371	175	351375		2848860			220000	3420235	892768606
48	चावहिल (काठमाडौं)	500868000		0							0	0
49	सांखु (काठमाडौं)		41435730		22500		155800				178300	41614030
50	भक्तपुर	373931000	538463838	144	370000		3248880			638162	4257042	542720880
51	ललितपुर	321189000	848414002	264	253000	13862585	753900	51207914		66100	66143499	914557501
52	गोटिखेल (ललितपुर)										0	0
53	मनाङ	1354000	902273	67							0	902273
54	गोरखा	20830000	45508314	218	532980	883684		475400			1892064	47400378
55	सिर्दिवास (गोरखा)		3200								0	3200
56	लमजुङ	17795000	34898893	196	163825	5200	6364000				6533025	41431918
57	तनहुँ	44040000	89512043	203	315275	2000	2017800	4143100			6478175	95990218
58	कास्की	177635000	742642129	418	616250		13194294	62423990			76234534	818876663
59	स्याङ्जा	25990000	33545374	129	158025	1563464	19800				1741289	35286663
60	वालिङ (स्याङ्जा)		2208645		25925	282847	70650				379422	2588067
61	गुल्मी	15327000	16411845	107	97500	426360	3319800	63100			3906760	20318605
62	तानसेन (पाल्पा)	23224000	29363691	126	85000	298284	1006150	4282846			5672280	35035971
63	रामपुर (पाल्पा)		6429327		30000	53320	1061980	2000			1147300	7576627
64	अर्घखाँची	13055000	13847933	106	115900	714163	322100	1307000			2459163	16307096
65	तौलिहवा (कपिलवस्त)	55885000	61525511	110	239050	1369	1729780	14882037	61215		16913451	78438962
66	चन्द्रौटा (कपिलवस्तु)										0	0
67	नवलपरासी	66207000	130902040	198	292125		18944635	908125	12237		20157122	151059162
68	कावासोती	64494000	133350595	207	267000	37000	355500	18338928	130935	83100	19212463	152563058
69	भैरहवा (रूपन्देही)	168433000	579890095	344	830000	47000	8866770	64703668	11091	9624709	84083238	663973333
70	वुटवल (रूपन्देही)										0	0
71	म्याग्दी	12989000	13062479	101	35500		578800	2999039		20932	3634271	16696750
72	मुस्ताङ	2415000	1411827	58	2975	26180	20900	349000			399055	1810882
73	वाग्लुङ	17213000	44265250	257	286400	2000	1395100	10845042			12528542	56793792
74	वुर्तिवाङ (वाग्लुङ)										0	0
75	पर्वत	13235000	23251548	176	53850		823168	3784000	20964021		25625039	48876587
76	रुकुम	9707000	16296794	168	100000	211200	146900	1939100			2397200	18693994
77	रोल्पा	9027000	16063160	178	60750	304572	73600				438922	16502082
78	सल्यान	8720000	14802877	170	88750	8720	294300	293090			684860	15487737
79	प्युठान	9310000	18550004	199	72500		432800	638967		8508	1152775	19702779
80	घोराही (दाङ)	66373000	129099413	195	487750		3209300	22192034			25889084	154988497
81	तुल्सीपुर (दाङ)		50849234		140000	515360	896148	4616400			6167908	57017142
82	दैलेख	10296000	9237238	90	100250		600496				700746	9937984

सि. नं.	कार्यालय	रजिष्ट्रेशन			अन्य							कूल जम्मा
		लक्ष्य	प्रगति	प्रगति प्रतिशत	फारम र पूर्जा विक्री	न्यायिक दस्तुर, दण्ड, जरिवाना	रोक्का	सेवा शुल्क, अन्य प्रशासनिक दस्तुर	जग्गाको मोल	विविध	जम्मा	
83	जाजरकोट	5673000	9330046	164	155500		85150	417100	53400		711150	10041196
84	गुलरीया (बर्दिया)	32918000	56615521	172	220150		1230955	8841768		14850	10307723	66923244
85	राजापुर (बर्दिया)		4240132		21250			260550			281800	4521932
86	बाँके	85992000	162103372	189							0	162103372
87	सुर्खेत	41931000	143735458	343	256450	2979960	4730464	17066000	20272	14000	25067146	168802604
88	मेहलकुना (सुर्खेत)		2232645		12500	80000		193139			285639	2518284
89	हुम्ला	2101000		0							0	0
90	डोल्पा	1971000	1783899	91	7600		3050	34400			45050	1828949
91	मुगु	2220000		0							0	0
92	जुम्ला	7173000	9024798	126	31000	26407	36470	26407	6399796		6520080	15544878
93	कालीकोट	4569000	4447112	97	68440	214970	50000	90200		6000	429610	4876722
94	बझाङ	3985000	6129222	154	18000	94000	158249				270249	6399471
95	अछाम	5329000	2722331	51	41475	115320	60900	271800			489495	3211826
96	बाजुरा	2724000	1720149	63	23730		49040	49192			121962	1842111
97	डोटी	7741000	5490061	71	58625		109800	106358	4407315	807963	5490061	10980122
98	कैलाली	61665000	101442820	165	261700	140833	25159930	3716	668215	13500	26247894	127690714
99	टीकापुर	50872000	48825167	96	102000		1279100	960615	315179		2656894	51482061
100	दार्चुला	3653000	4638905	127	19875	61915	137420			487700	706910	5345815
101	बैतडी	6468000	3961485	61	46925	127180	102400	766610			1043115	5004600
102	डडेल्धुरा	10344000	6993788	68	37935		203800	98690			340425	7334213
103	महेन्द्रनगर (कञ्चननपुर	62896000	76807322	122	144075	56934	2088467	12907840	111495		15308811	92116133
104	वेलौरी (कञ्च नपुर+										0	0

स्रोतः भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग

1.4 रजिष्ट्रेशन दस्तुरको लक्ष्य, असुली तथा बाँडफाँड सम्बन्धी विवरण

l;= g++=	sfof{no	nIo	/lhi^«]zg	lh=lj=;=	/fhZjdf	lh=lj=;= af^ k|fKTf x'g] 5%	a+f*kmf+* afsL	s}lkmot
1	ताप्लेजुङ	7660000	12021326	8136395	3984931	429830		
2	पाँचथर	9400000	18171078	7780477	3154401	389024	7236200	
3	इलाम	23995000	35034973	11627624	11449428		3227420	
4	चन्द्रगढी (झापा)	98204000	143529689	28040832	110676722			
5	दमक (झापा)	47873000	85546976	25465935	60081040	1294867		
6	तेह्रथुम	10678000	6431388	2850991	333450			
7	धनकुटा	14417000	31393214	20698070	8798712	1034902	1894430	
8	सुनसरी	213240000	351259144	46329641	304929502			
9	धरान (सुनसरी)+	0						
10	विराटनगर (मोरङ)	178600000						
11	वेलवारी (मोरङ)	102819000	304590728	67459072	237131654	2522586		
12	रंगेली (मोरङ)+	0						
13	संखुवासभा	8633000	12669845	9576530	6283719	478826		
14	चैनपुर	6308000	9351413	7110847	2869296	354851		
15	भोजपुर	6258000	18768426	14870704	3897722	743536		
16	सोलुखुम्बु	4831000	11736175	7571197	2547465	385875	2475950	
17	ओखलढुंगा	7161000	9942502	8891165	2928866			
18	खोटाङ	6583000	8992023	6895213	2096809	500000		
19	उदयपुर	31220000	46284132	14195241	31341773	747118		
20	कटारी (उदयपुर)+	0						
21	सिरहा	58403000						
22	लहान (सिरहा)	51949000	74887664	7864446	51241189		6227449	
23	राजविराज (सप्तरी)	53568000						
24	कञ्च नपुर (सप्तरी)+	0						
25	दोलखा	15637000	19294434	6309664	6993121	5991649		
26	रामेछाप	12294000	13012782	9237620	4608947			
27	सिन्धुली	20308000	32193990	12825043	19343952	564454	24995	
28	धनुषा*	81190000	136874218	30613000	90518536	310000	15742682	
29	जलेश्वर (महोत्तरी)	58628000	76133867	24505706	28377245		7033598	
30	वर्दिवास(महोत्तरी)+	0						
31	(सर्लाही) मलगवा	52904000						
32	हरिवन (सर्लाही)+	0						
33	चितवन	164895000	448092836	47128509	357570208		40913668	
34	मकवानपुर	76050000	151523094	33652310	117870784			
35	कलैया (बारा)	51114000						
36	सिमरा (वारा)+	0						
37	पर्सा	59028000						
38	गौर (रौतहट)	56899000	117421109	30159061	87262048	600000		
39	चन्दनिगाहपुर (रौतहट)+	0						
40	रसुवा	4404000	3026779	2724101	302677	138756		
41	नुवाकोट	25998000	36824350	14570098	22254251	728504		
42	सिन्धुपाल्चोक	19666000	18400396	9517079	8883316			
43	काभ्रेपलान्चोक	93421000	106953446	81207930				
44	धादिङ	32795000	42544410	14984804	16804779	788672	6332085	
45	डिल्लीवजार	634452000	1561754442	103280974	1813766492	4288426		

l;= g++=	sfof{no	nIo	/lhi^«]zg	lh=lj=;=	/fhZjdf	lh=lj=;= af^ k|fKTf x'g] 5%	a+f*kmf+* afsL	s}lkmot
	(काठमाडौं)							
46	मनमैजू (काठमाडौं)	0	93993776	26823666	67170110			
47	कलङ्की (काठमाडौं)	509620000						
48	चावहिल (काठमाडौं)	500868000	1143514686	91004467	1407134022		1107306	जि.वि.स.मा पठाउन वाँकी
49	सांखु (काठमाडौं)+	0	41435730	12378540	24342977		4714212	
50	भक्तपुर	373931000	538463838	55317444	480904986		48283798	
51	ललितपुर	321189000	848414002	64179824	634416665	3209260	149817513	
52	गोटिखेल (ललितपुर)+	0						
53	मनाङ	1354000						
54	गोरखा	20830000	45508314	24546100	17274234	1809642	3687974	
55	सिर्दिवास (गोरखा)+	0						
56	लमजुङ	17795000	34898893	9592529	24800618	505746		
57	तनहुँ	44040000	89341733	23610799	65730933			
58	कास्की	177635000	742642129	50228892	546942837		255342273	
59	स्याङजा	25990000	33545374	17994034	14965901	626668		
60	वालिङ (स्याङजा)+	0						
61	गुल्मी	15327000	16411845	12821369	3590476	631163		
62	तानसेन (पाल्पा)	23224000	29363691	14435336	14928355			
63	रामपुर (पाल्पा)	0	6429327	2223267	420659			
64	अर्घखाँची	13055000	13847933	8654380	5194678	269832		
65	तौलिहवा (कपिलवस्तु)	55885000	61525511	25857444				
66	चन्द्रौटा (कपिलवस्तु)+							
67	नवलपरासी	66207000	130902040	17532070	99446551			
68	कावासोती	64494000	133350595	31461324	101889361	1573064		
69	भैरहवा (रूपन्देही)	168433000	579890095	51518644	393854276	2514366		
70	वुटवल (रूपन्देही)+	0						
71	म्याग्दी	12989000	13062479	8418744	4643735	420937		
72	मुस्ताङ	2415000	1411827	1270644	141182	63532		
73	वाग्लुङ	17213000	44265250	25172501.2	19092748.8	2666516.28		
74	र्वुतिवाङ (वाग्लुङ)	0						
75	पर्वत	13235000	23251548	10583648	9695182	600000		
76	रुकुम	9707000	16296794	8781001	975667	439048	6540126	
77	रोल्पा	9027000	16063160	10342832	4395222			
78	सल्यान	8720000	14802877	8940866	5862020	441915		
79	प्युठान	9310000	18550004	6756686	10829784	511000	4868967	
80	घोराही (दाङ)	66373000						
81	तुल्सीपुर (दाङ)	0	50849234	25530240	19570666	660000	5748328	
82	दैलेख	10296000	9237238	5450000	2471886			
83	जाजरकोट	5673000	9330046	8614812	957204		585778	
84	गुलरीया (बर्दिया)	32918000	56615521	17170329	21685848	766649	17759343	
85	राजापुर (बर्दिया)	0	4500682	4240132	260550		4240132	
86	बाँके	85992000	162103372	23605168	138498203			

l;= g++=	sfof{no	nlo	/lhi^«]zg	lh=lj=;=	/fhZjdf	lh=lj=;= af^ k|fKTf x'g] 5%	a+f*kmf+* afsL	s}lkmot
87	सुर्खेत	41931000	143735458	55120634	88614824	2756028.6		
88	मेहलकुना (सुर्खेत)	0	2232645	1436460	159608		636577	
89	हुम्ला	2101000						
90	डोल्पा	1971000						
91	मुगु	2220000						
92	जुम्ला	7173000	9024798	8082471	942326			
93	कालीकोट	4569000	4447112	6433064	752406	338582		
94	बझाङ	3985000	6129222	5516299	612922	275814		
95	अछाम	5329000	2722331	2205687	246020	110708	262123	
96	बाजुरा	2724000	1720149	1548134	172015			
97	डोटी	7741000	5490061	3750391	416711		198249	
98	कैलाली	61665000	101443820	28042221	75532926	1399811		
99	टीकापुर	50872000						
100	दार्चुला	3653000	4638905	4175014	463890	208750		
101	बैतडी	6468000	3961485	3655075	365508			
102	डडेल्धुरा	10344000	6993788	5689905	885153	175757		
103	महेन्द्रनगर (कञ्चननपुर	62896000	76807322	24268412	5254788	1370689		
104	वेलौरी (कञ्च नपुर+	0						

1.5 रजिष्ट्रेशन रकममा छुट पाउनेहरुको जिल्लागत विवरण

सि.नं.	छुट पाउने कार्यालय	महिला		दलित तथा जनजाति		सहिद परिवार		अपाङ्ग		अन्य		कुल जम्मा		कैफियत
		ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	
1	ताप्लेजुङ	1284020	1534225	35065	20400		18400			36385		1355470	1573025	
2	पाँचथर	1849589	0	56465	0	0	0	705	0	8384	0	19151430	0	
3	इलाम	2057466	3237592	64660	187645			3830	500	803564	88020	2929520	3513757	
4	चन्द्रगढी (झापा)											0	0	
5	दमक (झापा)													
6	तेह्रथुम	10189669		154869				2000		78355		1254193	0	
7	धनकुटा	1014530	1594758	18764	83007					6544	19174	2073122	3374704	
8	सुनसरी											0	0	प्राप्त नभएको
9	धरान (सुनसरी)+											0	0	
10	विराटनगर (मोरङ)	1107853	3730934									1107853	3730934	
11	वेलवारी (मोरङ)	5395505	19696074	21366	196221			1049		7000	19830	5424920	19912125	अस्पष्ट
12	रंगेली (मोरङ)+											0	0	
13	संखुवासभा													
14	चैनपुर	1699842		60777				10000		325825		2096444	0	
15	भोजपुर	3000484		54765				4700		303092		336304	0	
16	सोलुखुम्बु	1157080	230280	145820	92400					212274		1515174	322680	
17	ओखलढुंगा	1406873		972025				3500				2382398	0	
18	खोटाङ	4376026	3410000	112500	181000							5401026	3591000	
19	उदयपुर	583376	7332681	43599	175429			832		50	18920	627857	7527030	
20	कटारी (उदयपुर)+											0	0	
21	सिरहा	9860942		31510						1010		9893462	0	
22	लहान (सिरहा)											0	0	प्राप्त नभएको
23	राजविराज (सप्तरी)+											0	0	
24	कञ्च नपुर (सप्तरी)											0	0	
25	दोलखा	6654980		531696				52335		500868		7739879	0	
26	रामेछाप	2239885		80988				11000		10365		2342238	0	
27	सिन्धुली	1688207	3278734	150896	152386			3350		6477	26500	1848930	3457620	
28	धनुषा													
29	जलेश्वर (महोत्तरी)											0	0	प्राप्त नभएको
30	वर्दिवास(महोत्तरी)+											0	0	
31	मलंगवा (सर्लाही)	8777200	5840410									8777200	5840410	
32	हरिवन (सर्लाही)+											0	0	
33	चितवन											0	0	

सि.नं.	छुट पाउने कार्यालय	महिला		दलित तथा जनजाति		सहिद परिवार		अपाङ्ग		अन्य		कुल जम्मा		कैफियत
		ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	
34	मकवानपुर											0	0	
35	कलैया (बारा)													
36	सिमरा (वारा)+											0	0	
37	पर्सा											0	0	प्राप्त नभएको
	गौर (रौतहट)	12023402	7711208	8970				14256		86555	24945	12133183	7736153	
39	चन्दनिगाहपुर (रौतहट)+											0	0	
40	रसुवा	540051										540051	0	
41	नुवाकोट											0	0	
42	सिन्धुपाल्चोक	161500	123855	4850	1725					116500		282850	125580	
43	काभ्रेपलान्चोक	4006721	10853063	43322	135090		100	3500	5000	5500	6300	4059043	10999553	
44	धादिङ	3129598		19980						300		3149878	0	
45	डिल्लीवजार (काठमाडौं)	9616963	22435880	26465	396922				12000	4723	7090	9648157	22475742	
46	मनमैजू (काठमाडौं)		6157430		395770				73550		211550	0	6838300	
47	कलङ्की (काठमाडौं)													
48	चावहिल (काठमाडौं)	8286957	12707776	94043				28324		20785		8430247	12707776	
49	सांखु (काठमाडौं) +											0	0	
50	भक्तपुर													
51	ललितपुर	4899952	7685264									4899952	7685264	
52	गोटिखेल (ललितपुर) +											0	0	
53	मनाङ													
54	गोरखा	1084951	2497824	10778	201620					40470		2413808	5398882	
55	सिर्दिवास (गोरखा)+											0	0	
56	लमजुङ	5644853		230967				58351				5934171	0	
57	तनहुँ	4435266	7297585	835391	145821			2450	2500	30599	23308	5303706	8469214	
58	कास्की			201684								0	0	
59	स्याङजा*					0						201684	0	
60	वालिङ (स्याङजा)+											0	0	
61	गुल्मी	178554	367875	209755	31201							388309	399076	
62	तानसेन (पाल्पा)	802022	3535218	96657	239848			3000		12171		913850	3775066	
63	रामपुर (पाल्पा)+											0	0	
64	अर्घाखाँची													
65	तौलिहवा –													

सि.नं.	छुट पाउने कार्यालय	महिला		दलित तथा जनजाति		सहिद परिवार		अपाङ्ग		अन्य		कुल जम्मा		कैफियत
		ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	
	कपिलवस्तु													
66	चन्द्रौटा कपिलवस्तु+											0	0	
67	नवलपरासी			703573	1057855							703573	1057855	
68	कावासोती													
69	भैरहवा (रूपन्देही)	1768994	6800371	772060	2668958			1580	7270	485330	529606	1934464	7127445	
70	वुटवल (रूपन्देही)+											0	0	
71	म्याग्दी													
72	मुस्ताङ	12353		6000								12953	0	
73	वाग्लुङ	1232258	2888494	304352	383502					1006	16000	3087226	6559992	
74	वुँतिवाङ (वाग्लुङ)+											0	0	
75	पर्वत													
76	रुकुम	2237215		377215		1500		1094				2617024	0	
77	रोल्पा	1849113										1849113	0	
78	सल्यान													
79	प्युठान	2475500		373503				6580		2952		2858535	0	
80	घोराही (दाङ)	5310980	19355568	32355	138038			22325	20268	2870	1940	5368530	19533284	
81	तुल्सीपुर (दाङ)	1286322	2288497	30369	45388			250	17500			2633632	4687270	
82	दैलेख													
83	जाजरकोट	457469		105304				8900		1482		1555928	0	
84	गुलरीया (बर्दिया)													
85	राजापुर (बर्दिया)+											0	0	
86	बाँके													
87	सुर्खेत	3606798	7020056	10010	26100				2100		12220	7233616	1406632	
88	मेहलकुना (सुर्खेत)+											0	0	
89	हुम्ला	4497	15409	2404	12035					0	0	6901	16644	
90	डोल्पा	285690		129516				20435				435641	0	
91	मुगु													
92	जुम्ला	350055	788242	35005	125460			972				386032	913702	
93	कालीकोट	219467		57691				450				554766	0	
94	बझाङ	530303		106393				1250		191758		829704	0	
95	अछाम	86607	160843	38931	54795							125538	215638	
96	बाजुरा													
97	डोटी	164613	221130	15490	45538							180103	266648	
98	कैलाली	1579069	10963990									1579069	10963990	
99	टीकापुर													
100	दार्चुला	367992	336491	19589	14530				4450	7950	4500	395531	359971	
101	बैतडी	107929	143803	71577	9394			700		2385	13350	182691	166547	
102	डडेल्धुरा													
103	महेन्द्रनगर	1219334	8577873	3230	259249				10350	1120	1660	1244284	8803632	

सि.नं.	छुट पाउने कार्यालय	महिला		दलित तथा जनजाति		सहिद परिवार		अपाङ्ग		अन्य		कुल जम्मा		कैफियत
		ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	ग्रामिण	शहरी	
	(कञ्चनपुर)													
104	वेलौरी (कञ्चनपुर) +											0	0	
कूल जम्मा		128420	153425	35065	20400									

1.6 रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा छुट लिखतको जिल्लागत विवरण

सि.नं.	कार्यालय	महिला			दलित तथा जनजाति			सहिद परिवार			अपाङ्ग			अन्य			कूल पारित लिखत संख्या			कैफियत
		ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	
1	ताप्लेजुङ	556	658	1214	21	23	44	0	4	4	0	0	0	22	0	22		0	3739	
2	पाँचथर	840	422	1262	37	13	50			0	1		1	4	1	5	2768	1359	4127	
3	इलाम	1333	671	2004	39	20	59			0	5	1	6	49	1	50	4807	2295	7102	
4	चन्द्रगढी (झापा)			0			0			0			0			0			0	
5	दमक (झापा)	3534	3309	6843	43	37	80			0		2	2	3		3	10065	7854	17919	
6	तेह्रथुम	337	258	595	13	11	24			0			0	5	1	6	1326	860	2186	
7	धनकुटा	819	705	1524	26	31	57			0			0	2	2	4	2912	2991	5903	
8	सुनसरी			0			0			0			0			0			0	प्राप्त नभएको
9	धरान (सुनसरी)			0			0			0			0			0			0	
10	विराटनगर (मोरङ)	7737	4991	12728			0			0			0			0	17969	13210	31179	
11	वेलवारी (मोरङ)	4747	9532	14279	39	44	83			0	2		2	1	9	10	11659	21495	33154	
12	रंगेली (मोरङ)			0			0			0			0			0			0	
13	संखुवासभा			0			0			0			0			0			0	
14	चैनपुर	723		723	67		67			0	1		1	10		10	522	1548	2070	
15	भोजपुर	805	297	1102	33	14	47			0	1	1	2	541	9	550			0	
16	सोलुखुम्बु	407	81	488	69	15	84			0			0	8		8			0	
17	ओखलढुंगा	910		910	153		153			0	2		2			0	3596		3596	
18	खोटाङ			0			0			0			0			0	2811	608	3419	
19	उदयपुर	811	3139	3950	108	109	217			0	1		1	1	2	3	2597	5746	8343	
20	कटारी (उदयपुर)			0			0			0			0			0			0	
21	सिरहा			0			0			0			0			0			0	
22	लहान (सिरहा)			0			0			0			0			0			0	
23	राजविराज (सप्तरी)			0			0			0			0			0			0	
24	कञ्च नपुर (सप्तरी)			0			0			0			0			0			0	
25	दोलखा	2635		2635	220		220			0	10		10	113		113	2978		2978	
26	रामेछाप			0			0			0			0			0			0	
27	सिन्धुली	1035	863	1898	173	71	244			0	2		2	5	3	8	3888	2568	6456	
28	धनुषा			0			0			0			0			0			0	
29	जलेश्वर (महोत्तरी)			0			0			0			0			0			0	
30	वर्दिवास (महोत्तरी)			0			0			0			0			0			0	
31	मलगवा (सर्लाही)	7243	3101	10344			0			0			0			0	21083	7056	28139	
32	हरिवन (सर्लाही)			0			0			0			0			0			0	
33	चितवन	5084	1145	16229	296	464	760			0			0			0	5380	11609	16989	

सि.नं.	कार्यालय	महिला			दलित तथा जनजाति			सहिद परिवार			अपाङ्ग			अन्य			कूल पारित लिखत संख्या			कैफियत
		ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	
34	मकवानपुर	1399	416	5815	2	9	11			0			0			0	14407	1638	16045	
35	कलैया (बारा)			0			0			0			0			0			0	
36	सिमरा (बारा)			0			0			0			0			0			0	
37	पर्सा			0			0			0			0			0			0	
	गौर (रौतहट)	8071	1647	9718	9		9			0	9	1	10	66	7	73	8155	1655	9810	
39	चन्दनिगाहपुर (रौतहट)			0			0			0			0			0			0	
40	रसुवा	227		227			0			0			0			0			0	
41	नुवाकोट	771	438	1209	5	6	11			0			0	5	4	9	781	448	1229	
42	सिन्धुपाल्चोक	62	31	93	4	2	6			0			0	3		3	3769	1157	4926	
43	काभ्रेपलान्चोक	1455	1856	3311	22	26	48			0	1	1	2	3	7	10	6656	6534	13190	
44	धादिङ	1112	545	1657	4		4			0			0	1		1	5329	3223	8552	
45	डिल्लीवजार (काठमाडौं)	3256	5482	8738	10	11	21			0		1	1	2	4	6	24234	15950	40184	
46	मनमैजू (काठमाडौं)		1643	1643		36	36			0		3	3		13	13		2997	2997	
47	कलङ्की (काठमाडौं)			0			0			0			0			0			0	
48	चावहिल (काठमाडौं)	5694	6959	12653			0			0	3	4	7	8	62	70	13981	15061	29042	
49	सांखु (काठमाडौं)			0			0			0			0			0			0	
50	भक्तपुर			0			0			0			0			0			0	
51	ललितपुर			0			0			0			0			0	14627	13185	27812	
52	गोटिखेल (ललितपुर)			0			0			0			0			0			0	
53	मनाङ			0			0			0			0			0			0	
54	गोरखा	936	733	1669	198	86	284			0			0	18		18	3089	1555	4644	
55	सिर्दिवास (गोरखा)			0			0			0			0			0			0	
56	लमजुङ	794	615	1409	42	30	72			0	12	2	14			0	3295	2564	5859	
57	तनहुँ	1545	1730	3275	491	470	961			0	1	1	2	26	11	37	6398	7605	14003	
58	कास्की			0			0			0			0			0			0	
59	स्याङजा			0			0			0			0			0			0	
60	वालिङ (स्याङजा)			0			0			0			0			0			0	
61	गुल्मी	954	980	1934	320	26	346			0			0			0	1274	1006	2280	
62	तानसेन (पाल्पा)	742	911	1653	150	81	231			0	1	1	2	3		3	2621	2906	5527	
63	रामपुर (पाल्पा)			0			0			0			0			0			1399	
64	अर्घखाँची			0			0			0			0			0	2184	1501	3685	
65	तौलिहवा (कपिलवस्तु)			0			0			0			0			0			0	
66	चन्द्रौटा (कपिलवस्तु)			0			0			0			0			0			0	

सि.नं.	कार्यालय	महिला			दलित तथा जनजाति			सहिद परिवार			अपाङ्ग			अन्य			कूल पारित लिखत संख्या			कैफियत
		ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	
67	नवलपरासी	3540	2916	6456			0			0			0			0	12851	7260	20111	
68	कावासोती			0			0			0			0			0			16808	
69	भैरहवा (रूपन्देही)	4826	17956	22782	407	983	1390			0	1	9	10	79	104	183	5313	16052	21365	
70	वुटवल (रूपन्देही)			0			0			0			0			0			0	
71	म्याग्दी	245	143	388	86	44	130			0			0			0	1085	957	2042	
72	मुस्ताङ	27		27	1		1			0			0			0	178		178	
73	वाग्लुङ	745	313	1058	221	28	249			0			0	19	1	20	2808	1233	4041	
74	वुर्तिवाङ (वाग्लुङ)			0			0			0			0			0			0	
75	पर्वत			0			0			0			0			0			3455	
76	रुकुम	1556		1556	493		493	1		1	3		3			0	390	4633	5023	
77	रोल्पा	145		145			0			0			0			0	145		145	
78	सल्यान	1004	440	1444	303	76	379			0			0			0	4176	1242	5418	
79	प्युठान	1432		1432	348		348			0	2		2	2		2	3790		3790	
80	घोराही (दाङ)	3567	5750	9317	14	32	46			0	15	10	25	4	5	9	3600	5797	9397	
81	तुल्सीपुर (दाङ)	626	1133	1759	15	9	24			0	1	2	3			0	2244	2271	4515	
82	दैलेख			0			0			0			0			0			0	
83	जाजरकोट	440		440	281		281			0	1		1	2		2	2385		2385	
84	गुलरीया (बर्दिया)			0			0			0			0			0			0	
85	राजापुर (बर्दिया)			0			0			0			0			0			0	
86	बाँके			0			0			0			0			0	12702	10101	22803	
87	सुर्खेत	679	3899	4578		4	4			0		1	1		1	1	2006	6088	8094	
88	मेहलकुना (सुर्खेत)			0			0			0			0			0			0	
89	हुम्ला	4	58	62	5	8	13			0			0	0	0	0	157	130	287	
90	डोल्पा	74		74	61		61			0	4		4			0	293		293	
91	मुगु			0			0			0			0			0			0	
92	जुम्ला	233	211	444	84	38	122			0	2	1	3			0			0	
93	कालीकोट	140		140	148		148			0	1		1			0	1020		1020	
94	बझाङ	175	74	249	64	13	77			0	1		1	12	31	43	993	260	1253	
95	अछाम	231	154	385	92		92			0			0			0	641	372	1013	
96	बाजुरा	77	21	98	80	4	84			0			0	2	1	3	417	113	530	
97	डोटी	154	99	253	60	16	76			0			0			0	214	115	329	
98	कैलाली	3330	5333	8663			0			0			0			0			0	
99	टीकापुर	773	967	1740	2	7	9			0	2	1	3	4	3	7	781	978	1759	
100	दार्चुला	144	69	213	12	7	19			0		2	2	7		7	738	109	847	
101	बैतडी	104	29	133	100	10	110			0	2		2	5	2	7	211	41	252	
102	डडेल्धुरा	65	140	205	3	1	4			0		1	1			0	68	142	210	
103	महेन्द्रनगर (कञ्चननपुर	594	1490	2084	16	65	81			0	1		1	1		1	1677	3578	5255	
104	वेलौरी (कञ्च नपुर			0			0			0			0			0			0	

1.7 मालपोत कार्यालयहरु भवन तथा जग्गा सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	कार्यालय	जग्गाको विवरण				भवन						कैफियत
		कि.नं.	क्षेत्रफल			कार्यालय			आवास		पर्याप्त / अपर्याप्त	
			रोपनी	विगाहा	वर्ग मीटर	कम्पाउण्ड	तला/कोठा संख्या	बनेको साल	तला / कोठा	बनेको साल		
1	ताप्लेजुङ	1128	0-5-0-0									
2	पाँचथर	645, 171	3-3-0-2			xfn lgdf{0fflwg						
3	इलाम	94, 371, 770, 28					2 tnf 12 sf]&f	1990 भन्दा अगाडि	2 tnf 5 sf]&f	2010		
4	चन्द्रगढी (झापा)	861, 848	0-10-0-0, 0-6-0, 0-4-0						2 भवन			
5	दमक (झापा)	5448										
6	तेह्रथुम*	346,351,221,222,287,945	0-12-9-0									k'/fgf] b/jf/df a;]sf] hL)f{
7	धनकुटा	721, 1664, 1078	2-11-0-0, 0-9-0-0, 3-15-0-0				2 tnf 14 sf]&f	4136	2 tnf 8 sf]&f			ç'sÐksf sf/f lfltu|:t ePO{ k"g{lgdf)f ug{'kg]{
8	सुनसरी	1127, 1122, 1125, 1119		0-6-11			3 tnf 17 sf]&f		1 tnf 2 sf]&f			
9	धरान (सुनसरी)+											
10	विराटनगर (मोरङ)	14,65,127			134, 1118, 2031		3 tnf ३३ कोठा 3 तला ८ कोठा	2006, 2008				
11	वेलवारी (मोरङ)	1041	0-10-0									lgdf{0fflwg
12	रंगेली (मोरङ)+											
13	संखुवासभा*	1849,1858			4520		एकतले सोह्र कोठा		भुईंतला			hL)F{ ejg
14	चैनपुर*	731,			763		दुईतला चौध कोठा	2069	पाँच कोठा	2069		gof ejg
15	भोजपुर	2009, 2007	0-8-0-0, 3-0-0-0				3 tnf 24 sf]&f	2064				
16	सोलुखुम्बु	1204			763			2066				
17	ओखलढुंगा	83	10-8-0-1				2 tnf 9 sf]&f	2061	2 tnf 5 sf]&f	2070		
18	खोटाङ	1060	25-2-2-1				2 tnf 17 sf]&f	2066				
19	उदयपुर	83, 91, 82, 90	0-8-3-0, 0-5-18-0, 0-5-3-0, 0-2-12-0				2 tnf 19 sf]&f	2069	2 tnf 19 sf]&f	2069		
20	कटारी (उदयपुर)+											
21	सिरहा											
22	लहान (सिरहा)	422	0-10-0									
23	राजविराज (सप्तरी)											
24	कञ्चसनपुर (सप्तरी)											
25	दोलखा*	2550,2561,2562			1345, 0385, 0528		2 tnf 14 कोठा					gof ejg
26	रामेछाप		16-11-2-1 1/2									
27	सिन्धुली	6/छ-251, 296	0-5-15-1				3 tnf 16 sf]&f	2071		2071		

सि.नं.	कार्यालय	जग्गाको विवरण				भवन						कैफियत
		कि.नं.	क्षेत्रफल			कार्यालय			आवास		पर्याप्त / अपर्याप्त	
			रोपनी	विगाहा	वर्ग मीटर	कम्पाउण्ड	तला/कोठा संख्या	बनेको साल	तला / कोठा	बनेको साल		
28	धनुषा	117		1-6-2			3 tnf 14 sf]&f	2061				gof ejg
	जलेश्वर (महोत्तरी)	139, 269		0-3-18-5, 0-6-10			13		2 tला 5 sf]&f	1998		
29	वर्दिवास (महोत्तरी)											
30	मलगवा (सर्लाही)	41										
31	हरिवन (सर्लाही)+											
32	चितवन	198, 14		0-10-10, 1-7-15 1/4			2 tnf 12 sf]&f		2 घर	2060		
33	मकवानपुर*	561,751		0-12-12, 0-6-9			३ tnf 18 sf]&f	2058	४ sf]&f	2019		gof ejg
34	कलैया (बारा)											
35	सिमरा (वारा)											
36	पर्सा*	106		0-6-2			2 tnf 27 sf]&f					gof ejg
37	गौर (रौतहट)	813										
38	चन्दनिगाहपुर (रौतहट)+											
39	रसुवा	330	3-13-0-2				1 tnf 23 sf]&f	2028				e'SsDkn] k")f{ lflt
40	नुवाकोट*	826,866,868,744,747	3-7-2-3				2 tnf 12 sf]&f	2067				gof ejg
41	सिन्धुपाल्चोक	8क 483	3-7-2-1				20 कोठा					जिर्ण
42	काभ्रेपलान्चोक*	843,	3-7-2-1									gof ejg
43	धादिङ	109, 20	3-2-0-0, 4-0-0-0				1 tnf 23 sf]&f	2055				
44	डिल्लीवजार (काठमाडौं)	3.0163+19						2066				
45	मनमैजू (काठमाडौं+											
46	कलङ्की (काठमाडौं*	312,382,384,386,388,392,394,396			971.2			2070				gof ejg
47	चावहिल (काठमाडौं)	334, 236	2-5-0-0, 1-2-0-0									
48	सांखु (काठमाडौं+											
49	भक्तपुर	37	1-12-0-0					2070				
50	ललितपुर	545, 575, 577	1-7-3-0				३ तला २० कोठा	2062				
51	गोटिखेल (ललितपुर)+											
52	मनाङ											
53	गोरखा	1567, 1565, 1563, 1561, 1559	2-0-0-0				24	2070				

सि.नं.	कार्यालय	जग्गाको विवरण				भवन						कैफियत
		कि.नं.	क्षेत्रफल			कार्यालय			आवास		पर्याप्त / अपर्याप्त	
			रोपनी	विगाहा	वर्ग मीटर	कम्पाउण्ड	तला/कोठा संख्या	बनेको साल	तला / कोठा	बनेको साल		
54	सिर्दिवास (गोरखा)+											
55	लमजुङ	2076	2-6-3-0				2 tnf 13 sf]&f	2028				
56	तनहुँ*	327,459	0-1-2-0, 2-4-0-0				4 sf]&f		3 tnf 5 sf]&f			hL)f{ / Ifltu|:t
57	कास्की	2173, 2175, 2181, 2177, 2190, 2266, 2282, 2205, 2208, 2211, 2214, 2235	5-1-1-3				12145	2036, 2055, 2064				
58	स्याङजा	2916	2-0-0-2				42081	2060	42009		अपर्याप्त	
59	वालिङ (स्याङजा)+	4066, 4068	1-4-0-0									
60	गुल्मी*	85,1021,1023	2-15-1-3 0-7-0-0 0-14-0-0				3 tnf 15 sf]&f	2064				gof ejg
61	तानसेन (पाल्पा)											आफ्नो जग्गा र भवन नभएको
62	रामपुर (पाल्पा)+											
63	अर्घाखाँची	5039, 5058			125, 285, 181		tnf 2 sf]&f 17	2062				
64	तौलिहवा (कपिलवस्तु											
65	चन्द्रौटा (कपिलवस्तु +											
66	नवलपरासी	106,499,72		0-5-16			2 tnf 8 sf]&f		17 sf]&f	2063		ejg hL)f{
67	कावासोती*	214,475,476		0-11-17								
68	भैरहवा (रूपन्देही)	1936										
69	वुटवल (रूपन्देही)+											
70	म्याग्दी	597	3-2-1-1				3 tnf 19 sf]]&f	2066				
71	मुस्ताङ*	95,213	6-3-2-0 2-0-1-2						8			
	वाग्लुङ	2782	2-12-0-0				3 tnf 22 sf]]&f	2059				
72	र्वुतिवाङ (वाग्लुङ)+											
73	पर्वत	526, 513	9-9-1-3				3 tnf 17 sf]]&f	2070	4 sf]]&f			
74	रुकुम	3746			800							
75	रोल्पा*	698,766			1660							
76	सल्यान	314	1.3-0-0						4 sf]&f			
77	प्युठान	314						2070		2058		
78	घोराही (दाङ)							2058				
79	ताप्लेजुङ	1128	0-5-0-0									
80	पाँचथर	645, 171	3-3-0-2			xfn lgdf{0fflwg			xfn lgdf{0fflwg			

सि.नं.	कार्यालय	जग्गाको विवरण				भवन						कैफियत
		कि.नं.	क्षेत्रफल			कार्यालय			आवास		पर्याप्त / अपर्याप्त	
			रोपनी	विगाहा	वर्ग मीटर	कम्पाउण्ड	तला/कोठा संख्या	बनेको साल	तला / कोठा	बनेको साल		
81	तुल्सीपुर (दाङ)+											
	दैलेख*	225,174,233,154,258			2378.75		2 tnf 8 sf]]&f	1990	3 tnf			
82	जाजरकोट	1034, 1036, 1054	0-9-2-0, 1-0-0-0, 0-6-2-0									
83	गुलरीया (बर्दिया)	445		0-10-0					tnf 2 sf]&f 7			
84	राजापुर (बर्दिया)+											आफ्नो जग्गा र भवन नभएको
85	बाँके	1, 2	0-8-8									
86	सुर्खेत		2-13-1-0				tnf 2 sf]&f 19, 1 Tfn] 1 sf]&f	2037, 2070	tnf 1 sf]&f 11			
87	मेहलकुना (सुर्खेत)+											
89	हुम्ला	10, 11			218.75, 301.25		tnf 1 sf]&f 11			2068		
90	डोल्पा											
91	मुगु											
92	जुम्ला											आफ्नो जग्गा र भवन नभएको
93	कालीकोट	978			4461		tnf ३ कोठा ११	2067 /068				
94	बझाङ	229			815							निर्माणाधिन
95	अछाम*		2				2 tnf 12 sf]]&f	2065				
96	बाजुरा											
97	डोटी	815						2059		2065		
98	कैलाली	48, 131	2-4-5-0					2067		2067		
99	टीकापुर	627			1900							
100	दार्चुला	1376	3-2-2-2									
101	बैतडी	138			605		tnf 2 sf]&f 13	2052				
102	डडेल्धुरा	70	1-13-2-1				sf]&f 10					
103	महेन्द्रनगर (कञ्चननपुर	1120			1768							निर्माणाधिन
104	वेलौरी (कञ्च नपुर) +											

1.8 मोही सम्बन्धी विवरण

भूमिसुधार कार्यालय	मोही कायम			मोही नामसारी			मोही बेदखली			संशोधन			तेरोमेरो			मोही प्रमाण पत्र पाउँ		
	यो वर्ष सम्मको	यो वर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	यो वर्ष सम्मको	यो वर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	यो वर्ष सम्मको	यो वर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	यो वर्ष सम्मको	यो वर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	यो वर्ष सम्मको	यो वर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	यो वर्ष सम्मको	यो वर्षको फर्छ्यौट	बाँकी
भू.सु.का. झापा			0			0			0			0			0			0
भू.सु.का. मोरङ			0			0			0			0			0			0
भू.सु.का. सुनसरी			0	386	123	263	57	16	41	17	6	11			0	14	7	7
भू.सु.का. सप्तरी			0			0			0			0			0			0
भू.सु.का. सिराहा			0			0			0			0			0			0
भू.सु.का. धनुषा	12	12	0	321	92	229	10		10	4	1	3	1		1	97	12	85
भू.सु.का. महोत्तरी			0	210	25	185	26	4	22	51	10	41			0	38	8	30
भू.सु.का. सर्लाही			0	571	266	305	32	7	25			0			0	33	4	29
भू.सु.का. रौतहट			0	829	343	486	53	37	16	8	1	7			0	17	12	5
भू.सु.का. बारा			0			0			0			0			0			0
भू.सु.का. पर्सा			0			0			0			0			0			0
भू.सु.का. भक्तपुर	4		4	642	396	246	2		2			0			0	2		2
भू.सु.का. काठमाण्डौ	7	4	3	319	174	145	2		2			0			0	6	3	3
भू.सु.का. ललितपुर	3		3	296	220	76	2		2			0	1		1			0
भू.सु.का. नवलपरासी	5		5	16	4	12	2		2	2		2			0			0
भू.सु.का. कपिलवस्तु			0	68	47	21			0			0			0	2	2	0
भू.सु.का. दाङ	52	16	36	238	90	148	28	19	9	1		1	1		1			0
भू.सु.का. बाँके			0			0			0			0			0			0
भू.सु.का. बर्दिया			0	418	225	193	34	6	28			0			0			0
भू.सु.का. कैलाली			0			0			0			0			0			0
भू.सु.का. कञ्चलनपुर			0	2	2	0			0			0			0			0
जम्मा	83	32	51	4316	2007	2309	248	89	159	83	18	65	3	0	3	209	48	161

भूमिसुधार कार्यालय	मोही निश्कासन			विगो भराई पाउँ			मोही हदबन्दी छानविन			अन्य			कूल		
	यो बर्ष सम्मको	यो बर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	यो बर्ष सम्मको	यो बर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	यो बर्ष सम्मको	यो बर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	यो बर्ष सम्मको	यो बर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	यो बर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	यो बर्ष सम्मको
झापा			0			0			0			0	0	0	0
मोरङ			0			0			0			0	0	0	0
सुनसरी	34	15	19	2		2	3	1	2			0	513	168	345
सप्तरी			0			0			0			0	0	0	0
सिराहा			0			0			0			0	0	0	0
धनुषा	284	108	176	3		3			0	45	17	28	777	242	535
महोत्तरी	57	9	48			0			0			0	382	56	326
सर्लाही	36	22	14	5	1	4			0	30	10	20	707	310	397
रौतहट	182	70	112	6	2	4	2	2	0	29	25	4	1126	492	634
बारा			0			0			0			0	0	0	0
पर्सा			0			0			0			0	0	0	0
भक्तपुर	50	5	45			0			0			0	700	401	299
काठमाडौं	44	5	39			0			0	49	2	47	427	188	239
ललितपुर	9	2	7			0	1	1	0			0	312	223	89
नवलपरासी	12	1	11			0			0	2	1	1	39	6	33
कपिलबस्तु	9	6	3	1		1			0			0	80	55	25
दाङ	24	13	11			0	2		2	1		1	347	138	209
बाँके			0			0			0			0	0	0	0
बर्दिया	11	7	4			0	9	2	7			0	472	240	232
कैलाली			0			0			0			0	0	0	0
कञ्च नपुर			0			0			0			0	2	2	0
जम्मा	**752**	**263**	**489**	**17**	**3**	**14**	**17**	**6**	**11**	**156**	**55**	**101**	**5884**	**2521**	**3363**

1.9 द्वैध नियन्त्रण सम्बन्धी विवरण

कार्यालय	मोहीको निवेदन			ज.ध.को निवेदन			संयुक्त निवेदन			कूल		
	यो बर्ष सम्मको	यो बर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	यो बर्ष सम्मको	यो बर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	यो बर्ष सम्मको	यो बर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	यो बर्ष सम्मको	यो बर्षको फर्छ्यौट	बाँकी
झापा			0			0			0	0	0	0
मोरङ			0			0			0	0	0	0
सुनसरी			0			0			0	0	0	0
सप्तरी			0			0			0	0	0	0
सिराहा			0			0			0	0	0	0
धनुषा	145	35	110	347	189	158	28	9	19	520	233	287
महोत्तरी	676		676	207		207	13		13	896	0	896
सर्लाही	38		38	34		34	1		1	73	0	73
रौतहट			0			0	169	79	90	169	79	90
बारा			0			0			0	0	0	0
पर्सा			0			0			0	0	0	0
भक्तपुर			0			0			0	0	0	0
काठमाण्डौं	12		12	91		91			0	103	0	103
ललितपुर			0			0	18		18	18	0	18
नवलपरासी	1		1	1	1	0			0	2	1	1
कपिलबस्तु	1124		1124	1824		1824	1686		1686	4634	0	4634
दाङ	501	61	440	37	9	28	387	17	370	925	87	838
बाँके			0			0			0	0	0	0
बर्दिया	639	35	604	9		9			0	648	35	613
कैलाली			0			0			0	0	0	0
कन्चनपुर			0			0			0	0	0	0
जम्मा	3136	131	3005	2550	199	2351	2302	105	2197	7988	435	7553

1.10 मोही सम्बन्धी खुद अभिलेखको विवरण

कार्यालय	कायम रहन आएको मोही संख्या			मोही लागेको जग्गाको क्षेत्रफल			मोही लगतकट्टा भएको जग्गाको क्षेत्रफल			कैफियत
	यो बर्ष सम्मको	यो बर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	यो बर्षसम्मको	यो बर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	यो बर्ष सम्मको	यो बर्षको फर्छ्यौट	बाँकी	
झापा			०							
मोरङ			०							
सुनसरी			०							
सप्तरी			०							
सिराहा			०							
धनुषा			०							
महोत्तरी			०							
सर्लाही			०							
रौतहट			०							
बारा			०		\					
पर्सा			०							
भक्तपुर			०							
काठमाडौं			०							
ललितपुर	८३०८	८३२	७४७६	१३२६३.१५.०.२	१७८७.१.०.०	११४७६१४०.२				
नवलपरासी	२१६७		२१६७	३४८.१६.२ १/२		३४८.१६.२ १/२	१०.३.१९ १/२		१०.३.१९ १/२	
कपिलबस्तु			०							
दाङ	६८११		६८११	५५३२.०.५ १/४			१४३२६१२०			
बांके			0							
बर्दिया	३५०१		३५०१	५३०५.१.१०		५३०५.१.१०				
कैलाली			0							
कञ्च नपुर	४३१		४३१							
जम्माः	२१२१८	८३२	२०३८६							

1.11 मुद्दा फर्छ्यौट सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	विवरण	यो बर्ष परेको मुद्दा संख्या	यो बर्षको फर्छ्यौट	बांकी	कैफियत
1	मोही कायम	83	32	51	
2	मोही नामसारी	4316	2007	2309	
3	मोही बेदखली	248	89	159	
4	संसोधन	83	18	65	
5	तेरोमेरो	3	0	3	
6	मोही प्रमाणपत्र पाउँ	209	48	161	
7	कुत वाली दिलाई मोही निष्कासन	752	263	489	
8	विगो भराई पाउँ	17	3	14	
9	मोही हदबन्दी छानविन	17	6	11	
10	अन्य	156	55	101	
	(क) जम्मा	**5884**	**2521**	**3363**	
11	मोही लगतकट्टा	0			
	१. छोडपत्र	1115	963	152	
	२. जग्गा छोडेर भागेको/वेपत्ता भएको	1367	145	1222	
	३. एकासंगोल परिवारभित्र	4227	3316	911	
	४. मोहीको हकदार नभई	351	156	195	
	५. मिलापत्र	11	11	0	
	६. अदालतको फैसला	31	7	24	
	७. २६क अनुसारको दा.खा.	0	0	0	
	८. निष्काशन भएका	3	1	2	
	९. जग्गा जोत्न छाडेको	732	539	193	
	१०. अन्य	403	162	241	
	(ख) जम्मा	**8240**	**5300**	**2940**	
12	द्वैध नियन्त्रण सम्बन्धी				
	१. मोहीको निवेदन	3136	131	3005	
	२. ज.ध.को निवेदन	2550	198	2352	
	३. संयुक्त निवेदन	2302	105	2197	
	(ग) जम्मा	**7988**	434	**7554**	
	कूल मुद्दा (क+ख+ग)	**22112**	**8255**	**13857**	
13	दफा ११ अन्तरगत मोही लगतकट्टा भएको जग्गाको क्षेत्रफल				
14	मोही सम्बन्धी खुद अभिलेख				
	१. कायम रहन आएको मोही	21218	832	20386	
	२. मोही लागेको जग्गाको क्षेत्रफल				

	१५. बांडफांड भएको जग्गा तथा रकमको विवरण	**रोपनी**			**वर्ग मिटर**		
		गत वर्ष सम्मको	**यो वर्षको**	**यो वर्ष सम्मको जम्मा**	**यो वर्षको**	**गत वर्ष सम्मको**	
1	ज.ध.ले पाएको जग्गा						
2	मोहीले पाएको जग्गा						
	जम्मा						
3	मोहीले पाएको रकम रु.	22112941	56337862	78450803			
4	ज.ध.ले पाएको रकम रु.	28740659	161604098	190344757			
	जम्मा	**50853600**	**217941960**	**268795560**			

2. नापी विभाग अन्तर्गत

2.1 जिल्लागत फिल्ड बुक उतार, क्षेत्रफल चेक, रेखाङ्कन र कित्ताकाटको संख्यात्मक विवरण

क्र.सं.	जिल्लाको नाम नापी कार्यालय	फिल्ड बुक उतार संख्या	क्षेत्रफल चेक जाँच संख्या	रेखाकंनमा खटिएको संख्या	कित्ता काट संख्या
१	ईलाम	395	80	123	3075
२	पाँचथर फिदिम	९१	१५	१७	११०९
३	ताप्लेजुङ्	227	18	70	1235
४	चन्द्रगढी, झापा	२२८४	२४६	१८२०	१५०४३
५	दमक, झापा	2318	96	450	6281
६	भोजपुर	२३०	२	१०	२८६८
७	धनकुटा	११२	२१	२५०	१४१०
८	तेह्रथुम	२०१	१	१७	७८९
९	विराटनगर,मोरङ	८२३१	३१	२९६	७२२८
१०	वेलवारी मोरङ	७९४	२४५	९४७	२२६८६
११	सुनसरी	3718	534	731	34288
१२	सोलुखुम्वु	३३९	१२	२१	८२२
१३	ओखलढुंगा	१२	१३	९	३९०९
१४	खोटाङ्ग	३०९३	११	११	८४९
१५	सप्तरी	२९८१	४५३	२४६	२३४१५
१६	उदयपुर	३४०	४०	२२७	७८८५
१७	सिरहा	१५०९	३०५	१९१	५५७१
१८	लहान	२५२१	९९	१४५२१	४९६५
१९	संखुवासभा	१७१०	-	१३	१९५८
२०	चैनपुर				
२१	डिल्लीबजार	१२४३	५७	५२५	२९०३
२२	कलंकी	१८०९	२२	३६	१७६८
२३	चावहिल	१०३७	७९	३७९	१२१३१
२४	ललितपुर	*४९४३*	१८	८०३	९६३८
२५	भक्तपुर	१३६४७	१५५	१९३	१०९०२
२६	नुवाकोट	356	७	68	2301

क्र.सं.	जिल्लाको नाम नापी कार्यालय	फिल्ड बुक उतार संख्या	क्षेत्रफल चेक जाँच संख्या	रेखाकंनमा खटिएको संख्या	कित्ता काट संख्या
२७	धादिङ	६०	४४	१६५	१५८७
२८	रसुवा	-	4	6	423
२९	काभ्रे	२४१३	४८	२८४	१०३७४
३०	सिन्धुपाल्चोक	५४९	५०	६८	१६३२
३१	दोलखा	७०६	२९	६०	६७२६
३२	रामेछाप	१२८	३१९	११७	१४१५
३३	सिन्धुली	२५	१७३	९७	२६२१
३४	बारा	३३४८७	४८०	२२७५	४४१५४
३५	पर्सा	१२५८५	९३	६४१	९८५९
३६	रौतहट	१३७६२	१५७	९७	५३५७
३७	सर्लाही	५८४२	२९५		११५१०
३८	मकवानपुर	७५३	१२२	९१०	१०३८५
३९	महोत्तरी	३१४५	१९३	५३	१६०७०
४०	धनुषा	५८८५	१६०	१५९	२२७४५
४१	चितवन	331	150	864	8537
४२	अर्घाखाँची	-	-	-	-
४३	वाग्लुङ	४८	५	४२	९११ र २५५
४४	गोरखा	२५०	१७	२१०	८७६५
४५	गुल्मी	८१	९	५०	२३१०
४६	कपिलवस्तु	२३६८	३१२	११०४	१६४५५
४७	कास्की	७२८	७२	१७१	६६०८
४८	नवलपरासी				
४९	कावासोती	८४८	८०	५१८	६४८७
५०	लमजुङ	190	18	27	4692
५१	मनाङ	-	-	-	123
५२	मुस्ताङ	४	३	५	२२
५३	म्याग्दी	४६१	३१	११	१९५१
५४	पाल्पा	1	२०	८३	२४१८
५५	पर्वत	२६५	१५	३६	११२९

क्र.सं.	जिल्लाको नाम नापी कार्यालय	फिल्ड बुक उतार संख्या	क्षेत्रफल चेक जाँच संख्या	रेखाकंनमा खटिएको संख्या	कित्ता काट संख्या
५६	रुपन्देही	९४५	१८२	३८३	१०५१४
५७	स्याङ्जा	११६९	२०	४७	५४६४
५८	तनहूँ	३४५	१९	२७७	७८८५
५९	वाँके	१०२६०	९५	८३२१	२७५७५
६०	वर्दिया	१८४१	१३९	१३९	६१७०
६१	दैलेख	200	-	-	1558
६२	दाङ	३९८	३४२	१४३	१५९२
६३	डोल्पा	४	४१	८९	१९०
६४	हुम्ला	१	-	-	७५
६५	जुम्ला	४७७	३४	×	१५६५
६६	कालिकोट	१८०	५	-	९२१
६७	मुगु	२२००	२८२	३६४	९८७५
६८	प्यूठान	35	15	34	1887
६९	रोल्पा	२३	-	२४	३८०६
७०	रुकुम	३४७	३३	२०	२९६१
७१	सल्यान	१३७	२५	९६	७८८१
७२	सुर्खेत	९	७	२२	१०७३
७३	जाजरकोट	५१	५	-	१९७८२९
७४	अछाम	द्दन्दको क्रममा संपुर्ण भूमिलगत नष्ट भएकोले बिबरण संलग्न नरहेको।			
७५	वैतडी	245	2	12	2851
७६	वझाङ	९३८	९	-	२२६५
७७	वाजुरा	24	15	4	१८1
७८	डडेलधुरा	१०	५	२०	२०९५
७९	दार्चुला	295	2	18	706
८०	डोटी	४५	८	१०	७४५
८१	कञ्च नपुर	७८५१	९१	१५७	३३८५
८२	कैलाली धनगढी	165	55	115	5779
८३	टिकापुर	३५४८	-	७७	१७१४

2.2 जग्गा र भवन सम्बन्धी विवरण

क्र.सं	जिल्ला नापी कार्यालय	जग्गाको विवरण (क्षेत्रफल बर्ग मि.)	भबनको विवरण	कैफियत
१	ईलाम	भएको (540.53)	निर्माणधीन	
२	पाँचथर फिदिम	नभएको	नभएको	
३	ताप्लेजुङ्	भएको (1017.48)	भएको	बस्न नमिल्ने
४	चन्द्रगढी, झापा	भएको, (८३२.३५)	निर्माणधीन	
५	दमक, झापा	भएको, (०-२-० क.)	निर्माणधीन	
६	भोजपुर	भएको, (1204.28)	भएको	
७	धनकुटा	भएको(3052.42)	भएको	
८	तेह्रथुम	भएको, (508.74), (254.37)	नभएको	
९	विराटनगर, मोरङ	भएको, (०-१-० क.)	भएको	
१०	वेलवारी मोरङ	नभएको	नभएको	
११	सुनसरी	भएको,(०-४-१० क.)	भएको	
१२	सोलुखुम्वु	भएको, (५४०)	भएको	
१३	ओखलढुंगा	भएको, (190.78)	नभएको	घर बनाउन अनुपयुक्त जग्गा रहेको
१४	खोटाङ्ग	(254.37)	नभएको	
१५	सप्तरी	नभएको	नभएको	
१६	उदयपुर	भएको, (०-७-६ क.)	भएको	
१७	सिरहा	भएको, (०-१-९ क.)	भएको	
१८	लहान	भएको, (०-७-० क.)	नभएको	
१९	संखुवासभा	नभएको	नभएको	
२०	चैनपुर	भएको, (१०५०)	भएको	
२१	डिल्लीबजार	नभएको	नभएको	
२२	कलंकी	भएको,(११९४)	भएको	
२३	चावहिल	भएको,(३-७-०-० रो.)	निर्माणाधिन	
२४	ललितपुर	भएको,(२-६-३-० रो.)	भएको	
२५	भक्तपुर	भएको (१-४-०-० रो.)	निर्माणाधिन	
२६	नुवाकोट	भएको,(१-०-०-० रो.)	निर्माणाधिन	
२७	धादिङ	भएको (३-०-०-० रो.)	भएको	
२८	रसुवा	भएको, (३-०-०-० रो.)	नभएको	
२९	काभ्रे	भएको, (२-०-०-० रो.)	निर्माणाधिन	

क्र.सं	जिल्ला नापी कार्यालय	जग्गाको विवरण (क्षेत्रफल बर्ग मि.)	भबनको विवरण	कैफियत
३०	सिन्धुपाल्चोक	भएको, (३-०-०-० रो.)	भएको	
३१	दोलखा	भएको (१७२८)	निर्माणाधिन	
३२	रामेछाप	भएको (9-1-2-1.5 रो.)	नभएको	
३३	सिन्धुली	भएको,(०-१०-१८.२ रो.)	नभएको	
३४	बारा	भएको,(०-१-४-८ क.)	निर्माणाधिन	
३५	पर्सा	नभएको	नभएको	
३६	रौतहट	नभएको	भएको	
३७	सर्लाही	नभएको	भएको	
३८	मकवानपुर	भएको (6 क. 9 धुर)	निर्माणाधिन	
३९	महोत्तरी	भएको,(1.5 क.)	नभएको	
४०	धनुषा	भएको	निर्माणाधिन	
४१	चितवन	नभएको	भएको	
४२	अर्घाखाँची	भएको, (३६०)	भएको	
४३	वाग्लुङ	भएको,(२-४-०-० रो.)	भएको	
४४	गोरखा	नभएको	नभएको	
४५	गुल्मी	भएको, (१-०-०-० रो.)	नभएको	
४६	कपिलवस्तु	भएको (3 क.)	निर्माणाधिन	
४७	कास्की	भएको, (१०२०).	भएको	
४८	नवलपरासी	भएको,(2 क.)	नभएको	
४९	कावासोती	भएको,(5 क.)	बोलपत्र आह्वान गरिएको	
५०	लमजुङ	भएको (१-०-०-० क.)	नभएको	
५१	मनाङ	नभएको	नभएको	
५२	मुस्ताङ	भएको, (1575.89)	भएको,	
५३	म्याग्दी	भएको, (508.74)	नभएको	
५४	पाल्पा	भएको, (127.18)	भएको	
५५	पर्वत	भएको, (2325.09)	निर्माणाधिन	
५६	रुपन्देही	भएको, (६२२.६०)	भएको	
५७	स्याङ्जा	भएको, (160.97)	भएको	
५८	तनहूँ	भएको, (635.92)	भएको	
५९	वाँके	भएको, (२८१०.६२)	भएको	
६०	वर्दिया	नभएको	निर्माणाधिन	मालपोत

क्र.सं	जिल्ला नापी कार्यालय	जग्गाको विवरण (क्षेत्रफल बर्ग मि.)	भबनको विवरण	कैफियत
				कार्यालयको जग्गामा निर्माणाधिन
६१	दैलेख	भएको, (३५४३.७५)	नभएको	
६२	दाङ	भएको, (०-२-० क.)	भएको	
६३	डोल्पा	नभएको	नभएको	
६४	हुम्ला	नभएको	नभएको	
६५	जुम्ला	भएको, (३६९०)	नभएको	
६६	कालिकोट	भएको, (४४६१)	भएको,	
६७	मुगु	भएको,(1527.50)	नभएको	
६८	प्यूठान	भएको, (1017.48)	निर्माणाधिन	
६९	रोल्पा	भएको ,(५६५)	निर्माणाधिन	
७०	रुकुम	नभएको	नभएको	
७१	सल्यान	भएको,(409.38)	नभएको	
७२	सुर्खेत	भएको (1600)	निर्माणाधिन	
७३	जाजरकोट	भएको,(508.74)	नभएको	
७४	अछाम	भएको,(1203.07)	भएको	
७५	वैतडी	नभएको	नभएको	
७६	वझाङ	नभएको	नभएको	
७७	वाजुरा	भएको, (५१५)	नभएको	
७८	डडेलधुरा	भएको (2839.79)	भएको	
७९	दार्चुला	नभएको	नभएको	
८०	डोटी	भएको,(508.74)	बोलपत्र आह्वान गरिएको	
८१	कञ्चकनपुर	भएको,(1052.8)	भएको	
८२	कैलाली धनगढी	भएको, (७०)	भएको	
८३	टिकापुर	भएको,(1007)	निर्माणाधिन	
84	रामपुर	भएको,(1017.48)	नभएको	

2.3 केन्द्रको जग्गा र भवन सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	कार्यालय	जग्गाको विवरण (क्षेत्रफल बर्ग मि.)	भबनको विवरण
१	नापी बिभाग	५७१५.४४ व.मी.	भएको
२	स्थलरुप नापी महाशाखा		भएको
३	कित्तानापी महाशाखा		भएको
४	राष्ट्रिय भौगोलिक सूचना पूर्वाधार आयोजना		भएको

अनुसूचीहरु

अनुसूची-1 संगठनात्मक संरचना

१.१ भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

मा. मन्त्री
→ **निजीसचिवालय** – रा.प.तृतीय (प्र) शा. अ. - १

मा. राज्य मन्त्री
→ **निजी सचिवालय** – रा.प.तृतीय (प्र) शा. अ. - १

मा. सहायक मन्त्री
→ **निजी सचिवालय** – रा.प.तृतीय (प्र) शा. अ. - १

सचिव - १
→ **निजी सचिव (शा.अ.) - १** – ना. सु. - १

प्रशासन महाशाखा
सह-सचिव (प्र.)- १
निजी सहायक ना.सु - १

- **कर्मचारी प्रशासन शाखा** – उ.स. - १ शा.अ. २ ना.सु. - २ खरिदार- २
- **आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा** – उ.स. - १ शा.अ.- १ ना.सु.- २ क.अ. - ६ स.क.अ.- २ खरिदार- १ ह.स.चा.- ७
- **आर्थिक प्रशासन शाखा** – उ.स. (लेखा) - १ लेखा अधिकृत - २ ले.पा.- २
- **कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा** – उ.स. (कानून) - १ शा.अ.- १, ना.सु - १
- **जनगुनासो व्यवस्थापन शाखा** – उ. स- १ शा. अ - १, ना. सु. - २

योजना, अनुगमन तथा मूल्यांकन महाशाखा
सह-सचिव (प्रा. ई. सर्भे) - १
निजी सहायक ना.सु.) - १

- **योजना तथा कार्यक्रम शाखा** – उ.स. - १, ना.अ.- १, शा.अ.-१ र ना.सु.- १
- **सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा** – उ. स. - १ , शा.अ. - १ र ना.सु. - २
- **भू-सूचना समन्वय शाखा** – प्र.ना.अ. (रा.प.द्वि. सर्भे)-१ शा.अ.- १, क.ई.- १, ना.सु. - १

भूमि व्यवस्थापन महाशाखा
सह-सचिव (प्र.)- १
निजी सहायक ना.स.-१

- **जग्गा प्रशासन शाखा (क)** – उ.स. - १ शा.अ. - २ ना.सु. - २
- **जग्गा प्रशासन शाखा (ख)** – उ.स. - १ शा.अ. - २ ना.सु. - २
- **बसोबास व्यवस्थापन शाखा** – उ.स.- १ शा.अ. - १ ना.सु. - २

द्रष्टव्य :

१. कम्प्युटर अपरेटर, सहायक कम्प्युटर अपरेटर र कार्यालय सहयोगीहरु आवश्यकता अनुसार आन्तरिक व्यवस्थापन शाखाबाट खटाईने छ।

२. यस मन्त्रालय अन्तर्गत भू.सु.तथा व्य. विभाग, नापी विभाग, भू.सु.तथा अभिलेख विभाग, भू.व्य. प्र. केन्द्र र भू.उ. आयोजना र गुठी संस्थान रहेका छन्।

1.२ भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग

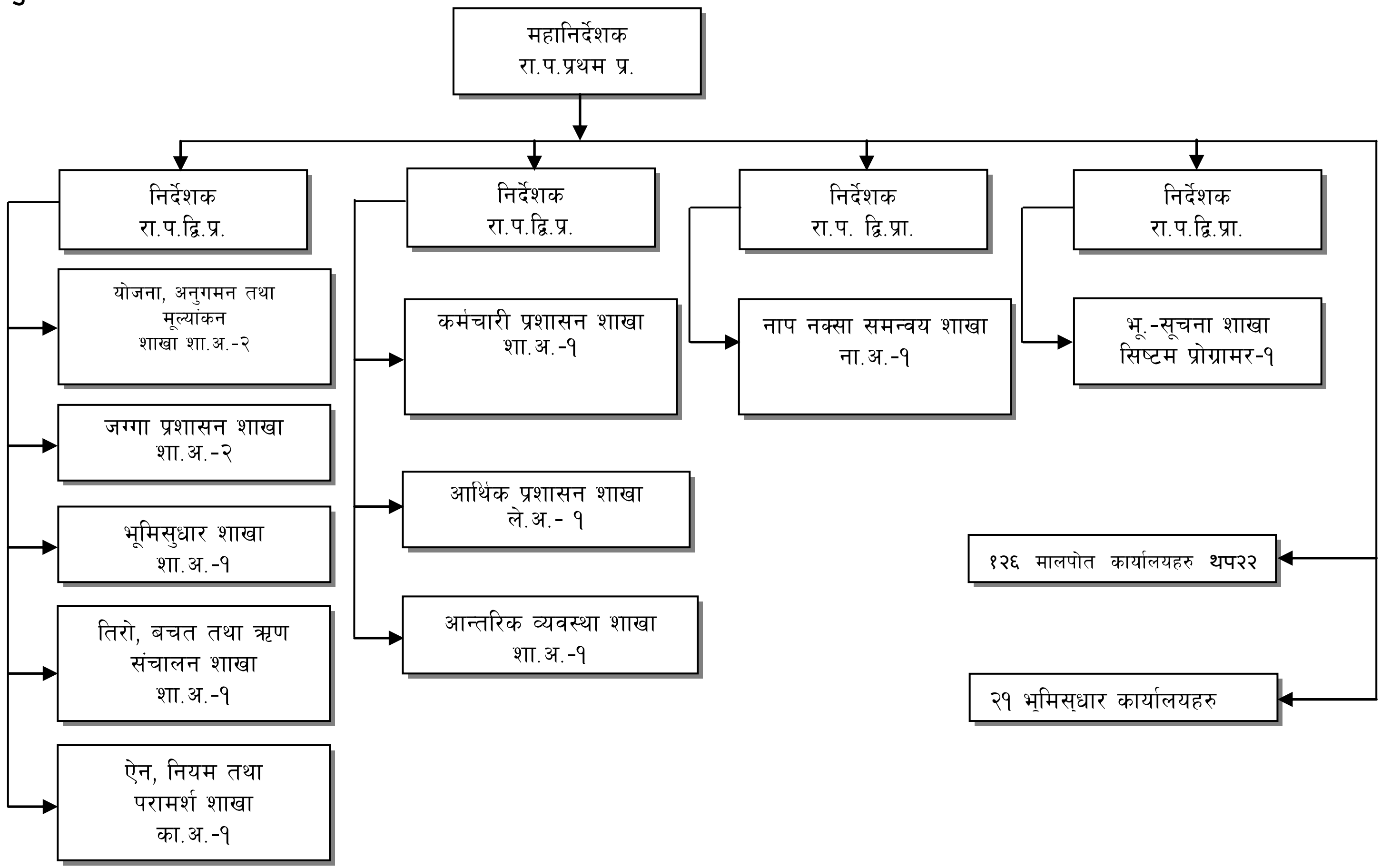

1.३ नापी विभाग

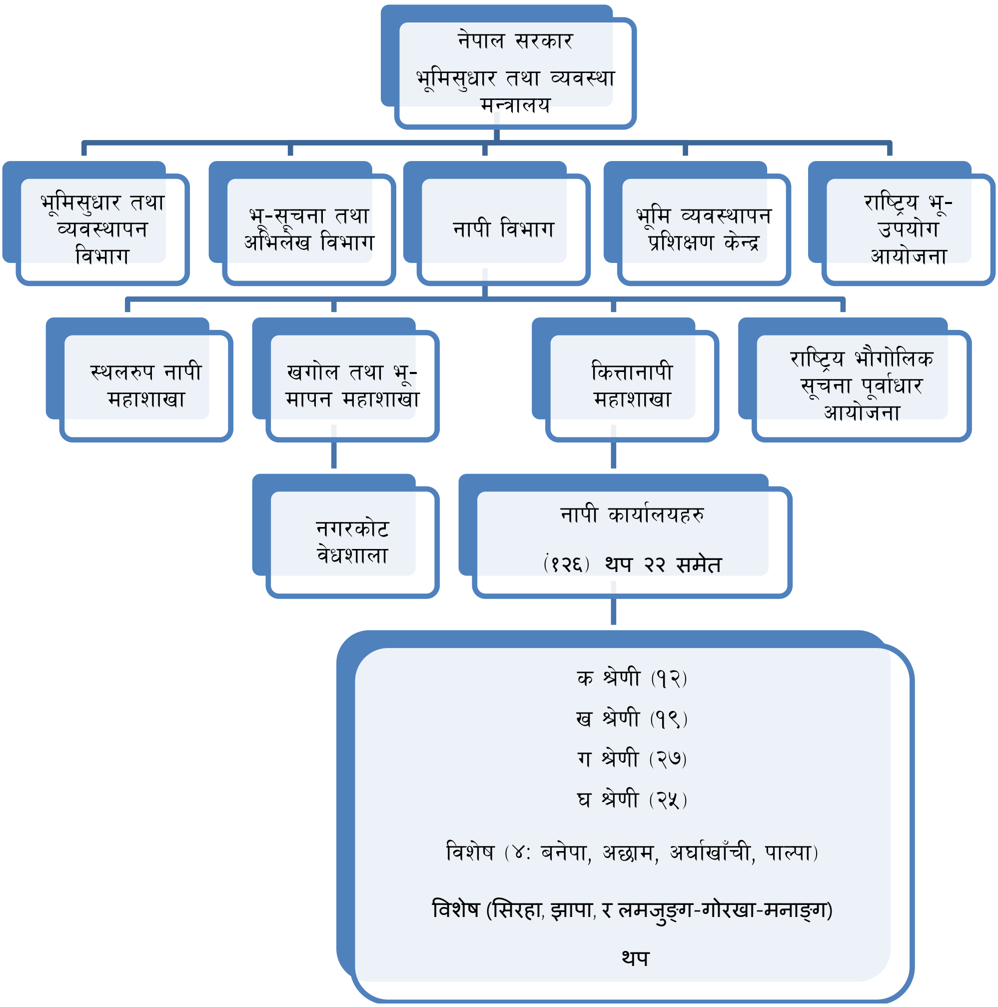
नेपाल सरकार
भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय
भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग
भू-सूचना तथा अभिलेख विभाग
नापी विभाग
भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र
राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना
स्थलरुप नापी महाशाखा
खगोल तथा भू-मापन महाशाखा
कित्तानापी महाशाखा
राष्ट्रिय भौगोलिक सूचना पूर्वाधार आयोजना
नगरकोट वेधशाला
नापी कार्यालयहरु
(१२६) थप २२ समेत
क श्रेणी (१२)
ख श्रेणी (१९)
ग श्रेणी (२७)
घ श्रेणी (२५)
विशेष (४: बनेपा, अछाम, अर्घाखाँची, पाल्पा)
विशेष (सिरहा, झापा, र लमजुङ्ग-गोरखा-मनाङ्ग)
थप

1.4 भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र

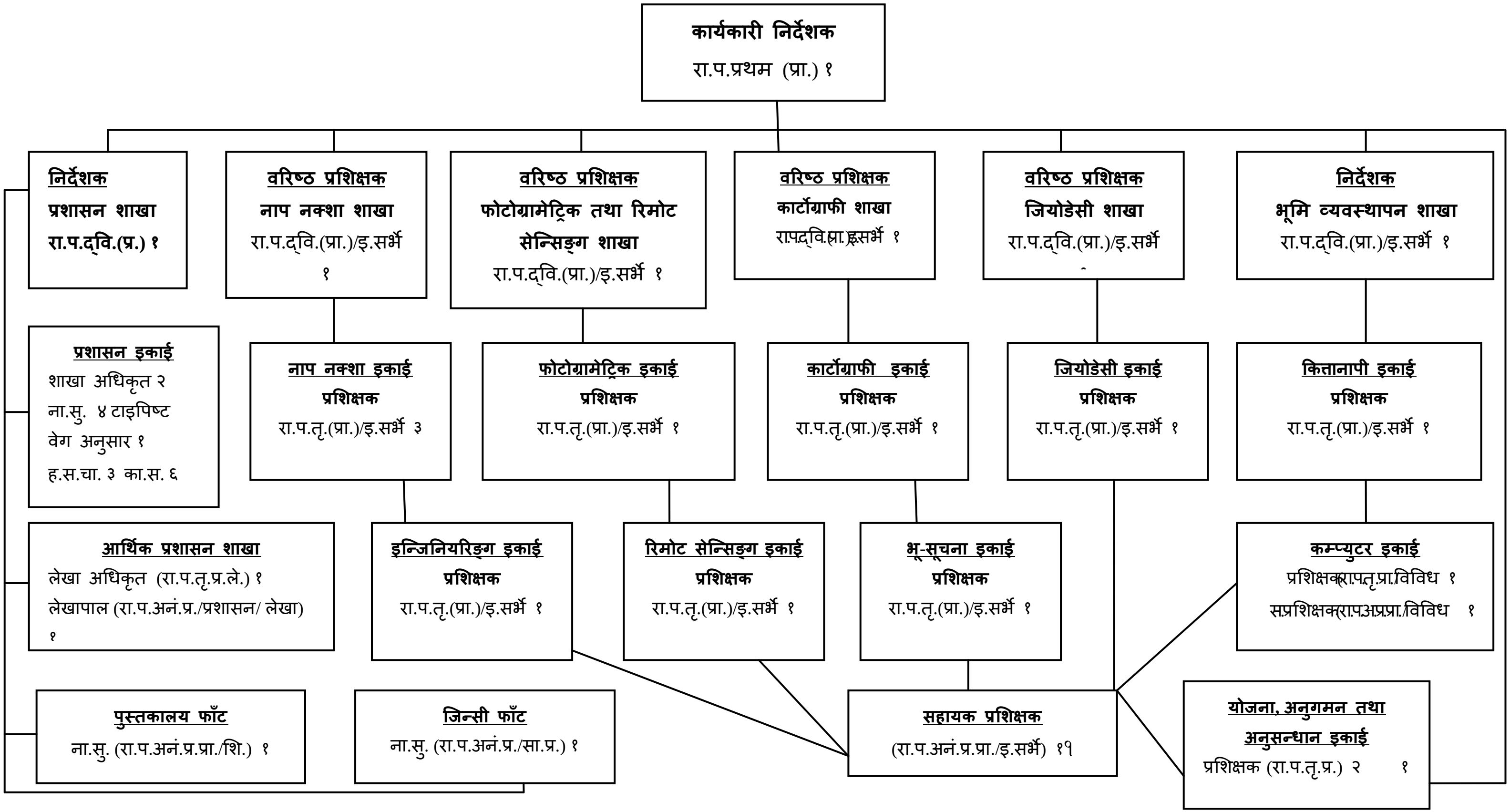

1.5 भू-सूचना तथा अभिलेख विभाग

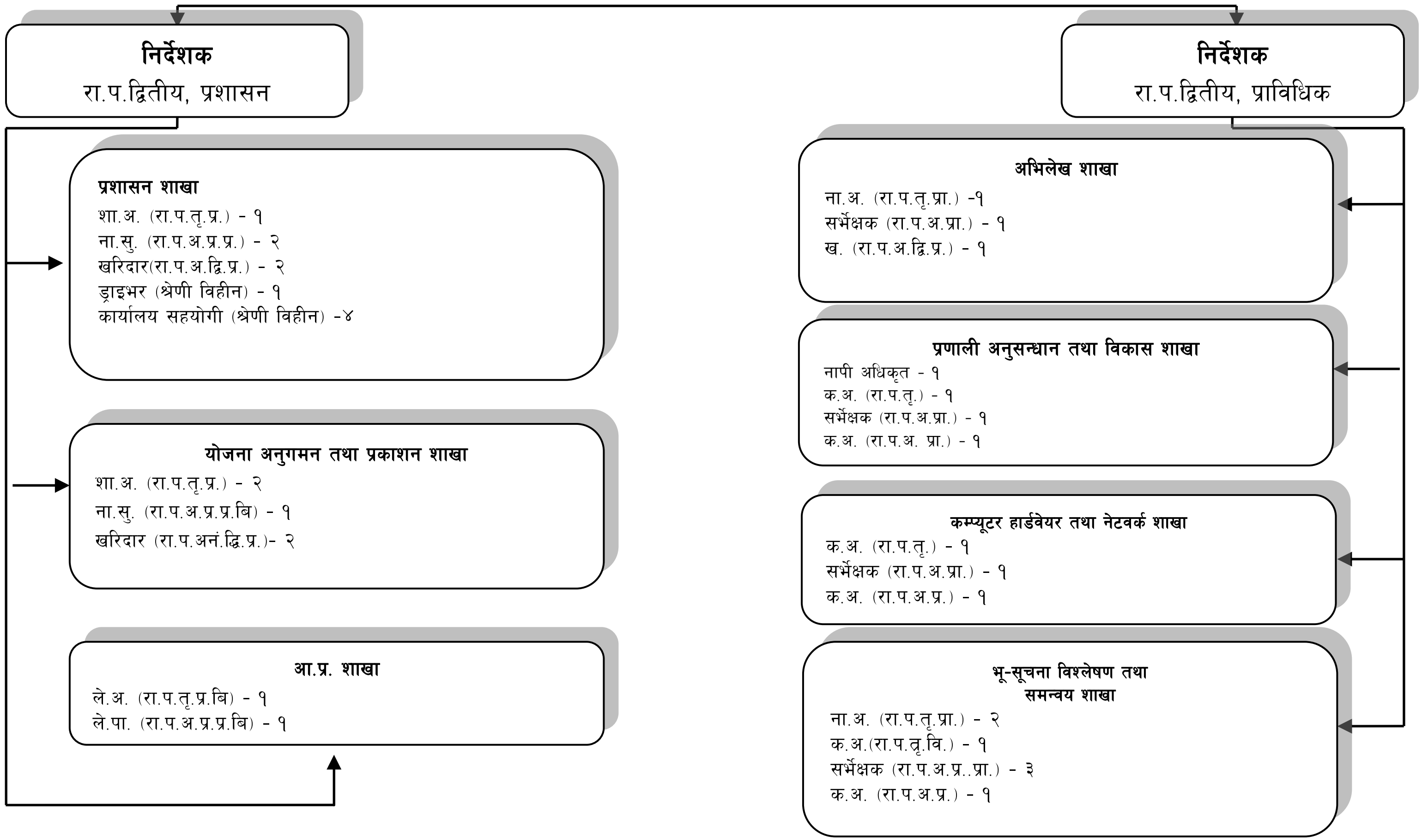

1.6 राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना

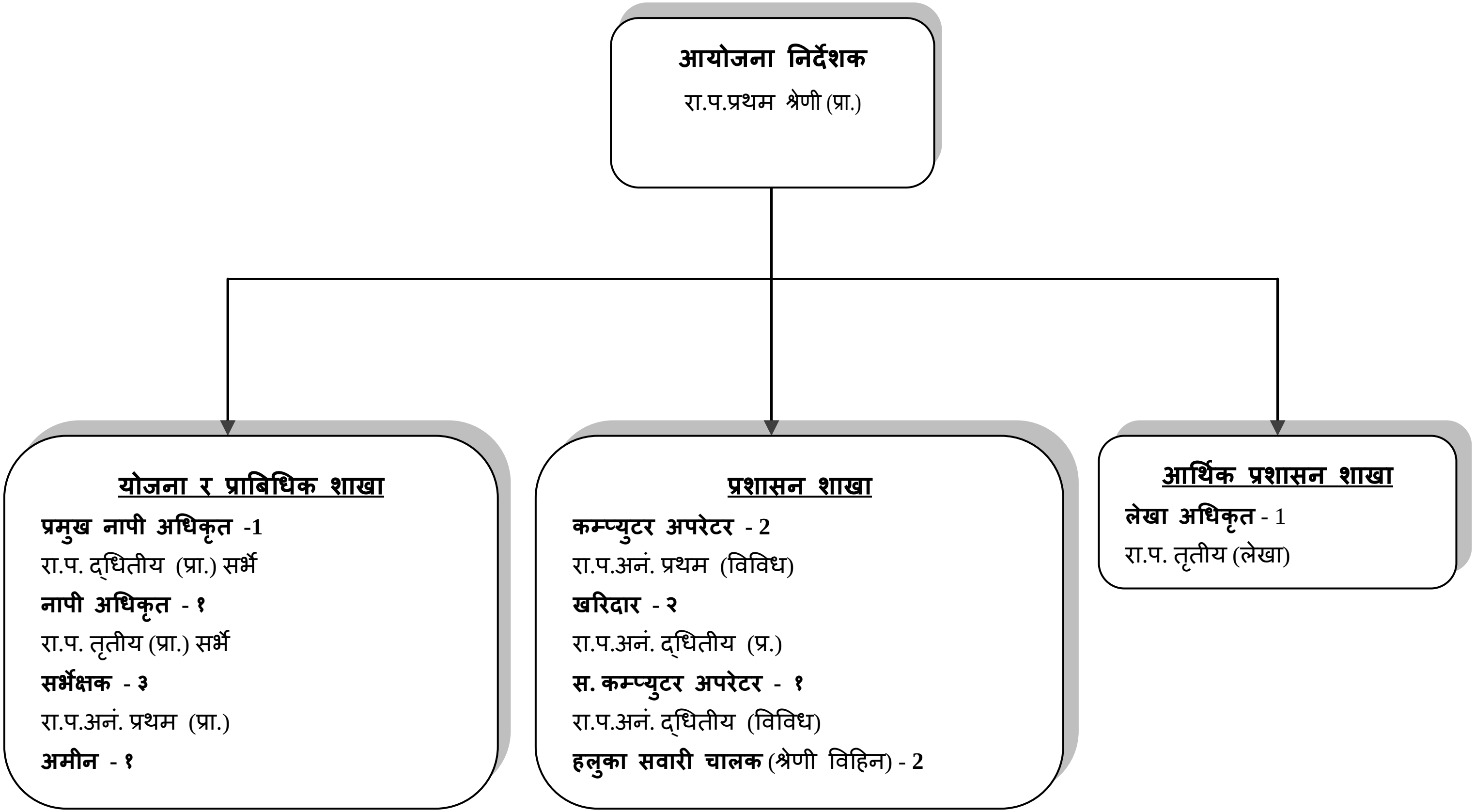

अनुसूची -2 क्षेत्रफल परिवर्तन एकाई

क्र. सं.	एकाई	हेक्टर	बिघा – कठ्ठा – धुर	रोपनी – आना – पैसा – दाम	वर्ग मिटर	वर्ग फिट
१	१ हेक्टर	१	१-९-१०.६	१९-१०-२-०	१००००	१०७६३६.४८
२	१ बिघा	०.६७७२६३	०-२०-०	१३-५-०-०	६७७२.६३	७२९००
३	१ कठ्ठा		०-०-२०	०-१०-२-२	३३८.६३	३६४५
४	१ धुर			०-०-२-०.५	१६.९३	१८२.२५
५	१ रोपनी	०.०५०८७४	०-१-१०	०-१६-०-०	५०८.७४	५४७६
६	१ आना		०-०-१.८७	०-०-४-०	३१.७९	३४२.२५
७	१ पैसा			०-०-०-४	७.७९	८५.५६
८	१ दाम				१.९९	२१.२९

अनुसूची -3 समीक्षा कार्यतालिका

विवरण	महिना											
समीक्षाको किसिम/महिना	साउन	भदौ	असोज	कार्तिक	मार्ग	पौष	माघ	फागुन	चैत्र	वैशाख	जेठ	असार
क.वार्षिक समीक्षा (तेस्रो चौमासिक समेत)												
१. जिल्लाबाट विभागमा प्रगति विवरण आईपुग्नुपर्ने समय	IV											
२. विभागबाट मन्त्रालयमा प्रगति विवरण आईपुग्नुपर्ने समय	L											
३. मन्त्रालयमा प्रगति विवरण कम्पाईल गर्ने समय		I										
४. मन्त्रालयमा बार्षिक एवं तेस्रो चौमासिक समीक्षा		II										
ख. प्रथम चौमासिक समीक्षा												
१. जिल्लाबाट विभागमा प्रगति विवरण आईपुग्नुपर्ने समय					IV							
२. विभागबाट मन्त्रालयमा प्रगति विवरण आईपुग्नुपर्ने समय					L							
३.मन्त्रालयमा प्रगति विवरण कम्पाईल गर्ने समय						I						
४.मन्त्रालयमा प्रथम चौमासिक समीक्षा						II						
ग. दोस्रो चौमासिक समीक्षा												
१.जिल्लाबाट विभागमा प्रगति विवरण आईपुग्नुपर्ने समय									IV			
२.विभागबाट मन्त्रालयमा प्रगति विवरण आईपुग्नुपर्ने समय									L			
३.मन्त्रालयमा प्रगति विवरण कम्पाईल गर्ने समय										I		
4. मन्त्रालयमा दोस्रो चौमासिक समीक्षा										II		

मासिक प्रगति प्रतिवेदन कार्यतालिका

सि. नं.	प्रगति प्रतिवेदनको किसिम/महिना	
	विभागबाट मन्त्रालयमा प्रगति विवरण आईपुग्नुपर्ने समय	मन्त्रालयबाट प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा प्रगति विवरण पठाउनु पर्ने समय
1	हरेक महिनाको 7 गते भित्र	हरेक महिनाको १० गते भित्र

कार्यसम्पादन सूचकांकहरुको प्रगति प्रतिवेदन कार्यतालिका

सि. नं.	प्रगति प्रतिवेदनको किसिम/महिना	
	विभागबाट मन्त्रालयमा प्रगति विवरण आईपुग्नुपर्ने समय	मन्त्रालयबाट प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा प्रगति विवरण पठाउनु पर्ने समय
1	हरेक महिनाको 10 गते भित्र	हरेक महिनाको १5गते भित्र

संकेतार्थः I : पहिलो हप्ता, II : दोस्रो हप्ता, IV : चौथो हप्ता, L : महिनाको अन्तिम दिन

अनुसूची -4 मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुमा कार्यरत पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुको सम्पर्क नम्बर

फ्याक्स नं. : ४२११७०८ र ४२११६४५

सि. नं.	पद	नाम, थर	सम्पर्क नम्बरहरू		
			कार्यालय	निवास	मोबाइल
माननीय मन्त्रीज्यूको निजी सचिवालय					
1.	माननीय मन्त्री	श्री रामकुमार सुब्बा		५५२३९३३	
2.	निजी सचिव (उप-सचिव)	श्री			९८५१०७६६६५
3.	स्वकीय सचिव (उप-सचिव)	श्री रामप्रसाद पोखरेल			९८५२०६३२५७
4.	सहायक स्वकीय सचिव (शा. अ.)	श्री प्रकाश चौधरी			९८६०९११२१७
5.	अंगरक्षक (जमदार)	श्री कालु सिंह कुँवर	४२११७६०		९८४९८६३१२५
6.	अंगरक्षक (हुद्दा)	श्री कुवेर बोगटी			९८४३१८३४४१
7.	पि.एस.ओ. (प्र.ना.नि.)	श्री दिलिप पुडासैनी			९८५१२८३१७०
8.	पि.एस.ओ. (प्र.ना.नि.)	श्री रामकाजी गुरुङ			९८४१५८९२५०
9.	ह.स.चा.	श्री राजेश तिवारी			९८४१९७६८२२
10.	का.स.	श्री टीकाबहादुर बस्नेत			९८४१४२८६०१
11.	का.स.	श्री कृष्णादेवी माकजु			९८४९६६६८०७
माननीय राज्यमन्त्रीज्यूको निजि सचिवालय					
१.	माननीय राज्यमन्त्री	श्री विक्रम बहादुर थापा			
२.	निजी सचिव (उप-सचिव)	श्री पुण्यप्रसाद पौडेल			९८५१२३३५३५४
३.	स्वकीय सचिव (उप-सचिव)	श्री केदार बहादुर धमला			९८५१०४१२७१
४.	सहायक स्वकीय सचिव ((शा. अ.)	श्री पप्पु गोतामे	४२११८३३		
५.	अंगरक्षक (जमदार)	श्री रामकुमार सुवेदी			९८४१७८५१३६
६.	अंगरक्षक (हुद्दा)	श्री टेक बहादुर बस्नेत			९८४१६०७१२५
७.	पि.एस.ओ. (प्र.ना.नि.)	श्री केशव सुइल			९८५६०९०२६९
८.	पि.एस.ओ. (प्र.ना.नि.)	श्री नागेन्द्र कुमार			९८५२८०७४७
९.	ह.स.चा.	श्री भरत पोखरेल			९८४१५०३१६४
माननीय सहायक मन्त्रीज्यूको निजि सचिवालय					
१.	माननीय सहायक मन्त्री	श्री दिनेश श्रेष्ठ			
२.	निजी सचिव (शा. अ.)	श्री मुकुन्दप्रसाद गुरागाई			९८४१३८५५१६
३.	स्वकीय सचिव (उप-सचिव)	श्री कमल ज्ञवाली			९८४९१५१८५०
४.	अंगरक्षक (जमदार)	श्री काजी राना	४२११८४०		९८४२४४३०६९
५.	अंगरक्षक (हुद्दा)	श्री नारायण कुमार श्रेष्ठ			९८४१९६०९६६
६.	पि.एस.ओ. (प्र.ना.नि.)	श्री सुरज पाठक			९८४१२०१४९२
७.	पि.एस.ओ. (प्र.ना.नि.)	श्री कैलाश थापा			९८४१९३६८२०

सि. नं.	पद	नाम, थर	सम्पर्क नम्बरहरू		
			कार्यालय	निवास	मोबाइल
८.	ह.स.चा.	श्री केदार गिरी			९८४१४१३२४१
९.	का.स.	श्री रुपा घती			९८४७२२२३०६
श्रीमान् सचिवज्यूको निजी सचिवालय					
12.	सचिव	श्री मोहनकृष्ण सापकोटा		४२८२४४०	९८५११२३०३३
13.	क.अ.	श्री बालकृष्ण मानन्धर		४२४३५६०	९८४१८५९४४३
14.	ह.स.चा.	श्री श्याम सुन्दर मण्डल	४२११६६६		९८४१४७६०८१
15.	का.स.	श्री रमेश महर्जन			९८४१८४५८३४
16.	का.स.	श्री तोयाबहादुर खड्का		४४७९२३९	
17.	का.स.	श्री सुमन गोतामे			९८४१९८६९०३
प्रशासन महाशाखा					
18.	सह-सचिव	श्री कपिल डंगोल			९८५१११७०९९
19.	ना.सु.	श्री शिवप्रसाद पौडेल	४२११६३२		९८४३६७६७०९
20.	ह.स.चा.	श्री वीरभद्र घिमिरे			९८४१३७८२४५
21.	का.स.	श्री कल्पना कार्की			९७४११५१५४५
कर्मचारी प्रशासन शाखा					
22.	उप-सचिव	श्री हिमलाल भण्डारी		४३७११४९	९८४१४८०१८०
23.	शाखा-अधिकृत	श्री डालनाथ अर्याल			९८४९३२५८२६
24.	शाखा-अधिकृत	श्री मञ्जु थापा		४३७८३५४	९८४१७३२२२०
25.	शाखा-अधिकृत	श्री लोकप्रसाद रेग्मी			९८४२०२९३५७
26.	नायव सुब्बा	श्री नरहरि डाँगी			९८४९३०६७४८
27.	नायव सुब्बा	श्री मोहनप्रसाद अर्याल			९८४१८५५१४३
28.	नायव सुब्बा	श्री कर्णबहादुर कुँवर			९८४७६३०१२१
29.	नायव सुब्बा	सरस्वती भट्टराई	४२००२३९		९८४१४२७८५२
30.	नायव सुब्बा	काशीदेवी कोइराला			९८४१७७६०२७
31.	कम्प्युटर अपरेटर	श्री नारायणप्रसाद भण्डारी			९८४१७६१३९२
32.	कम्प्युटर अपरेटर	श्री लालमणि पोखरेल			९८४१०४५७९६
33.	कम्प्युटर अपरेटर	श्री सुनिता कुमारी पन्त			९८४७१५३५०७
34.	ह.स.चा.	श्री मनोज खड्का			९८४१४७३४२२
35.	का.स.	श्री सिताराम घिमिरे			९८४१८४५८३३
आन्तरिक प्रशासन शाखा					
36.	उप-सचिव	श्री कृष्ण प्रसाद सापकोटा	४२११८३३		
37.	शाखा-अधिकृत	श्री केशवप्रसाद पुडासैनी	४२०००४०	४४५१६६०	९८५१०९९२४३
38.	शाखा-अधिकृत	श्री दयानिधि विडारी	४२११६८३		९८४१७४३३१६
39.	ना.सु.	श्री सरोज खरेल	४२०००४०		९८४१५४०२७३
40.	ना.सु.	श्री मोहनप्रसाद घिमिरे	४२११६८३		९८४२८३८१३२
41.	क.अ.	श्री मन्दिरा रेग्मी (निरौला)	४२०००४०		९८४८३६५१११
42.	का.स.	श्री राज रेग्मी	४२११८८५		९८४९९६३४३९
43.	का.स.	श्री वसन्ती निरौला			९८४२१८२२५०
44.	का.स.	श्री विणा नेपाली	४२०००४०		९८४१२८४७६६

सि. नं.	पद	नाम, थर	सम्पर्क नम्बरहरू		
			कार्यालय	निवास	मोबाइल
आर्थिक प्रशासन शाखा					
45.	उप-सचिव (लेखा)	श्री दिपक अधिकारी	४२००२३५		९८४१६३६९६२
46.	लेखा-अधिकृत	श्री भरतप्रसाद अधिकारी	४२११६८३		९८५१०६३४९०
47.	लेखापाल	श्री नारायणप्रसाद अधिकारी			९८४१२१७६७०
48.	लेखापाल	श्री लीलाप्रसाद जोशी		५५५३७२०	९८४१४६७०५३
49.	का.स.	श्री रीता बस्नेत			९८४१०३८९१७
कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा					
50.	उप-सचिव (कानून)	श्री गंगा बहादुर खरेल	४२११७१३		९८४१५५१७९७
51.	शाखा-अधिकृत	श्री शालिकराम लामिछाने			९७४१०३४०४३
52.	स.क.अ.	श्री गंगादेवी वली			९८४१६९२२३४
53.	ह.स.चा.	श्री हस्तबहादुर खत्री			९८४९२३९८००
54.	का.स.	श्री मेनुका आचार्य			९८४१९८५८२१
जनगुनासो व्यवस्थापन शाखा					
55.	उप-सचिव	श्री गोर्कण प्रसाद शर्मा	४२११८८५		९८५११४९०७७
56.	शाखा-अधिकृत	श्री कालीदास ढकाल			९७४१०६८५७०
57.	शाखा-अधिकृत	श्री लक्ष्मणप्रसाद पोखरेल			९८४११३९११९
58.	कम्प्युटर अपरेटर	श्री सोविता सुब्बा			९८४१३२८९७९
59.	ह.स.चा.	श्री जनकराम चौधरी			९८४१६६८३११
60.	का.स.	श्री गोमा खत्री			९८४१७७९३५६
योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा					
61.	सह-सचिव (प्रा.)	श्री नागेन्द्र झा	४२११८४३		९८४१२९८४१३
62.	ना.सु.	श्री विष्णा देवी यादव			९८४५१००३९०
63.	ह.स.चा.	श्री दिलिप प्रधान			
64.	का.स.	श्री कान्छी (सीता) राउत			९८४१७८३३७२
योजना तथा कार्यक्रम शाखा					
65.	उप-सचिव	श्री पुण्य विक्रम पौडेल	४२११७९७		९८५१२३५३५४
66.	शा.अ.	श्री अकवर प्रधान			९८४१७०३०७३
67.	स.कम्प्युटर अपरेटर	श्री पिताम्वर राना			९८६८०८५७६१
68.	का.स.	श्री रामबहादुर बोगटी			९८४९५१५७४४
सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा					
69.	उप-सचिव	श्री पुरुषोत्तम सुवेदी	४२००२३६		९८४१२६२९५८
70.	शाखा-अधिकृत	श्री राजेश गौतम			९८४१३७८७४७
71.	ना.सु.	श्री प्रद्युम्नप्रसाद कुइँकेल			९८४१४६०५२६
72.	ना.सु.	श्री रुद्रप्रसाद निरौला			९८४१८२१९१३
73.	क.अ.	श्री पुष्पा पाण्डेय			९८४१५१८०२७
भू-सूचना समन्वय शाखा					
74.	प्र·ना·अ·	श्री सुरेश जोशी			
75.	कम्प्युटर इञ्जिनियर	श्री सरिता गुरुङ			९८५६०३६८०१
76.	शाखा-अधिकृत	श्री राजेन्द्रकुमार वैद्य			९८४१७६५५८०

सि. नं.	पद	नाम, थर	सम्पर्क नम्बरहरू		
			कार्यालय	निवास	मोबाइल
भूमि व्यवस्थापन महाशाखा					
77.	सह-सचिव	श्री टिकाराम घिमिरे	४२११८५२		९८४१६६८४४४
78.	ना.सु.	उद्धव सापकोटा			
79.	ह.स.चा.	श्री भवानी उपाध्याय			९८५१०८८२७८
80.	का.स.	श्री सावित्री थापा			९८४१२५६८६
जग्गा प्रशासन शाखा					
81.	उप-सचिव	श्री गोपाल गिरी	४२००२४३		९८४१२९९५९९
82.	उप-सचिव	श्री लिलानाथ दाहाल			९८४१८३२२१०
83.	उप-सचिव	श्री पद्मनिधि सोती			९८४१७३९५७३
84.	शाखा-अधिकृत	श्री काजीबहादुर विष्ट			९८४१२२०४०६
85.	शाखा-अधिकृत	श्री बद्रीबहादुर कार्की			९८५१०५२०८०
86.	नायव सुब्बा	श्री विष्णुप्रसाद जि.सी.			९८४७०९६११७
87.	नायव सुब्बा	श्री डिल्लीराम अधिकारी			९८६००३०२०६
88.	स.क.अ.	श्री मिता श्रेष्ठ			९८४१२८६३३५
89.	ह.स.चा.	श्री आत्माराम गिरी			९८४१५५६१९१
90.	का.स.	श्री दुर्गादेवी दाहाल			९८४१५०१६७५
बसोबास व्यवस्थापन शाखा					
91.	उप-सचिव	श्री लक्ष्मणकुमार हमाल	४२११८१७	४४८९६२०	९८४१६२६४५४
92.	शाखा-अधिकृत	श्री रेमानसिंह राना			९८४१७२४७२८
93.	ना.सु.	श्री श्रीधर भुसाल			९८४१२६७३०९
94.	कम्प्युटर अपरेटर	श्री रविन्द्र गौतम			९८४१५१७४७६
95.	ह.स.चा.	श्री राजेश तिवारी			९८४१९७६८२२

भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन विभाग

फ्याक्स नं. ४२३०५८५

सि.नं.	पद	नाम, थर	कार्यालय फोन	निवास फोन	मोबाइल नम्बर
१	महानिर्देशक	श्री रोहितकुमार भट्टराई	४२२३०४९, ४२३१८७२		९८५१११०२५
२	निर्देशक	श्री गणेश आचार्य	४३२९५५७		९८४१५८३६७६
३	निर्देशक	श्री सम्मरबहादुर सिंह ठकुरी	४२२३०४९, ४२३१८७२	५५३९६७०	९८४१२६७१११
४.	निर्देशक	श्री चन्द्रप्रकाश गिरी	४२२००२८		९८४१०९७६५६

नापी विभाग

फ्याक्स नं. ४६२२९५७

सि.नं.	पद	नाम, थर	कार्यालय फोन	निवास फोन	मोबाइल नम्बर
1	महानिर्देशक	श्री कृष्णराज वि.सी	४६२२७१३, ४६२२७३६	४३७२८०६	९८४१२५९३९४
2	उ.म.निर्देशक (स्थलरुप)	श्री	४६२२३३८		
3	उ.म.नि., खगोल	श्री निरज मानन्धर	४६२२३१४		९८४१६५८५४०

4	उ.म.निर्देशक (कित्तानापी)	श्री गणेश भट्ट	४६२२५०२		९८४१३६३०६२
5	आ.प्रमुख (रा.भौ.सू.पू.)	श्री सुरेशमान श्रेष्ठ	४६२००९२, ४६२२०९१		९८४१४०६७०३
6	निर्देशक	श्री नरेन्द्र पौडेल			९८४१२५७२९०
7	प्रमुख लेखा नियन्त्रक	श्री शिवजी कोइराला	४६२२७४२		९८४९३६७११०

भू-सूचना तथा अभिलेख विभाग फ्याक्स नं. ४२१८५३५

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवास फोन	मोबाइल नम्बर
१	निर्देशक (प्रा.)	श्री केशवराज लेखक	४२१८५२८, ४२५२९६९		९८४१३७६१३०
२	निर्देशक	श्री गुरु प्रसाद रेग्मी	४२१८५२८, ४२५३०७५		

भूमिव्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र, धुलिखेल, काभ्रेपलाञ्चोक फ्याक्स नं. ०११-६६२०७८

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवासफोन	मोबाइल नम्बर
१	कार्यकारी-निर्देशक	श्री मोहन चन्द ठकुरी	०११-६६१४५५		
२	वरिष्ठ प्रशिक्षक	श्री विकासकुमार कर्ण	०११-६६१४४५५		९८४११९८९११

राष्ट्रिय भू-उपयोग आयोजना, मध्यबानेश्वर

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवासफोन	मोबाइल नम्बर
१.	आयोजना प्रमुख	श्री नागेन्द्र झा	४४९२४२, ४४९२४५३		९८४१२९८४१३
२.	प्र.ना. अ.	श्री नवराज सुवेदी	४४९२४२, ४४९२४५३		९८५११४१२७६

गुठी संस्थान फ्याक्स नं. ०१-४२५७३०६

सि. नं.	कार्यालय	पद	नाम, थर	कार्यालय फोन	निवास फोन	मोबाइल नम्बर
१	गुठी संस्थान प्रधान कार्यालय	अध्यक्ष	श्री लक्ष्मण ज्ञवाली	४२५७०२९		९८५१०७९४४१
२	गुठी संस्थान प्रधान कार्यालय	प्रशासक	श्री नारायण चौधरी			९८५१०३११८५
३	गुठी संस्थान प्रधान कार्यालय	सह-प्रशासक	श्री हेमराज सुवेदी	४२५३८५६	४४१५१८८	९८४१३१३८००
४	गुठी संस्थान शाखा कार्यालय, काठमाडौं	प्रमुख	श्री हरिप्रसाद जोशी	४२६१३९२, ४२४८६०३	४२०११८३	९८४१३७२९१६
५	केन्द्रीय लगत तथा अभिलेख कार्यालय, भद्रकाली	प्रमुख	श्री राजेन्द्र दाहाल	४२४६७१०		९८४१४५००५०
६	पशुपति गोश्वारा शाखा कार्यालय, पशुपति	प्रमुख	श्र खिमा ओली	४४७०८८६		९८४१४५३६४९

सि. नं.	कार्यालय	पद	नाम, थर	कार्यालय फोन	निवास फोन	मोबाइल नम्बर
७	गुठी संस्थान शाखा कार्यालय, ललितपुर	नि. प्रमुख	श्री वैकुण्ठ आचार्य	५५२१४५०		९८४१२५०९८३
८	गुठी संस्थान शाखा कार्यालय, भक्तपुर	प्रमुख	श्री लेखनाथ सापकोटा	६६१००६८	४४९४२८३	९८४१६०३२६४
९	गुठी संस्थान शाखा कार्यालय, काभ्रे	प्रमुख	श्री आनन्द कर्माचार्य	०११-४९०३०९	-	९८४१४३११८८
१०	गुठी संस्थान शाखा कार्यालय, विरगञ्ज	प्रमुख	श्री वासुदेव पौडेल	०५१-५२२३१५		९८५१०५९१२५
११.	गुठी संस्थान शाखा कार्यालय, महोत्तरी	प्रमुख	श्री मनोज शर्मा	०४४-५२००७४	-	९८१०८९६१५६

उपत्यकाका मालपोत कार्यालयहरू

मालपोत कार्यालय, डिल्लीबजार

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवासफोन	मोबाइल नम्बर
१	प्र.मा.अ.	श्री ठाकुर प्रसाद निरौला	४४१८२३६/४४१०११९		९८४२०६७६७६
२	मा.अ.	श्री विनोद बस्नेत	४४१०१९९		९८४२०१६४१५
४	मा.अ.	श्री शालीग्राम रेग्मी	४४१०१९९		९८५११००५१८
५	मा.अ.	श्री महेश अधिकारी			९८४२७४४७४४
६	मा.अ.	श्री सुरेन्द्र रावल			९८११२७७८७२
७	मा.अ.	श्री परशुराम ढकाल			९८४१०७२२९०
८	मा.अ.	श्री सुरेश भट्टराई			९८५११९१२४३

मालपोत कार्यालय, चावहिल

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवासफोन	मोबाइल नम्बर
१	प्र.मा.अ.	श्री गोविन्द अधिकारी	४४६७०५१		९८५१००५६६९
२	मा.अ.	श्री राजेन्द्र फुयाल	४४८०५७३		९८४२५६०५१०
३	मा.अ	श्री कृष्णबहादुर साह	४४८०५७३		९८६०४५१३७५
४	मा.अ	श्री भूपिराज थापा	४४८०५७३		९८४१३६९६३५
५	मा.अ	श्री विष्णुप्रसाद सुवेदी	४४८०५७३		९८४१७८०२००
६	मा.अ	श्री विश्वेश्वर रेग्मी	४४८०५७३		९८४१४०५७९५
७	मा.अ	श्री चेतनाथ ढकाल	४४८०५७३		९८४१५५०६४२
८	ले.अ	श्री कुमारी कटवाल	४४८०५७३		९८४१३७२७६८
९	क.अ	श्री प्रमोद भट्टराई	४४८०५७३		९८४१२२१०८१

मालपोत कार्यालय, कलंकी

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवासफोन	मोबाइल नम्बर
१	प्र.मा.अ.	श्री जीवनाथ सिवाकोटी	४२७११७८		९८५१०१७७७०
२	मा.अ.	श्री राजेन्द्र बुढाथोकी	४२७११७८		
३	मा.अ.	श्री प्रेमलाल दाहाल	४२७११७८		९८५११०६३००
४	मा.अ.	श्री कृष्णप्रसाद ज्ञवाली	४२७११७८		९८४७११३०६९
५	मा.अ.	श्री कमलराज गौतम	४२७११७८		९८४८०२४९८७
६	मा.अ.	श्री टेकेन्द्र शाही	४२७११७८		९८४९२६३५५४
७	मा.अ.	श्री शिव रिमाल	४२७११७८		९८४१३९२४०७

मालपोत कार्यालय, ललितपुर

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवासफोन	मोबाइल नम्बर
१	प्र.मा.अ.	श्री नारायणप्रसाद आचार्य	५००४२७१		९८४१४०३७८७
२	मा.अ.	श्री गणेश चापागाईं	५००४१९५		९८४२०७०७६८
३	मा.अ.	श्री रामप्रसाद अर्याल			९८४१३७५५३५
४	मा.अ.	श्री कृष्ण पौडेल			९८५१०८८९८८
५	मा.अ.	श्री मिनबहादुर भट्टराई			
६	मा.अ.	श्री लक्ष्मी खत्री			
७	मा.अ.	श्री दुर्गा सापकोटा			

मालपोत कार्यालय, भक्तपुर

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवासफोन	मोबाइल नम्बर
१	प्र.मा.अ.	श्री मुक्तिप्रसाद आचार्य	६६१४५७८		९८५१०७०५१४, ९८५११८८९१४
२	मा.अ.	श्री रामचन्द्र भण्डारी	६६१००१५		९८५५०६९५८१
३	मा.अ.	श्री कलकबहादुर खड्का			९८४१२२८५२२
४	मा.अ	श्री महेश पोखरेल			९८०२१११६००
५	मा.अ	श्री पवन कट्टेल			९८४२६५४६८६
६	मा.अ	श्री गोविन्द आचार्य			९८४१७५५४५१

<u>उपत्यकाका भूमिसुधार कार्यालयहरू</u>

भूमिसुधार कार्यालय, काठमाडौं

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवासफोन	मोबाइल नम्बर
१	भू.सु.अ.	श्री यदुनाथ पौडेल	४२३२१५९/४२२६८८७		९८५१२२६६६३

भूमिसुधार कार्यालय, ललितपुर

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवासफोन	मोबाइल नम्बर
१	भू.सु.अ.	श्री शान्ति प्रसाई	५५३३२१७		९८४१६२७१६०
२	शा.अ.	श्री रामप्रसाद वाग्ले	५५३३२१७		९८४७०२०७४४
३	शा.अ.	श्री रत्नमान उदास		५५३९३९४	९८५१०७७९११

भूमिसुधार कार्यालय, भक्तपुर

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवास फोन	मोबाइल नम्बर
१	भू.सु.अ. (उप-सचिव)	श्री प्रल्हाद गौतम	६६१०७२९		९८४१४७८५८२
२	शा.अ.	श्री चुडामणि चापागाईं	६६१०७२९		९८४१३२२२१०

<u>उपत्यकाका नापी कार्यालयहरू</u>

नापी कार्यालय, डिल्लीबजार

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवासफोन	मोबाइल नम्बर
१	प्रमुख नापी अधिकृत	श्री नारायण रेग्मी	४४१४७८६		९८४९५६५३०३
३	नापी अधिकृत	श्री दिनेश काफ्ले	४४१४७८६		९८१३०६६९७७

नापी कार्यालय, चावहिल

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवासफोन	मोबाइल नम्बर
१	नापी-अधिकृत	श्री हजारी यादव	४४८००७३		९८५५०२३९३९

नापी कार्यालय, कलंकी

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवास फोन	मोबाइल नम्बर
१	नापी-अधिकृत	श्री नसीमूल गनी	४२७४१८०		९८४९०२१८०८

नापी कार्यालय, ललितपुर

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवास फोन	मोबाइल नम्बर
१	नापी-अधिकृत	श्री बुद्धिमान जैसी	५००४०२६		९८५११५५२५०

नापी कार्यालय, भक्तपुर

सि.नं.	पद	नाम,थर	कार्यालय फोन	निवास फोन	मोबाइल नम्बर
१	नापी-अधिकृत	श्री सुदर्शन सिंह धामी	६६१०१४८		९८५११३६५८४

जिल्लास्थित कार्यालयहरूको फोन नम्बर :-

सि.नं.	जिल्ला	कोड नं.	मालपोत कार्यालय	नापी कार्यालय	भूमिसुधार कार्यालय
१	ताप्लेजुङ्ग	०२४	४६०१९६	४६०२१९	
२	पाँचथर	०२४	५२०१९६	५२०११९	
३	इलाम	०२७	५२००२१	५२००६७	५२००३३
४	झापा, चन्द्रगढी	०२३	४५५०८१, ४५५२७८	४५५१३७	४५६५३१
	दमक		५८०६६१	५८०६६२	८०६६२
५	संखुवासभा, खाँदबारी	०२९	५६०१९६	५६०१४५	
	चैनपुर		५७०१५१		
६	तेह्रथुम	०२६	४६०१९६	४६०१३७	
७	भोजपुर	०२९	४२०१९६	४२०१२८	
८	धनकुटा	०२६	५२०२७१	५२०२५४	५२०२६३
९	सुनसरी	०२५	५६०१६८/३६	५६०११८	५६०१९३
१०	मोरङ्ग, विराटनगर	०२१	५२७२०२	५२१५१३	५२७२१६
	बेलबारी		५४५३०९	५४५३१६	
११	सोलुखुम्बु	०३८	६२०१९६		
१२	खोटाङ्ग	०३६	४२०१९६	४२०११८	
१३	ओखलढुङ्गा	०३७	५२०२०१		
१४	उदयपुर	०३५	४२०२०१	४२०१३५	४२०१३६
१५	सप्तरी	०३१	५२००६८	५२०२७९	५२००६४
१६	सिराहा, सिराहा	०३३	५२००६८	५२०२४२	५२००१७
	लाहान	५६०६४४	५६०६४४		
१७	दोलखा	०४९	४२०११९		

सि.नं.	जिल्ला	कोड नं.	मालपोत कार्यालय	नापी कार्यालय	भूमिसुधार कार्यालय
१८	रामेछाप	०४८	५४००७३		
१९	सिन्धुली	०४७	५२०१२५	५२०१३९	५२०११८
२०	धनुषा	०४१	५२०१४०/६७९	५२१००६	५२०१४४
२१	महोत्तरी	०४४	५२०००८	५२००५४	५२००४९
२२	सर्लाही	०४६	५२०१२९	५२०१८७	५२०१३४
२३	रसुवा	०१०	५४०१३५	५४०१३४	
२४	सिन्धुपाल्चोक	०११	६२०१२०		६२०१४३
२५	काभ्रेपलाञ्चोक	०११	४९०१२०	६६१२८७	६६११४५
२६	नुवाकोट	०१०	५६०१६५	५६०२५१	५६००५८
२७	धादिङ्ग	०१०	५२०११३	५२०११५	५२०२४४
२८	मकवानपुर	०५७	५२०३६०, ५६१४५७८	५२०४७८	५२०४८०
२९	रौतहट	०५५	५२०१२४	५२०१२८	५२०१३७
३०	बारा	०५३	५५००१४	५५०१४६	५५०००९
३१	पर्सा	०५१	५२२२८०	५२१२९३	५२२०६९
३२	चितवन	०५६	५२०१९१/५२१२६८	५२०१८९	५२०१८५
३३	गोरखा	०६४	४२०२०१	४२०१९१	४२०१०३
३४	मनाङ	०			
३५	लमजुङ	०६६	५२०२०१, ५३३५५१	५२०२०३	
३६	कास्की	०६१	४६५०१७, ४६४५५१	५२००८१	५२००१७
३७	तनहुँ	०६५	५६०१७७	५६०११२	५६०१८७
३८	स्याङ्जा	०६३	४२०१३१		
३९	गुल्मी	०७९	५२०२११	५२०१९३	
४०	अर्घाखाँची	०७७	४२०१३५	४२०१८९	
४१	पाल्पा	०७५	५२०१०६	५२०००८, ५२०८३६	५२०१५९
४२	नवलपरासी, परासी	०७८	५२०१७७	५२०१३९, ५२०५३५	५२०१३२
	कावासोती		५४०२०३	५४०२०४, ५२०१३९	
४३	रूपन्देही	०७१	५२०२०७	५२२४६२	५२०१४९
४४	कपिलवस्तु	०७६	५६००६२	५६०२५८	५६००६४
४५	मुस्ताङ	०६९	४२९४२७	४४१००२	
४६	डोल्पा	०८६	५४९१११		
४७	म्याग्दी	०६९	५२०१२४	५२०१४१	
४८	पर्वत	०६७	४२०१२९	४२०१५७	
४९	बाग्लुङ्ग	०६८	५२०१५८	५२०१२७	
	बुर्तिबाङ्ग, बाग्लुङ्ग		५२९३५३		
५०	रूकुम	०			
५१	रोल्पा	०८६	४४९१२१		
५२	सल्यान	०८८	५२९०७७	५२००१०	
५३	प्युठान	०८६	४२९०५५		
५४	दाङ्ग	०८२	५६०१७७	५६००३३	५६००३०
५५	मुगु	०१९	४५००२१/२२		
५६	हुम्ला	०			

सि.नं.	जिल्ला	कोड नं.	मालपोत कार्यालय	नापी कार्यालय	भूमिसुधार कार्यालय
५७	जुम्ला	०८७	५२००२२		
५८	कालीकोट	०८७	४२००१९		
५९	जाजरकोट	०८९	६४९१३३		
६०	दैलेख	०८९	४४०१५१		
६१	सुर्खेत	०८३	५२०१८८	५२०१५२	५२०१७९
६२	बर्दिया	०८४	४२०१०५	४२०२५५, ४२०३१४/८	४२०१०९
६३	बाँके	०८१	५२०१२५	५२०३१८, ५२०९९६/२	५२०१४०
६४	बाजुरा	०९७	५४१०१७		
६५	बझाङ	०९२	४२१०४१	४२०३४३/४४	
६६	अछाम	०९७	६२०१०३	६२०१७४	
६७	डोटी	०९४	४२०१०१	४२०१७३	
६८	कैलाली, धनगढी	०९१	५२१२०१	५२११४९, ५२२९९४	५२१२२४
	टिकापुर		५६०२४५		
६९	दार्चुला	०९३	४२०१०३	४२०२१२	
७०	बैतडी	०९५	५२०१३३		
७१	डडेल्धुरा	०९६	४२०१७१		
७२	कञ्चनपुर	०९९	५२१२०१	५२१२५७, ५२२४३१/५	५२१२७८
७३	काठमाडौं, डिल्लीबजार	०१	४४१८२३६, ४४१०१९९	४४१४७८६, ४३६४४२०/२१	४२३२१५९
	चाबहिल		४४८०५७३, ४४६७०५१	४४८००७३	
	कलंकी		४२७११७८	४२७४१८०	
७४	ललितपुर	०१	५५३३१९५	४२७४१८०	५५३३२१७
७५	भक्तपुर	०१	६६१४५७८, ६६१००१५	६६१०१४८	६६१०७२९